กรมวิชาการเกษตร

พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช

พ.ศ. 2518

เล่ม 3

25 1 2005

K 92-213

คำนำ

เอกสารทางวิชาการ พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 เล่ม 3 เป็นเอกสารทางวิชาการที่แสดงรายละเอียดของพันธุ์ที่ได้การรับรองเป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ในช่วงปี พ.ศ. 2548–พ.ศ. 2551 สำนักคุ้มครองพันธุ์พืชได้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ (ร.พ. 2) เลขที่ 209/2548–299/2551 โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ไม้ผล 23 พันธุ์ ไม้ดอก–ไม้ประดับ 8 พันธุ์ พืชให้เนื้อไม้ 6 พันธุ์ พืชไร่ 45 พันธุ์ พืชผัก 6 พันธุ์ และพืชสมุนไพร 3 พันธุ์ รวมจำนวน 91 พันธุ์ ซึ่งการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 เป็นการประกาศให้ทราบถึง ชื่อผู้ปรับปรุงพันธุ์ ประวัติการได้มาของพันธุ์ พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ เทคนิค วิธีการปรับปรุงพันธุ์ และลักษณะประจำพันธุ์ที่แสดงความแตกต่างจากพันธุ์ที่มีอยู่เดิม รวมถึงข้อมูลทางการเกษตร เพื่อเป็นเกียรติประวัติ เป็นกำลังใจให้แก่นักปรับปรุงพันธุ์พืช และเป็นฐานข้อมูลพันธุ์พืชของประเทศ เปรียบเสมือนการทำบัตรประจำตัวพันธุ์พืช อย่างไรก็ตาม หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ไม่ได้เป็นการให้สิทธินักปรับปรุงพันธุ์พืช หรือสิทธิคุ้มครองพันธุ์พืชนั้น และไม่ได้เป็นการรับรองความดีเด่นของพันธุ์พืชนั้น

(นายอนันต์ อักษรศรี)

ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

สารบัญ

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
1	209/2548	อ้อย	มุกดาหาร	*Saccharum officinarum*	2
2	210/2548	ถั่วพุ่ม	อุบลราชธานี	*Vigna unguiculata* subsp. *Unguiculata*	4
3	211/2548	ถั่วลิสง	ขอนแก่น	*Arachis hypogaea*	6
4	212/2548	ฝรั่ง	เพชรสุวรรณ	*Psidium guajava*	8
5	213/2548	ข้าว	พัทลุง	*Oryza sativa*	10
6	214/2548	ข้าว	ปราจีนบุรี 2	*Oryza sativa*	12
7	215/2548	ขนุน	สามร้อยยอด	*Artocarpus heterophyllus*	14
8	216/2548	ข้าว	ก่ำอมก๋อย	*Oryza sativa*	16
9	217/2548	ข้าว	ก่ำดอยสะเก็ด	*Oryza sativa*	18
10	218/2548	ไม้ดอกสกุลขมิ้น	ปทุมมาลูกผสมเชียงราย	*Curcuma alismatifolia* x *C. thorelii*	20

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
11	219/2548	ไม้ดอกสกุลขมิ้น	เทพรำลึกลูกผสมเชียงราย	*Curcuma parviflora* x *C. Sparganiifolia*	22
12	220/2548	ไม้ดอกสกุลขมิ้น	ปทุมรัตน์ลูกผสมเชียงราย	*Curcuma sparganiifolia*	24
13	221/2548	เปล้าตะวัน	ตราด 1	*Croton thorelii*	26
14	222/2548	อ้อย	สุพรรณบุรี 72	*Saccharum officinarum*	28
15	223/2548	กล้วยไข่	เกษตรศาสตร์ 1	*Musa acuminate*	30
16	224/2548	กล้วยไข่	เกษตรศาสตร์ 2	*Musa acuminate*	32
17	225/2548	กล้วยไข่	เกษตรศาสตร์ 3	*Musa acuminate*	34
18	226/2548	กล้วยไข่	เกษตรศาสตร์ 5	*Musa acuminate*	36
19	227/2548	ข้าว	เข็มทองพัทลุง	*Oryza sativa*	38
20	228/2548	ข้าว	ข้าวหลวงสันป่าตอง	*Oryza sativa*	40
21	229/2548	ข้าว	เจ้าลีซอสันป่าตอง	*Oryza sativa*	42
22	230/2548	หญ้าเนเปียร์แคระ	มวกเหล็ก	*Pennisetum purpureum*	44
23	231/2548	ข้าว	สังข์หยดพัทลุง	*Oryza sativa*	46

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
24	232/2548	ผักหวานบ้าน	ทองผาภูมิ	*Sauropus androgynus*	48
25	233/2548	หางหมาจอก	เพชรบางหลวง	*Uraria crinita*	50
26	234/2548	ถั่วอะซูกิ	ปางดะ	*Vigna angularis*	52
27	235/2548	ลำไย	จัมโบ้	*Dimocarpus longan*	54
28	236/2548	สละ	สุมาลี	*Salacca zalacca*	56
29	237/2548	ข้าว	ชัยนาท 2	*Oryza sativa*	58
30	238/2548	มะขามหวาน	ศรีภักดี	*Tamaridus indica*	60
31	239/2548	ชวนชม	ซุปเปอร์ไวท์	*Adenium obesum*	62
32	240/2548	ชวนชม	ซุปเปอร์เรด	*Adenium obesum*	64
33	241/2548	มะนาว	พิจิตร 1	*Citrus aurantiifolia*	66
34	242/2548	ทับทิม	เด่นตะวัน	*Punica granatum*	68
35	243/2548	ทับทิม	เพชรอัมพร	*Punica granatum*	70
36	244/2548	มะยงชิด	เพชรกำแพง	*Bouea oppositifolia*	72
37	245/2548	มะยงชิด	เพชรกลางดง	*Bouea oppositifolia*	74
38	246/2548	มะปราง	เพชรคลองลาน	*Bouea oppositifolia*	76

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
39	247/2548	ชมพู่	แดงชมพู	*Syzygium samarangense*	78
40	248/2548	ขนุน	จำปาบ้านแพ้ว	*Artocarpus heterophyllus*	80
41	249/2549	มะละกอ	ครั่ง	*Carica papaya*	82
42	250/2549	ลำดวน	ลำดวนแดง	*Melodorum fruticosum*	84
43	251/2549	ปาล์มน้ำมัน	Univanich สายพันธุ์ Deli X Yangambi	*Elaeis guineensis*	86
44	252/2549	กระชายดำ	ภูเรือ 10	*Kaempferia parviflora*	88
45	253/2549	กระชายดำ	ภูเรือ 12	*Kaempferia parviflora*	90
46	254/2549	ยูคาลิปตัส	K 7	*Eucalyptus* sp.	92
47	255/2549	ยูคาลิปตัส	K 51	*Eucalyptus* sp.	94
48	256/2549	ยูคาลิปตัส	K 52	*Eucalyptus* sp.	96
49	257/2549	ยูคาลิปตัส	K 57	*Eucalyptus brassiana* x *E.grandis*	98
50	258/2549	ยูคาลิปตัส	K 58	*Eucalyptus urophylla* S. T. Blake	100

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
51	259/2549	ยูคาลิปตัส	K 59	*Eucalyptus grandis* x *E. brassiana*	102
52	260/2549	ทับทิม	ศรีปัญญา	*Punica granatum*	104
53	261/2549	ลีลาวดี	รุจิรางค์	*Plumeria* sp.	106
54	262/2549	อ้อย	เค 76-4	*Saccharum officinarum*	108
55	263/2549	อ้อย	เค 84-69	*Saccharum officinarum*	110
56	264/2549	อ้อย	เค 84-200	*Saccharum officinarum*	112
57	265/2549	อ้อย	เค 88-65	*Saccharum officinarum*	114
58	266/2549	อ้อย	เค 88-87	*Saccharum officinarum*	116
59	267/2549	อ้อย	เค 88-92	*Saccharum officinarum*	118
60	268/2549	อ้อย	เค 90-54	*Saccharum officinarum*	120
61	269/2549	อ้อย	เค 90-77	*Saccharum officinarum*	122
62	270/2549	อ้อย	เค 92-60	*Saccharum officinarum*	124
63	271/2549	อ้อย	เค 92-80	*Saccharum officinarum*	126
64	272/2549	อ้อย	เค 92-213	*Saccharum officinarum*	128
65	273/2549	อ้อย	เค 93-219	*Saccharum officinarum*	130

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
66	274/2549	อ้อย	เค 93-347	*Saccharum officinarum*	132
67	275/2549	อ้อย	LK 92-11	*Saccharum officinarum*	134
68	276/2549	สตรอเบอรี	พระราชทาน 60	*Fragaria × ananassa*	136
69	277/2550	สบู่ดำ	วัฒนา 1	*Jatropha curcas*	140
70	278/2550	สบู่ดำ	วัฒนา 2	*Jatropha curcas*	142
71	279/2550	ผักกาดเขียวปลี	(BC7 4-3 x 19H1) x 4OR2-3-4	*Brassica juncea*	144
72	280/2550	มะม่วง	เต็กกอ	*Mangifera indica*	146
73	281/2550	น้อยหน่า	เหลืองบารมี	*Annona squamosa*	148
74	282/2550	ข้าว	กข33 (หอมอุบล 80)	*Oryza sativa*	150
75	283/2550	ข้าว	กข29 (ชัยนาท 80)	*Oryza sativa*	52
76	284/2550	ข้าว	กข31 (ปทุมธานี 80)	*Oryza sativa*	154
77	285/2550	ข้าว	กข35 (รังสิต 80)	*Oryza sativa*	156

ลำดับที่	เลขที่ ร.พ. 2	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	หน้า
78	286/2550	ข้าว	กข12 (หนองคาย 80)	*Oryza sativa*	158
79	287/2550	ข้าว	พิษณุโลก 80	*Oryza sativa*	160
80	288/2550	ข้าว	เจ้าขาวเชียงใหม่	*Oryza sativa*	162
81	289/2550	ข้าว	หอมแดงสุโขทัย 1	*Oryza sativa*	164
82	290/2550	ข้าว	หอมดำสุโขทัย 2	*Oryza sativa*	166
83	291/2551	ผักกาดหัว	27-1-3 x 18-1	*Raphanus sativus*	168
84	292/2551	มะเขือเทศ	แอล 22	*Lycopersicon esculentum*	170
85	293/2551	ผักกาดขาวปลี	23 x 142	*Brassica rapa*	172
86	294/2551	พริกเผ็ด	ไชนี่ฮอท	*Capsicum annuum*	174
87	295/2551	มันสำปะหลัง	ห้วยบง 80	*Manihot esculenta*	176
88	296/2551	สบู่ดำ	พิชัย-วัฒนา 1	*Jatropha curcas*	178
89	297/2551	สบู่ดำ	วัฒนา 3	*Jatropha curcas*	182
90	298/2551	ขนุน	รวงทอง	*Artocarpus heterophyllus*	184
91	299/2551	ยางพารา	เฉลิมชัย 80	*Hevea brasiliensis*	186

พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน
ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช
พ.ศ. 2518

1. อ้อยพันธุ์มุกดาหาร

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 209/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายเฉลิมพล ไหลรุ่งเรือง

ที่อยู่ สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์มุกดาหาร คัดเลือกจากลูกผสมของ ROC 1 (Republic of China) แบบลูกผสมซับซ้อน Polycross ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2535 คัดเลือกครั้งที่ 1 ที่มีการปลูกเชื้อโรคแส้ดำ ในระยะกล้าอ้อยด้วยวิธีแทงยอดตา (Bud puncture) ในปี พ.ศ. 2536 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี คัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537–2538 ที่สถานีทดลองพืชไร่มุกดาหาร ทำการเปรียบเทียบเบื้องต้นในปี 2539–2540 ที่สถานีทดลองพืชไร่มุกดาหาร เปรียบเทียบมาตรฐานในปี พ.ศ. 2540–2542 ที่สถานีทดลองพืชไร่มุกดาหาร เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรในปี พ.ศ. 2541–2543 ที่ไร่เกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร ทดสอบพันธุ์ในไร่เกษตรกรในปี พ.ศ. 2542–2544 ที่ไร่เกษตรกรจังหวัดมุกดาหารและจังหวัดกาฬสินธุ์ อ้อยพันธุ์มุกดาหารมีลักษณะเด่นคือ ให้ผลผลิตน้ำหนักอ้อย เฉลี่ย 13.4 ตันต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ตรวจสอบ F 154 ร้อยละ 29 (เฉลี่ยจาก 14 แปลงทดลองระหว่างปี พ.ศ. 2539–2544) ให้ผลผลิตน้ำตาล 1.7 ตันต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ตรวจสอบร้อยละ 38 (เฉลี่ยจาก 14 แปลงทดลองระหว่างปี พ.ศ. 2539–2544) ซีซีเอส 13.2 สูงกว่าพันธุ์ตรวจสอบ F 154 ร้อยละ 7 (เฉลี่ยจาก 14 แปลงทดลองระหว่างปี พ.ศ. 2539–2544) และให้ค่าซีซีเอส เฉลี่ย 14.4 ในขณะที่พันธุ์ตรวจสอบ F 154 ให้ค่าซีซีเอส เฉลี่ย 12.5 (วิเคราะห์ในช่วงฤดูหีบ ปี พ.ศ. 2543–2544) เจริญเติบโตเร็ว เหมาะกับสภาพแวดล้อมฝนดี ดินเลว (นิเวศเกษตร ฝ5ด6) การไว้ตอดี ส่วนข้อจำกัดคือ ออกดอก แต่สามารถเก็บเกี่ยวได้ถึงกลาง–ปลายฤดูหีบ เมื่อปลูกในพื้นที่ ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงและฝนดี จะเจริญเติบโตได้ดี จนกระทั่งถึงลำต้นเอน ทรงกอแบะ หรือหกล้ม อ้อยโคลนนี้ผ่านการพิจารณาให้เป็นพันธุ์แนะนำ จากคณะอนุกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546 และคณะกรรมการบริหารงานกรมวิชาการเกษตรได้มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์รับรองของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2546

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอตั้งตรง ลำมีขนาดปานกลาง เมื่อแก่มีสีเหลืองจัด ลำโค้งเล็กน้อย ลักษณะปล้องรูปทรงกระบอก มีไขมาก ข้อโปนเล็กน้อย วงเจริญเหนือจุดรากสีเหลือง อยู่ระดับยอดตา มีวงกำเนิดราก 2–3 แถว ไม่เป็นระเบียบ ตารูปไข่ป้าน

ใบ ใบแคบ ตั้ง ปลายโค้ง กาบใบมีสีเขียวปนม่วง ไม่มีขน คอใบรูปสามเหลี่ยม ฐานกว้างมาก สีน้ำตาล

ดอก ออกดอกกลางเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะอื่น ๆ อายุเก็บเกี่ยว 12–14 เดือน

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ให้ผลผลิตน้ำหนักอ้อยสดเฉลี่ย 13.4 ตันต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ตรวจสอบ F 154 ร้อยละ 29

ข. ให้ผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 1.7 ตันต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ตรวจสอบ F 154 ร้อยละ 38

ค. ให้ค่าซีซีเอสเฉลี่ย 13.2 สูงกว่าพันธุ์ F 154 ร้อยละ 7

ง. ทนทานต่อโรคแส้ดำในสภาพการปลูกธรรมชาติ

อ้อยพันธุ์มุกดาหาร

2. ถั่วพุ่มพันธุ์อุบลราชธานี

ชื่อไทย ถั่วพุ่ม **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Vigna unguiculata* L. (walp.) subsp. *Unguiculata*

ชื่อสามัญ Cow pea **ชื่อวงศ์** FABACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 210/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายเฉลิมพล ไหลรุ่งเรือง

ที่อยู่ สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ถั่วพุ่มพันธุ์อุบลราชธานี เป็นถั่วพุ่มเมล็ดดำสายพันธุ์ CP4-2-3-1 เป็นพันธุ์ที่นำมาจากสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (International Rice Research Institute, IRRI) ประเทศฟิลิปปินส์ โดยศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี ในช่วงแรก ได้นำมาปลูกศึกษาร่วมกับสายพันธุ์อื่นๆ เพื่อศึกษาการปรับตัว และการให้ผลผลิตที่ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี และพบว่าเป็นสายพันธุ์ที่ปรับตัวได้ดี ให้ผลผลิตและมวลชีวภาพสูง และได้เริ่มพัฒนาสายพันธุ์ให้บริสุทธิ์ ด้วยการคัดเลือกพันธุ์ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2541 จำนวน 4 ฤดูปลูก จนกระทั่งได้สายพันธุ์บริสุทธิ์ที่มีลักษณะประจำพันธุ์ตรงตามพันธุ์แล้ว จึงได้เริ่มประเมินผลผลิตตามขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยและสถานีทดลองพืชไร่ต่างๆ ตลอดจนในสภาพไร่นาของเกษตรกร รวมทั้งสิ้น 8 แปลงทดลอง 5 แปลงทดสอบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2544 ถั่วพุ่มพันธุ์นี้ ได้ผ่านการพิจารณาให้เป็นพันธุ์แนะนำ จากคณะอนุกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์ และขยายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2546 และได้จัดส่งเอกสารให้คณะกรรมการบริหารกรมวิชาการเกษตร เพื่อรับทราบเรียบร้อยแล้ว

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชไร่วงศ์ตระกูลถั่ว ชนิดถั่วพุ่มใช้เมล็ด

ทรงพุ่ม มีทรงพุ่มกึ่งเลื้อย และมีการเจริญเติบโตแบบทอดยอด (Indeterminate) ซึ่งจะมีปลายยอดเจริญไปเรื่อยๆ แตกกิ่งแขนงออกรอบๆ ลำต้นเป็นจำนวนมาก และดอกจะเกิดตามซอกมุมใบไปเรื่อยๆ ช่วงออกดอกค่อนข้างยาว ทำให้ฝักแก่ไม่พร้อมกัน เก็บเกี่ยวได้ 2-3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับความชื้น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และปริมาณปุ๋ยที่ใส่ ตำแหน่งของช่อดอกและฝักจะอยู่ด้านในและอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านชูช่อดอกยาว ฝักห้อยลง

ใบ ลักษณะใบเป็นใบประกอบที่มี 3 ใบย่อย (Trifoliolate leaf) ใบย่อยใบกลาง มีรูปร่างกลม ขนาดใบใหญ่ สีบนใบเป็นสีเขียวอ่อน

ดอก ดอกสีม่วง อายุออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ ประมาณ 35-38 วัน

ฝัก รูปร่างฝักค่อนข้างแบนโค้งเล็กน้อย ฝักสดสีเขียว ยาวประมาณ 15-20 เซนติเมตร เมื่อฝักแห้งเปลี่ยนเป็นสีฟางข้าว

เมล็ด เมล็ดรูปไต (Kidney shape) มีสีดำสนิท ขั้วเมล็ดสีขาว เมล็ดโตปานกลาง น้ำหนัก 100 เมล็ด ประมาณ 14.5-15.0 กรัม

ลักษณะอื่น ๆ อายุเก็บเกี่ยวครั้งแรกประมาณ 65–70 วัน เป็นพันธุ์ที่ให้มวลชีวภาพ (Biomass) สูง ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดเพื่อบำรุงดินได้ดี ผลผลิตเมล็ดแห้ง 150–180 กิโลกรัมต่อไร่ ในเมล็ดแห้งมีปริมาณคาร์โบไฮเดรท 60 เปอร์เซ็นต์ และปริมาณโปรตีน 24–25 เปอร์เซ็นต์ เป็นสายพันธุ์ที่ต้านทานต่อโรคใบไหม้ที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ในสภาพไร่ ให้ผลผลิตเมล็ดเฉลี่ย 175 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองเลย ซึ่งให้ผลผลิตเฉลี่ย 128 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 37 และในสภาพนาหลังเก็บเกี่ยวข้าว ให้ผลผลิตเมล็ด 183 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองเมล็ดลาย ซึ่งให้ผลผลิตเฉลี่ย 168 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 9

ข. ให้มวลชีวภาพเฉลี่ยที่อายุ 60–65 วันหลังงอก (ระยะเริ่มมีฝักสุกแก่) 1,274 กิโลกรัมต่อไร่ ในต้นฤดูฝน สูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองเลย ร้อยละ 19.5 และมีปริมาณธาตุอาหารในต้นสูง โดยมีไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม เท่ากับ 31.18 4.20 และ 24.0 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ นอกจากจะให้มวลชีวภาพมากที่สุด เหมาะแก่การไถกลบบำรุงดินแล้ว ยังสามารถเก็บเกี่ยวเมล็ดแห้งของถั่วพุ่ม เป็นผลพลอยได้ก่อนการไถกลบเศษซากต้นลงดินเป็นปุ๋ยพืชสดด้วย

ค. ต้านทานโรคใบไหม้ดีกว่าพันธุ์พื้นเมืองเลย ถั่วพุ่มสายพันธุ์ CP4–2–3–1 มีระดับการเป็นโรคใบไหม้ ระดับ 1 (มีจำนวนต้นที่เป็นโรคใบไหม้ 1–25 เปอร์เซ็นต์) เมื่อเปรียบเทียบกับพันธุ์พื้นเมืองเลย ที่มีระดับการเป็นโรค ระดับ 3 (มีจำนวนต้นที่เป็นโรคใบไหม้ 51–75 เปอร์เซ็นต์)

ถั่วพุ่มพันธุ์อุบลราชธานี

3. ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น

ชื่อไทย ถั่วลิสง **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Arachis hypogaea* L.

ชื่อสามัญ Groundnut, Peanut **ชื่อวงศ์** FABACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 211/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายเฉลิมพล ไหลรุ่งเรือง

ที่อยู่ สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่นเป็นถั่วลิสงฝักต้มพันธุ์ PI 355982 ที่นำเข้ามาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 นำมาศึกษาลักษณะพันธุ์ในปี พ.ศ. 2536–2537 และพบว่าเป็นพันธุ์ที่มีฝักค่อนข้างเรียบ ฝักยาว และขนาดฝักสม่ำเสมอ มีเปลือกเมล็ดสีแดง จึงนำเข้าประเมินผลผลิตและคุณสมบัติเพื่อฝักต้ม และทดสอบผลผลิตและการยอมรับของเกษตรกร มีขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ดังนี้ การรวบรวมและศึกษาพันธุ์ ดำเนินงานในปี พ.ศ. 2536–2537 เปรียบเทียบเบื้องต้นในปี พ.ศ. 2540 จำนวน 2 แปลงทดลอง ในฤดูแล้งและฝน ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น เปรียบเทียบมาตรฐานในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 2 แปลงทดลอง ในฤดูแล้งและฝน ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น เปรียบเทียบในท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 3 แปลงทดลอง ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น (2 แปลง) ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ (1 แปลง) ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี (1 แปลง) และสถานีทดลองพืชไร่กาฬสินธุ์ (1 แปลง) เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกรในปี พ.ศ. 2543–2544 จำนวน 5 แปลง ที่จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม อุดรธานี สระบุรี และกาฬสินธุ์ ทดสอบพันธุ์ในไร่เกษตรกรในปี พ.ศ. 2543–2544 จำนวน 9 แปลง ที่จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม อุดรธานี สระบุรี ลพบุรี เชียงใหม่ ชัยนาท นครราชสีมา และกาฬสินธุ์ และประเมินการยอมรับของเกษตรกรและตลาดถั่วลิสงฝักต้ม ในขั้นการทดสอบพันธุ์ในไร่เกษตรกร ทำการสอบถามทัศนคติของเกษตรกรต่อถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น เพื่อมาประเมินผลการยอมรับพันธุ์ใหม่ในปี พ.ศ. 2543–2544

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชวงศ์ตระกูลถั่ว ถั่วลิสง

ต้น ทรงพุ่มแคบ ลักษณะการแตกกิ่งที่ 1 (Primary) มีดอกทุกกิ่งทุกข้อ ลำต้นสีเขียวอมม่วง ขนบนลำต้นมาก

ใบ สีเขียว รูปร่างรีแกมขอบขนาน มีขนที่ยอดใบมากและยาว

ดอก อายุถึงออกดอก 21–25 วัน ดอกสีเหลือง

ฝัก ก้านฝักสีเขียวอมม่วง ฝักออกเป็นกระจุกที่โคน ลายบนเปลือกฝักค่อนข้างเรียบ จะงอยฝักเห็นไม่ชัดเจน ความคอดของฝักน้อยมาก

เมล็ด เยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง น้ำหนัก 100 เมล็ด 41.9 กรัม

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ฝักยาว ตรง จำนวนฝักที่มี 3–4 เมล็ด มีมากถึง 44 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่าพันธุ์กาฬสินธุ์ 1 ซึ่งมีเพียง 31 เปอร์เซ็นต์

ข. เปลือกฝักค่อนข้างเรียบ ทำให้ล้างฝักสดให้สะอาดได้ง่าย

ค. มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง ซึ่งเป็นที่นิยมของตลาดถั่วต้มในประเทศไทย

ง. อายุเก็บเกี่ยว 84 วัน เท่ากับพันธุ์กาฬสินธุ์ 1 แต่ให้ผลผลิตฝักสดและฝักแห้งสูงกว่าพันธุ์กาฬสินธุ์ 17 เปอร์เซ็นต์ และ 6 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น

4. ฝรั่งพันธุ์เพชรสุวรรณ

ชื่อไทย	ฝรั่ง	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Psidium guajava* L.
ชื่อสามัญ	Guava	**ชื่อวงศ์**	MRYTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 212/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายบดินทร์ ชูสุวรรณ

ที่อยู่ 241 หมู่ 3 ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110

แหล่งที่มาและประวัติ

ฝรั่งพันธุ์เพชรสุวรรณ นายบดินทร์ ชูสุวรรณ ได้ขยายพันธุ์มาจากต้นที่คาดว่ามาจากการเพาะเมล็ดที่นำมาจาก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี นำมาปลูกไว้ที่บ้านเลขที่ 241 หมู่ 3 ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ต้นขนาดเล็ก กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น ลำต้นสูงประมาณ 1.2 เมตร ผิวเปลือกเรียบ สีน้ำตาล

ใบ ค่อนข้างกว้าง มีความกว้างประมาณ 6–7 เซนติเมตร ยาวประมาณ 8–9 เซนติเมตร ใบมีสีเขียวอ่อนค่อนข้างบาง ลักษณะใบบิดเล็กน้อย ขอบใบเรียบ

ดอก มีกลีบดอกสีขาว มีจำนวน 4 กลีบ โดยส่วนโคนแยกกัน

ผล เป็นผลเดี่ยว รูปร่างกลมค่อนข้างแป้น โดยส่วนฐานจะบุบเข้าไปในผลเล็กน้อย ผลแก่สีเหลือง มีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 1 กิโลกรัม

เมล็ด ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ ก. อายุตั้งแต่ออกดอกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 5 เดือน

ข. ปลูกใกล้กับพันธุ์อื่น พบว่าบางผลมีเมล็ด

ฝรั่งพันธุ์เพชรสุวรรณ

5. ข้าวพันธุ์พัทลุง

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 213/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายวิชัย หิรัญยุปกรณ์

ที่อยู่ สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์พัทลุง เป็นข้าวเจ้าที่คัดได้จากการผสมพันธุ์ 3 ทาง ระหว่างข้าวพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 คือ สุพรรณบุรี 90 กับ RP2243-7-4 (แม่) ผสมกับสายพันธุ์ IR52280-117-1-1-3 (พ่อ) ที่สถานีทดลองข้าวชัยนาท ในปี พ.ศ. 2535 คัดเลือกข้าวพันธุ์ลูกผสมตั้งแต่ชั่วที่ 1-6 และศึกษาพันธุ์ทั้งขั้นต้นและขั้นสูงที่สถานีทดลองข้าวชัยนาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2541 จากนั้น ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุงได้นำเอาเมล็ดรวมที่ได้จากการศึกษาพันธุ์ขั้นสูงจากสถานีทดลองข้าวชัยนาทมาปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูง (ต่อ) ในปี พ.ศ. 2542-2543 แต่เนื่องจากพบว่าข้าวยังมีความแปรปรวนภายในสายพันธุ์ ดังนั้น จึงได้คัดเลือกแบบจดประวัติสืบตระกูล (Pedigree method) ได้สายพันธุ์ข้าวจำนวน 6 สายพันธุ์ และได้ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูงต่อทั้ง 6 สายพันธุ์ จนสามารถคัดเลือกได้สายพันธุ์ที่ดีที่สุด คือ สายพันธุ์ข้าว CNT92024-4-2-1-1-PTL-2 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ปี พ.ศ. 2544-2545 (ฤดูนาปรังและนาปี) และปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร์ ในปี พ.ศ. 2544-2545 (ฤดูนาปรังและนาปี) ท้องที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546 และคณะกรรมการบริหาร กรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2546

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้านาสวน ไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น สูงปานกลาง (ประมาณ 104 เซนติเมตร) ทรงกอตั้ง ปล้องสีเหลืองอ่อน ลำต้น แข็งแรง ไม่ล้ม

ใบ สีเขียว มีขน กาบใบสีเขียว ใบธงตั้งตรง การแก่ของใบช้าปานกลาง

ดอก/ช่อดอก กลีบรองดอกสีฟาง สีของยอดเกสรเพศเมียสีขาว รวงยาว ระแง้ถี่ปานกลาง คอรวงโผล่เล็กน้อย จำนวนรวงต่อตารางเมตร เฉลี่ย 225 รวง

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวง 149 เมล็ด เมล็ดเรียวยาว เปลือกสีฟาง มีขน ยอดเมล็ดสีฟาง ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือกโดยเฉลี่ย ยาว 9.67 มิลลิเมตร กว้าง 2.57 มิลลิเมตร หนา 2.02 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 28.19 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือก 10.40 กิโลกรัมต่อถัง ขนาดของเมล็ดข้าวกล้องโดยเฉลี่ย ยาว 7.55 มิลลิเมตร กว้าง 2.30 มิลลิเมตร หนา 1.83 มิลลิเมตร ข้าวกล้องสีขาว

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ระยะพักตัวของเมล็ด 6 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 714 กิโลกรัมต่อไร่ มีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 112–115 วัน เมื่อปลูกโดยวิธีปักดำ และอายุเก็บเกี่ยว ประมาณ 100–103 วัน เมื่อปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม

ค. ข้อควรระวัง ไม่ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ง. พื้นที่แนะนำ พื้นที่ภาคใต้ที่ต้องการข้าวอายุสั้นโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังที่มีการปลูกข้าวช่วงก่อนน้ำท่วมและหลังน้ำลด เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูนาปี เดือนพฤศจิกายน–ธันวาคม และพื้นที่นาชลประทานภาคใต้

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. ผลผลิตสูงในสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 714 กิโลกรัมต่อไร่ (ปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม) ซึ่งสูงกว่าพันธุ์ชัยนาท 1 (581 กิโลกรัมต่อไร่) และสุพรรณบุรี 2 (553 กิโลกรัมต่อไร่) 23 และ 29 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ
2. มีอายุสั้น ปลูกโดยวิธีปักดำ อายุ 112 วัน และปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม อายุ 103 วัน คือ อายุสั้นกว่าพันธุ์ชัยนาท 1 ประมาณ 7–10 วัน
3. ต้านทานต่อโรคขอบใบแห้งดีกว่าพันธุ์ข้าวชัยนาท 1 และสุพรรณบุรี 2

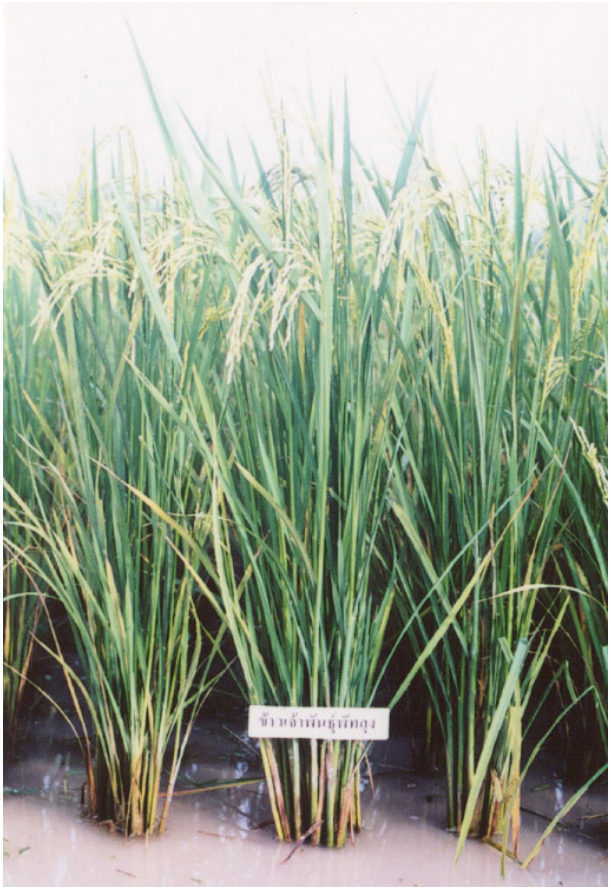

ข้าวพันธุ์พัทลุง

6. ข้าวพันธุ์ปราจีนบุรี 2

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 214/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายวิชัย หิรัญยุปกรณ์

ที่อยู่ สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์ปราจีนบุรี 2 เป็นข้าวน้ำลึกที่คัดเลือกได้จากการผสมพันธุ์ระหว่าง ชั่วที่ 1 ของคู่ผสม BKNFR80086 กับชั่วที่ 1 ของ HTAFR80038 ที่สถานีทดลองข้าวหันตรา ในปี พ.ศ. 2524 ปลูกและคัดเลือกข้าวพันธุ์ผสมจนถึงชั่วที่ 8 จนได้สายพันธุ์ HTAFR81042-4B-7-1 ปี พ.ศ. 2533-2536 ได้นำข้าวสายพันธุ์นี้ไปศึกษาพันธุ์และเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานีทดลองข้าวหันตรา ปี พ.ศ. 2537-2539 ได้นำไปเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี ที่สถานีทดลองข้าวหันตรา ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี และศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก พร้อมทั้งศึกษาศักยภาพในการให้ผลผลิตในสภาพน้ำตื้นและน้ำลึก ที่สถานีทดลองข้าวหันตรา และทดสอบความสามารถในการยืดปล้อง ทนน้ำท่วมและทนแล้งอีกครั้ง เพื่อยืนยันผลการทดลองที่ผ่านมา และทดสอบความสามารถในการทนดินเปรี้ยวและทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลง ที่ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี ปี พ.ศ. 2540-2543 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตและสาธิตในนาเกษตรกร รวมทั้งปลูกทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยที่ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรีและในนาเกษตรกรจังหวัดปราจีนบุรี และที่สถานีทดลองข้าวหันตรา ในขณะเดียวกันได้นำข้าวพันธุ์นี้ไปทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลง ที่กองโรคพืชและจุลชีววิทยา และกองกีฏและสัตววิทยา ปี พ.ศ. 2544 ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยของสถาบันวิจัยข้าว ให้เสนอเป็นพันธุ์รับรอง และคณะกรรมการบริหารกรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์รับรองของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2545

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้านาสวน ไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น ค่อนข้างเตี้ย เมื่อปลูกในสภาพน้ำปกติ (25 เซนติเมตร) แต่เมื่อระดับน้ำเพิ่มสูงขึ้น สามารถยืดปล้องหนีน้ำได้ มีความสูงประมาณ 133-222 เซนติเมตร (ขึ้นอยู่กับระดับน้ำ) ทรงกอตั้ง ฟางแข็ง ไม่ล้มง่าย ปล้องสีเขียว

ใบ สีเขียว มีขนน้อย กาบใบสีเขียว ใบธงค่อนข้างตั้งตรง ใบแก่ช้าปานกลาง

ดอก/ช่อดอก กลีบรองดอกสีฟาง กลีบรองดอกสั้น รวงยาวเฉลี่ย 28 เซนติเมตร ระแง้ถี่ รวงแน่น คอรวงสั้น จำนวนรวงต่อตารางเมตร เฉลี่ย 146 รวง

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวงเฉลี่ย 165 เมล็ด เมล็ดยาวเรียวมีเปลือกสีฟางและมีขน ยอดเมล็ดสีฟาง ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือกยาวเฉลี่ย 10.28 มิลลิเมตร กว้าง 2.65 มิลลิเมตร หนา 2.05 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 27.82 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง 11.23 กิโลกรัม ข้าวกล้องสีขาว

ลักษณะอื่น ๆ

ก. มีระยะพักตัวของเมล็ด 4 สัปดาห์

ข. ให้ผลผลิตเฉลี่ย 590–846 กิโลกรัมต่อไร่ วันเก็บเกี่ยว วันที่ 18–25 ธันวาคม

ค. ข้อควรระวัง : ไม่ต้านทานโรคใบสีส้ม เพลี้ยจักจั่นสีเขียว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ในสภาพเรือนทดลอง ในสภาพธรรมชาติ ไม่มีปัญหากับโรคและแมลงดังกล่าว

ง. พื้นที่แนะนำ : เหมาะที่จะปลูกในนาน้ำลึกที่มีระดับน้ำลึกไม่เกิน 100 เซนติเมตร น้ำแห้งนาประมาณปลายเดือนธันวาคม โดยเฉพาะพื้นที่นาน้ำลึกบริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคเหนือตอนล่าง ของประเทศไทย และในพื้นที่นาสวนที่ต้องการปลูกข้าวไวแสงที่เก็บเกี่ยวประมาณปลายเดือนธันวาคม

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. เป็นข้าวน้ำลึก ที่มีทรงต้นเตี้ย ใบตั้ง ฟางแข็ง ไม่ล้มง่าย ในสภาพนามีระดับน้ำปกติ (25 เซนติเมตร) มีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูง 846 กิโลกรัมต่อไร่ ในสภาพที่มีระดับน้ำมากกว่าปกติ (100 เซนติเมตร) มีศักยภาพในการให้ผลผลิต 590 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าข้าวพันธุ์พื้นเมืองต้นสูงที่เกษตรกรนิยมปลูก
2. มีความสามารถในการยืดปล้องและทนน้ำท่วมได้ปานกลาง ในช่วงข้าวอายุ 30–40 วัน เหมาะสำหรับปลูกในนาน้ำลึกในภาคกลางและภาคตะวันออก
3. ค่อนข้างทนทานต่อดินเปรี้ยว
4. มีความต้านทานต่อโรคไหม้ ค่อนข้างต้านทานต่อโรคขอบใบแห้ง
5. ต้านทานต่อหนอนกอเช่นเดียวกับพันธุ์ปราจีนบุรี 1 แต่ดีกว่าพันธุ์หันตรา 60 กข19 และเหลืองประทิว 123
6. สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เส้นได้ดี เช่น เส้นหมี่ ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว

ข้าวพันธุ์ปราจีนบุรี 2

7. ขนุนพันธุ์สามร้อยยอด

ชื่อไทย	ขนุน	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Artocarpus heterophyllus* Lam.
ชื่อสามัญ	Jack fruit	**ชื่อวงศ์**	MORACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 215/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายบุญช่วย ป้องจัตุรัส

ที่อยู่ 20 ถนนเพชรเกษม ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77180

แหล่งที่มาและประวัติ

ขนุนพันธุ์สามร้อยยอด เป็นต้นที่ขยายพันธุ์มาจากต้นเดิมที่มาจากการเพาะด้วยเมล็ดซึ่งปลูกอยู่ในบริเวณ บ้านเลขที่ 48 หมู่ 2 ตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอายุประมาณ 20 ปี

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น เปลือกสีน้ำตาล

ใบ ใบมีลักษณะค่อนข้างกว้าง สีเขียวเข้ม สีเส้นใบชัดเจน

ดอก ดอกมีขนาดใหญ่ ออกตามลำต้นและกิ่งแขนงใหญ่

ผล เป็นขนุนที่มีเนื้อสีเหลือง มีน้ำหนักผลเฉลี่ยประมาณ 25 กิโลกรัม รูปทรงค่อนข้างกลม หนามขยายออกเมื่อผลสุก

ลักษณะอื่น ๆ
ก. อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 120 วัน หลังวันดอกบาน
ข. เนื้อมีรสหวาน

ขนุนพันธุ์สามร้อยยอด

8. ข้าวพันธุ์ก่ำอมก๋อย

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 216/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย รศ.ดร.ดำเนิน กาละดี

ที่อยู่ ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์ก่ำอมก๋อยเป็นข้าวเหนียวดำที่มีประวัติการปรับปรุงพันธุ์ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2538 อาจารย์ดำเนิน กาละดี ได้ซื้อพันธุ์ข้าวจากนายพินิจ คำยอดใจ อาชีพทำนาอยู่บ้านเลขที่ 31/1 บ้านสันปูเลย ตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 พันธุ์ ได้แก่พันธุ์ เหนียวสันป่าตอง และอีกพันธุ์หนึ่งไม่มีชื่อพันธุ์ เป็นข้าวเหนียวดำเรียกว่า “ข้าวก่ำ” จากการศึกษาเบื้องต้นในปี พ.ศ. 2539 พบว่า สีของเมล็ดเมื่อปลูกไม่แตกต่างกันแต่ต้นที่งอกและเจริญเติบโตกลับมีสีสันแตกต่างกัน กล่าวคือ บางลำต้นมีสีม่วงแต่บางลำต้นมีสีเขียวสลับเส้นสีม่วง ดังนั้น จึงได้วางโครงการปรับปรุงเพื่อแยกการปนในประชากรดังกล่าวโดยวิธีการของ Pure Line Selection เริ่มในปี พ.ศ. 2539 โดยใช้ลักษณะของสีในส่วนต่างๆ ของลำต้นเป็นปัจจัยกำหนด ซึ่งสามารถคัดแยกออกได้ 2 ประชากร ในปี พ.ศ. 2540–2541 คัดต้นปนในแต่ละประชากร เช่น ความสูง วันออกดอก ขนาดความกว้างและความยาวของเมล็ด จนได้ประชากรที่มีความสม่ำเสมอ จึงให้ตั้งชื่อประชากรหนึ่งว่า “ก่ำดอยสะเก็ด” (Kum Doisaket) ส่วนอีกประชากรหนึ่งชื่อ “ก่ำอมก๋อย” (Kum Omkoi)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ข้าวเหนียวดำ

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเหนียว ตอบสนองหรือไวต่อช่วงแสง

ราก/หัว ระบบรากเป็นแบบรากฝอย (Fibrous Root System)

ต้น ลักษณะการเจริญเติบโตทางลำต้น แตกกอเฉลี่ย 15 กอต่อต้น มีความสูงเฉลี่ย 148 เซนติเมตร สีของลำต้นเป็นสีม่วงปนเขียว มีปล้องสีม่วง เขี้ยวใบเป็นสีม่วงดำ

ใบ รูปร่างของใบเป็นแบบใบแคบ มีสีม่วงบริเวณขอบใบ มีเส้นกลางใบเป็นสีเขียว

ดอก/ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแยกแขนง (Panicle) สมบูรณ์เพศ กลีบรองดอก (Sepal) มีสีม่วง กลีบดอก (Petal) มีสีม่วง เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีม่วง

เมล็ด ลักษณะของเมล็ดมีเปลือกสีม่วง เยื่อหุ้มเมล็ด (Pericarp) สีม่วง เมล็ดเรียวยาว ขนาดเมล็ดกว้าง 0.30 เซนติเมตร ยาว 0.89 เซนติเมตร จำนวนเมล็ดต่อรวงเฉลี่ย 128 เมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

ก. มี Chromosome 2n = 24 เป็นแบบ Symmetrical karyotype

ข. ลักษณะการบานดอกมีการตอบสนองต่อช่วงแสงสั้น (Short Day Plant)

ค. อายุการออกดอก 77 วัน มีระยะเวลาการบานดอกจากกอแรกถึงการบาน 90 เปอร์เซ็นต์ นาน 14 วัน

ง. อายุการเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 105 วัน

จ. ผลผลิตเฉลี่ย 480 กรัมต่อตารางเมตร

ลักษณะเด่นพิเศษ มีคุณค่าทางอาหารสูง โดยมีค่าเถ้าโดยรวม (ASH) เท่ากับ 2.0202 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าโปรตีนโดยรวม (CP) เท่ากับ 9.4927 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าไขมันโดยรวม (EE) เท่ากับ 3.8004 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าเยื่อใยโดยรวม เปอร์เซ็นต์ (CF) เท่ากับ 1.2445 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าคาร์โบไฮเดรตที่ละลายได้ เท่ากับ 83.442 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าเหล็ก (Fe) เท่ากับ 0.0202 เปอร์เซ็นต์ DM และ Tannin เท่ากับ 0.0014 เปอร์เซ็นต์ DM

ข้าวพันธุ์ก่ำอมก๋อย

9. ข้าวพันธุ์ก่ำดอยสะเก็ด

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 217/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย รศ.ดร.ดำเนิน กาละดี

ที่อยู่ ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์ก่ำดอยสะเก็ดเป็นข้าวเหนียวดำที่มีประวัติการปรับปรุงพันธุ์ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2538 อาจารย์ดำเนิน กาละดี ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวจากนายพินิจ คำยอดใจ อาชีพทำนาอยู่บ้านเลขที่ 31/1 บ้านสันปูเลย ตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 พันธุ์ ได้แก่พันธุ์ เหนียวสันป่าตอง และอีกพันธุ์หนึ่งไม่มีชื่อพันธุ์ เป็นข้าวเหนียวดำเรียกว่า “ข้าวก่ำ” จากการศึกษาเบื้องต้นในปี พ.ศ. 2539 พบว่า สีของเมล็ดเมื่อปลูกไม่แตกต่างกันแต่ต้นที่งอกและเจริญเติบโตกับมีสีสันแตกต่างกัน กล่าวคือ บางลำต้นมีสีม่วงแต่บางลำต้นมีสีเขียวสลับเส้นสีม่วง ดังนั้น จึงได้วางโครงการปรับปรุงเพื่อแยกการปนในประชากร ดังกล่าวโดยวิธีการของ Pure Line Selection เริ่มในปี พ.ศ. 2539 โดยใช้ลักษณะของสีในส่วนต่างๆ ของลำต้นเป็นปัจจัยกำหนด ซึ่งสามารถคัดแยกออกได้ 2 ประชากร ในปี พ.ศ. 2540–2541 ทำการคัดต้นปนในแต่ละประชากร เช่น ความสูง วันออกดอก ขนาดความกว้างและความยาวของเมล็ด จนได้ประชากรที่มีความสม่ำเสมอ จึงให้ตั้งชื่อประชากรหนึ่งว่า “ก่ำดอยสะเก็ด” (Kum Doisaket) ส่วนอีกประชากรหนึ่งชื่อ “ก่ำอมก๋อย” (Kum Omkoi)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ข้าวเหนียวดำ

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเหนียว ตอบสนองต่อช่วงไวแสง

ราก/หัว ระบบรากเป็นแบบรากฝอย (Fibrous Root System)

ต้น ลักษณะการเจริญเติบโตทางลำต้น การแตกกอ เฉลี่ย 9 กอต่อต้น มีความสูงเฉลี่ย 141 เซนติเมตร สีของลำต้นเป็นสีม่วง มีปล้องสีม่วง เขี้ยวใบเป็นสีม่วงเช่นกัน

ใบ รูปร่างของใบเป็นแบบใบแคบ มีสีม่วงทั้งกาบใบและตัวใบ มีเส้นกลางใบเป็นสีม่วง

ดอก/ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแยกแขนง (Panicle) สมบูรณ์เพศ กลีบดอกรอง (Sepal) มีสีม่วง กลีบดอก (Petal) มีสีม่วง เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีม่วง

เมล็ด ลักษณะของเมล็ดมีเปลือกสีม่วง เยื่อหุ้มเมล็ด (Pericarp) สีม่วง เมล็ดเรียวยาว ขนาดเมล็ดกว้าง 0.33 เซนติเมตร ยาว 0.97 เซนติเมตร จำนวนเมล็ดต่อรวงเฉลี่ย 120 เมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

ก. มี Chromosome 2n = 24 เป็นแบบ Symmetrical karyotype

ข. ลักษณะการบานดอกมีการตอบสนองต่อช่วงแสงสั้น (Short Day Plant)

ค. อายุการออกดอก 86 วัน มีระยะเวลาการบานดอกจากกอแรกถึงการบาน 90 เปอร์เซ็นต์ นาน 15 วัน

ง. อายุการเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 111 วัน

จ. ผลผลิตเฉลี่ย 360 กรัมต่อตารางเมตร

ฉ. มีเปอร์เซ็นต์ของแป้งเฉลี่ย 4.96 เปอร์เซ็นต์ มีปริมาณโปรตีนสูง มีการพองตัวและการละลายน้ำของแป้งข้าวสูง

ลักษณะเด่นพิเศษ มีคุณค่าทางอาหารสูง โดยมีค่าเถ้าโดยรวม (ASH) เท่ากับ 1.8687 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าโปรตีนโดยรวม (CP) เท่ากับ 10.67 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าไขมันโดยรวม (EE) เท่ากับ 3.8722 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าเยื่อใยโดยรวม เปอร์เซ็นต์ (CF) เท่ากับ 1.4939 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าคาร์โบไฮเดรตที่ละลายได้ เท่ากับ 82.185 เปอร์เซ็นต์ DM ค่าเหล็ก (Fe) เท่ากับ 0.0260 เปอร์เซ็นต์ DM และ Tannin เท่ากับ 0.0012 เปอร์เซ็นต์ DM

ข้าวพันธุ์ก่ำดอยสะเก็ด

10. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ปทุมมาลูกผสมเชียงราย

ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Curcuma* hybrid

ชื่อสามัญ Curcuma **ชื่อวงศ์** ZINGIBERACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 218/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นางสาววิภาดา ทองทักษิณ

ที่อยู่ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย กรมวิชาการเกษตร 72 หมู่ 6 ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ปทุมมาลูกผสมเชียงราย 'CR–AT–01–2' คัดได้จากลูกผสมข้ามชนิด (Interspecific hybrid) ระหว่างปทุมมาเชียงใหม่ชมพู (*Curcuma alismatifolia*) ต้นแม่ และบัวขาวต้นสูง (C. *thorelii)* ต้นพ่อ ทำการผสมพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2541 และคัดเลือกได้ต้นลูกผสม 'CR–AT–01–2' ในปี พ.ศ. 2544 ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด สกุลขมิ้น กลุ่มปทุมมา

ประเภท ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลักษณะหัวเป็นแบบ Tuberous rhizome โดยเหง้าจะแตกออกเป็นกระจุกจากตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวใหญ่ประมาณ 2–2.5 เซนติเมตร รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 ประเภท คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ้ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร หัวและตุ้มมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีขาวนวล

ต้น ส่วนของลำต้นที่เจริญเหนือดิน เป็นส่วนของลำต้นเทียม (Pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 50–55 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30–35 เซนติเมตร

ใบ ใบรีค่อนข้างกว้าง ใบแผ่ตั้ง แผ่นใบเรียบหนา สีเขียว เส้นกลางใบสีน้ำตาลไหม้ ขนาดใบ กว้าง 9 เซนติเมตร ยาว 30 เซนติเมตร

ดอก/ช่อ ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (Compact spike) แทงออกจากกลางลำต้นเทียม ชูช่อเหนือพุ่มใบ ความยาวช่อ 55–60 เซนติเมตร กลีบประดับส่วนล่างสีเขียว มีประมาณ 9–11 กลีบ กลีบประดับส่วนบน (Coma bract) สีชมพูขลิบเขียว มีประมาณ 11–15 กลีบ เรียงเป็นวงซ้อนกันคล้ายดอกบัวบาน ก้านช่อดอกตรงแข็งแรง เส้นผ่านศูนย์กลางก้านประมาณ 0.7–0.9 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกกลีบประดับ ส่วนล่างสีขาวปลายกลีบเรื่อสีม่วงอ่อน โดยมีกลีบปากล่างสีม่วงเข้ม ดอกจริงมีขนาดกว้าง 1.5 ยาว 3.5–4 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่มี ดอกเป็นหมันผสมไม่ติดเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ อายุปลูกถึงวันตัดดอก 2–2½ เดือน ขึ้นอยู่กับขนาดหัวพันธุ์ ผลผลิตดอก 2–3 ดอกต่อกอ

ลักษณะเด่นพิเศษ สีช่อดอกชมพูหวาน ทรงดอกสวยงามและเป็นไม้ที่มีลายใบสวย ช่อดอกมีอายุปักแจกันประมาณ 2–3 สัปดาห์

ไม้ดอกสกุลขมิ้น
พันธุ์ปทุมมาลูกผสม
เชียงราย

11. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เทพรำลึกลูกผสมเชียงราย

ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Curcuma* hybrid

ชื่อสามัญ Curcuma **ชื่อวงศ์** ZINGIBERACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 219/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นางสาววิภาดา ทองทักษิณ

ที่อยู่ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย กรมวิชาการเกษตร 72 หมู่ 6 ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เทพรำลึกลูกผสมเชียงราย 'CR-SP-01-1' คัดได้จากลูกผสมข้ามชนิดระหว่างเทพรำลึกปราจีน (*Curcuma parviflora* var. 1) ต้นแม่ และปทุมรัตน์ (*C. sparganiifolia)* ต้นพ่อ ทำการผสมพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2544 คัดเลือกได้ต้นลูกผสม CR-SP-01-1 ได้ในปี พ.ศ. 2546 ดำเนินการปรับปรุงพันธุ์โดยศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด สกุลขมิ้น กลุ่มปทุมมา

ประเภท ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดินทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลักษณะหัวเป็นแบบ Tuberous rhizome โดยเหง้าจะแตกออกเป็นกระจุกจากตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวพันธุ์ 1.0-1.5 เซนติเมตร หัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีเหลืองอ่อน รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 ประเภท คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ้มยาวรี ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร รากค่อนข้างสั้น ความยาวรากสะสมอาหาร 6-10 เซนติเมตร

ต้น ส่วนของลำต้นที่เจริญเหนือดิน เป็นส่วนของลำต้นเทียม (Pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่เรียงตัวกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 20-25 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 25-30 เซนติเมตร

ใบ ใบรีค่อนข้างแคบ สีเขียว ขนาดใบกว้าง 4-5 เซนติเมตร ยาว 16-20 เซนติเมตร มีจำนวนใบ 2-3 ใบ จึงแทงช่อดอก

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกออกกลางลำต้นเทียม ลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น ความยาวช่อดอก 20-25 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 5-6 เซนติเมตร กลีบประดับมีลักษณะเป็นเกล็ด สีชมพูหวาน ปลายกลีบขลิบเขียวเล็กน้อย มีประมาณ 23-26 กลีบ เรียงสลับกันเป็นระเบียบสวยงาม เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4-4.5 เซนติเมตร ก้านช่อดอกเล็กแต่แข็งแรง เส้นผ่านศูนย์กลางก้าน 0.3-0.4 เซนติเมตร ดอกจริงมีขนาดเล็กอยู่ในซอกกลีบประดับส่วนล่าง สีขาวปลายกลีบขลิบม่วงแดง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอก 0.4 เซนติเมตร ยาว 1.5 เซนติเมตร

ผล/ฝัก ไม่ เป็นหมันไม่ติด

เมล็ด ไม่มี

ลักษณะอื่น ๆ อายุปลูกถึงให้ดอก 2 เดือน การแตกกอ 4–5 ต้นต่อกอ จำนวนดอกต่อกอ 2–3 ดอก

ลักษณะเด่นพิเศษ ต้นเตี้ย ช่อดอกชูเหนือพุ่มใบ ช่อสีดอกหวาน เหมาะสำหรับ ผลิตเป็นไม้กระถาง

ไม้ดอกสกุลขมิ้น
พันธุ์เทพรำลึกลูกผสม
เชียงราย

12. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ปทุมรัตน์ลูกผสมเชียงราย

ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Curcuma* hybrid

ชื่อสามัญ Curcuma **ชื่อวงศ์** ZINGIBERACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 220/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นางสาววิภาดา ทองทักษิณ

ที่อยู่ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย กรมวิชาการเกษตร 72 หมู่ 6 ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ปทุมรัตน์ลูกผสมเชียงราย 'CR-PP-01-4' คัดได้จากลูกผสมระหว่างต้นภายในชนิดเดียวกันของ *C. sparganiifolia* ทำการผสมพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2544 และคัดเลือกได้ต้น CR-PP-01-4 ในปี พ.ศ. 2546 ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด สกุลขมิ้น กลุ่มปทุมมา

ประเภท ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ลักษณะหัวเป็นแบบ Tuberous rhizome โดยเหง้าจะแตกออกเป็นกระจุกจากตาข้างของเหง้าเดิม ขนาดหัวใหญ่มีเส้นผ่านศูนย์กลางหัวประมาณ 1.0-1.5 เซนติเมตร หัวสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีขาวนวล รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 ประเภท คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ้ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร รากสั้น ความยาวรากสะสมอาหาร ยาวประมาณ 4-5 เซนติเมตร

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (Pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่จัดเรียงตัวกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 30-40 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30-38 เซนติเมตร

ใบ ใบรีแคบ แผ่นใบสีเขียว เส้นกลางใบสีเขียว ขอบใบเรียบ ใบแผ่ออกด้านข้าง ใบกว้าง 3 เซนติเมตร ยาว 20 เซนติเมตร เมื่อมีใบ 2 ใบ จึงแทงช่อออก

ดอก/ช่อ ช่อดอกแทงออกจากกลางลำต้นเทียม รูปทรงช่อดอกเป็นทรงกระบอกสั้น ความยาวช่อดอก 40-55 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 6-7 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4-5 เซนติเมตร กลีบประดับมีสีเดียวกันทั้งช่อ คือ สีชมพูแดงปลายกลีบแต้มสีเขียวเล็กน้อย จำนวนกลีบประดับ 17-22 กลีบ ก้านช่อดอกตรง มีขนาดเล็กแต่แข็งแรง เส้นผ่านศูนย์กลางก้านประมาณ 0.3 เซนติเมตร ดอกจริงมีขนาดเล็กสีขาว กลีบปากล่างแต้มสีเหลืองที่ปลายกลีบส่วนกลางและโคนกลีบแต้มสีแดงเรื่อ ๆ ขนาดดอกจริง มีเส้นผ่านศูนย์กลางดอกประมาณ 0.5 เซนติเมตร ยาว 1.2 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด -

ลักษณะอื่น ๆ อายุปลูกถึงออกดอก 2–2½ เดือน ขึ้นกับขนาดหัวพันธุ์ การแตกกอ ปานกลาง 3–6 ต้นต่อกอ ผลผลิตช่อดอก 2–3 ดอกต่อกอ (ปลูกในถุงขนาด 4 x 6 นิ้ว)

ลักษณะเด่นพิเศษ สีช่อดอกหวาน ทรงดอกแปลกตา เหมาะสำหรับผลิตเป็นไม้ตัดดอกขนาดเล็กและไม้กระถาง

ไม้ดอกสกุลขมิ้น
พันธุ์ปทุมรัตน์ลูกผสม
เชียงราย

13. เปล้าตะวันพันธุ์ตราด 1

ชื่อไทย เปล้าตะวัน **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Croton thorelii* Gagnep.

ชื่อสามัญ - **ชื่อวงศ์** EUPHOBIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 221/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นางสาวเพ็ญศรี วิสุทธิ์แพทย์

ที่อยู่ 241 ถนนสุขุมวิท ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000

แหล่งที่มาและประวัติ

ต้นเปล้าตะวันพันธุ์ตราด 1 เป็นพันธุ์ไม้ที่นายวันชาติ พ่วงพี ได้ไปพบพระอาจารย์เหล็ง แห่งวัดไทรทอง ซึ่งเป็นผู้นำมาเผยแพร่ในจังหวัดตราด โดยปลูกไว้ที่วัด 2 ต้น ที่บ้านเลขที่ 241 หมู่ 2 ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด 2 ต้น ที่สวนเขาตาโปน 2 ต้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 ซึ่งนายวันชาติ พ่วงพี อ้างว่าได้มีการศึกษาการนำมาใช้ประโยชน์เพื่อรักษาโรคกระเพาะ บรรเทาอาการไอ โรคริดสีดวงทวาร และอาการอักเสบภายในได้ จึงได้ทำการขยายพันธุ์เป็น 300 ต้น และ 20,000 ต้น ในปีต่อๆ มาจนถึงปัจจุบันปลูกไว้ที่สวนเขาตาโปน บนเนื้อที่ 300 กว่าไร่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่ม

ลำต้น ต้นมีความสูง 2–4 เมตร มีสีชมพูอมแดง เปลือกเรียบ ลักษณะการแตกกิ่งทำมุม 45 องศา แตกกิ่งน้อยบริเวณใกล้โคนต้น และแตกกิ่งมากบริเวณยอดกิ่งมีสีชมพูอมแดง

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับกัน มีความกว้าง 4–6 เซนติเมตร มีความยาว 10-15 เซนติเมตร โคนใบเรียว ปลายใบแหลม แผ่นใบด้านบนและด้านล่างมีสีเขียว แผ่นใบมีขนรูปดาว จำนวนเส้นใบย่อยมี 10–12 คู่ เส้นใบหลักมีเส้นกลาง 1 เส้น

ดอก ออกดอกบริเวณใกล้ยอด ดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน ดอกเพศผู้ส่วนใหญ่มีกลีบรองกลีบดอก 5 กลีบ รูปหอกค่อนข้างกว้าง ปลายแหลม ด้านนอกมีขนสีน้ำตาลอมเหลือง กลีบดอกมี 5 กลีบ ที่ขอบกลีบมีขน ฐานดอกมีขนยาว เกสรเพศผู้มี 15–20 อัน ดอกเพศเมียมีกลีบรองกลีบดอกลักษณะเหมือนเพศผู้ รังไข่มีขนรูปดาวหนาแน่น สีน้ำตาลอมเหลือง ปลายเกสรเพศเมียสั้น

ผล ผลกลม มี 3 ผลเล็กๆ อยู่รวมกันยาว 3–5 มิลลิเมตร มีขนรูปดาว เมล็ดยาว 2–3 มิลลิเมตร ผิวเรียบ มีลายตามยาวสีขาว และปนน้ำตาล

ลักษณะอื่น ๆ จากผลการวิเคราะห์ผงเปล้าตะวัน ด้วยเทคนิคแกสโครมาโทกราฟี พบปริมาณเปลาโนทอล 2.21± 0.17 กรัมต่อกิโลกรัม โดยน้ำหนัก (วิเคราะห์โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อมร เพชรสม ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546)

เปล้าตะวันพันธุ์ตราด 1

14. อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี 72

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 222/2548 **ลงวันที่** 18 มีนาคม 2548

โดย นายนริศร ขจรผล

ที่อยู่ 159 หมู่ 10 ตำบลจระเข้สามพัน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 72160

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี 72 โคลนพันธุ์ (A2-1) เป็นอ้อยเคี้ยวซึ่งใช้บริโภคสด (อ้อยควั่น) คัดเลือกได้จากการผสมเปิดของอ้อยเคี้ยวพันธุ์เมอริชาดโคลนพันธุ์ A2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ ผสมเปิดอ้อยเคี้ยวพันธุ์เมอริชาด โคลนพันธุ์ A2 ในปี พ.ศ. 2538 ได้ลูกอ้อย 700 โคลนพันธุ์ คัดเลือกครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2539 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรีโดยปลูกลูกอ้อย 700 โคลนพันธุ์ และคัดเลือกได้ 110 โคลนพันธุ์ คัดเลือกครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2540 ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี โดยปลูกอ้อยจำนวน 110 โคลนพันธุ์ และคัดเลือกได้ 28 โคลนพันธุ์ หลังจากนั้นเปรียบเทียบเบื้องต้น อ้อยปลูกและอ้อยตอ 1 ดำเนินการในปี พ.ศ. 2541 และ 2542 จำนวน 2 แปลง ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี โดยปลูกอ้อยเคี้ยว 28 โคลนพันธุ์ และพันธุ์เปรียบเทียบเมอริชาด คัดเลือกอ้อยเคี้ยวได้ 9 โคลนพันธุ์ เข้าขั้นตอนการเปรียบเทียบมาตรฐานอ้อยปลูกและอ้อยตอ 1 ดำเนินการ ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2543 จำนวน 2 แปลง ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี โดยปลูกอ้อยเคี้ยว 9 โคลนพันธุ์ และพันธุ์เปรียบเทียบเมอริชาด คัดเลือกอ้อยเคี้ยวได้ 7 โคลนพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2543-2545 เปรียบเทียบท้องถิ่นอ้อยปลูก อ้อยตอ 1 และอ้อยตอ 2 จำนวน 3 แปลง ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี โดยปลูกอ้อยเคี้ยว 7 โคลนพันธุ์ เปรียบเทียบกับพันธุ์เมอริชาด จากนั้นได้คัดเลือกอ้อยเคี้ยวโคลนพันธุ์ A2-1 เข้าทดสอบพันธุ์ในไร่เกษตรกร อ้อยปลูก อ้อยตอ 1 และอ้อยตอ 2 จำนวน 11 แปลง ในปี พ.ศ. 2544-2546 ดำเนินการในไร่เกษตรกร จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 และคณะกรรมการบริหาร กรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์รับรองของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2547

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยเคี้ยว

ต้น ลำต้นสีเขียวอมเหลือง รูปร่างปล้องรูปทรงกระบอก ลำมีขนาดปานกลาง มีร่องเหนือตาคอดเล็กน้อย รูปร่างตารูปกลม วงเจริญสีเหลืองนูน

ใบ มีขนาดปานกลาง ปลายใบโค้ง กาบใบมีสีเขียวปนม่วง กาบใบไม่มีขน หูใบข้างหนึ่งรูปใบหอก อีกข้างหนึ่งรูปสามเหลี่ยม

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ผลผลิตเนื้ออ้อยสุทธิสูง 6.3 ตันต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์เมอริชาด 1.9 เท่า

ข. เนื้ออ้อยมีค่าความหวานสูง 19.3 องศาบริกซ์ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์เมอริชาด 12 เปอร์เซ็นต์

ค. จำนวนลำต่อไร่สูง 13,260 ลำ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์เมอริชาด 75 เปอร์เซ็นต์

ง. มีการไว้ตอดี โดยให้ผลผลิตเนื้ออ้อยสุทธิในอ้อยตอ 1 เฉลี่ย 6.0 ตันต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์เมอริชาด 3 เท่า

จ. น้ำอ้อยมีสีเหลืองอมเขียว รสชาติหวานหอม สามารถนำมาทำเป็นอ้อยคั้นน้ำได้ สำหรับพันธุ์เมอริชาดน้ำอ้อยสดมีสีน้ำตาลคล้ำ ไม่น่ารับประทาน ซึ่งไม่เหมาะในการนำมาเป็นอ้อยคั้นน้ำ

อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี 72

15. กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 1

ชื่อไทย กล้วยไข่ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Musa acuminata* Colla

ชื่อสามัญ Banana, Pisang mas **ชื่อวงศ์** MUSACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 223/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นางเบญจมาศ ศิลาน้อย

ที่อยู่ 122 ซอยมงคลนิเวศน์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ในปี พ.ศ. 2541–2544 ได้ทดลองเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไข่ที่ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร และนำไปฉายรังสีแกมมา 10 เกรย์ ที่ศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขยายพันธุ์จนถึงชั่วที่ 6 และนำไปปลูกทดสอบที่จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าได้พันธุ์ที่กลาย กล่าวคือลักษณะของผลผิดไปจากปกติ จึงให้ชื่อว่า กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 1 หรือ Kasetsart Banana 1 และในปี พ.ศ. 2545–2546 นำหน่อที่กลายพันธุ์นั้นจากการทดลองที่จังหวัดนครสวรรค์มาขยายพันธุ์อีก 4 ชั่ว ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และนำต้นไปปลูกทดสอบพันธุ์เพื่อดูความคงที่ของพันธุ์ที่สถานีวิจัยปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากการตรวจสอบทางลักษณะภายนอกพบว่ากล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 1 มีความคงที่ของพันธุ์ คือยังมีความเหมือนกับที่ปลูกที่จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อตรวจสอบ DNA ด้วยเทคนิค SRAP พบว่ากล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 1 มีความแตกต่างกับพันธุ์ปกติ และกล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 2, 3 และ 5

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น ประเภท Perennial herb

ลำต้น เป็น ไรโซม (Rhizome) อยู่ใต้ดิน

ลำต้นเทียม สูงเฉลี่ย 2.6 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 18 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกสีเขียวอมเหลืองมีประสีน้ำตาลปนดำหนา ด้านในสีชมพู

ใบ ใบรูปใบหอก (Lanceolate) มีความยาวมากกว่าด้านกว้างมาก ใบมีความกว้างเฉลี่ย 59 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 189 เซนติเมตร แผ่นใบทั้ง 2 ข้างมีความกว้างไม่เท่ากัน ก้านใบมีสีเขียวอมเหลือง มีร่องกว้าง โคนก้านใบมีปีกสีชมพู

ดอก ดอกเป็นแบบดอกรวม เรียกว่าปลี มีช่อดอกเพศผู้และเพศแยกกัน ดอกเพศเมียจะอยู่ที่ส่วนบน ส่วนดอกเพศผู้อยู่ส่วนล่าง ส่วนกลางมักจะเป็นดอกกระเทย แต่ในกล้วยไข่จะมีดอกกระเทยค่อนข้างน้อยมาก ก้านของช่อดอกมีขนอ่อนๆ กาบปลีหรือใบประดับเป็นรูปไข่ ปลายแหลม ทำหน้าที่หุ้มดอกย่อย เมื่อดอกย่อยมีอายุมากขึ้น กาบปลีจะเปิดขึ้น กาบปลี หรือใบประดับม้วนงอ สีของกาบปลีมีสีแดงอมม่วงทางด้านนอก ส่วนด้านในสีซีดที่ส่วนโคน ดอกย่อยมีกลีบ 2 กลีบ คือ กลีบรวมใหญ่ (Compound tepal) และกลีบรวมเดี่ยว (Free tepal) มีลักษณะใส ไม่มีสี เกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมียมีความสูงใกล้เคียงกัน

ลักษณะอื่น ๆ มีลักษณะผลเรียวยาวกว่ากล้วยไข่ปกติ การเรียงตัวของผลในหวีค่อนข้างเป็นระเบียบ ไม่เกยกัน

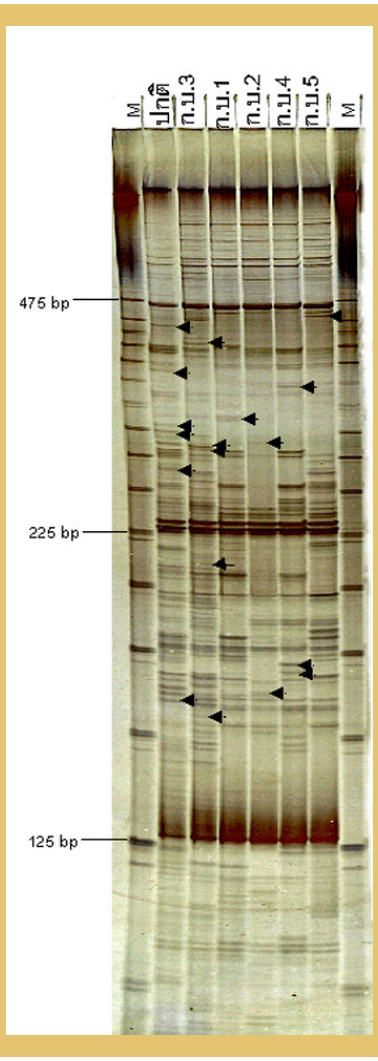

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในกล้วยไข่พันธุ์กลาย
ที่ได้จากเทคนิค SRAP ไพรเมอร์ A7–B5

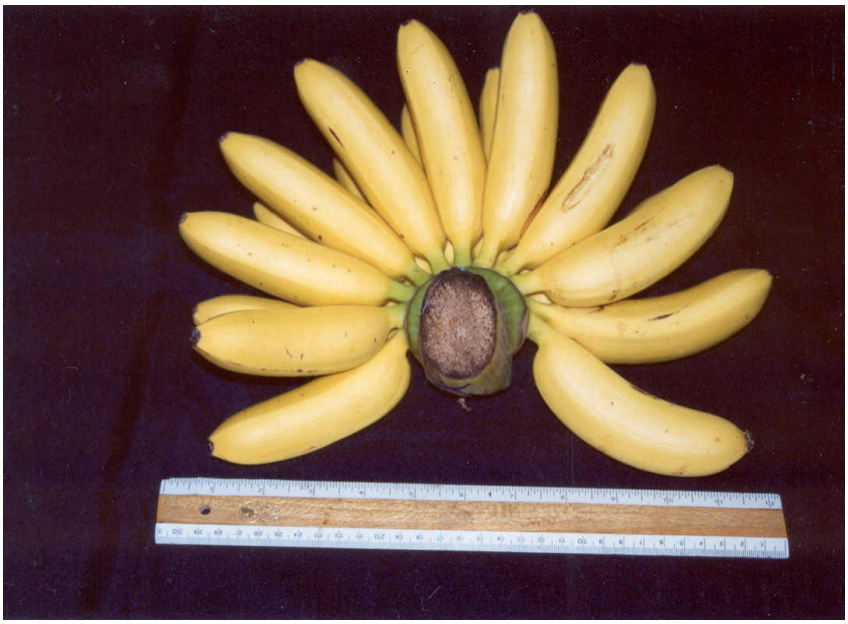

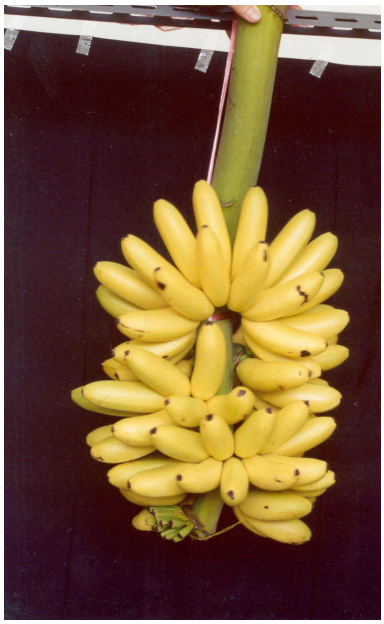

กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 1

16. กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 2

ชื่อไทย กล้วยไข่ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Musa acuminata* Colla

ชื่อสามัญ Banana, Pisang mas **ชื่อวงศ์** MUSACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 224/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นางเบญจมาศ ศิลาน้อย

ที่อยู่ 122 ซอยมงคลนิเวศน์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ในปี พ.ศ. 2541–2544 ได้ทดลองเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไข่ที่ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร และนำไปฉายรังสีแกมมา 20 เกรย์ ที่ศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขยายพันธุ์จนถึงชั่วที่ 6 และนำไปปลูกทดสอบที่จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าได้พันธุ์ที่กลาย กล่าวคือลักษณะของผลผิดไปจากปกติ จึงให้ชื่อว่า กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 2 หรือ Kasetsart Banana 2 ในปี พ.ศ. 2545–2546 นำหน่อที่กลายพันธุ์นั้นจากการทดลองที่จังหวัดนครสวรรค์มาขยายพันธุ์อีก 4 ชั่ว ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และนำต้นไปปลูกทดสอบพันธุ์เพื่อดูความคงที่ของพันธุ์ที่สถานีวิจัยปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากการตรวจสอบทางลักษณะภายนอกพบว่า กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 2 มีความคงที่ของพันธุ์คือยังมีความเหมือนกับที่ปลูกที่จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อตรวจสอบ DNA ด้วยเทคนิค SRAP พบว่า กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 2 มีความแตกต่างกับพันธุ์ปกติ และกล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 1, 3 และ 5

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น ประเภท Perennial herb

ลำต้น เป็น ไรโซม (Rhizome) อยู่ใต้ดิน

ลำต้นเทียม สูงเฉลี่ย 2.7 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 18 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกสีเขียวอมเหลืองมีประสีน้ำตาลปนดำหนา ด้านในสีชมพู

ใบ ใบรูปใบหอก (Lanceolate) มีความยาวมากกว่าด้านกว้างมาก ใบมีความกว้างเฉลี่ย 56 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 189 เซนติเมตร แผ่นใบทั้ง 2 ข้างมีความกว้างไม่เท่ากัน ก้านใบมีสีเขียวอมเหลือง มีร่องกว้าง โคนก้านใบมีปีกสีชมพู

ดอก ดอกเป็นแบบดอกรวม เรียกว่าปลี มีช่อดอกเพศผู้และเพศเมียแยกกัน ดอกเพศเมียจะอยู่ที่ส่วนบน ส่วนดอกเพศผู้อยู่ส่วนล่าง ส่วนกลางมักจะเป็นดอกกระเทย แต่ในกล้วยไข่จะมีดอกกระเทยค่อนข้างน้อยมาก ก้านของช่อดอกมีขนอ่อนๆ กาบปลีหรือใบประดับเป็นรูปไข่ปลายแหลม ทำหน้าที่ดอกย่อย เมื่อดอกย่อยมีอายุมากขึ้น กาบปลีจะเปิดขึ้น กาบปลี หรือใบประดับม้วนงอ สีของกาบปลีมีสีแดงอมม่วงทางด้านนอก ส่วนด้านในสีซีดที่ส่วนโคน ดอกย่อยมีกลีบอยู่ 2 กลีบ คือกลีบรวมใหญ่ (Compound tepal) และกลีบรวมเดี่ยว (Free tepal) มีลักษณะใส ไม่มีสี เกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมียมีความสูงใกล้เคียงกัน

ผล ผลกว้างเฉลี่ย 3 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 10 เซนติเมตร ก้านผลยาวเฉลี่ย 1 เซนติเมตร มีความหนาเปลือกเฉลี่ย 0.8 มิลลิเมตร เมื่อสุกมีสีเหลืองสดใส เนื้อมีสีครีมอมส้ม รสค่อนข้างหวาน มีความหวานเฉลี่ย 26.7 องศาบริกซ์ มีความแน่นเนื้อเฉลี่ย 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร เครือหนึ่งมีผลเฉลี่ย 5–6 หวี หวีหนึ่งมีผลเฉลี่ย 16–18 ผล

ลักษณะอื่น ๆ กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 2 มีลักษณะของผลสั้นลง ผลป้อม ปลายทู่ แต่ความยาว ก้านผลยาวมากกว่าเดิม จึงทำให้การเรียงของผลในหวีไม่เกยกัน

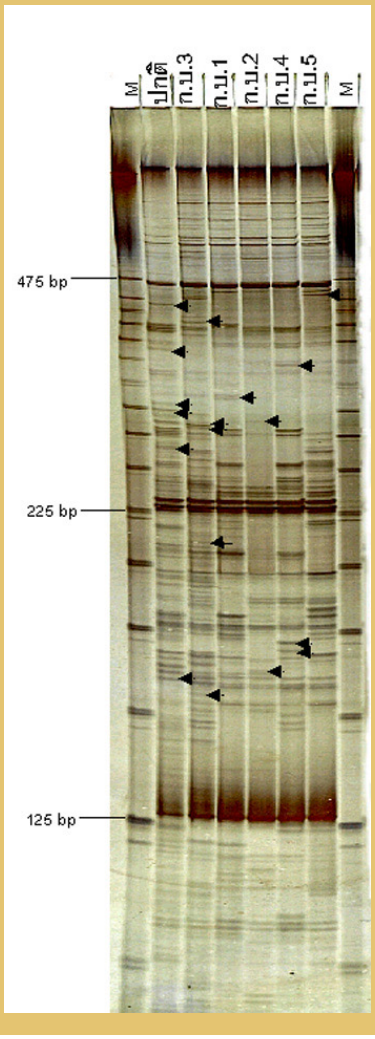

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในกล้วยไข่พันธุ์กลาย
ที่ได้จากเทคนิค SRAP ไพรเมอร์ A7–B5

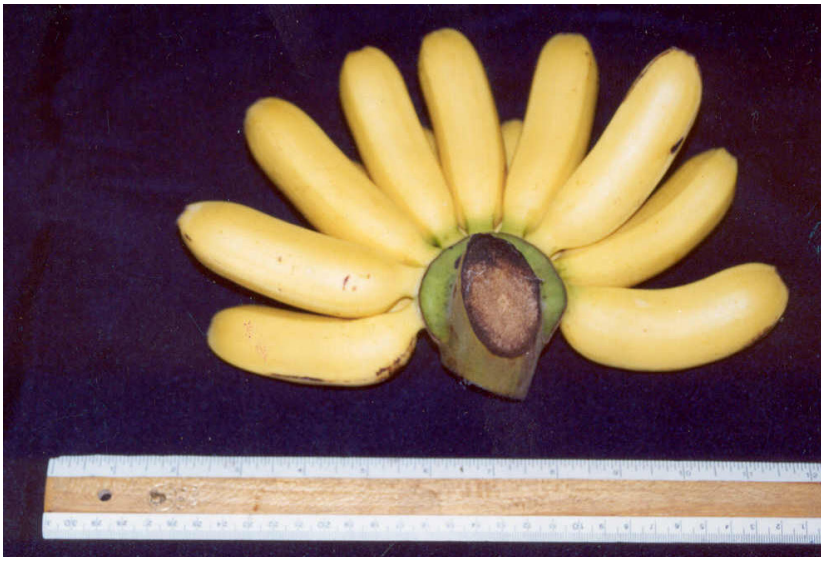

กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 2

17. กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 3

ชื่อไทย กล้วยไข่ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Musa acuminata* Colla

ชื่อสามัญ Banana, Pisang mas **ชื่อวงศ์** MUSACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 225/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นางเบญจมาศ ศิลาน้อย

ที่อยู่ 122 ซอยมงคลนิเวศน์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ในปี พ.ศ. 2541–2544 ได้ทดลองเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไข่ที่ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร และนำไปฉายรังสีแกมมา ที่ศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขยายพันธุ์จนถึงชั่วที่ 6 และนำไปปลูกทดสอบที่จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าต้นที่ไม่ได้ฉายรังสีได้กลายพันธุ์ไปจากลักษณะเดิม กล่าวคือผิวของผลเป็นมันวาว จึงให้ชื่อว่า กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 3 หรือ Kasetsart Banana 3 ในปี พ.ศ. 2545–2546 นำหน่อที่กลายพันธุ์นั้นจากการทดลองที่จังหวัดนครสวรรค์มาทำการขยายพันธุ์อีก 4 ชั่ว ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และนำต้นไปปลูกทดสอบพันธุ์เพื่อดูความคงที่ของพันธุ์ที่สถานีวิจัยปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากการตรวจสอบทางลักษณะภายนอกพบว่ากล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 3 มีความคงที่ของพันธุ์ คือยังมีความเหมือนกับที่ปลูกที่จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อตรวจสอบ DNA ด้วยเทคนิค SRAP พบว่ากล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 3 มีความแตกต่างกับพันธุ์ปกติ และกล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 1, 2 และ 5

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น ประเภท Perennial herb

ลำต้น เป็น ไรโซม (Rhizome) อยู่ใต้ดิน

ลำต้นเทียม สูงเฉลี่ย 2.7 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 18 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกสีเขียวอมเหลืองมีประสีน้ำตาลปนดำหนา ด้านในสีชมพู

ใบ ใบรูปใบหอก (Lanceolate) มีความยาวมากกว่าด้านกว้างมาก ใบมีความกว้างเฉลี่ย 59 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 199 เซนติเมตร แผ่นใบทั้ง 2 ข้างมีความกว้างไม่เท่ากัน ก้านใบมีสีเขียวอมเหลือง มีร่องกว้าง โคนก้านใบมีปีกสีชมพู

ดอก ดอกเป็นแบบดอกรวม เรียกว่าปลี มีช่อดอกเพศผู้และเพศเมียแยกกัน ดอกเพศเมียจะอยู่ที่ส่วนบน ส่วนดอกเพศผู้อยู่ส่วนล่าง ส่วนกลางมักจะเป็นดอกกระเทย แต่ในกล้วยไข่จะมีดอกกระเทยค่อนข้างน้อยมาก ก้านของช่อดอกมีขนอ่อนๆ กาบปลีหรือใบประดับเป็นรูปไข่ปลายแหลม ทำหน้าที่หุ้มดอกย่อย เมื่อดอกย่อยมีอายุมากขึ้น กาบปลีจะเปิดขึ้น กาบปลี หรือใบประดับม้วนงอ สีของกาบปลีมีสีแดงอมม่วงทางด้านนอก ส่วนด้านในสีซีดที่ส่วนโคน ดอกย่อยมีกลีบอยู่ 2 กลีบ คือ กลีบรวมใหญ่ (Compound tepal) และกลีบรวมเดี่ยว (Free tepal) มีลักษณะใส ไม่มีสี เกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมียมีความสูงใกล้เคียงกัน

ผล ผลกว้างเฉลี่ย 3 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 10 เซนติเมตร ก้านผลยาวเฉลี่ย 1 เซนติเมตร มีความหนาเปลือกเฉลี่ย 0.8 มิลลิเมตร เมื่อสุกมีสีเหลืองสดใส เนื้อมีสีครีมอมส้ม รสค่อนข้างหวาน มีความหวานเฉลี่ย 27.4 องศาบริกซ์ มีความแน่นเนื้อเฉลี่ย 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร เครือหนึ่งมีผลเฉลี่ย 5–6 หวี หวีหนึ่งมีผลเฉลี่ย 16–18 ผล

ลักษณะอื่น ๆ กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 3 ผิวเปลือกของผลมีความมัน ผลมีรูปร่างปกติ ผลยังคงเกยกัน

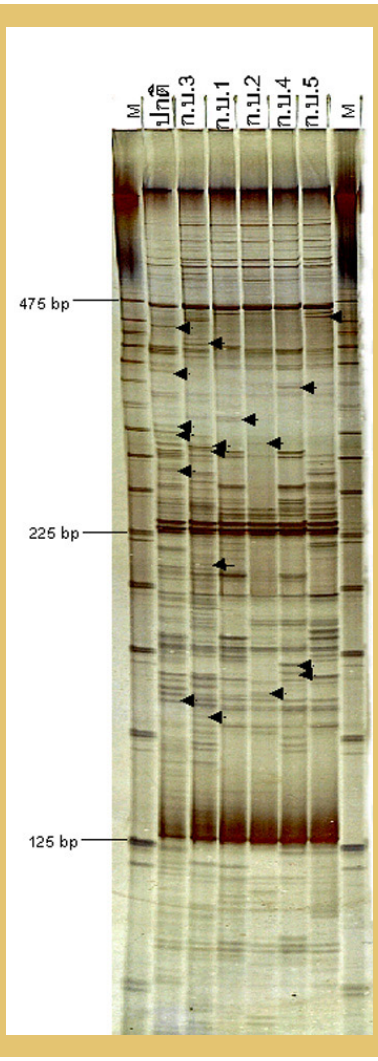

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในกล้วยไข่พันธุ์กลาย
ที่ได้จากเทคนิค SRAP ไพรเมอร์ A7–B5

กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 3

18. กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 5

ชื่อไทย กล้วยไข่ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Musa acuminata* Colla

ชื่อสามัญ Banana, Pisang mas **ชื่อวงศ์** MUSACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 226/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นางเบญจมาศ ศิลาน้อย

ที่อยู่ 122 ซอยมงคลนิเวศน์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ในปี พ.ศ. 2541–2544 ได้ทดลองเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไข่ที่ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร และนำไปฉายรังสีแกมมา 20 เกรย์ ที่ศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขยายพันธุ์จนถึงชั่วที่ 6 และนำไปปลูกทดสอบที่จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าได้พันธุ์ที่กลาย กล่าวคือลักษณะของผลผิดไปจากปกติ จึงให้ชื่อว่า กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 5 หรือ Kasetsart Banana 5 และในปี พ.ศ. 2545–2546 นำหน่อที่กลายพันธุ์นั้นจากการทดลองที่จังหวัดนครสวรรค์มาขยายพันธุ์อีก 4 ชั่ว ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และนำต้นไปปลูกทดสอบพันธุ์เพื่อดูความคงที่ของพันธุ์ที่สถานีวิจัยปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากการตรวจสอบทางลักษณะภายนอกพบว่ากล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 5 มีความคงที่ของพันธุ์ คือยังมีความเหมือนกับที่ปลูกที่จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อตรวจสอบ DNA ด้วยเทคนิค SRAP พบว่ากล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 5 มีความแตกต่างกับพันธุ์ปกติ และกล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 1, 2 และ 3

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น ประเภท Perennial herb

ลำต้น เป็น ไรโซม (Rhizome) อยู่ใต้ดิน

ลำต้นเทียม สูงเฉลี่ย 2.1 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 15 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกสีเขียวอมเหลืองมีประสีน้ำตาลปนดำหนา ด้านในสีชมพู

ใบ ใบรูปใบหอก (Lanceolate) มีความยาวมากกว่าด้านกว้างมาก ใบมีความกว้างเฉลี่ย 51 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 170 เซนติเมตร แผ่นใบทั้ง 2 ข้างมีความกว้างไม่เท่ากัน ก้านใบมีสีเขียวอมเหลือง มีร่องกว้าง โคนก้านใบมีปีกสีชมพู

ดอก ดอกเป็นแบบดอกรวม เรียกว่าปลี มีช่อดอกเพศผู้และเพศเมียแยกกัน ดอกเพศเมียจะอยู่ที่ส่วนบน ส่วนดอกเพศผู้อยู่ส่วนล่าง ส่วนกลางมักจะเป็นดอกกระเทย แต่ในกล้วยไข่จะมีดอกกระเทยค่อนข้างน้อยมาก ก้านของช่อดอกมีขนอ่อนๆ กาบปลีหรือใบประดับเป็นรูปไข่ปลายแหลม ทำหน้าที่หุ้มดอกย่อย เมื่อดอกย่อยมีอายุมากขึ้น กาบปลีจะเปิดขึ้น กาบปลีหรือใบประดับม้วนงอ สีของกาบปลีมีสีแดงอมม่วงทางด้านนอก ส่วนด้านในสีซีดที่ส่วนโคน ดอกย่อยมีกลีบอยู่ 2 กลีบ คือ กลีบรวมใหญ่ (Compound tepal) และกลีบรวมเดี่ยว (Free tepal) มีลักษณะใส ไม่มีสี เกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมียมีความสูงใกล้เคียงกัน

ผล ผลกว้างเฉลี่ย 3 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 9 เซนติเมตร ก้านผลยาวเฉลี่ย 0.9 เซนติเมตร มีความหนาเปลือกเฉลี่ย 0.8 มิลลิเมตร เมื่อสุกมีสีเหลืองสดใส เนื้อมีสีครีมอมส้ม รสค่อนข้างหวาน มีความหวานเฉลี่ย 28.4 องศาบริกซ์ มีความแน่นเนื้อเฉลี่ย 0.4 กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร เครือหนึ่งมีผลเฉลี่ย 5–6 หวี หวีหนึ่งมีผลเฉลี่ย 16 ผล

ลักษณะอื่น ๆ กล้วยไข่เกษตรศาสตร์ 5 มีลักษณะปลายผลค่อนข้างแหลม ต่างไปจากกล้วยไข่ปกติ

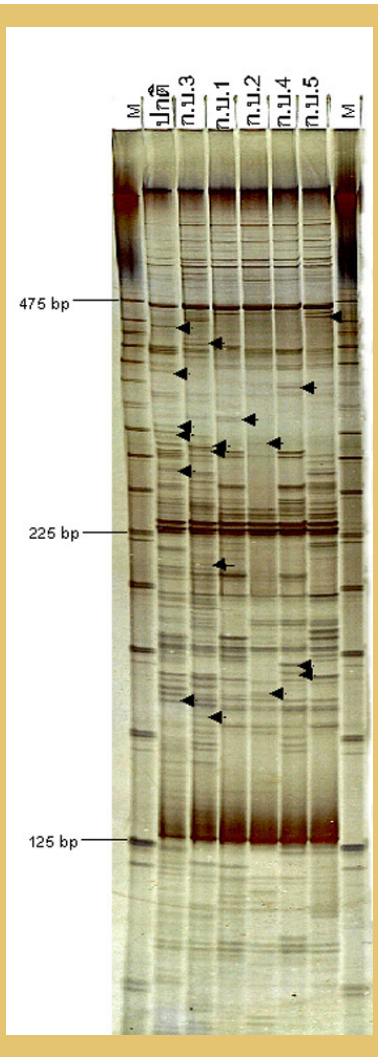

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอในกล้วยไข่พันธุ์กลาย
ที่ได้จากเทคนิค SRAP ไพรเมอร์ A7–B5

กล้วยไข่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 5

19. ข้าวพันธุ์เข็มทองพัทลุง

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 227/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายวิชัย หิรัญยูปกรณ์

ที่อยู่ สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวเข็มทอง (PTLC97001-4-2) เป็นข้าวเจ้าได้มาจากการรวบรวมพันธุ์ข้าวเข็มทองท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2540 จากแหล่งเก็บที่ 4 (ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง) ในแถวคัดที่ 2 ปลูกคัดเลือกแบบรวงต่อแถว ที่มีลักษณะสม่ำเสมอ และให้ผลผลิตสูง ปลูกศึกษาพันธุ์ ประเมินลักษณะประจำพันธุ์ และปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี 3 ปี ในระหว่างฤดูนาปี พ.ศ. 2542/2543-2544/2545 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง นำเข้าเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี 2 ปี ในฤดูนาปี พ.ศ. 2544/2545 และปี พ.ศ. 2545/2546 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง สถานีทดลองข้าวนครศรีธรรมราช สถานีทดลองข้าวปัตตานี และสถานีทดลองข้าวกระบี่ ในช่วงเดียวกัน ได้นำเข้าเปรียบเทียบผลผลิตข้าวนาสวนในนาราษฎร์ 2 ปี ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช ในระหว่างนี้ได้ทดสอบคุณภาพเมล็ดทางกายภาพและเคมี ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2546 และคณะกรรมการบริหาร กรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์ข้าวแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2547

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า พวกข้าวเจ้านาสวนไวต่อช่วงแสง

ต้น สูง (ประมาณ 186 เซนติเมตร) ทรงกอตั้ง ปล้องสีเขียว ลำต้นแข็งแรง ไม่ล้ม

ใบ สีเขียว มีขน กาบใบสีเขียว ใบธงตั้งปานกลาง การแก่ของใบแก่ช้า

ดอก/ช่อดอก กลีบรองดอกสีฟาง ยอดเกสรเพศเมียสีขาว รวงยาวแน่นปานกลาง ระแง้ถี่ คอรวงยาว จำนวนรวงต่อตารางเมตร เฉลี่ย 162 รวง

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวง เฉลี่ย 287 เมล็ด เมล็ดเรียวยาว เปลือกเมล็ดสีน้ำตาล มีขน ยอดเมล็ดสีฟาง ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก ยาว 9.64 มิลลิเมตร กว้าง 2.19 มิลลิเมตร หนา 1.57 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 20.50 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง 10.86 กิโลกรัม ขนาดเมล็ดข้าวกล้อง ยาว 7.24 มิลลิเมตร กว้าง 1.70 มิลลิเมตร หนา 1.09 มิลลิเมตร ข้าวกล้องสีขาวใส มีท้องไข่น้อย (0.06)

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ระยะพักตัวของเมล็ด 2 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 529 กิโลกรัมต่อไร่ วันออกดอกประมาณ วันที่ 14 มกราคม

ค. มีปริมาณอมิโลส 23.30 เปอร์เซ็นต์ ข้าวสุกสีขาว ลักษณะร่วนนุ่ม หุงขึ้นหม้อ

ง. ข้อควรระวัง ไม่ต้านทานโรคไหม้

จ. พื้นที่แนะนำ พื้นที่ภาคใต้ที่ปลูกข้าวนาปี ในเขตลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. ข้าวเข็มทอง (PTLC97001-4-2) ให้ผลผลิตสูง (เฉลี่ย 529 กิโลกรัมต่อไร่) สูงกว่าพันธุ์นางพญา 132 ร้อยละ 11 สูงกว่าพันธุ์เล็บนกปัตตานี ร้อยละ 16 และสูงกว่าพันธุ์สีรัก ซึ่งเป็นพันธุ์พื้นเมืองที่เกษตรกรปลูกร้อยละ 22
2. ลักษณะต้นแข็ง ไม่ล้ม
3. ต้านทานโรคขอบใบแห้งดีกว่าพันธุ์เล็บนกปัตตานี

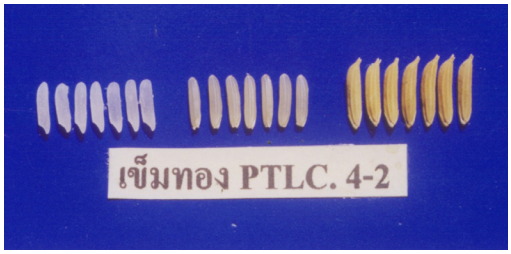

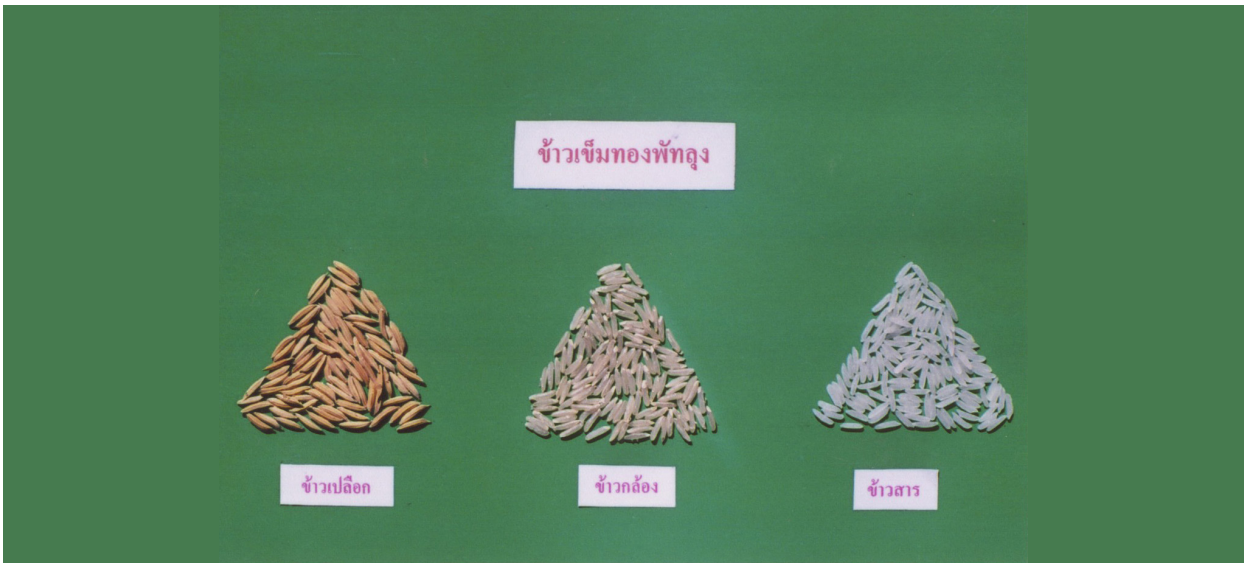

ข้าวพันธุ์เข็มทองพัทลุง

20. ข้าวพันธุ์ข้าวหลวงสันป่าตอง

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 228/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายวิชัย หิรัญยูปกรณ์

ที่อยู่ สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์ข้าวหลวงสันป่าตอง เป็นข้าวนาสวนที่สูง พันธุ์พื้นเมืองชนิดข้าวเจ้า ไวต่อช่วงแสง ได้มาโดยการเก็บรวบรวมพันธุ์มาจากบ้านปางม่วง หมู่ที่ 10 ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่บนพื้นที่สูง 925 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล โดย นายวิชัย คำชมภู เจ้าพนักงานการเกษตร สถานีทดลองข้าวสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2540 จากลักษณะประจำพันธุ์ที่ดีของข้าวหลวงสันป่าตองที่มีลำต้นค่อนข้างใหญ่ แข็งแรง ไม่ล้มง่าย ใบสีเขียวเข้ม แตกกอมาก รวงยาว เมล็ดในรวงแน่น ระแง้ถี่ ผลผลิตค่อนข้างสูง จึงได้นำมาปลูกคัดเลือกพันธุ์ให้บริสุทธิ์ที่สถานีทดลองข้าวสันป่าตอง และโครงการพัฒนาพื้นที่รอยต่ออำเภอเมือง อำเภอเมืองปาน และอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ระหว่างปี พ.ศ. 2541–2543 ทดสอบผลผลิตในนาเกษตรกรตามหมู่บ้านเป้าหมายของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในภาคเหนือตอนบน 5 แห่ง ระหว่างปี พ.ศ. 2542–2543 ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 และคณะกรรมการบริหาร กรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์รับรองของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2547

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า พวกข้าวเจ้านาสวนไวต่อช่วงแสง

ต้น สูง (ประมาณ 142 เซนติเมตร) ทรงกอตั้ง ปล้องสีเขียว ลำต้นแข็งแรง

ใบ สีเขียว มีขน กาบใบสีเขียว ใบธงตั้งตรง การแก่ของใบช้าปานกลาง

ดอก/ช่อดอก กลีบรองดอกสีฟาง สีของยอดเกสรเพศเมียสีขาว รวงยาว ระแง้ถี่ คอรวงยาว จำนวนรวงต่อตารางเมตร เฉลี่ย 190 รวง

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวง 144 เมล็ด เมล็ดค่อนข้างป้อม เปลือกสีฟางกระน้ำตาล มีขน ยอดเมล็ดสีฟาง ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือกโดยเฉลี่ยยาว 9.98 มิลลิเมตร กว้าง 3.30 มิลลิเมตร หนา 3.00 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 34.1 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือก 10.40 กิโลกรัมต่อถัง ขนาดของเมล็ดข้าวกล้องโดยเฉลี่ย ยาว 7.11 มิลลิเมตร กว้าง 2.93 มิลลิเมตร และหนา 2.07 มิลลิเมตร ข้าวกล้องสีน้ำตาลอ่อน

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ระยะพักตัวของเมล็ด 1 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 582 กิโลกรัมต่อไร่ เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ 8–15 พฤศจิกายน

ค. ข้อควรระวังไม่ต้านแมลงบั่ว

ง. พื้นที่แนะนำ ปลูกในสภาพนาสวนที่สูงไม่เกิน 1,000 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลางในภาคเหนือตอนบน

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. ให้ผลผลิตสูงในสภาพนาสวนที่สูงไม่เกิน 1,000 เมตร เฉลี่ย 582 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ขามเหนี่ย (382 กิโลกรัมต่อไร่) ที่เกษตรกรนิยมปลูกร้อยละ 52
2. คุณภาพการหุงต้มดี ข้าวสุกเหนียวนุ่มรสชาติดี ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในท้องถิ่น
3. ทนทานต่ออากาศหนาวเย็นบนพื้นที่สูงสามารถปลูกได้ดีในระดับความสูงไม่เกิน 1,000 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง

ข้าวพันธุ์ข้าวหลวงสันป่าตอง

21. ข้าวพันธุ์เจ้าลีซอสันป่าตอง

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 229/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายวิชัย หิรัญยูปกรณ์

ที่อยู่ สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวพันธุ์เจ้าลีซอสันป่าตอง เป็นข้าวไร่พันธุ์พื้นเมืองชนิดข้าวเจ้า ไวต่อช่วงแสง ได้จากการรวบรวมพันธุ์ของเจ้าหน้าที่สถานีทดลองข้าวสันป่าตอง ในปี พ.ศ. 2522 จากอำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ นำมาปลูกรวงต่อแถวที่สถานีทดลองข้าวสันป่าตอง ในปี พ.ศ. 2523 ปลูกรักษาพันธุ์ที่สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวปางมะผ้า สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวสะเมิง และแปลงทดลองและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวดงหลักหมื่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524–2529 ปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นต้นและขั้นสูงในปี พ.ศ. 2530–2533 ที่สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวปางมะผ้า ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานีในปี พ.ศ. 2534 ที่สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวปางมะผ้า ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวสะเมิง สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวปางมะผ้า ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในแปลงเกษตรกรท้องที่จังหวัดน่าน เชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ในปี พ.ศ. 2537–2545 ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการการวิจัยปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546 และคณะกรรมการบริหาร กรมวิชาการเกษตรมีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2547

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า พวกข้าวไร่ ไวต่อช่วงแสง

ต้น สูง (ประมาณ 145 เซนติเมตร) ทรงกอตั้ง ปล้องสีเขียว ลำต้นแข็ง ไม่ล้ม

ใบ เขียว มีขน กาบใบสีเขียว ใบธงตั้งตรง การแก่ของใบช้าปานกลาง

ดอก/ช่อดอก กลีบรองดอกยาวมีสีฟาง สีของยอดเกสรเพศเมียสีขาว รวงยาว ระแง้ถี่ คอรวงสั้น จำนวนรวงต่อตารางเมตร เฉลี่ย 135 รวง

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวง 145 เมล็ด เมล็ดค่อนข้างป้อม เปลือกสีฟาง มีขน ยอดเมล็ดสีฟาง ขนาดของเมล็ด ข้าวเปลือกโดยเฉลี่ยยาว 10.03 มิลลิเมตร กว้าง 3.12 มิลลิเมตร และหนา 2.41 มิลลิเมตร น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 34.5 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง 11.15 กิโลกรัม ขนาดของเมล็ดข้าวกล้องโดยเฉลี่ย ยาว 7.26 มิลลิเมตร กว้าง 2.87 มิลลิเมตร และหนา 1.94 มิลลิเมตร ข้าวกล้องสีขาว

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ระยะพักตัวของเมล็ด 4 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 391 กิโลกรัมต่อไร่ ออกดอกประมาณ วันที่ 16 กันยายน เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ 15–20 ตุลาคม

ค. ข้อควรระวัง ค่อนข้างอ่อนแอต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาวในสภาพไร่นา

ง. พื้นที่แนะนำ พื้นที่สภาพไร่ในภาคเหนือตอนบนที่มีระดับความสูงไม่เกิน 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. ให้ผลผลิตเฉลี่ย 391 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์เจ้าฮ่อ (346 กิโลกรัมต่อไร่) ร้อยละ 13
2. ต้านทานต่อโรคไหม้ระดับปานกลาง
3. มีคุณภาพการสีดี ให้เปอร์เซ็นต์ต้นข้าวและข้าวเต็มเมล็ดสูงกว่าพันธุ์เจ้าฮ่อ ร้อยละ 6
4. สามารถปลูกได้ในที่ราบและทนต่ออากาศหนาวเย็นบนพื้นที่สูงไม่เกิน 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ข้าวพันธุ์เจ้าลีซอสันป่าตอง

22. หญ้าเนเปียร์แคระพันธุ์มวกเหล็ก

ชื่อไทย	หญ้าเนเปียร์	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Pennisetum purpureum* Schumach.
ชื่อสามัญ	Napier grass	**ชื่อวงศ์**	POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 230/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายสายัณห์ ทัดศรี

ที่อยู่ 52/132 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

หญ้าเนเปียร์แคระ (Dwarf napier, *Pennisetum purpureum* cv. Mott) พันธุ์มวกเหล็ก เป็นหญ้าเนเปียร์แคระสายพันธุ์หนึ่งที่ ดร. C.R. Staple แห่งมหาวิทยาลัยฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำมามอบให้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย โดยไม่ได้ระบุชื่อสายพันธุ์ไว้ในปี พ.ศ. 2531 และนำไปปลูกครั้งแรกที่บริเวณฟาร์มองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี แต่ไม่ได้มีการศึกษารายละเอียดแต่ประการใด ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 ดร.สายัณห์ ทัดศรี ได้คัดเลือกหน่อพันธุ์ที่ดีที่เหลือจากการถูกแทะเล็มโดยสัตว์ นำไปปลูกขยายพันธุ์ที่สถานีวิจัยสุวรรณวาจกกสิกิจ อำเภอปากช่อง และวิทยาเขตกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และมีการศึกษาเปรียบเทียบกับหญ้าพันธุ์อื่นที่ใช้ในปัจจุบันในสภาพการจัดการที่แตกต่างกัน พบว่า หญ้าเนเปียร์มวกเหล็กให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงกว่าหญ้าเนเปียร์ธรรมดา (Common napier, *P. purpureum*) หญ้ากินนีสีม่วง (Purple guinea, *Panicum maximum*) และหญ้าขน (Para, *Brachiaria mutica*) จึงได้ตั้งชื่อว่า หญ้าเนเปียร์แคระพันธุ์มวกเหล็ก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุกมีอายุหลายปี วงศ์หญ้า

ต้น หญ้าประเภทกอตั้ง ความสูงขณะออกดอก 150–170 เซนติเมตร ลำต้นมีข้อถี่และปล้องสั้น ยืดปล้องเพียงเล็กน้อยเมื่ออายุมากขึ้น มีการแตกหน่อใต้ดิน

ใบ ใบมีสีเขียวเข้ม ใบดก มีขนาดใหญ่ ปลายใบชี้ตรงทำให้ทรงพุ่มชี้ตรง และมีขนเล็กน้อยที่บริเวณบนใบ

ดอก ออกดอกปลายพฤศจิกายน–ต้นธันวาคม ช่อดอกแบบ spike ยาว 10–22 เซนติเมตร

เมล็ด เมล็ดมีขนาดเล็กมาก เมล็ดมีความงอก 10–20 เปอร์เซ็นต์ แต่มีความแปรปรวนสูงในด้านรูปทรงของต้นพืชที่ปลูกด้วยเมล็ด ดังนั้นจึงแนะนำให้ขยายพันธุ์ด้วยท่อนพันธุ์ หรือการแยกกอเท่านั้น

ลักษณะอื่น ๆ ผลผลิตน้ำหนักแห้ง 400–600 กิโลกรัมต่อไร่ต่อการตัดหนึ่งครั้ง มีปริมาณโปรตีนที่ตัดอายุ 30 วัน 12–14 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. มีสัดส่วนของใบสูงกว่าลำต้น แม้หญ้าจะอายุเพิ่มมากขึ้น ทำให้คุณภาพของผลผลิตลดลงช้าเมื่อเทียบกับหญ้าชนิดอื่นทั่วไป
2. ทนต่อความแห้งแล้งดีมาก
3. ออกดอกช้า ทำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น
4. ข้อถี่ ปล้องสั้น ยืดปล้องน้อย ทำให้ผลผลิตประกอบด้วยใบเป็นส่วนใหญ่
5. มีการแตกกอดีกว่าหญ้าเนเปียร์ธรรมดา

หญ้าเนเปียร์แคระพันธุ์มวกเหล็ก

23. ข้าวพันธุ์สังข์หยดพัทลุง

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 231/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายไพฑูรย์ อุไรรงค์

ที่อยู่ ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง 191 หมู่ 3 ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวสังข์หยด เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่มีแหล่งกำเนิดในจังหวัดพัทลุง จากหลักฐานการรวบรวมพันธุ์ข้าวจากท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ ภายใต้โครงการบำรุงพันธุ์ข้าว พ.ศ. 2493 ปรากฏว่าใน Locality ที่ 81 ข้าวสังข์หยดเป็น 1 ในพันธุ์ข้าวพื้นเมือง 11 พันธุ์ ที่รวบรวมพันธุ์จากอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ระหว่างปี พ.ศ. 2495–2496 โดยนายน้อม นิ่มละมุน ผู้เก็บรวบรวม (กองบำรุงพันธุ์, 2504) ต่อมาปี พ.ศ. 2525 หลังจากที่สถาบันวิจัยข้าว ได้รับมอบตึกศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ (ศวช.) จากรัฐบาลญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2524 โครงการรวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมือง เพื่อนำมาอนุรักษ์ไว้มิให้เสื่อมพันธุ์ หรือสูญพันธุ์ จึงเริ่มขึ้นอีก โครงการนี้เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2525 ถึง 2529 ในครั้งนี้ ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ได้เก็บรวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในภาคใต้ทั้งหมด 1,997 พันธุ์ พันธุ์ข้าวสังข์หยด (KGTC820239) เป็นตัวอย่างพันธุ์ที่ได้เก็บรวบรวมจากแหล่งปลูกตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง (ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอบางแก้ว) เมื่อปี พ.ศ. 2525 เมล็ดพันธุ์ส่วนหนึ่งส่งไปเก็บที่ศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี อีกส่วนหนึ่งปลูกรักษาพันธุ์ในศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง ติดต่อกันมาทุกปี จนประมาณปี พ.ศ. 2531 จึงได้เริ่มคัดเลือกพันธุ์แบบคัดเลือกหมู่ (Mass selection) เมื่อได้พันธุ์ที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ จึงปลูกรักษาพันธุ์ในแปลงแสดงพันธุ์ข้าวนาสวนนาน้ำฝน ในศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง จากการประเมินผลผลิต พบว่า ให้ผลผลิตเฉลี่ย 330 กิโลกรัมต่อไร่ และในปี พ.ศ. 2544 ได้นำไปปลูกทดสอบในแปลงนา โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดพัทลุง ให้ผลผลิตเฉลี่ย 334 กิโลกรัมต่อไร่ ข้าวสังข์หยดมีคุณสมบัติพิเศษ คือ ข้าวกล้องมีสีแดง รูปร่างเมล็ดเรียว ข้าวสารที่ขัดสีแล้วเป็นสีแดงปนสีขาว คุณสมบัติการหุงต้ม ลักษณะนุ่ม เป็นข้าวที่มีความคงตัวของแป้งสุกอ่อน (94)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า พวกข้าวเจ้านาสวนไวต่อช่วงแสง

ต้น สูง (ประมาณ 140 เซนติเมตร) ทรงกอตั้ง ปล้องสีเหลืองอ่อน ลำต้นแข็ง

ใบ สีเขียว ใบแก่ช้า

ดอก/ช่อดอก กลีบรองดอกสีฟาง ยอดเกสรเพศเมียสีขาว สีของยอดดอกสีขาว รวงแน่นปานกลางระแง้ถี่ คอรวงยาว

เมล็ด จำนวนเมล็ดต่อรวง เฉลี่ย 207 เมล็ด เมล็ดเรียวยาว เปลือกสีฟาง ยอดเมล็ดสีขาว ขนาดของเมล็ดข้าวเปลือก ยาว 9.33 มิลลิเมตร กว้าง 2.11 มิลลิเมตร หนา 1.77 มิลลิเมตร ขนาดเมล็ดข้าวกล้อง ยาวเฉลี่ย 6.70 มิลลิเมตร กว้าง 1.81 มิลลิเมตร หนา 1.64 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด 17.64 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง 10.60 กิโลกรัม ข้าวกล้องมีสีแดง

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ระยะพักตัวของเมล็ด 8 สัปดาห์

ข. ผลผลิต เฉลี่ย 330 กิโลกรัมต่อไร่

ค. วันออกดอก ประมาณวันที่ 10 มกราคม

ง. มีปริมาณอมิโลส 14.25 เปอร์เซ็นต์

จ. ปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ ระดับอ่อนแอ

ฉ. พื้นที่แนะนำ พื้นที่ภาคใต้ จังหวัดพัทลุง นครศรีธรรมราช สงขลา

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. ข้าวพันธุ์สังข์หยด (KGTC820239) เป็นข้าวที่มีลักษณะพิเศษของสีข้าวกล้อง (Seed coat) ที่มีสีแดง เมื่อสีเป็นข้าวสาร จะมีลักษณะสีแดงปนขาว
2. ข้าวพันธุ์สังข์หยด เป็นข้าวที่มีปริมาณอมิโลสต่ำ (14.25 เปอร์เซ็นต์) มีความคงตัวของแป้งสุกต่ำทำให้มีคุณภาพข้าวหุงสุกนุ่ม

ข้าวพันธุ์สังข์หยดพัทลุง

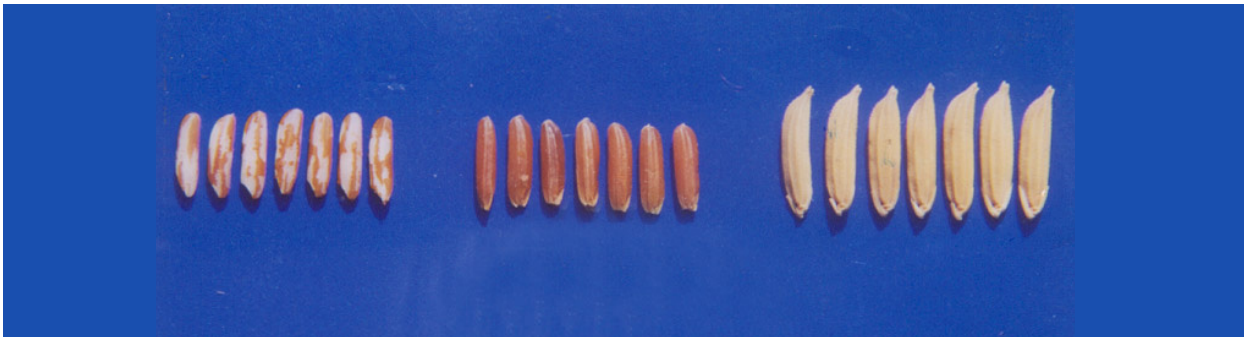

24. ผักหวานบ้านพันธุ์ทองผาภูมิ

ชื่อไทย ผักหวานบ้าน **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Sauropus androgynus* (L.) Merr.

ชื่อสามัญ Sweet leaf bush **ชื่อวงศ์** PHYLLANTHACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 232/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายประยูร ภู่พลับ

ที่อยู่ 121/27 ถนนกาญจนบุรี–ทองผาภูมิ ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 71180

แหล่งที่มาและประวัติ

ชาวบ้านหมู่บ้านท่ามะเดื่อ และวังปะโท่ จังหวัดกาญจนบุรี ปลูกผักหวานบ้านไว้ตามบริเวณริมรั้วและหลังบ้าน ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ต้นระงับ ซึ่งมีลักษณะเหมือนผักหวานบ้านทั่ว ๆ ไป จะมีข้อแตกต่างตรงที่ใบใหญ่ยาว ปลายใบแหลมกว่า เพื่อบริโภคและเป็นสมุนไพรสำหรับแก้ไข้ ระงับความร้อน ถอนพิษไข้ ซึ่งผักหวานบ้านดังกล่าวไม่มีใครทราบว่าได้พันธุ์มาจากที่ใด ได้เห็นปลูกกันมานานแล้ว และประมาณปี พ.ศ. 2527 พื้นที่บริเวณนั้นได้ถูกน้ำท่วม เนื่องมาจากการปิดกั้นเขื่อนเพื่อเก็บกักน้ำ มีชาวบ้านบางรายได้นำผักหวานบ้านพันธุ์ดังกล่าวมาปลูกไว้ที่ตำบลห้วยเขย่ง ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และในประมาณปี พ.ศ. 2535 นายประยูร ภู่พลับ ได้นำมาปลูกทดลองที่ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อทำการศึกษาเรื่องพืชสมุนไพร และบริโภคเป็นผักสด จนกระทั่งในช่วงเวลาหลังได้มีคนนิยมบริโภคผักพื้นบ้านกันมาก จึงทำให้เกิดมีการปลูกผักหวานบ้านเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด เพื่อรักษาผักหวานบ้านพันธุ์นี้ให้คงอยู่ และให้คนได้รู้จักกันทั่วไป จึงได้ตั้งชื่อผักหวานบ้านพันธุ์นี้ว่า “ทองผาภูมิ” เพื่อเป็นเกียรติประวัติพันธุ์ที่ได้มาจากอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง

ต้น ลำต้นตรง สูงประมาณ 2-4 เมตร เปลือกต้นขรุขระสีน้ำตาล เป็นไม้เนื้ออ่อน ลำต้นอ่อนผิวเกลี้ยง มีกิ่งแขนงแตกออก ขนานกับพื้น

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยว มีใบออกตรงข้างเป็นคู่คล้ายขนนก เรียงสลับบนกิ่ง ใบใหญ่ ลักษณะคล้ายใบหอก ขอบใบเรียบ โคนใบมน ปลายใบแหลม สีเขียวเข้ม ก้านใบสั้น

ดอก จะออกดอกช่วงฤดูแล้ง ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกบริเวณซอกใบ ดอกมีลักษณะคล้ายจานหรือร่ม ดอกเล็กจะมีสีเขียว โตขึ้นจะเปลี่ยนเป็นสีแดง มี 6 กลีบ

ผล ผลกลม ผลอ่อนมีสีเขียวอ่อน เมื่อแก่เต็มที่ จะมีสีขาวอมเหลือง เมื่อแก่จัดจะแตกออกเป็นสามส่วน แต่ละส่วนจะมีเมล็ดสีดำตามพูประมาณ 5–6 เมล็ด กลีบรอบผลสีแดง ขั้วผลสั้น

ลักษณะอื่น ๆ ลักษณะต้นแตกพุ่มชลูด ปลูกในที่กลางแจ้ง จะไม่เตี้ยแจ้ ยอดที่แตกออกมาจากต้นจะมียอดอวบใหญ่ ข้อยาวอ่อน รสชาติหวานกรอบ เยื่อใยน้อย ไม่มีกลิ่นเหม็นเขียว ความยาวยอดที่เก็บรับประทานได้ 6–8 นิ้ว สภาพทนแล้งได้ดี

ผักหวานบ้านพันธุ์ทองผาภูมิ

25. หางหมาจอกพันธุ์เพชรบางหลวง

ชื่อไทย	หางหมาจอก	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Uraria crinita* (L.) Desv. ex DC.
ชื่อสามัญ	–	**ชื่อวงศ์**	FABACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 233/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายเกรียงศักดิ์ ธนะจินดาวงษ์

ที่อยู่ 829 ซอยกรุงธนบุรี 6 แขวงบางลำพูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600

แหล่งที่มาและประวัติ

ต้นหางหมาจอกพันธุ์เพชรบางหลวง พบในป่าตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เมื่อประมาณ 70 ปีมาแล้ว โดยพระธุดงค์ ได้นำมาปลูกและเพาะพันธุ์โดยใช้เมล็ดหลังจากนั้น ได้คัดเลือกต้นที่มีลักษณะดี เพื่อนำเมล็ดมาขยายพันธุ์ ซึ่งปัจจุบันนี้ได้ปลูกไว้ประมาณ 4–5 ไร่ มีจำนวน 15,000 ต้น ที่บ้านเลขที่ 83/2 หมู่ 8 ตำบลเทพมงคล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่มขนาดเล็ก

ต้น อายุประมาณ 2 ปี ลำต้นมีความสูงประมาณ 2 เมตร ลำต้นมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3-4 เซนติเมตร

ใบ เป็นใบประกอบ ตัวใบมีลักษณะยาวรี เนื้อใบละเอียด มีเส้นกลางใบชัดเจน แต่ละเส้นแขนงมีชัดเจน ใบกว้างประมาณ 2–3 เซนติเมตร ยาวประมาณ 5–6 เซนติเมตร ก้านใบยาวประมาณ 1 เซนติเมตร

ดอก ออกบริเวณยอดบนสุดของลำต้น ดอกมีลักษณะเรียวยาวประมาณ 8–10 เซนติเมตร

ผล –

เมล็ด มีขนาดเล็กกลม สีดำ มีจำนวนมาก

ลักษณะอื่น ๆ นายเกรียงศักดิ์ ธนะจินดาวงษ์ อ้างว่าใบและลำต้นสามารถนำมารับประทานเพื่อถอนพิษจากสัตว์ร้ายและบรรเทาอาการไข้หวัดเจ็บคอ

หางหมาจอกพันธุ์เพชรบางหลวง

26. ถั่วอะซูกิพันธุ์ปางดะ

ชื่อไทย ถั่วอะซูกิ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Vigna angularis* (Willd.) Ohwi & H. Ohashi
ชื่อสามัญ Adzuki bean **ชื่อวงศ์** FABACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 234/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548
โดย รศ.สุทัศน์ จุลศรีไกวัล
ที่อยู่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

แหล่งที่มาและประวัติ

ถั่วอะซูกิพันธุ์ "ปางดะ" ได้วิจัยและพัฒนาพันธุ์โดยโครงการวิจัย "งานปรับปรุงพันธุ์ถั่วอะซูกิ" ที่ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากมูลนิธิโครงการหลวง ปี พ.ศ. 2541–2547 พันธุ์ถั่วอะซูกิพันธุ์ปางดะนี้ได้พัฒนาจากถั่วอะซูกิพันธุ์เดิมชื่อพันธุ์ Erimo พันธุ์นำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยมูลนิธิโครงการหลวงเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรบนที่สูงปลูกเป็นการค้า แต่เนื่องจากถั่วอะซูกิพันธุ์ Erimo ที่นำเข้ามาปลูกเป็นครั้งแรกของประเทศไทยนี้ ได้แสดงออกของความแปรปรวนของลักษณะพันธุกรรม เช่น อายุออกดอก ความสูงของลำต้น สีดอก สีฝัก ฯลฯ จึงได้ทำการคัดเลือกพันธุ์จากประชากรของถั่วพันธุ์ Erimo เพื่อพัฒนาเป็นอะซูกิสายพันธุ์ใหม่

วิธีการคัดเลือกพันธุ์และพัฒนาพันธุ์ถั่วอะซูกิพันธุ์ปางดะ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 (พ.ศ. 2539–2540) : **ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์ (Pureline selection)**

ปีที่ 1 และปีที่ 2 : ปลูกถั่วอะซูกิพันธุ์ Erimo เป็นแปลงใหญ่ แล้วคัดเลือกต้นแต่ละต้น (Single plant selection) โดยพิจารณาจากลักษณะทางการเกษตรที่ดี คัดเลือกได้จำนวน 180 ต้น นำมาปลูกทดลองคัดเลือกแบบต้นต่อแถว (Plant to row selection) ซึ่งแต่ละแถวเป็นสายพันธุ์บริสุทธิ์ คัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีได้จำนวน 54 สายพันธุ์ ปลูกทดลองและคัดเลือกสายพันธุ์ที่สถานีฯ ปางดะ

ขั้นตอนที่ 2 (พ.ศ. 2541–2543) : **ปลูกทดสอบสายพันธุ์และคัดเลือกสายพันธุ์ดี (Varietal yield trial and promising line selection)**

ปีที่ 3–ปีที่ 5 : ปลูกทดลองและคัดเลือกพันธุ์ 3 แห่ง ได้แก่ สถานีฯ ปางดะ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว ปลูกทดสอบผลผลิตเบื้องต้นและคัดเลือกสายพันธุ์ (Preliminary yield trial and line selection) ได้จำนวน 54 สายพันธุ์ มีพันธุ์ Erimo เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ ฤดูปลูกปีที่ 3 ได้คัดเลือกถั่วอะซูกิสายพันธุ์ดีได้จำนวน 18 สายพันธุ์ ปีที่ 4 ปลูกทดลองเปรียบเทียบผลผลิตของถั่วอะซูกิสายพันธุ์ดีได้จำนวน 12 สายพันธุ์ ปีที่ 5 นำมาปลูกทดสอบพันธุ์ขั้นสูง ผลการปลูกทดสอบผลผลิตขั้นสูงปีนี้ ได้คัดเลือกถั่วอะซูกิสายพันธุ์ B#109 เป็นถั่วอะซูกิสายพันธุ์ดี มีคุณลักษณะที่ดีกว่าพันธุ์ Erimo ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่าประมาณ 9 เปอร์เซ็นต์ มีขนาดเมล็ดใหญ่กว่าเมล็ดมีเปลือกสีแดงสดและเป็นมันมากกว่า มีอายุเก็บเกี่ยวเบากว่าประมาณ 7–10 วัน มีคุณภาพของการแปรรูปเป็นแป้งถั่ว (Bean paste)

ขั้นตอนที่ 3 (พ.ศ. 2544–2547) : **ปลูกทดสอบถั่วอะซูกิสายพันธุ์ดีในแปลงเกษตรกร (Onfarm trial) ของสถานีฯ ปางดะ และศูนย์ฯ ขุนแปะ**

ปีที่ 6–ปีที่ 8 : ผลการทดลอง Onfarm trial พบว่าถั่วอะซูกิสายพันธุ์ B#109 ให้ผลผลิตเฉลี่ย

สูงกว่าพันธุ์ Erimo ปริมาณ 10–30 เปอร์เซ็นต์ มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นกว่าประมาณ 7–10 วัน มีขนาดเมล็ดใหญ่กว่าและเปลือกเมล็ดมีสีแดงสดกว่านอกจากลักษณะภายนอกที่สายพันธุ์ B#109 มีความแตกต่างจากพันธุ์ Erimo แล้วผลการวิเคราะห์แถบดีเอ็นเอ มีแถบดีเอ็นเอแตกต่างจากพันธุ์ Erimo เช่นกัน ถั่วอะซูกิสายพันธุ์ B#109 นี้ต่อมาได้รับอนุญาตจากมูลนิธิโครงการหลวงตั้งชื่อว่าพันธุ์ "ปางดะ" เพื่อเป็นการยกย่องและเป็นเกียรติแก่สถานีเกษตรหลวงปางดะ ที่มีส่วนร่วมวิจัยมากที่สุดของโครงการวิจัยพัฒนาถั่วอะซูกิพันธุ์นี้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท	พืชล้มลุก วงศ์ถั่ว พืชปลูกฤดูเดียว ไวต่อช่วงแสงวันสั้น
ราก/หัว	ระบบรากแก้ว
ต้น	ลำต้นเป็นพุ่มไม่ทอดยอด แตกกิ่งปานกลาง ต้นสูงประมาณ 20–25 เซนติเมตร ลำต้นปกคลุมด้วยขนสีขาว
ใบ	มีใบประกอบ 3 ใบ ลักษณะใบค่อนข้างกลมมน สีเขียวเข้ม ก้านใบยาวพอประมาณ
ดอก/ช่อดอก	ดอกสีเหลืองอ่อน เป็นดอกสมบูรณ์เพศ
ผล/ฝัก	ฝักยาวตรง มีเมล็ด 5–10 เมล็ดต่อฝัก สีฝักเปลี่ยนเป็นสีขาวเมื่อฝักแก่
เมล็ด	เมล็ดกลม เปลือกเมล็ดมีสีแดงสด ตาสีขาว น้ำหนัก 100 เมล็ดประมาณ 12–13 กรัม
ลักษณะอื่น ๆ	ผลการปลูกทดสอบผลผลิตในสถานี 3 แห่ง เฉลี่ยประมาณ 200–330 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตที่ปลูกทดสอบในแปลงเกษตรกรเฉลี่ย 3 ปี ระหว่าง 150–300 กิโลกรัมต่อไร่ ขึ้นอยู่กับฤดูปลูกและสถานีปลูก อายุออกดอก ประมาณ 30–35 วัน มีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 74–79 วัน จำนวนฝักต่อต้น ประมาณ 12–20 ฝักต่อต้น ฤดูปลูกที่เหมาะสม ปลายฤดูฝน ช่วงเดือนสิงหาคม–พฤศจิกายน
ลักษณะเด่นพิเศษ	1. เป็นพันธุ์อายุสั้นกว่าพันธุ์ Erimo ที่ใช้ปลูกส่งเสริมอยู่ในปัจจุบันประมาณ 7–10 วัน 2. ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่าพันธุ์ Erimo ประมาณ 10–30 เปอร์เซ็นต์ มีความสามารถขึ้นปรับตัวได้ดีที่ระดับความสูงประมาณ 750–1,200 เมตร 3. เมล็ดมีขนาดใหญ่กว่าและมีสีเปลือกเมล็ดสีแดงสดกว่าพันธุ์ Erimo ซึ่งเป็นลักษณะคุณภาพของเมล็ดเป็นที่ต้องการของตลาด 4. เมล็ดเมื่อนำแปรรูปเป็นแป้งถั่ว (Bean paste) มีคุณภาพของสี กลิ่น รสชาติ ดีเท่ากับพันธุ์ Erimo

ถั่วอะซูกิพันธุ์ปางดะ

27. ลำไยพันธุ์จัมโบ้

ชื่อไทย	ลำไย	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Dimocarpus longan* Lour.
ชื่อสามัญ	Longan	**ชื่อวงศ์**	SAPINDACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 235/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายสุทัศน์ อินต๊ะ

ที่อยู่ 5/3 หมู่ 6 ตำบลประตูป่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000

แหล่งที่มาและประวัติ

เจ้าของลำไยชื่อนายสุทัศน์ อินต๊ะ เป็นสมาชิก GAP ลำไย เลขทะเบียนเกษตรกร Lon 03050 สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ กรมวิชาการเกษตร ลำไยพันธุ์จัมโบ้ มีอายุ 10 ปี เจ้าของได้มาจากลำไยต้นหนึ่งในอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ต้นแม่นั้นได้ตายไปแล้ว ดังนั้น จึงสันนิฐานว่า ต้นลำไยพันธุ์ใหม่นี้ได้มาโดยเพาะจากเมล็ดและเกิดกลายพันธุ์ตามธรรมชาติ ขณะนี้มีเพียง 1 ต้น เท่านั้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น

ต้น ต้นสูง 3–4 เมตร ทรงพุ่มครึ่งวงกลม กว้าง 4–5 เมตร กิ่งกลม เปลือกต้นเรียบสีน้ำตาล

ใบ ใบประกอบมี 2.8±0.1 คู่ใบ ก้านใบประกอบสีเขียวปนน้ำตาล ยาว 15.9±0.5 เซนติเมตร ก้านใบย่อยยาว 0.6±0.1 เซนติเมตร ใบย่อยรูปร่างรี ใบย่อยกว้าง 4.5±0.2 เซนติเมตร ยาว 13.8±0.5 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนรูปลิ่ม ใบอ่อนสีเขียวอ่อน ใบแก่สีเขียวเข้ม ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบ ใบด้านบนเป็นมัน

ผล ติดผลดกปานกลาง จำนวนผลต่อช่อ 15–19 ผล ความสม่ำเสมอของขนาดผลในช่อปานกลาง ผลกลมแป้น ขนาดใหญ่ กว้าง 3.3±0.1 เซนติเมตร และยาว 3.8±0.1 เซนติเมตร หนัก 23.4±0.9 กรัม ความสมมาตรของผลปานกลาง ปลายผลป้าน ผิวเปลือกเรียบ สีน้ำตาลปนเหลือง เปลือกหนา 1.3±0.1 มิลลิเมตร น้ำหนักเปลือก 4.8±0.3 กรัม เนื้อสีขาวขุ่น เนื้อแน่น แห้ง ความหนาเนื้อ 0.1±1.3 เซนติเมตร น้ำหนักเนื้อ 17.9±0.6 กรัม เปอร์เซ็นต์เนื้อ 77.1±0.5 เปอร์เซ็นต์

เมล็ด เมล็ดสีดำลีบเล็ก กว้าง 0.8±0.1 เซนติเมตร น้ำหนักเมล็ด 0.6±0.1 กรัม

อายุเก็บเกี่ยว ออกดอกเดือนมกราคม และเก็บเกี่ยวเดือนสิงหาคม

ลักษณะเด่นพิเศษ ผลมีขนาดใหญ่มาก มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางสูงถึง 5 เซนติเมตร มีเปลือกหนา เมล็ดลีบทุกผล มีเนื้อหนา มีความหวานประมาณ 12.9±0.2 องศาบริกซ์ เหมาะสำหรับบริโภคสดและส่งไปขายยังต่างประเทศ

ลำไยพันธุ์จัมโบ้

28. สละพันธุ์สุมาลี

ชื่อไทย	สละ	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Salacca zalacca* (Gaertn.) Voss
ชื่อสามัญ	Salak, Snake fruit	**ชื่อวงศ์**	ARECACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 236/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายวันชัย ศรีจันทร์

ที่อยู่ 6/1 หมู่ 4 ตำบลบ่อพุ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี 22120

แหล่งที่มาและประวัติ

สละพันธุ์สุมาลี มีแหล่งกำเนิดที่บ้านเลขที่ 6/1 หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อพุ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่คุณทวดของตระกูล สวาสดิ์ ซึ่งได้เสียชีวิตไปแล้วเมื่อประมาณ 200 ปีก่อน สาเหตุที่ให้ชื่อพันธุ์สุมาลี เพราะตั้งตามชื่อภรรยาของคุณวันชัย ศรีจันทร์ และได้มีการขยายพันธุ์สละเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2535 มาจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท เป็นไม้ยืนต้น วงศ์ปาล์ม

ต้น ลำต้นมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 30 เซนติเมตร มีการแตกหน่อข้างลำต้น เมื่ออายุประมาณ 8–10 ปี รากลึกประมาณ 30 เซนติเมตร

ใบ เมื่ออายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ก้านใบมีความยาวประมาณ 3–4 เมตร เต็มไปด้วยหนามยาว เล็กและแหลม ใบย่อยขนาดกว้างประมาณ 11 เซนติเมตร ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร

ดอก ทะลายดอกแทงออกจากโคนกาบใบ

ผล กระปุกหนึ่งมีผลประมาณ 25–28 ผล รูปผลเรียวปลายกลม ขนาดกว้างประมาณ 3–4 เซนติเมตร ยาวประมาณ 5–5.5 เซนติเมตร เมื่อผลอ่อนสีน้ำตาลไหม้เกือบดำ เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีแดง เปลือกผลมีเกล็ดและหนามปกคลุม ผลหนึ่ง มี 1–3 กลีบ เนื้อสีเหลืองอ่อน เนื้อหนาประมาณ 2 มิลลิเมตร เมล็ดมีขนาดกว้าง 14 มิลลิเมตร ยาว 16 มิลลิเมตร เมล็ดมีสีน้ำตาล

ลักษณะอื่น ๆ ก. เนื้อผลสีขาวไม่มีจุดดำ

ข. รสชาติหวาน และมีกลิ่นหอม

สละพันธุ์สุมาลี

29. ข้าวพันธุ์ชัยนาท 2

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 237/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายวิชัย หิรัญยูปกรณ์

ที่อยู่ สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวสายพันธุ์ CNT87040-284-1-4 คัดได้จากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่าง ข้าวเจ้าพันธุ์หอมพม่า (Hawm Pamah) GS. No. 3780 จากศูนย์ปฏิบัติการและเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวแห่งชาติ ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี (เป็นข้าวหอมพันธุ์พื้นเมือง เก็บมาจากจังหวัดกาญจนบุรี) กับสายพันธุ์ IR11418-19-2-3 จากสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (IRRI) ซึ่งเป็นข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ให้ผลผลิตสูง มีความต้านทานโรคแมลงหลากหลาย ในปี พ.ศ. 2530 ที่สถานีทดลองข้าวชัยนาท ปลูกข้าวพันธุ์ผสมชั่วที่ 1 แบบ Hybrid check plot ปี พ.ศ. 2531 ปลูกคัดเลือกชั่วที่ 2 แบบหมู่ (Bulk method) ปี พ.ศ. 2532 ชั่วที่ 3 ถึง ชั่วที่ 5 แบบสืบตระกูล (Pedigree method) ปี พ.ศ. 2533-2535 ปลูกศึกษาพันธุ์ ปี พ.ศ. 2536-2537 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ที่สถานีทดลองข้าวชัยนาท ปี พ.ศ. 2538-2539 นำเข้าปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก สถานีทดลองข้าวลพบุรี และสถานีทดลองข้าวชัยนาท ปี พ.ศ. 2539-2545 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร์ ที่จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี ปี พ.ศ. 2542-2545 ทดสอบการให้ผลผลิตในนาเกษตรกร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดลพบุรี และจังหวัดชัยนาท ปี พ.ศ. 2545 ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยปรับปรุงพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2547 และคณะกรรมการบริหารกรมวิชาการเกษตร มีมติเห็นชอบให้เป็นพันธุ์รับรองของกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2547

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า ข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น ต้นเตี้ยมีความสูงประมาณ 83 เซนติเมตร (ฤดูนาปรัง)-95 เซนติเมตร (ฤดูนาปี) ทรงกอแบะ ปล้องสีเหลืองอ่อน ลำต้นแข็ง ไม่ล้ม

ใบ สีเขียวเข้ม มีขน กาบใบสีเขียว ใบธงเป็นแนวนอน การแก่ของใบค่อนข้างเร็ว

ดอก/ช่อดอก รวงแน่นปานกลาง ระแง้ถี่ คอรวงยาว จำนวนรวงต่อตารางเมตรเฉลี่ย 413 รวง (ฤดูนาปี)

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวงเฉลี่ย 138 เมล็ด เปลือกเมล็ดสีฟาง มีขนบนเปลือกส่วนปลายเมล็ด ขนาดเมล็ดข้าวเปลือก (เฉลี่ย) ยาว 10.59 มิลลิเมตร กว้าง 2.46 มิลลิเมตร หนา 2.11 มิลลิเมตร น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 28.12 กรัม น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง 10.57 กิโลกรัม ขนาดเมล็ดข้าวกล้อง เฉลี่ยยาว 7.72 มิลลิเมตร กว้าง 2.12 มิลลิเมตร หนา 1.76 มิลลิเมตร มีท้องไข่น้อย

ลักษณะอื่น ๆ ปริมาณอมิโลส 29.02 เปอร์เซ็นต์ ความคงตัวของแป้งสุก 98 มิลลิเมตร การสลายเมล็ดในด่าง 7.0 การยืดตัวของข้าวสุก 1.71 เท่า ความหอม 2 (ทดสอบโดยน้ำเกลือ)

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. เป็นข้าวอายุสั้น (103–105 วัน ปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม) ซึ่งสั้นกว่าพันธุ์ปทุมธานี 1 ประมาณ 7–9 วัน
2. ต้นเตี้ย มีความสูงประมาณ 83–95 เซนติเมตร
3. คุณภาพการหุงต้ม เป็นข้าวร่วน มีกลิ่นหอม เป็นทางเลือกของผู้บริโภคที่ชอบข้าวร่วนประเภทข้าวเสาไห้ แต่มีกลิ่นหอม
4. ค่อนข้างต้านทานถึงต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ดีกว่าพันธุ์ปทุมธานี 1
5. ให้ผลผลิตเฉลี่ย 657 กิโลกรัมต่อไร่ (ปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม) ใกล้เคียงกับพันธุ์ปทุมธานี 1 (634 กิโลกรัมต่อไร่)

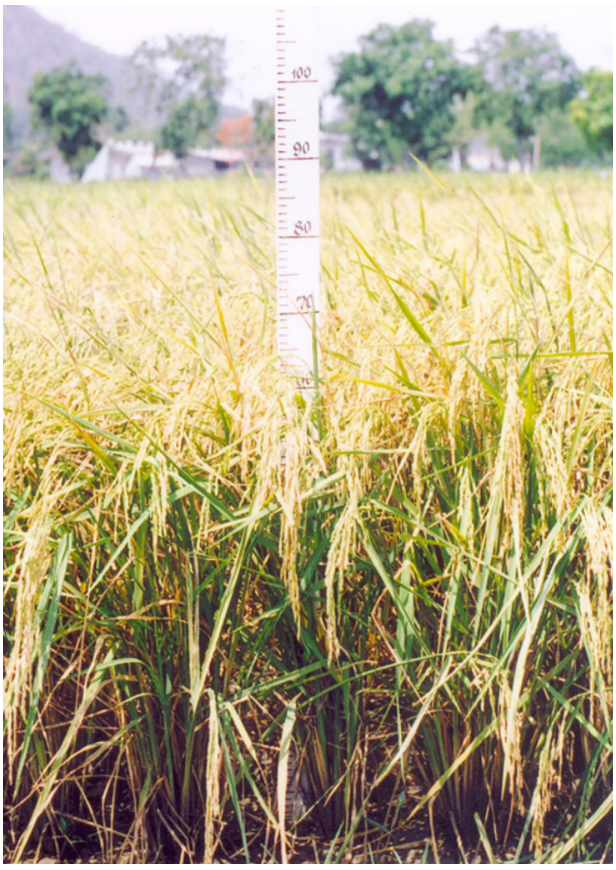

ข้าวพันธุ์ชัยนาท 2

30. มะขามหวานพันธุ์ศรีภักดี

ชื่อไทย มะขาม **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Tamaridus indica* L.

ชื่อสามัญ Tamarind **ชื่อวงศ์** FABACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 238/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายอเนก ขุนสูงเนิน

ที่อยู่ 20/1 ตำบลเจาทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ 36260

แหล่งที่มาและประวัติ

เมื่อปี พ.ศ. 2520 นายเอนก ขุนสูงเนิน นำมะขามหวานที่ไม่ทราบชื่อพันธุ์มาจากจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยนำมาทั้งฝักประมาณ 1 กิโลกรัม แล้วได้เพาะเมล็ดลงในถุง 80 ถุง เมื่อมะขามเจริญเติบโต และมีความสูงประมาณ 5 นิ้ว จึงนำไปปลูกในสวน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2525 มะขามหวานทั้ง 80 ต้น ติดฝัก ซึ่งพบว่ามีอยู่เพียงต้นเดียวที่กลายพันธุ์ คือ มีลักษณะไม่เหมือนต้นอื่นๆ คือ มีรสหวาน กลิ่นหอม เนื้อมากและเหนียว ฝักใหญ่และยาว มีจำนวนเมล็ดประมาณ 13 เมล็ดต่อฝัก เป็นที่ชอบสำหรับผู้ได้รับประทาน ในปี พ.ศ. 2527 ได้มีการจัดงานวันเกษตรขึ้นและได้ตั้งชื่อมะขามหวานพันธุ์นี้ว่า “ศรีภักดี” เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของอำเภอที่เป็นแหล่งกำเนิด ซึ่งอยู่ที่บ้านซับประสิทธิ์ หมู่ที่ 7 ตำบลเจาทอง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น ลำต้นเป็นพุ่มทึบ ลักษณะทรงพุ่มเป็นรูปครึ่งวงกลม

ใบ สีเขียว มีจำนวนใบย่อย 16–17 คู่ ขนาดใบย่อย กว้าง 2 เซนติเมตร ยาว 4 เซนติเมตร ก้านใบยาว 7.4–15.7 เซนติเมตร

ดอก สีเหลืองริ้วแดงช่อดอกยาว 6.7–14.0 เซนติเมตร กลีบดอกยาว 2.3–2.8 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงยาว 2.2–2.7 เซนติเมตร ก้านดอกยาว 0.7–1.2 เซนติเมตร เริ่มออกดอกรุ่นแรกประมาณเดือนเมษายน ถึงต้นเดือนพฤษภาคม ระยะออกดอกถึงดอกบานใช้เวลาประมาณ 20–25 วัน จากดอกบานถึงติดฝัก 7–8 วัน หลังจากนั้นอีกประมาณ 220 วัน ฝักก็จะแก่เก็บเกี่ยวได้

ฝัก ฝักสีน้ำตาลเมื่อแก่ มีลักษณะโค้งประมาณ 50 องศา ฝักใหญ่ยาว 13 ข้อ ยาวประมาณ 18–20 เซนติเมตร ความหนา 3–4 เซนติเมตร เนื้อประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ จำนวนฝักเฉลี่ย 26–30 ฝักต่อกิโลกรัม มะขาม 1 กิโลกรัม จะมีเนื้อ 0.6 กิโลกรัม เมล็ดและเปลือก 0.4 กิโลกรัม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. มีรสหวานมีกลิ่นหอมเหมือนน้ำผึ้ง เนื้อเหนียว

ข. ติดฝักดก ไม่เป็นเชื้อรา น้ำหนักฝักมาก

มะขามหวานพันธุ์ศรีภักดี

31. ชวนชมพันธุ์ซุปเปอร์ไวท์

ชื่อไทย	ชวนชม	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Adenium obesum* (Forssk.) Roem. & Schult.
ชื่อสามัญ	Desert rose	**ชื่อวงศ์**	APOCYNACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 239/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายสมภพ ยมกกุล

ที่อยู่ 55/2 หมู่ 4 ถนนพุทธมณฑลสาย 2 ตำบลบางแคเหนือ อำเภอบางแค กรุงเทพฯ 10160

แหล่งที่มาและประวัติ

นายสมภพ ยมกกุล ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “การวิจัยเชิงถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับด้วยรังสีแกมมาสู่เกษตรกร” ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีรองศาสตราจารย์ อรุณี วงศ์ปิยะสถิตย์ เป็นหัวหน้าโครงการ เมื่อปี พ.ศ. 2546 หลังจากผ่านการฝึกอบรมของโครงการ ได้นำเมล็ดชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (*Adenium somalense* var. *somalense*) ซึ่งมีดอกสีชมพูอ่อน ขอบกลีบดอกสีแดง ใบยาวรูปแถบสีเขียว ขอบใบเป็นคลื่น ไม่มีสีเส้นกลางใบสีขาว ไปฉายรังสีแกมมาแบบเฉียบพลัน จากเครื่องฉายรังสีแกมมารุ่นมาร์ควัน ซึ่งมีซีเซียม-137 เป็นต้นกำเนิดรังสี ของศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาและวิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2546 ด้วยปริมาณรังสี 200 เกรย์ นำเมล็ดที่ผ่านการฉายรังสีไปปลูกที่สวนชวนชม เอ็น. เอส. ดี ถนนพุทธมณฑลสาย 2 เขตบางแค แขวงบางแคเหนือ กรุงเทพฯ ปฏิบัติดูแลรักษาตามความเหมาะสม เมื่อต้นเจริญเติบโตจนออกดอก สามารถคัดเลือกต้นที่มีลักษณะกลายพันธุ์ที่แปลกใหม่และแตกต่างไปจากพันธุ์เดิม คือ มีดอกสีขาว แต่ยังคงลักษณะดอกเหมือนพันธุ์เดิม ออกดอกได้ดกและบ่อยกว่าพันธุ์เดิม ใบเป็นรูปหอกกลับ สีเขียวเข้ม ใบห่อขึ้น ขนาดใบกว้าง ขอบใบเรียบไม่มีสี เส้นกลางใบสีขาว จึงได้แยกส่วนกลายพันธุ์ออกมาขยายพันธุ์ด้วยวิธีเสียบกิ่ง ได้ต้นกลายที่มีลักษณะคงที่ จึงตั้งชื่อพันธุ์ใหม่นี้ว่า ซุปเปอร์ไวท์ (Super White) มีการผสมตัวเองได้เป็นฝักติดเมล็ดตามปกติ สามารถนำเมล็ดมาปลูกขยายพันธุ์ได้อีกทางหนึ่ง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ประดับยืนต้น

ลำต้น ลักษณะลำต้นสูงใหญ่แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วตามลักษณะของชวนชมพันธุ์ยักษ์ เป็นไม้เนื้ออ่อน อวบน้ำ ต้นและกิ่งเป็นลำกลมๆ รูปทรงกระบอกหรือรูปขวด เปลือกบาง ผิวค่อนข้างเรียบ สีเขียวอมเทา การแตกแขนงของกิ่งไม่เป็นระเบียบ ถ้าเกิดแผลที่ลำต้นและกิ่งก้านจะมียางสีขาวใสไหลซึมออกมา ส่วนโคนของลำต้น เรียกว่า โขด มีลักษณะอวบน้ำโป่งพองอยู่ใต้ดิน มีขนาดใหญ่และแข็งกว่าส่วนอื่นๆ มีเนื้อไม้เล็กน้อย มีเนื้อเยื่อลำเลียงน้ำจากรากไปเลี้ยงส่วนต่างๆ และมีเนื้อเยื่อเก็บน้ำเพื่อรักษาสมดุลของลำต้น ระบบรากเป็นรากแขนงแตกแขนงเป็นจำนวนมาก

ใบ มีลักษณะเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ออกหนาแน่นบริเวณปลาย กิ่ง ใบรูปหอกกลับ สีเขียวเข้ม ใบห่อขึ้น ขนาดใบกว้าง ขอบใบเรียบไม่มีสี เส้นกลางใบสีขาว

ดอก ดอกสีขาว ออกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอดและส่วนต่างๆ ของกิ่ง ออกดอกได้ดกและบ่อยกว่าพันธุ์เดิม บานพร้อมกันทั้งช่อ กลีบดอกรูปไข่ ปลายกลีบดอกแหลม มีกลีบดอก 5 กลีบ โคนกลีบมีลักษณะเชื่อมต่อกันเป็นหลอด หลอดดอกด้านในสีเขียว (Green-Yellow Group 1C)

เกสรเพศผู้ 5 อัน ก้านเกสรเพศผู้สีขาว เกสรเพศเมีย 1 อัน ก้านเกสรเพศเมียสีเขียว เช่นเดียวกับหลอดดอกด้านใน กลีบเลี้ยงมีลักษณะเป็นกลีบเล็กๆ รูปรีปลายแหลม อยู่รอบโคนดอกและติดแน่นอยู่ที่ฐานรองดอก แม้กลีบดอกจะร่วงโรยไปแล้วก็ตาม

ฝัก/เมล็ด ออกเป็นฝักรูปเขาคู่ ทรงกระบอก ส่วนโคนและปลายเรียวแหลม ฝักอ่อนสีเขียวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อแก่เต็มที่ ภายในฝักแก่มีเมล็ดรูปทรงกระบอก สีน้ำตาลอ่อน มีพู่ขนสีน้ำตาลอ่อน ติดอยู่ทั้ง 2 ข้างของเมล็ด เมื่อฝักแก่จะแตกตรงรอยตะเข็บ เมล็ดที่มีพู่จะปลิวไปตามลม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. มีการเจริญเติบโตเร็วมาก

ข. ดอกสีขาว ออกดอกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอดและส่วนต่างๆ ของลำต้น ดอกดกและออกได้บ่อย

ค. สามารถขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็วด้วยวิธีเสียบกิ่งและเพาะเมล็ด

เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Colour Chart)

(ก) ลักษณะต้นและดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว ซึ่งเป็นพันธุ์เดิม

(ข) พันธุ์ใหม่ ซุปเปอร์ไวท์

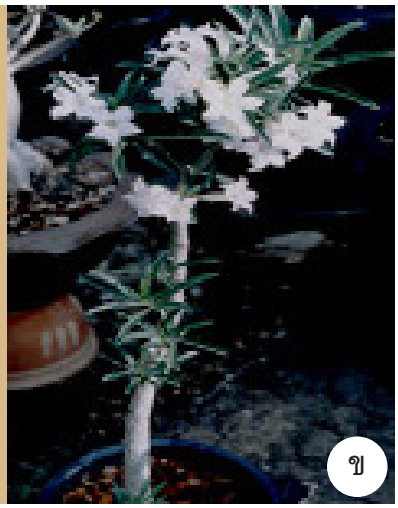

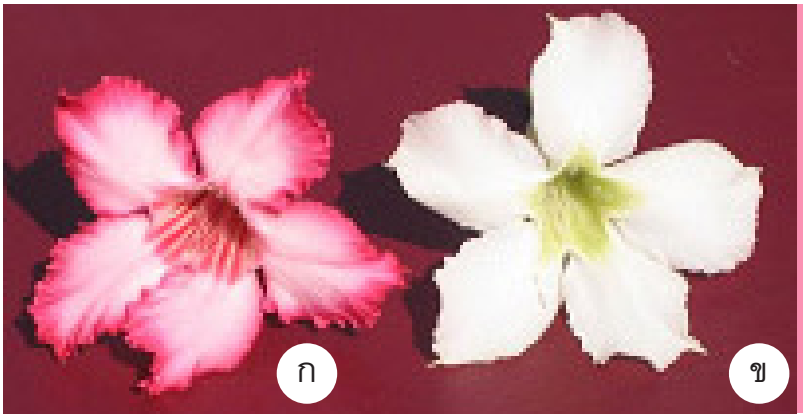

(ก) ลักษณะดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว ซึ่งเป็นพันธุ์เดิม

(ข) พันธุ์ใหม่ ซุปเปอร์ไวท์

ลักษณะฝักและเมล็ดของพันธุ์ซุปเปอร์ไวท์

32. ชวนชมพันธุ์ซุปเปอร์เรด

ชื่อไทย	ชวนชม	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Adenium obesum* (Forssk.) Roem. & Schult.
ชื่อสามัญ	Desert rose	**ชื่อวงศ์**	APOCYNACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 240/2548 **ลงวันที่** 4 กรกฎาคม 2548

โดย นายสมภพ ยมกกุล

ที่อยู่ 55/2 หมู่ 4 ถนนพุทธมณฑลสาย 2 ตำบลบางแคเหนือ อำเภอบางแค กรุงเทพฯ 10160

แหล่งที่มาและประวัติ

นายสมภพ ยมกกุล ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ “การวิจัยเชิงถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับด้วยรังสีแกมมาสู่เกษตรกร” ซึ่งเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีรองศาสตราจารย์ อรุณี วงศ์ปิยะสถิตย์ เป็นหัวหน้าโครงการ เมื่อปี พ.ศ. 2546 หลังจากผ่านการฝึกอบรมของโครงการ ได้นำเมล็ดชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว (*Adenium somalense* var. *somalense*) ซึ่งมีดอกสีชมพูอ่อน ขอบกลีบดอกสีแดง ใบยาวรูปแถบสีเขียว ขอบใบเป็นคลื่น ไม่มีสีเส้นกลางใบสีขาว ไปฉายรังสีแกมมาแบบเฉียบพลัน จากเครื่องฉายรังสีแกมมารุ่นมาร์ควัน ซึ่งมีซีเซียม-137 เป็นต้นกำเนิดรังสี ของศูนย์บริการฉายรังสีแกมมาและวิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2546 ในปริมาณรังสี 200 เกรย์ นำเมล็ดที่ผ่านการฉายรังสีไปปลูกที่สวนชวนชม เอ็น. เอส. ดี ถนนพุทธมณฑลสาย 2 เขตบางแค แขวงบางแคเหนือ กรุงเทพฯ ปฏิบัติดูแลรักษาตามความเหมาะสม เมื่อต้นเจริญเติบโตจนออกดอกสามารถคัดเลือกต้นที่มีลักษณะกลายพันธุ์ที่แปลกใหม่ และแตกต่างไปจากพันธุ์เดิม คือ มีดอกสีแดง กลีบดอกแตกต่างจากพันธุ์เดิมตรงที่ปลายกลีบเรียบ ในขณะที่ปลายกลีบของพันธุ์เดิมมีส่วนแหลมยื่นออกมา ขนาดดอกเล็กกว่าพันธุ์เดิมเล็กน้อย แต่ถ้าต้นสมบูรณ์เต็มที่ขนาดดอกจะใกล้เคียงกับพันธุ์เดิม ใบยาวรูปแถบ สีเขียว ใบห่อขึ้นเช่นเดียวกับพันธุ์เดิม แต่ขอบใบเรียบมีสีแดง เส้นกลางใบสีขาวอมแดงเรื่อ ๆ แยกส่วนกลายพันธุ์ออกมาขยายพันธุ์โดยวิธีเสียบกิ่ง ได้ต้นกลายที่มีลักษณะคงที่ จึงตั้งชื่อพันธุ์ใหม่นี้ว่า ซุปเปอร์เรด (Super Red)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ประดับยืนต้น

ลำต้น ลักษณะลำต้นสูงใหญ่แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วตามลักษณะของชวนชมพันธุ์ยักษ์ เป็นไม้เนื้ออ่อน อวบน้ำ ต้นและกิ่งเป็นลำกลม ๆ รูปทรงกระบอกหรือรูปขวด เปลือกบางผิวค่อนข้างเรียบ สีเขียวอมเทา การแตกแขนงของกิ่งไม่เป็นระเบียบ ถ้าเกิดแผลที่ลำต้นและกิ่งก้าน จะมียางสีขาวใสไหลซึมออกมา ส่วนโคนของลำต้น เรียกว่า โขด มีลักษณะอวบน้ำโป่งพองอยู่ใต้ดิน มีขนาดใหญ่และแข็งกว่าส่วนอื่น ๆ มีเนื้อไม้เล็กน้อย มีเนื้อเยื่อลำเลียงน้ำจากรากไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ และมีเนื้อเยื่อเก็บน้ำเพื่อรักษาสมดุลของลำต้น ระบบรากเป็นรากแขนง แตกแขนงเป็นจำนวนมาก

ใบ มีลักษณะเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ออกหนาแน่นบริเวณปลายกิ่ง ใบยาวรูปแถบ สีเขียว ใบห่อขึ้น ขอบใบเรียบสีแดง เส้นกลางใบสีขาวอมแดงเรื่อ ๆ

ดอก	ดอกสีแดง (Red Group 45A) ขอบกลีบดอกสีแดงเข้ม (Red Group 46A) ออกดอกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอดของกิ่ง กลีบดอกรูปไข่ ปลายกลีบดอกเรียบไม่มีส่วนแหลมยื่นออกมาเหมือนพันธุ์เดิม มีกลีบดอก 5 กลีบ ขนาดดอกเล็กกว่าพันธุ์เดิม หลอดดอกด้านในมีขีดสีแดงเข้ม (Red Group 46A) สลับกับสีครีม (Yellow Group 4C) ก้านเกสรเพศผู้ 5 อัน มีสีแดง (Red Group 46A) ก้านเกสรเพศเมีย 1 อัน มีสีแดง (Red Group 48C) กลีบเลี้ยงมีลักษณะเป็นกลีบเล็กๆ รูปรี ปลายแหลมอยู่รอบโคนดอก และติดแน่นอยู่ที่ฐานรองดอก แม้กลีบดอกจะร่วงไปแล้วก็ตาม
ฝัก/เมล็ด	ขณะนี้ยังไม่ติดฝัก
ลักษณะอื่น ๆ	ก. มีการเจริญเติบโตเร็วมาก ข. ดอกสีแดง ออกเป็นช่อตามบริเวณปลายยอด ออกดกและออกได้บ่อยๆ ค. สามารถขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็วด้วยวิธีการเสียบกิ่ง

เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Colour Chart)

(ก) ลักษณะต้นและดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว ซึ่งเป็นพันธุ์เดิม

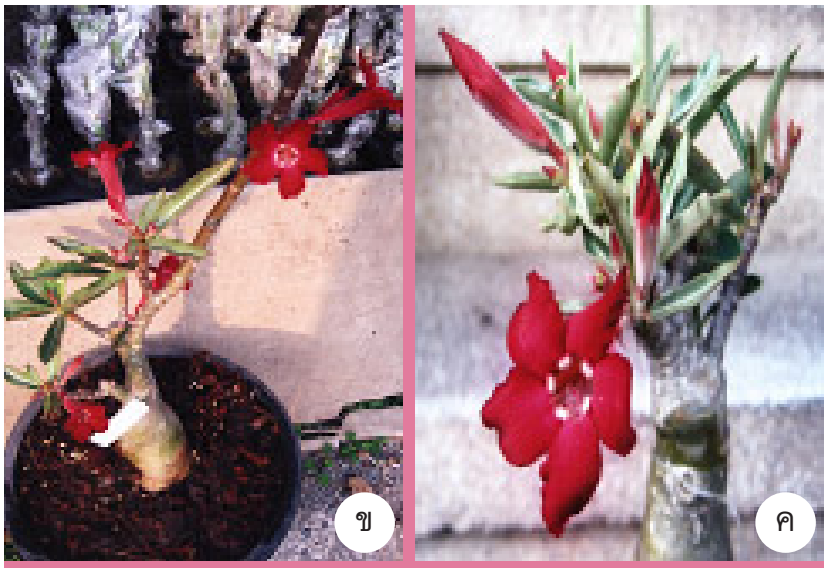

(ข), (ค) พันธุ์ใหม่ ซุปเปอร์เรด

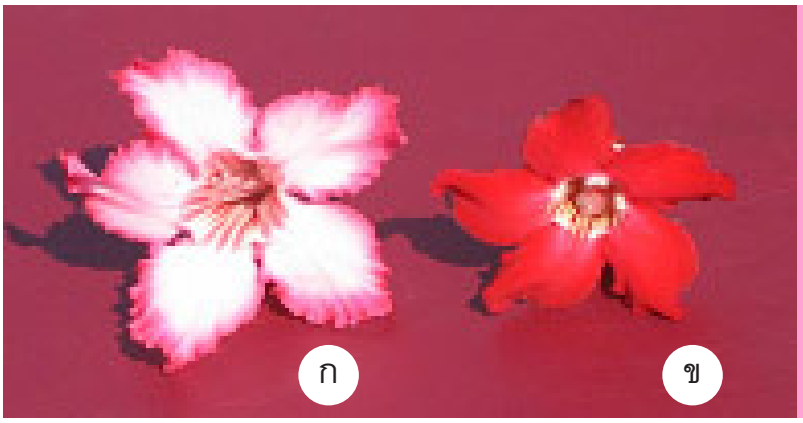

(ก) ลักษณะดอกของชวนชมพันธุ์ยักษ์ใบเรียว ซึ่งเป็นพันธุ์เดิม

(ข) พันธุ์ใหม่ ซุปเปอร์เรด

33. มะนาวพันธุ์พิจิตร 1

ชื่อไทย	มะนาว	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle
ชื่อสามัญ	Lime	**ชื่อวงศ์**	RUTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 241/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร

ที่อยู่ ศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร 13 ตำบลโรงช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000

แหล่งที่มาและประวัติ

มะนาวพันธุ์พิจิตร 1 เป็นพันธุ์มะนาวที่ได้จากการวิจัยตามโครงการวิจัยการผสมและคัดเลือกพันธุ์มะนาวเพื่อต้านทานโรคแคงเกอร์ที่ดำเนินการ ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยมีนายณรงค์ แดงเปี่ยม นักวิชาการเกษตร 7 เป็นหัวหน้าคณะวิจัย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ระหว่างมะนาวแป้นกับมะนาวน้ำหอม ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มะนาวสายพันธุ์ใหม่ มีความต้านทานหรือทนทานต่อโรคแคงเกอร์และให้ผลผลิตที่มีคุณภาพใกล้เคียงกับมะนาวพันธุ์แป้น จากการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538–2543 สามารถคัดเลือกได้มะนาวสายพันธุ์พิจิตร 1 ซึ่งมีความต้านทานทนทานต่อโรคสูงกว่ามะนาวพันธุ์แป้น และให้ผลผลิตมีคุณภาพดีใกล้เคียงกับมะนาวพันธุ์แป้น ขณะนี้ต้นมะนาวพันธุ์พิจิตร 1 ต้นเดิมมีอายุ 10 ปีแล้ว ต้นยังมีการเจริญเติบโตอยู่ในสภาพสมบูรณ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ผล ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ราก ระบบรากตื้น รากหาอาหารใกล้ผิวดิน

ต้น ทรงต้นโปร่ง แตกกิ่งก้านภายในทรงพุ่มไม่มาก

ใบ ใบสีเขียวเข้ม รูปร่างยาวรี ขนาดกว้าง 5.7 เซนติเมตร ยาว 9.8 เซนติเมตร ไม่มีหูใบ ผิวใบเรียบ

ดอก กลีบดอกสีขาว ขนาดดอก กว้าง 0.7 เซนติเมตร ยาว 1.5 เซนติเมตร จำนวน 3–10 ดอกต่อช่อ

ผล รูปทรงผลแป้นขนาด กว้าง 5.5 เซนติเมตร ยาว 5.0 เซนติเมตร ผิวผลสีเขียวเป็นมัน น้ำหนักผลประมาณ 95 กรัม เปลือกหนา 0.2 เซนติเมตร

เมล็ด รูปทรงเมล็ดกลมรี ขนาดกว้าง 0.7 เซนติเมตร ยาว 0.9 เซนติเมตร จำนวนเมล็ด 21 เมล็ดต่อผล

ลักษณะอื่น ๆ จากการสังเกตพบว่า มะนาวสายพันธุ์พิจิตร 1 มีความทนทานต่อโรคแคงเกอร์สูงกว่ามะนาวแป้น อายุเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 120–150 วัน หลังดอกบาน

มะนาวพันธุ์พิจิตร 1

34. ทับทิมพันธุ์เด่นตะวัน

ชื่อไทย	ทับทิม	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Punica granatum* L.
ชื่อสามัญ	Pomegranate	**ชื่อวงศ์**	LYTHACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 242/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายสุรชาติ ศรีเลอจันทร์

ที่อยู่ 86/30 หมู่ 5 ตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

แหล่งที่มาและประวัติ

ทับทิมพันธุ์ "เด่นตะวัน" เป็นทับทิมเมล็ดนิ่มที่นำต้นแม่พันธุ์มาจากประเทศอินเดีย ปลูกไว้ที่สวนสุชาติ จังหวัดนครปฐม และคัดเลือกต้นแม่พันธุ์ที่ดี มีลักษณะประจำพันธุ์ คือ เมล็ดนิ่ม รสชาติหวาน เนื้อสีแดงสด หลังจากนั้นได้ขยายพันธุ์โดยวิธีการเสียบยอดและทาบกิ่ง ซึ่งขณะนี้มีต้นพันธุ์ทับทิม ประมาณ 3,000–3,500 ต้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ต้น ต้นอายุ 1.5 ปี มีความสูงประมาณ 2.0 เมตร เส้นรอบโคนต้น 10.0 เซนติเมตร ลำต้นไม่มีหนาม สีเปลือกลำต้นมีสีเขียวอมน้ำตาล

ใบ ใบเดี่ยว ออกตรงกันข้าม มีความกว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาว 5.0 เซนติเมตร รูปรี ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก โคนสอบ ผิวใบด้านบนเป็นมัน ผิวใบด้านล่างเห็นเส้นกลางใบ ชัดเจน ใบสีเขียวเข้ม

ดอก ออกเดี่ยวๆ หรือออกเป็นช่อที่ซอกใบและปลายยอด กลีบดอกสีแดงอมส้ม มีกลีบดอก 6–9 กลีบ กลีบดอกกว้าง 2.0 เซนติเมตร ยาว 2.5 เซนติเมตร ความยาวของช่อดอก 5.0–5.5 เซนติเมตร

ผล ผลกลม ผิวเรียบ สีแดงเข้ม ขนาดผลกว้าง 15.0 เซนติเมตร ยาว 14.0 เซนติเมตร ผลโตเต็มที่มีน้ำหนักเฉลี่ย 400–700 กรัมต่อผล

เมล็ด เมล็ดนิ่ม สีน้ำตาลอ่อน มีจำนวนมาก เนื้อหุ้มเมล็ดสีแดงเข้ม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ติดดอกออกผลเร็ว หลังปลูกประมาณ 6 เดือน ให้ผลดกออกตลอดทั้งปี

ข. ปลูกได้ทุกพื้นที่ของประเทศไทย ปลูกง่ายโตเร็ว ทนแล้งได้ดี

ค. รสชาติหวาน มีเนื้อมาก เนื้อสีแดงสด กลิ่นหอม เมล็ดนิ่ม รับประทานได้ทั้งเมล็ด

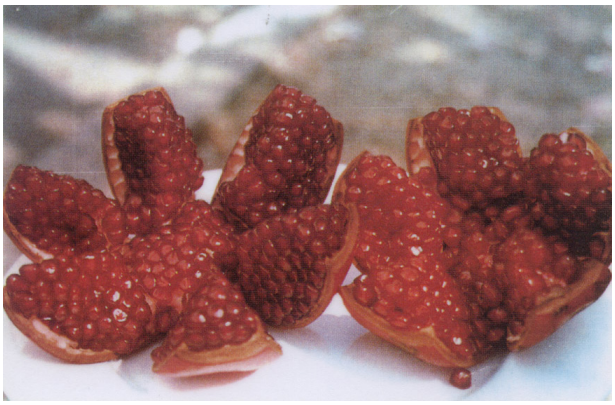

ทับทิมพันธุ์เด่นตะวัน

35. ทับทิมพันธุ์เพชรอัมพร

ชื่อไทย	ทับทิม	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Punica granatum* L.
ชื่อสามัญ	Pomegranate	**ชื่อวงศ์**	LYTHACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 243/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายปกรณ์ แก้วมหา

ที่อยู่ 83 หมู่ 3 ตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

แหล่งที่มาและประวัติ

เป็นทับทิมที่นำพันธุ์มาจากประเทศอินเดีย นำมาปลูกโดยการเพาะเมล็ดได้ต้นทับทิมจำนวน 30 ต้น ดูแลจนให้ผลผลิต พบว่ามีอยู่ 10 ต้น ที่ลักษณะแตกต่างจากพันธุ์เดิม คือ ดอกสีส้ม ผลดิบมีสีเขียวอมส้ม เนื้อสีชมพูอ่อน เมล็ดนิ่ม รสชาติหวาน จึงได้นำไปขยายพันธุ์โดยการทาบกิ่งและเสียบยอด แล้วตั้งชื่อว่า “เพชรอัมพร” ซึ่งขณะนี้มีประมาณ 1,000–1,500 ต้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ต้น ต้นอายุ 1 ปี มีความสูงประมาณ 1.2–1.5 เมตร เส้นรอบโคนต้นประมาณ 6.0–8.0 เซนติเมตร สีของเปลือกลำต้นสีเขียวอมน้ำตาล

ใบ ใบออกตรงข้ามกัน มีความกว้าง 1.0 เซนติเมตร ยาว 5.0–6.0 เซนติเมตร ปลายใบทู่ หรือเป็นรอยเว้าแหลมตรงกลาง ใบมีสีเขียวเข้ม

ดอก กลีบดอกมีสีส้มอ่อน มีความกว้าง 2.0 เซนติเมตร ยาว 2.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงสีส้มอมแดง ช่อดอกมีความยาว 5.0 เซนติเมตร

ผล ผลกลม มีความกว้าง 15.0–16.0 เซนติเมตร มีความยาว 15.0 เซนติเมตร ผลดิบมีสีเขียวอมส้ม และมีสีส้มอมแดงตอนสุก ผลโตเต็มที่มีน้ำหนักเฉลี่ย 400–700 กรัมต่อผล

เมล็ด เมล็ดสีขาวอมเหลือง เนื้อหุ้มเมล็ดสีชมพู

ลักษณะอื่น ๆ
ก. ติดดอกออกผลเร็ว หลังปลูกประมาณ 6 เดือน
ข. เมล็ดนิ่มรับประทานได้ทั้งเมล็ด เนื้อสีชมพู มีรสชาติหวาน

ทับทิมพันธุ์เพชรอัมพร

36. มะยงชิดพันธุ์เพชรกำแพง

ชื่อไทย มะยงชิด **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Bouea oppositifolia* (Roxb.) Meisn.

ชื่อสามัญ Plum mango **ชื่อวงศ์** ANACARDIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 244/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายวิจิตร ไกรสรสวัสดิ์

ที่อยู่ 363/1 ถนนเทศา 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000

แหล่งที่มาและประวัติ

เมื่อปี พ.ศ. 2542 นายวิจิตร ไกรสรสวัสดิ์ ได้ซื้อต้นมะยงชิด ที่ไม่ทราบชื่อพันธุ์แน่ชัด แต่ได้ทราบจากการบอกกล่าวว่าชื่อพันธุ์ไข่ เพราะว่ามีขนาดผลเท่ากับไข่ไก่ ซึ่งมีแหล่งปลูกอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี และในปี พ.ศ. 2543 ได้นำไปปลูกไว้ที่สวนคลองมดแดง การ์เด้น เลขที่ 199 หมู่ 7 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และปี พ.ศ. 2547 มะยงชิดให้ผลผลิต ออกผลดก ผลมีขนาดใหญ่ เมล็ดลีบ จึงตั้งชื่อให้ว่าพันธุ์เพชรกำแพง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ไม้ผลยืนต้น

ต้น ต้นอายุประมาณ 6–7 ปี มีขนาดเส้นรอบโคนต้นประมาณ 35.0 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 3.5 เมตร ความสูงของต้น 4.0 เมตร ลำต้นมีเปลือกสีน้ำตาล

ใบ ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม มีความกว้างประมาณ 3.8 เซนติเมตร ยาวประมาณ 14.0 เซนติเมตร ใบรูปรี โคนใบแหลม ปลายใบแหลม ไปถึงเรียวแหลม ใบสีเขียวเข้ม ก้านใบมีความยาว 2.0 เซนติเมตร

ดอก ดอกออกเป็นช่อตามซอกใบ ยาว 7.0–16.0 เซนติเมตร ดอกมีสีเหลือง

ผล ผลมีขนาดกว้างประมาณ 4.5 เซนติเมตร ยาว 6.4 เซนติเมตร ผลดิบเปลือกผลสีเขียวและมีสีเหลืองอมส้มเมื่อผลสุก เนื้อมีความหนา 4.2 เซนติเมตร เนื้อมีสีเหลืองอมส้ม จำนวนผลที่น้ำหนัก 1 กิโลกรัม เท่ากับ 14–18 ผล

เมล็ด เมล็ดมีสีม่วงอ่อน

ลักษณะอื่น ๆ ก. ขนาดผลใหญ่ มีเนื้อมาก เมล็ดลีบ

ข. ให้ผลดก

มะยงชิดพันธุ์เพชรกำแพง

37. มะยงชิดพันธุ์เพชรกลางดง

ชื่อไทย มะยงชิด **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Bouea oppositifolia* (Roxb.) Meisn.

ชื่อสามัญ Plum mango **ชื่อวงศ์** ANACARDIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 245/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายวิจิตร ไกรสรสวัสดิ์

ที่อยู่ 363/1 ถนนเทศา 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000

แหล่งที่มาและประวัติ

เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2541 นายวิจิตร ไกรสรสวัสดิ์ ได้ซื้อต้นมะยงชิดจาก ตำบลกลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ขายแจ้งว่าเป็นพันธุ์ที่นำมาจากจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งไม่ทราบชื่อพันธุ์ แล้วนำมาขยายพันธุ์โดยการเสียบยอด และปี พ.ศ. 2543 ได้นำมาปลูกไว้ที่สวนคลองมดแดง การ์เด้น เลขที่ 199 หมู่ 7 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ในปี พ.ศ. 2547 มะยงชิดให้ผลผลิต ให้ผลดกผลมีขนาดใหญ่ เมล็ดลีบ ได้ตั้งชื่อมะยงชิดพันธุ์นี้ว่า เพชรกลางดง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ไม้ผลยืนต้น

ต้น ต้นอายุประมาณ 5–6 ปี มีขนาดเส้นรอบโคนต้นประมาณ 30.0 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 3.0 เมตร ความสูงของต้น 3.0 เมตร สีเปลือกลำต้นมีสีน้ำตาล

ใบ ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม มีความกว้างประมาณ 3.0 เซนติเมตร ความยาว 12.0 เซนติเมตร รูปรีโคนใบแหลม หรือรูปลิ่ม ปลายใบแหลมไปจนถึงเรียวแหลม ใบสีเขียวเข้ม

ดอก ดอกออกเป็นช่อตามซอกใบ ยาว 7.0–16.0 เซนติเมตร ดอกมีสีเหลือง

ผล ผลมีขนาดกว้างประมาณ 5.2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 7.2 เซนติเมตร ผลดิบเปลือกผลมีสีเขียว และมีสีเหลืองอมส้มเมื่อผลสุก เนื้อมีความหนา 4.1 เซนติเมตร เนื้อมีสีเหลืองอมส้ม จำนวนผลที่น้ำหนัก 1 กิโลกรัมเท่ากับ 14–18 ผล

เมล็ด เมล็ดมีสีม่วงอ่อน ขนาดของเมล็ดกว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 6.0 เซนติเมตร

ลักษณะอื่น ๆ ก. มีรสชาติหวานอมเปรี้ยว

ข. เป็นพันธุ์เบา ให้ผลผลิตเร็ว

มะยงชิดพันธุ์เพชรกลางดง

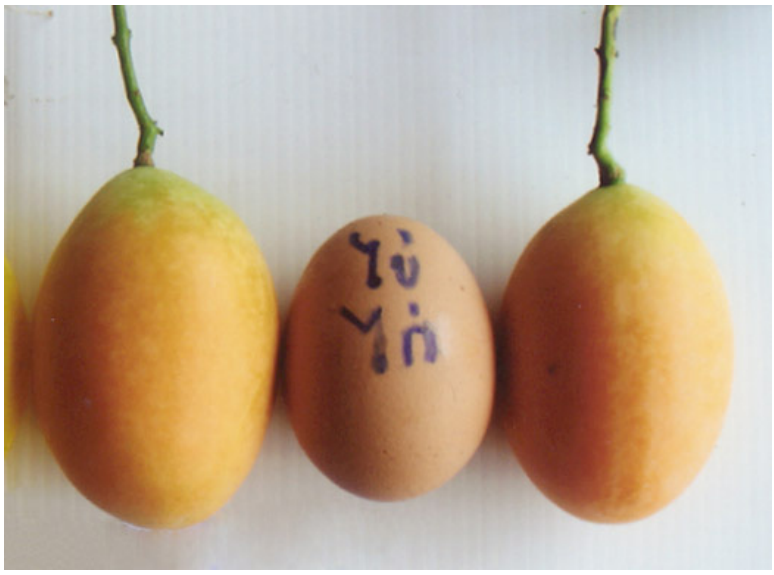

38. มะปรางพันธุ์เพชรคลองลาน

ชื่อไทย	มะปราง	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Bouea oppositifolia* (Roxb.) Meisn.
ชื่อสามัญ	Plum mango	**ชื่อวงศ์**	ANACARDIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 246/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายวิจิตร ไกรสรสวัสดิ์

ที่อยู่ 363/1 ถนนเทศา 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรกำแพง 62000

แหล่งที่มาและประวัติ

เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2544 นายวิจิตร ไกรสรสวัสดิ์ ได้ซื้อต้นมะปรางที่ให้ผลผลิตแล้ว ซึ่งปลูกอยู่ที่ ตำบลเมืองบางยม อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย จำนวน 3 ต้น ไม่ทราบชื่อพันธุ์ ได้ทำการขุดย้ายไปปลูกไว้ที่สวนคลองมดแดง การ์เด้น เลขที่ 199 หมู่ 7 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และตั้งชื่อมะปรางพันธุ์นี้ว่า เพชรคลองลาน ซึ่งมีลักษณะให้ผลดก ผลมีขนาดใหญ่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ไม้ผลยืนต้น

ต้น ต้นอายุประมาณ 14–16 ปี มีขนาดเส้นรอบโคนต้นประมาณ 60.0 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 6.0–7.0 เมตร ความสูงของต้น 8.0–10.0 เมตร สีเปลือกลำต้นสีเทา

ใบ ใบรูปไข่ขอบขนานไปจนถึงรูปหอก หรือรูปรี ขนาดกว้าง 4.3 เซนติเมตร ยาว 14.0 เซนติเมตร ใบเดี่ยว ออกตรงกันข้าม โคนใบแหลม ปลายใบแหลมจนถึงเรียวแหลม ก้านใบยาว 1.5 เซนติเมตร ใบสีเขียวเข้ม

ดอก ดอกออกเป็นช่อตามซอกใบ ยาว 8.0–18.0 เซนติเมตร ดอกมีสีเหลือง

ผล ผลมีขนาดกว้างประมาณ 5.1 เซนติเมตร ยาวประมาณ 7.5 เซนติเมตร ผลดิบเปลือกผลมีสีเขียวอ่อน และมีสีเหลืองอมส้มเมื่อผลสุก เนื้อมีความหนา 4.0 เซนติเมตร เนื้อมีสีเหลืองอมส้ม จำนวนผลที่น้ำหนัก 1 กิโลกรัม เท่ากับ 14–18 ผล

เมล็ด เมล็ดมีความกว้างประมาณ 2.2 เซนติเมตร ยาว 5.5 เซนติเมตร เมล็ดมีสีม่วงอ่อน

ลักษณะอื่น ๆ ก. มีรสชาติหวาน รับประทานแล้วไม่คันคอ

ข. ผลมีขนาดใหญ่ เมล็ดมีขนาดเล็ก

มะปรางพันธุ์เพชรคลองลาน

39. ชมพู่พันธุ์แดงชมพู

ชื่อไทย	ชมพู่	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Syzygium samarangense* (Blume) Merr. & L. M. Perry
ชื่อสามัญ	Java apple	**ชื่อวงศ์**	MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 247/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายนรินทร์ วัฒนะอนุรักษ์

ที่อยู่ 41 หมู่ 2 ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120

แหล่งที่มาและประวัติ

นายนรินทร์ วัฒนะอนุรักษ์ ได้นำต้นพันธุ์ชมพู่มาจากประเทศอินโดนีเซีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 และได้ปลูกทดสอบการเจริญเติบโตและตรวจสอบคุณภาพผลผลิตอยู่ที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งชื่อชมพู่พันธุ์นี้ว่า “แดงชมพู”

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น ต้นอายุประมาณ 2.5 ปี มีความสูงประมาณ 2.0 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นประมาณ 10.0 เซนติเมตร แตกกิ่งเป็นพุ่ม เปลือกมีสีน้ำตาลอมเทา กิ่งอ่อนมีสีเขียวปนน้ำตาล

ใบ ใบเดี่ยว ออกตรงกันข้าม ตัวใบมีลักษณะรูปป้อมกลางใบปลายใบแหลม ฐานใบกลม กลางใบกว้าง เมื่อโตเต็มที่กว้างประมาณ 9.0–10.0 เซนติเมตร ยาวประมาณ 18.0–20.0 เซนติเมตร เส้นกลางใบและเส้นใบเห็นได้ชัด ด้านบนใบมีสีเขียวเข้ม ด้านล่างของตัวใบสีเขียวอ่อน

ดอก เป็นดอกเดี่ยว จะพบดอกได้หลายที่ เช่น เกิดที่ซอกระหว่างใบและกิ่ง ปลายกิ่ง บนกิ่งแขนง ดอกจะมีหลายดอกบนช่อเดียวกัน ตั้งแต่ 3–9 ดอก กลีบดอกมีสีเหลืองอ่อน จำนวน 5 กลีบ มีก้านชูเกสรเพศผู้จำนวนมาก ฐานรองดอกกลมอ้วนมีสีเหลืองอ่อน เมื่อไข่ได้รับการผสมแล้ว ฐานรองดอกจะขยายตัวเป็นผลต่อไป

ผล ผลเดี่ยว รูปร่างทรงระฆัง ตรงกลางพองออก ผิวเปลือกมีสีเขียวอ่อน เมื่อแก่ผิวจะเปลี่ยนเป็นสีชมพู หรือสีแดง (พบว่ามีทั้งสีชมพูและสีแดงบนต้นเดียวกัน) เนื้อผล มีสีขาว เมื่อผ่าแบ่งครึ่งตามความยาวของผล พบว่าเป็นเนื้อเชื่อมกันเต็มไม่มีช่องว่างภายในผล เนื้อกรอบ และนุ่มผสมกันไม่แข็งกระด้าง รสชาติหวานมีค่าความหวานประมาณ 9–10 องศาบริกซ์ มีกลิ่นหอมอ่อนๆ เฉพาะตัว น้ำหนักประมาณ 120–150 กรัม ถ้าดูแลรักษาดีผลโตถึง 200 กรัม

เมล็ด ส่วนใหญ่ไม่มีเมล็ด แต่บางครั้งพบว่ามีเมล็ดขนาดเล็กฝังอยู่ในเนื้อตรงกลางผล

ลักษณะอื่น ๆ

ก. เจริญเติบโตเร็ว สามารถให้ผลผลิตภายใน 1 ปี หลังปลูก

ข. มีขั้วผลเหนียวเป็นพิเศษ ผลจึงไม่ร่วงง่าย

ค. ติดผลดก มีผลทะวายตลอดปีแต่ให้ผลผลิตมากในช่วงเดือนกุมภาพันธ์–มีนาคม

ง. ผลมีเนื้อเต็มไม่กลวง

ชมพู่พันธุ์แดงชมพู

40. ขนุนพันธุ์จำปาบ้านแพ้ว

ชื่อไทย ขนุน **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Artocarpus heterophyllus* Lam.

ชื่อสามัญ Jackfruit **ชื่อวงศ์** MORACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 248/2548 **ลงวันที่** 25 พฤศจิกายน 2548

โดย นายนรินทร์ วัฒนะอนุรักษ์

ที่อยู่ 41 หมู่ 2 ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 74120

แหล่งที่มาและประวัติ

ปี พ.ศ. 2535 นายนรินทร์ วัฒนะอนุรักษ์ ได้นำต้นพันธุ์ขนุนต้นเตี้ยมาจากประเทศอินโดนีเซีย โดยคัดต้นที่มีลักษณะดีที่สุดจากขนุนสายพันธุ์ต้นเตี้ยที่มีปลูกอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย ทำการปลูกทดสอบคุณภาพของผลผลิตและสภาพความเตี้ยของต้นขนุนอยู่ที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ต้นขนุนสามารถเจริญเติบโตได้ดีและยังคงมีสภาพต้นเตี้ยแคระเหมือนเดิมและผลผลิตมีคุณภาพดีด้วยและให้ชื่อว่า “จำปาบ้านแพ้ว”

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น ต้นอายุ 12 ปี มีความสูงประมาณ 4.0 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นประมาณ 12.0 เซนติเมตร มีกิ่งก้านขนาดเล็ก ข้อถี่

ใบ ใบเดี่ยว ตัวใบมีลักษณะรูปไข่รีเล็กน้อย ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบไม่เป็นคลื่น ฐานใบรูปลิ่ม เนื้อใบเรียบ มีสีเขียวเข้ม เป็นมัน เส้นกลางใบชัดเจนมีสีเหลืองอ่อน ใบกว้างประมาณ 6.0 เซนติเมตร ยาว 8.0 เซนติเมตร ก้านใบยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร

ดอก ออกดอกตามลำต้นและกิ่งแขนงด้านล่าง ช่อดอกเพศผู้มีสีเขียวและมีขนาดเล็ก ช่อดอกเพศเมียมีสีเขียว ก้านช่อดอกมีขนาดเล็กยาว

ผล ผลรวม มีรูปร่างค่อนข้างกลม เปลือกมีสีเขียวอมเหลือง มีหนามขนาดเล็กและถี่ ผลหนักประมาณ 3.5–4.0 กิโลกรัม ผลมีขนาดกว้างประมาณ 18.0–20.0 เซนติเมตร และยาวประมาณ 20.0–22.0 เซนติเมตร เปลือกหนาปานกลาง ยวงหรือเนื้อมีสีเหลืองจำปา รสชาติหวานและกรอบ เนื้อหนาประมาณ 0.5–0.7 เซนติเมตร มีค่าความหวานประมาณ 18–19 องศาบริกซ์ ซังมีขนาดเล็ก สีเหลืองอ่อน มียวงหรือเนื้อคิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำหนักผลเฉลี่ย

เมล็ด รูปร่างกลมรี มีสีน้ำตาลอ่อน มีขนาดเล็ก

ลักษณะอื่น ๆ

ก. เป็นขนุนต้นเตี้ยแคระ สามารถออกผลเมื่ออายุเพียง 1 ปี ในขณะที่ต้นมีความสูงประมาณ 0.8 เมตร

ข. สามารถปลูกเป็นไม้ประดับในกระถางได้ดีเนื่องจากต้นจะมีขนาดเล็ก เจริญเติบโตช้า และสามารถให้ผลผลิตได้ด้วย

ค. ผลมีขนาดเล็ก น้ำหนักประมาณ 3–4 กิโลกรัม และทรงผลค่อนข้างกลมสม่ำเสมอใกล้เคียงกัน สามารถบรรจุกล่องเพื่อการส่งออกได้ดี ขณะเดียวกันผลมีขนาดเล็กเหมาะสำหรับการบริโภคในครอบครัวขนาดเล็กได้พอดี

ง. ให้ผลผลิตทะวายตลอดปี แต่มีผลดกมากช่วงเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม

จ. มีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 110–120 วันหลังจากดอกบาน

ขนุนพันธุ์จำปาบ้านแพ้ว

41. มะละกอพันธุ์ครั่ง

เปลี่ยนชื่อเป็นมะละกอพันธุ์ครั่งตักสิลา

ชื่อไทย มะละกอ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Carica papaya* L.

ชื่อสามัญ Papaya **ชื่อวงศ์** CARICACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 249/2548 **ลงวันที่** 3 พฤษภาคม 2549

โดย นายไมตรี อินทรลักษณ์

ที่อยู่ ถนนขอนแก่น–กาฬสินธุ์ ตำบลเสือเฒ่า อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม 44160

ข้อมูลที่มีการแก้ไข

ชื่อพันธุ์ ครั่งตักสิลา

โดย นายประยูร สุวรรณคำ

ที่อยู่ เลขที่ 75 หมู่ 8 ถนนขอนแก่น–ยางตลาด ตำบลเสือเฒ่า อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2560

แหล่งที่มาและประวัติ

มะละกอพันธุ์ครั่ง เป็นมะละกอที่ได้จากการคัดเลือก โดยการรวบรวมพันธุ์มะละกอของเกษตรกรในตำบลหนองบัว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยได้คัดเลือกต้นพันธุ์มะละกอของเกษตรกรที่มีลักษณะบริเวณลำต้นมีจุดประสีแดงอมม่วงและบริเวณก้านใบของต้นอ่อนมีสีม่วงอ่อนแต่เมื่ออายุมากขึ้นสีจะจางลง ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกพันธุ์ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2545–2548 โดยได้คัดเลือกต้นแม่พันธุ์ที่มีลักษณะต้นเตี้ยมีผลขนาดใหญ่และยาว ผลมีร่องข้างผลยาวตลอดหัวท้ายผล

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่มยืนต้น กลุ่มไม้ผลเขตร้อน

ต้น ลำต้นเดี่ยว อวบน้ำ ต้นเตี้ย สูงเฉลี่ย 1.8 เมตร เส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ย 30.5 เซนติเมตร บริเวณลำต้นมีจุดประสีแดงอมม่วง (Purple–Violet Group 80A) และจะหนาแน่น ที่บริเวณข้อปล้องใต้และเหนือฐานใบ

ใบ ใบเว้าหยักมี 9 แฉก ใบมีสีเขียวเข้ม ปลายใบโค้งงอลงเล็กน้อยใบที่สมบูรณ์เต็มที่ มีความยาวเฉลี่ย 85.0 เซนติเมตร กว้างเฉลี่ย 72.0 เซนติเมตร ความยาวของก้านใบเฉลี่ย 97.0 เซนติเมตร (วัดจากโคนถึงปลายใบ) ก้านใบเมื่อต้นมีอายุ 1–3 เดือน จะมีสีขาวนวลและมีจุดละเอียดเล็ก ๆ สีแดงอมม่วงระหว่างโคนก้านใบจนเกือบถึงปลายก้านใบ เมื่อต้นสมบูรณ์เต็มที่มะละกอติดผลมากขึ้น สีแดงอมม่วงบริเวณดังกล่าวก็จะค่อยจางลงเปลี่ยนเป็นสีเขียวอ่อน (Yellow–Green Group 146D)

ดอก/ช่อดอก ดอกเป็นดอกเดี่ยวและดอกช่อ ดอกสีเหลืองอ่อน (Yellow Group 2 D) พบทั้งต้นที่มีเฉพาะดอกเพศเมีย ต้นที่มีเฉพาะดอกเพศผู้และต้นที่มีดอกสมบูรณ์เพศ โดยต้นที่มีดอกสมบูรณ์เพศจะมีดอกเพศผู้อยู่จำนวนน้อยในช่อดอก

ผล ผลจากต้นที่มีดอกสมบูรณ์เพศหรือดอกกะเทยจะมีผลที่ยาว มีจำนวนมาก แต่ก็ยังมีผลที่สั้นที่เกิดจากดอกตัวเมียเพียงเล็กน้อย ผลที่เกิดจากดอกสมบูรณ์เพศมีลักษณะยาวตรง ไหล่สอบเข้าหาขั้วผล ฐานผลป้านหรือแหลม ปลายผลแหลม ความยาวของผลเฉลี่ย 47.0 เซนติเมตร ความหนาเนื้อเฉลี่ย 2.15 เซนติเมตร ช่องว่างภายในผลกว้างเฉลี่ย 5.2 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางผลเฉลี่ย 9.0 เซนติเมตร น้ำหนักผลเฉลี่ย 1.9 กิโลกรัม ผลที่เกิดจากต้นเพศเมียมีความยาวเฉลี่ย 35.7 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางผลเฉลี่ย 12.2 เซนติเมตร ช่องว่างกลางผล กว้างเฉลี่ย 7.5 เซนติเมตร ผลทั้งสองแบบเมื่อสมบูรณ์เต็มที่มีสีเขียวเข้ม (Green Group 137B) ผิวไม่เรียบ มีร่องผลพาดยาวตามความยาวผล 5 ร่อง ผลสุกมีสีแดงอมส้ม (Orange–Red Group 34A) ความหวานเฉลี่ย 12.7 องศาบริกซ์

เมล็ด จำนวนเมล็ดเฉลี่ย 250 เมล็ดต่อผลน้ำหนักแห้ง 1.38 กรัมต่อ100 เมล็ด (ที่ระดับความชื้น 13–14 เปอร์เซ็นต์) และมีเปอร์เซ็นต์ ความงอก 85 เปอร์เซ็นต์ (ที่ 60 วัน หลังการเก็บเข้าห้องเย็น)

ลักษณะอื่น ๆ

ก. เป็นมะละกอที่มีความกรอบ สีเนื้อผลดิบมีสีขาวขุ่น (ไม่แข็งกระด้าง) มีความหวานเล็กน้อย ลักษณะของปลายใบทุกแฉกจะงอลงเล็กน้อย

ข. หลังจากปลูกไปได้ประมาณ 6 เดือน สามารถเก็บผลดิบมาเพื่อใช้สำหรับทำส้มตำได้

ค. ให้ผลผลิตเฉลี่ย 13,728 กิโลกรัมต่อไร่

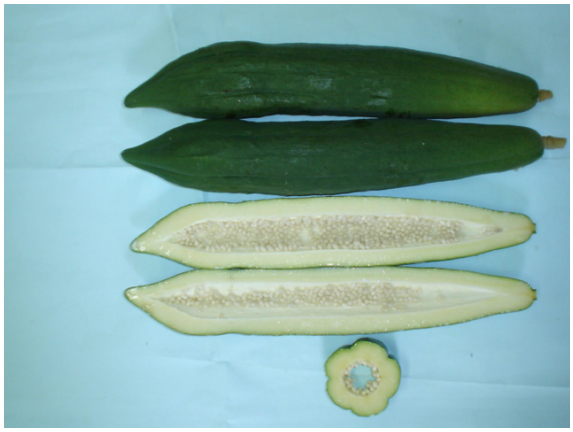

มะละกอพันธุ์ครั่งตักสิลา

42. ลำดวนพันธุ์ลำดวนแดง

ชื่อไทย ลำดวน **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Melodorum fruticosum* Lour.

ชื่อสามัญ White cheesewood **ชื่อวงศ์** ANNONACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 250/2548 **ลงวันที่** 3 พฤษภาคม 2549

โดย นายถนอม ส่งเสริม

ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ ตำบลเมืองเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

แหล่งที่มาและประวัติ

ลำดวนแดง เป็นพันธุ์ลำดวนที่คาดว่าเกิดจากการกลายพันธุ์ของต้นลำดวนพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งค้นพบเมื่อปี พ.ศ. 2536 โดยนายคมกริช ยอดแก้ว ในสวนป่าภายในบริเวณโรงเรียนประชาพัฒนาศึกษา ตำบลอีหล่ำ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีลักษณะเป็นสีแดงต่างจากลำดวนต้นอื่นๆ ที่มีลักษณะดอกสีเหลืองนวล ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 นายปรีชา เชยชุ่ม ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ร่วมกับนายมงคล จำปาทอง เจ้าพนักงานการเกษตร 6 ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ในขณะนั้น ได้ศึกษาทดลอง วิธีการขยายพันธุ์ต้นลำดวนแดง เพื่อรักษาสายพันธุ์ไว้ ลำดวนแดงเป็นพันธุ์ไม้หายากและมีเพียงต้นเดียว ต้นเดิมอาจตายได้ หากไม่มีการบำรุงดูแลรักษาที่ดีและขยายพันธุ์ไว้ จึงได้ดำเนินการขยายพันธุ์ไว้จำนวนหนึ่ง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่มยืนต้น ไม้ผลัดใบเรือนยอดรูปกรวยหนาทึบ

ต้น ต้นอายุ 18 ปี มีความสูงประมาณ 12.0 เมตร มีขนาดเส้นรอบโคนต้นประมาณ 50.0 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 6.0 เมตร ลำต้นมีเปลือกสีน้ำตาล แตกขรุขระเป็นสะเก็ด กิ่งอ่อนแตกใหม่มีสีเขียวอ่อน

ใบ ใบเดี่ยวสีเขียวคล้ำเรียงสลับ แผ่นใบรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก ผิวใบเรียบเกลี้ยงกว้างประมาณ 2.5–4.0 เซนติเมตร ยาวประมาณ 5.0–11.5 เซนติเมตร ปลายใบแหลมฐานใบสอบหรือมน

ดอก ดอกเดี่ยวสีแดง ออกตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ก้านดอกยาว 2.0–3.0 เซนติเมตร กลีบดอกหนาและแข็งมี 6 กลีบ เรียงเป็นสองชั้น ชั้นละ 3 กลีบ กลีบดอกชั้นนอกรูปไข่ ปลายแหลม กลีบกลางออก ปลายกลีบงองุ้มเข้าเล็กน้อย เมื่อบานแล้วจะโค้งกลับไปทางฐานดอก ดอกบานอยู่ประมาณ 15 วัน ในช่วงเดือน ธันวาคม–มีนาคม

ผล เป็นผลกลุ่ม ทรงกลม ผลโตเต็มที่ มีขนาดกว้าง 0.6 เซนติเมตร ยาว 0.8 เซนติเมตร เปลือกผลดิบมีสีเขียวเมื่อสุกสีดำ เนื้อมีสีม่วงคล้ำ มีความหนา 0.2 เซนติเมตร รสชาติหวานอมเปรี้ยว

เมล็ด กลมรี มีความกว้างประมาณ 0.4 เซนติเมตร มีความยาวประมาณ 0.6 เซนติเมตร

ลำดวนพันธุ์ลำดวนแดง

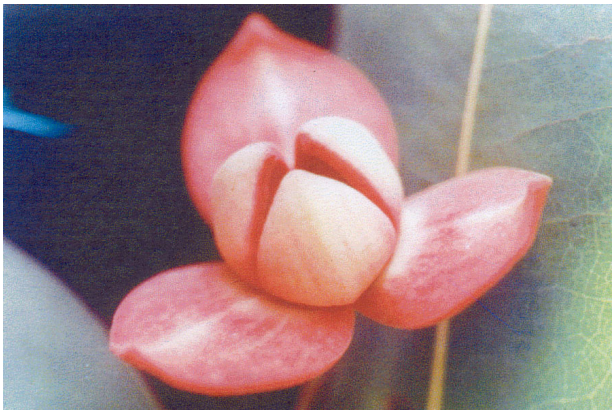

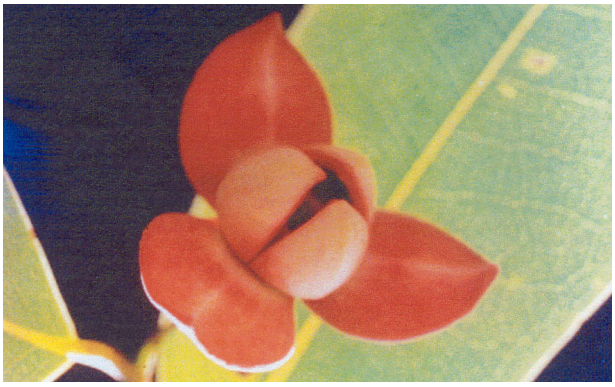

43. ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Univanich สายพันธุ์ Deli x Yangambi

ชื่อไทย	ปาล์มน้ำมัน	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Elaeis guineensis* Jacq.
ชื่อสามัญ	Oil palm	**ชื่อวงศ์**	ARECACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 251/2548 **ลงวันที่** 3 พฤษภาคม 2549

โดย นายพลัฏฐ์ ฐิติณัฐชนน

ที่อยู่ บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) 258 หมู่ 2 ถนนอ่าวลึก–แหลมสัก ตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ 81110

แหล่งที่มาและประวัติ

ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Univanich สายพันธุ์ Deli x Yangambi เป็นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เกิดจากการผสมระหว่างต้น แม่พันธุ์คือ แดลี่ ดูร่า (บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด นำต้นแม่มาจากแหล่งชามเมอลา (Chemera) ประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 จำนวน 2,860 ต้น และจาก PLC (Plantation Lever Congo) ประเทศคองโก นำเข้าในปี พ.ศ. 2541 อีกจำนวน 589 ต้น นำมาปลูกในพื้นที่สวนไทยอุตสาหกรรม ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ และได้ดำเนินการคัดเลือกจนกระทั่งได้ต้นแม่พันธุ์ที่มีลักษณะที่ดี) กับต้นพันธุ์พ่อ คือ ยันแกมบี (บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด นำต้นพันธุ์พ่อมาจากแหล่ง ยันแกมบี (Yangambi) ประเทศคองโก, โลเบ ประเทศแคมเมอรูน และโพเบ ประเทศเบนิน ระหว่างปี พ.ศ. 2530–2533 จำนวน 142 สายพันธุ์ จำนวน 6,763 ต้น นำมาปลูกในพื้นที่ สวนเจียรวานิช ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ และได้ดำเนินการคัดเลือกจนกระทั่งได้ต้นพ่อพันธุ์ที่มีลักษณะที่ดี)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ปาล์มน้ำมัน

ประเภท ไม้ยืนต้น ใบเลี้ยงเดี่ยว อายุยืน

ราก รากแขนง

ต้น ลำต้นตั้งตรง มีทางใบ 8 ทาง ล้อมรอบ ความสูงเฉลี่ยปีละ 0.36–0.40 เซนติเมตรต่อปี

ใบ ใบประกอบขนนก สีเขียวอ่อนถึงเข้ม ก้านใบสีเขียวเป็นส่วนใหญ่ อาจมีสีส้มปะปนบ้าง ทางใบยาวประมาณ 6–8 เมตร ความยาวใบย่อยยาวประมาณ 108–122 เซนติเมตร ความกว้างใบย่อยกว้างประมาณ 5.1–5.3 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก มีดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน ช่อดอกเพศเมียยาวประมาณ 35–45 เซนติเมตร ช่อดอกเพศผู้ยาวประมาณ 40–50 เซนติเมตร

ทะลาย ทะลายมีขนาดปานกลางถึงค่อนข้างใหญ่ น้ำหนักทะลายประมาณ 14–16 กิโลกรัม (อายุครบ 6 ปี) เมื่อปลูกในพื้นที่เหมาะสม และประมาณ 8–10 กิโลกรัม (อายุครบ 6 ปี) เมื่อปลูกในพื้นที่เหมาะสมปานกลาง เมื่อต้นปาล์มโตเต็มที่ มีจำนวนทะลาย 8–12 ทะลายต่อปี

ผล/เมล็ด ผลมีสีน้ำตาลดำ เมื่อสุกเต็มที่มีสีแดง น้ำหนักผลประมาณ 10–30 กรัมต่อผล กะลาบาง

ลักษณะอื่น ๆ

ก. สามารถให้ผลผลิตเร็วกว่าปกติเล็กน้อย หรือเมื่ออายุครบ 24 เดือน หากบำรุงรักษาดี

ข. ให้ผลผลิตประมาณ 3.98 ถึง 5.35 ตันต่อไร่ เมื่อปลูกในพื้นที่เหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมมาก หรือในพื้นที่ที่มีปริมาณฝนตกพอเพียงและสม่ำเสมอตามลำดับ

ค. มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันในทะลายระหว่าง 24–29 เปอร์เซ็นต์

ง. องค์ประกอบของทะลายมีน้ำหนักเปลือกนอกสดต่อผลมากกว่า 75 เปอร์เซ็นต์ และมีน้ำหนักกะลาต่อผลน้อยกว่า 8 เปอร์เซ็นต์

ปาล์มน้ำมันพันธุ์ Univanich
สายพันธุ์ Deli x Yangambi

44. กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 10

ชื่อไทย กระชายดำ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Kaempferia parviflora* Wall. ex Baker
ชื่อสามัญ Thai black ginger **ชื่อวงศ์** ZINGIBERACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 252/2548 **ลงวันที่** 3 พฤษภาคม 2549
โดย นายศักดิ์ เพ่งผล
ที่อยู่ ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย 81 หมู่ 8 ตำบลนาโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000

แหล่งที่มาและประวัติ

กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 10 (ร่มเกล้า) เป็นกระชายดำที่คัดเลือกได้จากการรวบรวมพันธุ์กระชายดำจากแหล่งปลูกการค้าต่างๆ ในจังหวัดเลย พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ ในปี พ.ศ 2545 โดยสายพันธุ์นี้รวบรวมจากบ้านร่มเกล้า หมู่ที่ 4 ตำบลเนินเพิ่ม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ทำการปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ใน 4 พื้นที่ทดสอบในปี พ.ศ. 2546–2547 ได้แก่ ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย (ภูเรือ) ศูนย์วิจัยพืชสวนลำปาง ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (ส่วนเกษตรที่สูงแม่จอนหลวง) และแปลงเกษตรกร บ้านร้องขี้เหล็ก หมู่ที่ 7 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แล้วทำการปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ใน 6 พื้นที่ทดสอบในปี พ.ศ. 2547–2548 ได้แก่ ศูนย์วิจัยพืชสวนกาญจนบุรี ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตนครพนม ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย (ภูเรือ) ศูนย์วิจัยพืชสวนแพร่ ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (ส่วนเกษตรที่สูงแม่จอนหลวง) และแปลงเกษตรกร บ้านร้องขี้เหล็ก หมู่ที่ 7 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสายพันธุ์ภูเรือ 10 (ร่มเกล้า) นี้ ได้รับการคัดเลือกโดยมีคะแนนความพึงพอใจของผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายกระชายดำสูงที่สุด สืบเนื่องจากลักษณะเด่นประจำพันธุ์ที่มีสีเนื้อในเหง้าสีม่วงดำมีสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดและฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของเหง้าสูง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช กระชายดำ (*Kaempferia parviflora* Wall. ex Baker), Krachai–Dam

ประเภท พืชล้มลุกใบเลี้ยงเดี่ยว วงศ์ขิง

ราก เป็นเส้นยาวคดเคี้ยว มีความยาวเฉลี่ย 18.8 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางราก (ห่างจากเหง้า 1 เซนติเมตร) ยาว 22.02 มิลลิเมตร

ต้น ตั้งตรง อวบน้ำ มีลำต้นใต้ดิน มีกลิ่นหอม สูง 27–41 เซนติเมตร รอบกอยาว 18–35 เซนติเมตร ใบเกล็ดมีลักษณะบาง สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบรวมตัวอัดแน่นเป็นชั้นๆ สีเขียว มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.65–0.9 เซนติเมตร

เหง้าหรือหัว เหง้ากระชายดำมีลักษณะเป็นข้อๆ รวมกันประกอบเป็นเหง้า ข้อจะเป็นรูปวงกลมและวงรีตามลักษณะของดินที่ปลูก แต่ละเหง้าย่อยเล็กกว่าข้อของหัวข่า เหง้าย่อยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5–2 เซนติเมตร เหง้ามีความกว้างเฉลี่ย 2–3 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 4.5–6 เซนติเมตร ผิวด้านนอกสีน้ำตาล เนื้อสีดำหรือม่วงดำ ค่อนข้างละเอียด เส้นใยน้อย มีกลิ่นหอม ความยาวปล้อง 0.3–0.6 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับ ก้านใบเป็นร่องลึก ยาว 7.24 เซนติเมตร กว้าง 2.27 เซนติเมตร ลิ้นใบยาว 0.45 เซนติเมตร กว้าง 0.68 เซนติเมตร แผ่นใบ (Blade/Lamina) รูปรี หอกหรือรูปไข่

ยาว 22.26 เซนติเมตร กว้าง 11.38 เซนติเมตร ฐานใบรูปหัวใจ ปลายแหลม ขอบเรียบเป็นคลื่น สีเขียว–แดง เส้นกลางใบจมลึกด้านบน โผล่ด้านล่าง เส้นแขนงใบที่ 2 มี 8–10 คู่ หลังใบเกลี้ยงสีเขียวเข้ม ท้องใบเกลี้ยงสีเขียวอ่อนปนแดง กาบใบ (Sheath) เกลี้ยง ยาว 3.36 เซนติเมตร กว้าง 0.45 เซนติเมตร ผิวด้านนอกสีแดงอ่อน หุ้มก้านใบหรือลำต้น

ช่อดอก แบบช่อเชิงลดออกปลายกิ่งยาว 11.26 เซนติเมตร กว้าง 0.35 เซนติเมตร ใบประดับสีเขียวหุ้มช่อดอกไว้ ยาว 3.68 เซนติเมตร กว้าง 1.51 เซนติเมตร ดอก (Flowers) สมมาตรด้านข้าง วงกลีบเลี้ยง (Calyx) เป็นหลอดยาว 1.5–2 มิลลิเมตร กลีบดอกด้านบน (Dorsal petal) มี 1 กลีบ สีขาวใส รูปลิ่ม ยาว 11.88 มิลลิเมตร กว้าง 3 มิลลิเมตร กลีบดอกด้านล่าง (Lateral petals) มี 2 กลีบ สีขาวใส รูปลิ่ม ยาว 11.37 มิลลิเมตร กว้าง 2 มิลลิเมตร กลีบเกสรเพศผู้ที่เป็นหมัน (Staminodes) มี 2 กลีบ รูปลิ่ม ปลายสีเหลืองอ่อน ยาว 9.12 มิลลิเมตร กว้าง 4 มิลลิเมตร กลีบปาก (Labellum/Lip) มี 1 กลีบ สีม่วง รูปลิ้น ยาว 14.27 มิลลิเมตร กว้าง 11.28 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์ (Fertile stamen) ไม่มีก้านชูอับเรณู รังไข่ (Ovary) อยู่ใต้วงกลีบเกลี้ยง ยอดเกสรเพศเมียมีขน

ผล กลมหุ้มด้วยใบประดับ ขนาดเล็ก มีเมล็ดค่อนข้างใหญ่ เมื่อเทียบกับขนาดของผล เมื่อแก่จัดผลจะแตกออกเป็น 3 แฉก เมล็ดสามารถนำไปเพาะขยายพันธุ์ได้ แต่อัตราการงอกค่อนข้างต่ำ

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ไม่ทนทานต่อโรคเน่า ให้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 350–500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อฤดูกาล (ปีที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยและสั้น) และมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 500–800 กิโลกรัมต่อไร่ต่อฤดูกาล (ปีที่มีปริมาณน้ำฝนมากและยาว)

ข. ผลผลิตเหง้ากระชายดำมีสีเนื้อในเหง้าสีม่วงดำ ซึ่งได้รับความนิยมจากผู้บริโภคสูงกว่าพันธุ์ภูเรือ 12 (เข็กน้อย–2) ที่มีสีเนื้อในเหง้าสีม่วงซีด โดยพบว่ามีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดและค่าดัชนีแอนติออกซิเดนท์สูงกว่ากว่าพันธุ์ภูเรือ 12 (เข็กน้อย–2)

ค. ลักษณะพื้นฐานทางพันธุกรรมสำหรับระบุพันธุ์กระชายดำด้วยลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (เทคนิคอาร์เอพีดี) ที่สร้างจากไพรเมอร์ Operon kit N (OPN–16) โดยแถบจำเพาะสำหรับบ่งชี้กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 10 (ร่มเกล้า) ได้แก่ แถบเครื่องหมายที่ตำแหน่ง 800 bp

กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 10

45. กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 12

ชื่อไทย กระชายดำ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Kaempferia parviflora* Wall. ex Baker
ชื่อสามัญ Thai black ginger **ชื่อวงศ์** ZINGIBERACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 253/2548 **ลงวันที่** 3 พฤษภาคม 2549
โดย นายศักดิ์ เพ่งผล
ที่อยู่ ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย 81 หมู่ 8 ตำบลนาโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000

แหล่งที่มาและประวัติ

กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 12 (เข็กน้อย-2) เป็นกระชายดำที่คัดเลือกได้จากการรวบรวมพันธุ์กระชายดำจากแหล่งปลูกการค้าต่างๆ ในจังหวัดเลย พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ ในปี พ.ศ 2545 โดยสายพันธุ์นี้รวบรวมจากบ้านชัยชนะ หมู่ที่ 8 ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำการปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ใน 4 พื้นที่ทดสอบในปี พ.ศ 2546-2547 ได้แก่ ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย (ภูเรือ) ศูนย์วิจัยพืชสวนลำปาง ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (ส่วนเกษตรที่สูงแม่จอนหลวง) และแปลงเกษตรกร บ้านร้องขี้เหล็ก หมู่ที่ 7 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แล้วทำการปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ใน 6 พื้นที่ทดสอบในปี พ.ศ. 2547-2548 ได้แก่ ศูนย์วิจัยพืชสวนกาญจนบุรี ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตนครพนม ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเลย (ภูเรือ) ศูนย์วิจัยพืชสวนแพร่ ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ (ส่วนเกษตรที่สูงแม่จอนหลวง) และแปลงเกษตรกร บ้านร้องขี้เหล็ก หมู่ที่ 7 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 12 (เข็กน้อย-2) นี้ ได้รับการคัดเลือกจากลักษณะเด่นประจำพันธุ์คือ มีความทนทานต่อโรคเน่า มีการเจริญเติบโตดี ให้ปริมาณผลผลิตสูง ขนาดเหง้าใหญ่ และมีอัตราการรอดตายสูง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช กระชายดำ (*Kaempferia parviflora* Wall. ex Baker), Krachai-Dam

ประเภท พืชล้มลุกใบเลี้ยงเดี่ยว วงศ์ขิง

ราก เป็นเส้นยาวคดเคี้ยว มีความยาวเฉลี่ย 14.02 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางราก (ห่างจากเหง้า 1 เซนติเมตร) ยาว 23.96 มิลลิเมตร

ต้น ตั้งตรง อวบน้ำ มีลำต้นใต้ดิน มีกลิ่นหอม สูง 29-45 เซนติเมตร รอบกอยาว 21-37 เซนติเมตร ใบเกล็ดมีลักษณะบาง สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบรวมตัวอัดแน่นเป็นชั้นๆ สีเขียว มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.65-0.9 เซนติเมตร

เหง้าหรือหัว เหง้ากระชายดำมีลักษณะเป็นข้อๆ รวมกันประกอบเป็นเหง้า ข้อจะเป็นรูปวงกลมและวงรีตามลักษณะของดินที่ปลูก แต่ละเหง้าย่อยเล็กกว่าข้อของหัวข่า เหง้าย่อยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.5-3 เซนติเมตร เหง้ามีความกว้างเฉลี่ย 4-6 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 5-8 เซนติเมตร ผิวด้านนอกสีน้ำตาล เนื้อสีม่วงซีดถึงซีดมาก ค่อนข้างหยาบ เห็นเส้นใยค่อนข้างชัด มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับ ก้านใบเป็นร่องลึก ยาว 5.59 เซนติเมตร กว้าง 1.86 เซนติเมตร ลิ้นใบยาว 0.41 เซนติเมตร กว้าง 0.65 เซนติเมตร แผ่นใบ (Blade/Lamina) รูปรี หอกหรือรูปไข่ ยาว 20.67 เซนติเมตร กว้าง 11.25 เซนติเมตร ฐานใบรูปหัวใจ ปลายแหลม ขอบเรียบ เป็นคลื่น

สีเขียว เส้นกลางใบจมลึกด้านบน โผล่ด้านล่าง เส้นแขนงใบที่ 2 มี 8–10 คู่ หลังใบเกลี้ยงสีเขียวเข้ม ท้องใบเกลี้ยงสีเขียวอ่อน กาบใบ (Sheath) เกลี้ยง ยาว 2.97 เซนติเมตร กว้าง 0.41 เซนติเมตร ผิวด้านนอกสีเขียวอ่อน หุ้มก้านใบหรือลำต้น

ช่อดอก แบบช่อเชิงลดออกปลายกิ่ง ยาว 4.35 เซนติเมตร กว้าง 0.35 เซนติเมตร ใบประดับสีเขียวหุ้มช่อดอกไว้ ยาว 3.7 เซนติเมตร กว้าง 1.68 เซนติเมตร ดอก (Flowers) สมมาตรด้านข้าง วงกลีบเลี้ยง (Calyx) เป็นหลอดยาว 1.5–2 มิลลิเมตร กลีบดอกด้านบน (Dorsal petal) มี 1 กลีบ สีขาวใส รูปลิ่ม ยาว 12.05 มิลลิเมตร กว้าง 3.13 มิลลิเมตร กลีบดอกด้านล่าง (Lateral petals) มี 2 กลีบ สีขาวใส รูปลิ่ม ยาว 11.72 มิลลิเมตร กว้าง 2.03 มิลลิเมตร กลีบเกสรเพศผู้ที่เป็นหมัน (Staminodes) มี 2 กลีบ รูปลิ่ม ปลายสีเหลืองอ่อน ยาว 13.67 มิลลิเมตร กว้าง 3.09 มิลลิเมตร กลีบปาก (Labellum/Lip) มี 1 กลีบ สีม่วง รูปลิ้น ยาว 12.98 มิลลิเมตร กว้าง 10.98 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์ (Fertile stamen) ไม่มีก้านชูอับเรณู รังไข่ (Ovary) อยู่ใต้วงกลีบเกลี้ยง ยอดเกสรเพศเมียมีขน

ผล กลมหุ้มด้วยใบประดับ ขนาดเล็ก มีเมล็ดค่อนข้างใหญ่ เมื่อเทียบกับขนาดของผล เมื่อแก่จัดผลจะแตกออกเป็น 3 แฉก เมล็ดสามารถนำไปเพาะขยายพันธุ์ได้ แต่อัตราการงอกค่อนข้างต่ำ

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ทนทานต่อโรคเน่าได้ดีกว่า พันธุ์ภูเรือ 10 (ร่มเกล้า)

ข. มีการเจริญเติบโตทางกิ่งใบดีกว่า และมีร้อยละการรอดตายสูงกว่าพันธุ์ภูเรือ 10 (ร่มเกล้า)

ค. ให้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 400–700 กิโลกรัมต่อไร่ต่อฤดูกาล (ปีที่มีปริมาณน้ำฝนน้อยและสั้น) และมีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 700–1,100 กิโลกรัมต่อไร่ต่อฤดูกาล (ปีที่มีปริมาณน้ำฝนมากและยาว)

ง. ผลผลิตเหง้ากระชายดำมีสีเนื้อในเหง้าสีม่วงซีด

จ. มีปริมาณน้ำมันหอมระเหยภายในเหง้ากระชายดำสูงกว่าพันธุ์ภูเรือ 10 (ร่มเกล้า)

ฉ. ลักษณะพื้นฐานทางพันธุกรรมสำหรับระบุพันธุ์กระชายดำด้วยลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (เทคนิคอาร์เอพีดี) ที่สร้างจากไพรเมอร์ Operon kit C (OPC–16) สามารถให้แถบจำเพาะสำหรับบ่งชี้ กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 12 (เข็กน้อย–2) จำนวน 2 แถบเครื่องหมาย ได้แก่ ที่ตำแหน่ง 850 และ 1,375 bp

กระชายดำพันธุ์ภูเรือ 12

46. ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 7

ชื่อไทย ยูคาลิปตัส **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Eucalyptus* sp.

ชื่อสามัญ Eucalyptus **ชื่อวงศ์** MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 254/2548 **ลงวันที่** 5 สิงหาคม 2549

โดย นายนุศร คงเรือง

ที่อยู่ บริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด 99 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

แหล่งที่มาและประวัติ

ยูคาลิปตัส (Eucalyptus) พันธุ์ K 7 เป็นพันธุ์ที่ได้จากการคัดเลือกตามขั้นตอนดังนี้ คือ (1) คัดเลือกกล้าไม้ที่ได้จากการเพาะเมล็ด (ไม่ทราบแหล่งที่มาของเมล็ด) จากแปลงปลูกของบริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด ที่อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา (2) นำสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้มาปลูกทดสอบเบื้องต้นที่แปลงปลูก อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทำการคัดเลือกอีกครั้งเมื่อยูคาลิปตัสมีอายุ 3 ปี (3) ขยายสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แล้วนำต้นกล้าที่ได้ไปปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่อำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา คัดเลือกได้พันธุ์ K 7

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ระยะกล้าไม้อายุ 1–2 เดือน

ลำต้น แข็งตั้งตรงและเป็นเหลี่ยมเล็กน้อย สีน้ำตาลแดง ข้อห่าง ยอดอ่อนสีแดงเข้มถึง แดงอมชมพู มีนวลเล็กน้อย

ใบ ใบเรียงตัวแบบตรงกันข้ามตั้งฉาก (Opposite decussate) สีเขียวเข้ม รูปหอกกว้าง (Broad–Lanceolate) ปลายใบเป็นติ่งแหลม ฐานใบมนถึงแหลม ขนาด 3.5 x 8.5 เซนติเมตร ขอบใบสีแดงเป็นคลื่น

ระยะไม้ใหญ่ อายุ 3–5 ปี

ลำต้น ลำต้นไม่กลม ตั้งตรง มีความเปลาตรงสม่ำเสมอไม่โค้งงอ มีร่องกิ่งชัดเจน ใบหนาแน่น เรือนยอดแหลม ทรงพุ่มแผ่กว้างครอบคลุมในส่วนที่ 2/3 ของลำต้นนับจากยอด กิ่งมากขนาดปานกลางถึงใหญ่ แตกรอบลำต้น ทำมุมกับลำต้นน้อยกว่า 70 องศา ลิดกิ่งได้ปานกลาง ผิวเปลือกเรียบ สีนวลเทา ลอกเปลือกเป็นแผ่น

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบสีเขียวเข้มเป็นมัน รูปหอกกว้าง (Broad–Lanceolate) ปลายใบแหลม และฐานใบมนถึงแหลม ขอบใบเป็นคลื่น ขนาด 4 x 18 เซนติเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตที่ระยะปลูก 2 x 3 เมตร น้ำหนักเฉลี่ย 17 ตันต่อไร่ ต่อ 5 ปี

ข. ความต้านทานต่อโรคและแมลง ระยะกล้าไม้ : จากการสังเกตพบอาการของโรคทางใบเล็กน้อย ได้แก่ โรคใบจุดเหลี่ยม โรคใบจุดเหลืองดำ ระยะไม้ใหญ่ : พบอาการของโรคใบจุดเหลืองดำ และใบไหม้วงแหวนเล็กน้อยในช่วงฤดูฝนหรือปลายฤดูฝน

ค. ขอบเขตพื้นที่ปลูก เติบโตได้ดี ในพื้นที่ราบ และที่ราบต่ำ ที่มีความชื้นในดิน และอากาศ ปานกลางเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย อุ้มน้ำดี หรือดินร่วนปนลูกรัง

ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 7

47. ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 51

ชื่อไทย ยูคาลิปตัส **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Eucalyptus* sp.

ชื่อสามัญ Eucalyptus **ชื่อวงศ์** MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 255/2548 **ลงวันที่** 5 สิงหาคม 2549

โดย นายนุศร คงเรือง

ที่อยู่ บริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด 99 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

แหล่งที่มาและประวัติ

ยูคาลิปตัสพันธุ์ K 51 เป็นพันธุ์ที่ได้จากการคัดเลือกตามขั้นตอนดังนี้ คือ (1) ปี พ.ศ. 2526 บริษัท ยูคาลิปตัส เทคโนโลยี จำกัด ได้ซื้อกล้าไม้ที่ได้จากการเพาะเมล็ดมาจากจังหวัดระยอง (ไม่ทราบแหล่งที่มาของเมล็ด) นำมาปลูกที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ (2) ปี พ.ศ. 2532 ขยายพันธุ์ที่คัดเลือกได้ โดยใช้กิ่งปักชำ และปลูกทดสอบพันธุ์ ทำการคัดเลือกพันธุ์อีกครั้งเมื่อไม้ยูคาลิปตัสอายุได้ 3 ปี (3) ขยายสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แล้วนำต้นกล้าที่ได้ไปปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่อำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้พันธุ์ K 51

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ระยะกล้าไม้อายุ 1–2 เดือน

ลำต้น เหลี่ยม บิดและโค้งเล็กน้อย ข้อถี่ ยอดอ่อนสีชมพู มีนวลขาวเคลือบยอดและแผ่นใบ

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) สีเขียวอมเหลืองรูปหอก (Lanceolate) ปลายใบสอบแหลม ฐานใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ขนาด 3 x 11 เซนติเมตร

ระยะไม้ใหญ่อายุ 3–5 ปี

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตที่ระยะปลูก 2 x 3 เมตร น้ำหนักเฉลี่ย 18 ตันต่อไร่ ต่อ 5 ปี

ข. ความต้านทานต่อโรคและแมลง ระยะกล้าไม้ : จากการสังเกตมีแนวโน้มต้านทานต่อโรคไหม้ตากบ อาจพบอาการโรคเหี่ยวเฉาตาย และโรคใบจุดเหลี่ยม การทำลายของแมลงน้อยมาก หากพบมักเป็นพวกแมลงกัดกินใบ ระยะไม้ใหญ่: จากการสังเกต มีแนวโน้มต้านทานต่อโรคเหี่ยวเฉาตาย โรคใบจุดเหลี่ยม และโรคใบจุดเหลืองดำ

ค. ขอบเขตพื้นที่ปลูก เติบโตได้ดี ในพื้นที่ราบ และที่ราบสูง ระบายน้ำดี มีความชื้นในดิน และอากาศปานกลาง ไม่มีน้ำท่วมขัง ลักษณะดินเป็นดินทราย ดินร่วน ดินเหนียวปนทรายปนลูกรัง

ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 51

48. ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 52

ชื่อไทย ยูคาลิปตัส **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Eucalyptus* sp.

ชื่อสามัญ Eucalyptus **ชื่อวงศ์** MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 256/2548 **ลงวันที่** 5 สิงหาคม 2549

โดย นายนุศร คงเรือง

ที่อยู่ บริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด 99 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

แหล่งที่มาและประวัติ

ยูคาลิปตัสพันธุ์ K 52 เป็นพันธุ์ที่ได้จากการคัดเลือกตามขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) ปี พ.ศ. 2526 บริษัท ยูคาลิปตัส เทคโนโลยี จำกัด ได้ซื้อกล้าไม้ที่ได้จากการเพาะเมล็ดมาจากจังหวัดระยอง (ไม่ทราบแหล่งที่มาของเมล็ด) นำมาปลูกที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ (2) ปี พ.ศ. 2532 ปลูกทดสอบพันธุ์ที่คัดเลือกได้โดยใช้กิ่งปักชำ และคัดเลือกพันธุ์อีกครั้งเมื่อยูคาลิปตัสอายุได้ 3 ปี (3) ขยายสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แล้วนำต้นกล้าที่ได้ไปปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่อำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา คัดเลือกได้พันธุ์ K 52

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ระยะกล้าไม้อายุ 1–2 เดือน

ลำต้น กลม ตั้งตรง บิดและ ข้อถี่ ยอดอ่อนสีชมพูมีนวลสีขาวเคลือบยอดเล็กน้อย

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบบางสีเขียวเข้มเรียวยาว รูปหอก (Lanceolate) ปลายใบเป็นติ่งหนามสั้น และฐานใบแหลม ขอบใบและแผ่นใบเรียบ ขนาด 10.5 x 3.5 เซนติเมตร

ระยะไม้ใหญ่ อายุ 3–5 ปี

ลำต้น ลำต้นกลม ลำต้น มีจุดคดงอ 1–2 จุด ที่ความสูงประมาณ 8–10 เมตร เรือนยอดรูปปิรามิดแหลม ทรงพุ่มโปร่งแคบ ครอบคลุมในส่วนที่ 1/3 ของลำต้นนับจากยอด กิ่งขนาดเล็กแตกเป็นระเบียบรอบลำต้น ทำมุมกับลำต้นน้อยกว่า 70 องศา ไม่มีกิ่งง่ามใหญ่ ลิดกิ่งตามธรรมชาติได้ดี เปลือกสีเทาขาวปนน้ำตาล ลอกเปลือกเป็นสะเก็ดเล็ก ๆ ไม่พร้อมกันทั้งต้น

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบสีเขียวอ่อนรูปหอก (Lanceolate) ปลายใบสอบแหลม ฐานใบแหลม ขนาด 2.5 x 7 เซนติเมตร ขอบใบและแผ่นใบเรียบ

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตที่ระยะปลูก 2 x 3 เมตร น้ำหนักเฉลี่ย 18 ตันต่อไร่ ต่อ 5 ปี

ข. ความต้านทานต่อโรคและแมลง ระยะกล้าไม้ : จากการสังเกต พบว่ามีแนวโน้มต้านทานต่อโรคไหม้ตากบ พบอาการโรคเหี่ยวเฉาตาย และโรคใบจุดเหลี่ยม พบการทำลายของแมลงน้อย ที่สำรวจพบได้แก่ หนอนห่อใบ หนอนกระทู้เขียว ระยะไม้ใหญ่ : จากการสังเกตมีแนวโน้มต้านทานต่อโรคเหี่ยวเฉาตาย และโรคใบจุดเหลืองดำ พบอาการโรคไหม้ตากบ โรคกิ่งยอดไหม้ ได้ในฤดูฝน ส่วนแมลงที่พบเข้าทำลาย ได้แก่ หนอนด้วงแมลงนูนกัดกินราก (เฉพาะในพื้นที่ดินทราย และเคยปลูกอ้อยหรือข้าวโพดมาก่อน) ปลวก และหนอนกาแฟสีแดง

ค. ขอบเขตพื้นที่ปลูก เติบโตได้ดีในพื้นที่ราบ และที่ราบสูงหรือพื้นที่เขา ระบายน้ำดี มีความชื้นในดินและอากาศต่ำ ไม่มีน้ำท่วมขัง ลักษณะดินเป็นดินทราย ดินร่วน ดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนทรายปนลูกรัง

ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 52

49. ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 57

ชื่อไทย ยูคาลิปตัส **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Eucalyptus brassiana* x *E. grandis*

ชื่อสามัญ Eucalyptus **ชื่อวงศ์** MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 257/2548 **ลงวันที่** 5 สิงหาคม 2549

โดย นายนุศร คงเรือง

ที่อยู่ บริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด 99 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

แหล่งที่มาและประวัติ

ยูคาลิปตัสพันธุ์ K 57 เป็นยูคาลิปตัสที่ได้จากการคัดเลือกพันธุ์ตามขั้นตอนดังนี้ คือ (1) ดำเนินการผสมข้ามชนิด (*E. brassiana* x *E. grandis*) โดยใช้ยูคาลิปตัส ชนิด *E. brassiana* ซึ่งได้กิ่งพันธุ์มาจากสวนป่าท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เป็นต้นแม่ ผสมกับต้นพ่อ คือ ยูคาลิปตัสชนิด *E. grandis* ซึ่งได้จากการเพาะเมล็ดที่นำเข้ามาจากประเทศบราซิล (2) นำเมล็ดพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากการผสมข้ามชนิดดังกล่าว มาปลูกทดสอบที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทำการคัดเลือกเมื่อต้น ยูคาลิปตัสมีอายุได้ 3 ปี (3) ขยายสายพันธุ์ที่ได้ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แล้วนำต้นกล้าที่ได้ไปปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่อำเภอพนมสารคามและอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา คัดเลือกได้พันธุ์ K 57

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ระยะกล้าไม้อายุ 1–2 เดือน

ลำต้น กลม คดงอเล็กน้อย ข้อถี่ ยอดอ่อนสีแดงถึงแดงชมพู

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบบางรูปหอก (Lanceolate) ปลายใบสอบแหลม และฐานใบแหลม ขนาด 3 x 9 เซนติเมตร ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย

ระยะไม้ใหญ่อายุ 3–5 ปี

ลำต้น ลำต้นไม่กลมตั้งตรง มีความเปลาตรงสม่ำเสมอไม่โค้งงอ ทรงพุ่มค่อนข้างหนาแน่น ครอบคลุมในส่วนที่ 1/3 ของลำต้นนับจากยอด แตกกิ่งถี่กิ่งมีขนาดเล็กถึงปานกลาง ทำมุมกับลำต้นน้อยกว่า 70 องศา ไม่มีกิ่งง่ามใหญ่ ลิดกิ่งตามธรรมชาติได้ปานกลาง เปลือกสีน้ำตาลเขียว ลอกเปลือกเป็นแผ่นบางๆ เล็กๆ

ใบ ใบเรียบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบรูปหอกกว้าง (Broad–Lanceolate) ปลายใบสอบแหลม ฐานมนถึงกลม ขอบใบและแผ่น ขนาด 4.3 x 15 เซนติเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตที่ระยะปลูก 2 x 3 เมตร น้ำหนักเฉลี่ย 17 ตันต่อไร่ ต่อ 5 ปี

ข. ความต้านทานต่อโรคและแมลง ระยะกล้าไม้ : กล้าไม้ในฤดูฝนช่วงฝนตกชุก หรือมีความชื้นสูง ใบล่างอาจพบโรคใบจุดเหลี่ยมบ้างประปราย ระยะไม้ใหญ่ : อาจพบอาการใบจุดเหลืองดำได้ช่วงใบล่างใต้ทรงพุ่ม

ค. ขอบเขตพื้นที่ปลูกเติบโตได้ดีในพื้นที่ราบ ที่มีความชื้นปานกลาง ลักษณะเนื้อดิน เป็นดินทราย ดินร่วนทราย ดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย และเหนียวปนทราย ที่มีหินหรือลูกรังปนในดินไม่เกิน 20 เปอร์เซ็นต์

ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 57

50. ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 58

ชื่อไทย ยูคาลิปตัส **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Eucalyptus urophylla* S. T. Blake

ชื่อสามัญ Eucalyptus **ชื่อวงศ์** MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 258/2548 **ลงวันที่** 5 สิงหาคม 2549

โดย นายนุศร คงเรือง

ที่อยู่ บริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด 99 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

แหล่งที่มาและประวัติ

ยูคาลิปตัสพันธุ์ K 58 เป็นยูคาลิปตัสชนิด *E. urophylla* ซึ่งนำเมล็ดมาจากประเทศจีน (ไม่ทราบแหล่งที่มาของเมล็ด) โดยเป็นพันธุ์ที่ได้จากการคัดเลือกตามขั้นตอนดังนี้ คือ ปี พ.ศ. 2534 ได้นำเมล็ดพันธุ์มาจากประเทศจีน และได้ทำการปลูกทดสอบที่อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ โดยทำการคัดเลือกเมื่อต้นยูคาลิปตัสมีอายุ 4 ปี ได้ขยายสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แล้วนำต้นกล้าที่ได้ไปปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่ต่างๆ 4 พื้นที่ คือ ที่อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี และที่ อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา คัดเลือกได้พันธุ์ K 58

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ระยะกล้าไม้อายุ 1–2 เดือน

ลำต้น กลม ตั้งตรง ข้อถี่ ยอดอ่อนสีแดงชมพู

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) บางสีเขียวอ่อนหนาแน่น รูปไข่ (Ovate) ปลายใบเป็นติ่งหนามสั้น (Apiculate) ฐานใบมน (Obtuse) ขอบใบและแผ่นใบเรียบ ขนาด 5.5 x 8 เซนติเมตร

ระยะไม้ใหญ่อายุ 3–5 ปี

ลำต้น ลำต้นกลม อาจพบโคนต้นคดเล็กน้อย ทรงพุ่มกว้างแตกพุ่มรอบลำต้น ครอบคลุมในส่วนที่ 1/3 ของลำต้นนับจากยอด ปริมาณใบและกิ่งหนาแน่นมาก กิ่งขนาดกลาง ทำมุมกับลำต้นน้อยกว่า 70 องศา ไม่มีกิ่งง่ามใหญ่ ลิดกิ่งตามธรรมชาติได้ปานกลาง เปลือกค่อนข้างหนา สีน้ำตาลแดง ลอกเปลือกเป็นแผ่นหลังอายุ 2 ปี

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบสีเขียวเข้มผิวใบค่อนข้างเป็นมัน รูปหอก (Lanceolate) ปลายใบสอบแหลม ฐานใบแหลมขอบใบและแผ่นใบเรียบ ขนาด 3.5 x 15 เซนติเมตร

ลักษณะอื่นๆ

ก. ผลผลิตที่ระยะปลูก 2 x 3 เมตร น้ำหนักเฉลี่ย 15–20 ตันต่อไร่ ต่อ 5 ปี

ข. ความต้านทานต่อโรคและแมลง ระยะกล้าไม้ : จากการสังเกตพบแมลงกัดกินใบ หรือหนอนห่อใบบ้างเล็กน้อย ระยะไม้ใหญ่ : ในช่วงฤดูฝนช่วงฝนตกชุก หรือมีความชื้นสูง อาจพบอาการใบจุด หรือใบไหม้ได้บ้าง

ค. ขอบเขตพื้นที่ปลูก เติบโตได้ดี ในพื้นที่ราบ และพื้นที่ชื้นที่มีฝนตกมาก หรือตกไม่มาก แต่ตกบ่อยๆ ระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง ลักษณะดินเป็นดินที่อุ้มน้ำดี ดินร่วน มีหน้าดินลึก

ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 58

51. ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 59

ชื่อไทย ยูคาลิปตัส **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Eucalyptus grandis* x *E. brassiana*

ชื่อสามัญ Eucalyptus **ชื่อวงศ์** MYRTACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 259/2548 **ลงวันที่** 5 สิงหาคม 2549

โดย นายนุศร คงเรือง

ที่อยู่ บริษัท ยูคาลิปตัสเทคโนโลยี จำกัด 99 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120

แหล่งที่มาและประวัติ

ยูคาลิปตัสพันธุ์ K 59 เป็นยูคาลิปตัสที่ได้จากการคัดเลือกตามขั้นตอนดังนี้ คือ (1) ดำเนินการผสมข้ามชนิด (*E. grandis* x *E. brassiana)* โดยใช้ยูคาลิปตัสชนิด *E. grandis* ซึ่งได้จากการเพาะเมล็ดที่นำเข้ามาจากประเทศบราซิล เป็นต้นแม่ ผสมกับต้นพ่อ คือ ยูคาลิปตัส ชนิด *E. brassiana* ซึ่งได้กิ่งพันธุ์มาจากสวนป่าท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ (2) นำเมล็ดพันธุ์ลูกผสมที่ได้จากการผสมข้ามชนิดดังกล่าว มาปลูกทดสอบที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทำการคัดเลือกเมื่อต้นยูคาลิปตัสมีอายุได้ 3 ปี (3) ขยายสายพันธุ์ที่คัดเลือกได้ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แล้วนำต้นกล้าที่ได้ไปปลูกทดสอบผลผลิตในพื้นที่อำเภอพนมสารคาม และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา คัดเลือกได้พันธุ์ K 59

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ระยะกล้าไม้อายุ 1–2 เดือน

ลำต้น กลม บิดและคดเล็กน้อย ข้อถี่ ยอดอ่อนสีน้ำตาลแดง

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบบางรูปหอกกว้าง (Broad–Lanceolate) ปลายใบแหลม (Acute) และฐานใบมน (Obtuse) ขนาด 4.3 x 9 เซนติเมตร เส้นกลางใบสีเหลืองชัดเจน ขอบใบและแผ่นใบเรียบ ขนาด 4.3 x 9 เซนติเมตร

ระยะไม้ใหญ่อายุ 3–5 ปี

ลำต้น ลำต้นไม่กลม ตั้งตรง มีความเปลาตรงสม่ำเสมอไม่โค้งงอ ใบค่อนข้างหนาแน่น เรือนยอดแหลม ทรงพุ่มโปร่งครอบคลุมในส่วนที่ 1/3 ของลำต้นนับจากยอด กิ่งขนาดเล็กหนาแน่นปานกลาง ทำมุมกับลำต้นน้อยกว่า 70 องศา ทิ้งใบเร็วไม่มีกิ่งง่ามใหญ่ ลิดกิ่งตามธรรมชาติได้ดี เปลือกบางสีน้ำตาลเขียว ลอกเปลือกเป็นแผ่นบางๆ เล็กๆ

ใบ ใบเรียงตัวแบบสลับ (Alternate) ใบหนาสีเขียวเข้ม รูปหอก (Lanceolate) ปลายใบสอบแหลม ฐานใบเบี้ยวขนาด 18 x 3 เซนติเมตร ขอบใบและแผ่นใบเรียบ

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตที่ระยะปลูก 2 x 3 เมตร น้ำหนักเฉลี่ย 17 ตันต่อไร่ ต่อ 5 ปี

ข. ความต้านทานต่อโรคและแมลง ระยะกล้าไม้ : ในช่วงฤดูฝน หรือฝนตกชุก หรือมีความชื้นสูง ใบล่างอาจพบใบจุดเหลี่ยมบ้างประปราย ระยะไม้ใหญ่ : อาจพบอาการใบจุดเหลืองดำบ้างเล็กน้อย ช่วงใบล่างใต้ทรงพุ่ม

ค. ขอบเขตพื้นที่ปลูก เติบโตได้ดี ในพื้นที่ราบ หรือเนินเขาต่ำๆ เนื้อดินเป็นดินร่วนทราย ดินร่วนถึงดินร่วนเหนียวปนทราย ชอบความชื้นปานกลาง การระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง

ยูคาลิปตัสพันธุ์ เค 59

52. ทับทิมพันธุ์ศรีปัญญา

ชื่อไทย ทับทิม **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Punica granatum* L.

ชื่อสามัญ Pomegranate **ชื่อวงศ์** LYTHRACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 260/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายไพรัตน์ ไชยนอก

ที่อยู่ 130 หมู่ 9 ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก 63160

แหล่งที่มาและประวัติ

ทับทิมพันธุ์ "ศรีปัญญา" ได้มาจากการผสมพันธุ์ระหว่างทับทิมพันธุ์สเปนกับพันธุ์พื้นบ้าน เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2537 ที่สวนเทพพิทักษ์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งพบว่าหลังจากปลูกจนต้นมีอายุประมาณ 9 เดือน ก็เริ่มออกผล และเมื่อผลแก่เต็มที่มีลักษณะทรงผลแป้น ขนาดใหญ่ เปลือกบาง มีเนื้อมาก สีแดงสดจนออกคล้ำ รสชาติหวานไม่มีรสฝาด จึงทำการขยายพันธุ์ไว้ที่สวนเลขที่ 130 หมู่ที่ 9 ตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่มผลัดใบ หรือไม้ต้นขนาดเล็ก

ต้น ลำต้นใหญ่ ทรงพุ่มเตี้ย มีหนามเล็กน้อย กิ่งเรียว

ใบ ใบเรียวยาว สีเขียว ปลายแหลม มีรอยหยักน้อย ยอดอ่อนสีแดงเข้ม

ดอก ดอกมีสีส้มอมแดง มีรูปทรงคล้ายระฆัง

ผล มีทรงผลแป้น ขนาดใหญ่ เมื่อโตเต็มที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 8 เซนติเมตร เปลือกบาง น้ำหนักผลเฉลี่ย 600 กรัม เนื้อมีสีแดงสดจนออกคล้ำ รสชาติหวาน มีเนื้อมาก อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 120 วัน นับจากวันออกดอก

เมล็ด เมื่อผลแก่เต็มที่เมล็ดอ่อนเคี้ยวได้

ลักษณะอื่น ๆ ก. ต้นแข็งแรง มีหนามน้อย ง่ายต่อการเก็บเกี่ยว

ข. ให้ผลผลิตตลอดทั้งปี ช่วงที่สมบูรณ์ที่สุดอยู่ระหว่างเดือนธันวาคม ถึงกุมภาพันธ์

ทับทิมพันธุ์ศรีปัญญา

53. ลีลาวดีพันธุ์รุจิรางค์

ชื่อไทย	ลีลาวดี	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Plumeria* sp.
ชื่อสามัญ	–	**ชื่อวงศ์**	APOCYNACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 261/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นางปริชมน ขวาหาญ

ที่อยู่ 72/116 หมู่ 2 ซอย 2 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

แหล่งที่มาและประวัติ

ลีลาวดีพันธุ์รุจิรางค์ เป็นพันธุ์ที่ได้มาจากการเพาะเมล็ดลีลาวดีพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะดอกสีขาว ไส้กลางดอกสีเหลือง มีขนาดดอกเล็ก ช่อดอกสั้น ซึ่งนำเมล็ดพันธุ์มาจากตำบลหนองกระทิง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มาปลูกไว้ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในปี พ.ศ. 2544

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ประดับยืนต้น

ต้น ต้นอายุประมาณ 5 ปี มีความสูงประมาณ 4 เมตร เส้นรอบโคนต้น 40 เซนติเมตร เป็นไม้เนื้ออ่อน อวบน้ำ ต้นและกิ่งเป็นลำกลมรูปทรงกระบอก เปลือกลำต้นสีน้ำตาลปนเทา ทุกส่วนของต้นมียางสีขาว เรือนยอดเป็นรูปร่มแผ่กว้าง เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 4 เมตร

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับกัน จะชิดกันมากที่ปลายกิ่ง ใบรูปหอกกว้าง 10–15 เซนติเมตร ยาว 30–56 เซนติเมตร ก้านใบมีความยาว 8 เซนติเมตร ปลายโคนใบแหลม ขอบใบเรียบ สีเขียวเข้ม ใต้ใบสีเขียวอ่อนเห็นเส้นใบชัดเจน

ดอก ดอกสีขาว ไส้กลางดอกสีเหลือง กลีบดอกเป็นวงรีปลายแหลมเล็กน้อย กลีบดอกบิดและบานเหลื่อมซ้อนกันเล็กน้อย กลีบดอกมีขนาดกว้าง 2–4 เซนติเมตร ยาว 2–5 เซนติเมตร โคนกลีบดอกติดกันเป็นหลอด ดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5–10 เซนติเมตร ออกดอกเป็นช่อแทรกบริเวณปลายยอด ก้านช่อดอกมีขน 1 ช่อดอกจะมีก้านดอกย่อยประมาณ 16–20 ก้าน ก้านช่อดอกมีความยาว 20–30 เซนติเมตร และก้านช่อดอกย่อยมีความยาวประมาณ 100–120 เซนติเมตร

ฝัก ฝักยาว 22 เซนติเมตร รูปทรงรี โค้งงอ ติดกันเป็นคู่ เปลือกฝักอ่อนมีสีเขียว เปลือกฝักแก่มีสีน้ำตาล ฝักแก่จะแตกตามยาว เมล็ดแบน สีน้ำตาล มีปีก

ลีลาวดีพันธุ์รุจิรางค์

54. อ้อยพันธุ์ เค 76-4

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 262/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 76–4 เป็นลูกผสมระหว่างแม่พันธุ์ Co 798 กับพ่อพันธุ์ Co 775 ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. 2519 อ้อยพันธุ์ เค 76–4 ได้ผ่านการปลูกและคัดเลือกที่ ศอนก. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520–2526 รวมเป็นเวลา 7 ปี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 คัดเลือกครั้งที่ 1 ขั้นที่ 2 คัดเลือกครั้งที่ 2 ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้น ขั้นที่ 4 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐาน ผลการทดลองในขั้นที่ 5 เฉลี่ย 3 ปี ปรากฏว่าให้ผลผลิตเฉลี่ย 18.55 ตันต่อไร่ ต่ำกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เอฟ 140 เท่ากับ 7 เปอร์เซ็นต์ ให้ผลผลิตน้ำตาล 2.4 ตันต่อไร่ ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 15.44 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เอฟ 140 (14.23) เท่ากับ 9 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างแคบ ลำมีขนาดปานกลาง มีสีเขียวอมเหลือง เมื่อแก่จะออกสีอมเขียว ปล้องซิกแซ็ก รูปทรงหลอดด้าย (คอดกลาง) มีไขเล็กน้อย วงไข ชัดเจน ข้อโปน ตานูน รูปไข่ยอดแหลม ขนาดปานกลาง

ใบ แผ่นใบยาวกว้าง สีเขียวอ่อน ใบยอดชี้ มักหักงอ กาบใบสีเขียวอ่อน มีขนเล็กน้อย คอใบรูปสามเหลี่ยม มีสีน้ำตาลอมเขียว หูใบมีข้างเดียวด้านในรูปใบหอกปลายมน ลิ้นใบโค้งลาดมาก รูปกระจับ

ดอก ออกดอกปานกลาง ราวกลางเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 11–12 เดือน

ข. ให้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูง 18.55 ตันต่อไร่

ค. ให้ค่า ซีซีเอส. เฉลี่ยสูง 15.44

ง. สามารถไว้ตอได้ดี

จ. มีการเจริญเติบโตเร็ว งอกเร็ว กาบใบร่วงหลุดง่าย

ฉ. เหมาะที่จะปลูก ในดินร่วน ดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำดี

ช. ต้านทานปานกลางต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง โรคกอตะไคร้และโรคแส้ดำ

อ้อยพันธุ์ เค 76-4

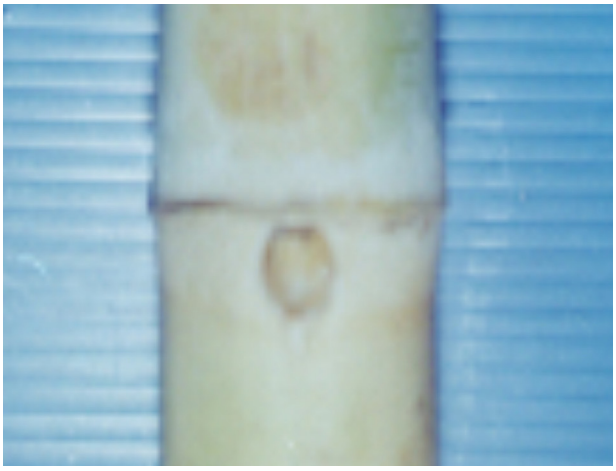

55. อ้อยพันธุ์ เค 84-69

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 263/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

เป็นอ้อยลูกผสมระหว่างพันธุ์ เอฟ 143 กับ ROC 1 ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2527 ผ่านการปลูกและคัดเลือก 5 ขั้นตอน เป็นเวลา 8 ปี คือ ขั้นที่ 1–4 (คัดเลือกครั้งที่ 1, คัดเลือกครั้งที่ 2 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นและเปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐาน) ระหว่างปี พ.ศ. 2528–2534 ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี ปลูกขั้นที่ 5 เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกร 5 แปลง เป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2532–2535) ปรากฏว่าพันธุ์ เค 84–69 สามารถให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) และจำนวนลำที่สามารถเข้าหีบได้ (ลำต่อไร่) จำนวน 15.09 2.18 14.37 และ 11,499 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เอฟ140 เท่ากับ 61 67 5 และ 49 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ปัจจุบันอ้อยพันธุ์ เค 84–69 ยังได้รับความนิยมปลูกอยู่คิดเป็น 1.64 เปอร์เซ็นต์ของตระกูล เค ทุกภาค โดยปลูกมากที่สุด คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ตามลำดับ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอ ค่อนข้างกว้าง ลำโค้ง มีขนาดค่อนข้างใหญ่ หักล้มปานกลาง ลำมีสีเขียว ไขหนาปานกลาง ซิกแซก รูปทรงมัดข้าวต้ม (ป่องกลาง) ตานูนกลม ยอดแหลมมีขนาดปานกลาง วงเจริญอยู่เหนือตา ฐานตาชิดรอยกาบใบ

ใบ แผ่นใบกว้าง สีเขียว โค้งตลอด กาบใบกว้างหนา สีเขียว มีไขหนา มีขนปานกลาง แข็ง ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่ กาบแก่หลุดค่อนข้างง่าย คอใบสีน้ำตาลอมเขียว รูปคล้ายสี่เหลี่ยม หูใบสั้นคล้ายสามเหลี่ยม มี 2 ข้าง ลิ้นใบรูปกระจับ

ดอก ออกเล็กน้อย กลางเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 11–12 เดือน

ข. ให้ผลผลิตสูง 16–20 ตันต่อไร่

ค. ให้ความหวาน ซีซีเอส. สูง 12–15

ง. แตกกอค่อนข้างมาก 6–7 ลำต่อกอ

จ. ไว้ตอดี ปานกลาง

ฉ. เจริญเติบโตเร็ว และงอกเร็ว

ช. สามารถปลูกได้ดีในดินร่วน ร่วนปนทราย

ซ. ต้านทานปานกลางต่อโรคกอตะไคร้และโรคพกกระบอง

อ้อยพันธุ์ เค 84-69

56. อ้อยพันธุ์ เค 84-200

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 264/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

เป็นอ้อยลูกผสมระหว่างพันธุ์ Roc 1 (แม่) กับพันธุ์ CP 63–588 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2527 ปลูกและคัดเลือก 5 ขั้นตอน 8 ปี (พ.ศ. 2528–2535) โดยปลูกและคัดเลือกขั้นที่ 1–4 ที่ ศอนก. ส่วนขั้นที่ 5 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรภาคกลาง 5 แปลง รวม 3 ปี (พ.ศ. 2532–2535) ปรากฏว่า เค 84–200 ให้ผลผลิตอ้อย ผลิตน้ำตาล และจำนวนลำที่สามารถเข้าหีบได้จำนวน 14.45 ตันต่อไร่ 1.98 ตันต่อไร่ และ 9,127 ตันต่อไร่ มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เอฟ 140 เท่ากับ 54 52 และ 19 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แต่ให้ความหวาน (ซีซีเอส.) 13.67 เท่ากับพันธุ์ตรวจสอบ เอฟ 140

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอ ค่อนข้างแคบ ลำตรง มีสีเขียวอมเหลือง ปล้องรูปทรงมัดข้าวต้ม (ป่องกลาง) ซิกแซกเล็กน้อย มีไขหนาปานกลาง มีรอยแตกตื้นปานกลาง มีร่องตาตื้นสั้น ตานูน มีขนาดปานกลาง รูปร่างคล้ายห้าเหลี่ยมมีปีกตาใหญ่ ยอดตาอยู่ใต้วงเจริญ ฐานตาชิดรอยกาบ

ใบ แผ่นใบกว้าง ค่อนข้างสั้น โค้งเล็กน้อย สีเขียวอ่อน กาบใบหนา กาบแก่ไม่ร่วงหลุดเอง ลอกกาบง่าย มีขนเล็กน้อย แข็ง ร่วงหลุดเมื่อแก่ คอใบสีน้ำตาลแกมแดง รูปคล้ายสามเหลี่ยม หูใบยาว มี 2 ข้าง ข้างในยาวกว่ารูปใบหอกปลายมนข้างนอกรูปสามเหลี่ยม ลิ้นใบกว้างรูปกระจับ

ดอก ออกเล็กน้อยบางปี ในปลายเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 11–12 เดือน

ข. สามารถไว้ตอได้นานหลายปี

ค. ทนทานการหักล้ม

ง. เนื้ออ้อยค่อนข้างละเอียด ไส้ตัน

จ. ต้านทานปานกลางต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง โรคแส้ดำ

ฉ. ต้านทานต่อหนอนกอ

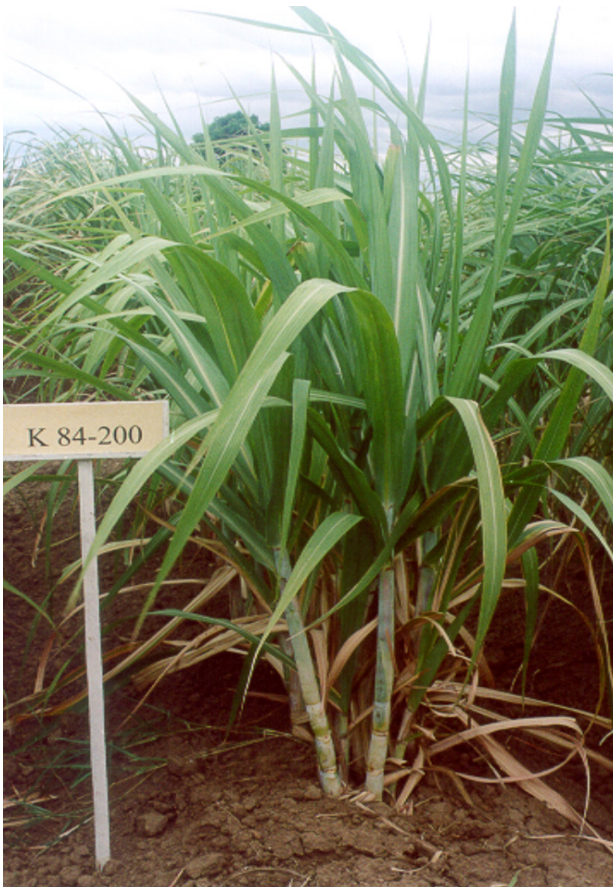

อ้อยพันธุ์ เค 84-200

57. อ้อยพันธุ์ เค 88-65

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 265/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

เป็นอ้อยลูกผสมระหว่างพันธุ์ Co 775 (แม่) x กับพันธุ์ PL 310 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2531 ปลูกคัดเลือก 5 ขั้นตอน เป็นเวลา 8 ปี (พ.ศ. 2532–2539) ปลูกคัดเลือกขั้นที่ 1–4 ภายใน ศอน. ปลูกขั้นที่ 5 (เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกร) ในไร่เกษตรกร จำนวน 7 แปลง ศึกษาอ้อยตอ 2 ปี ผลการทดลองเฉลี่ย 3 ปี (พ.ศ. 2536–2539) ในไร่เกษตรกรภาคกลาง 7 แปลง พบว่า เค 88–65 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 16.54 ตันต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 ซึ่งให้ผลผลิต 16.42 ตันต่อไร่ เท่ากับ 2 เปอร์เซนต์ ให้ผลผลิตน้ำตาล 2.30 ตันต่อไร่ เท่ากับพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) เฉลี่ย 14.17 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 ซึ่งให้ค่า ซีซีเอส. 14.01 เท่ากับ 1 เปอร์เซ็นต์ ส่วนลักษณะทางเกษตรอื่นๆ พบว่าอ้อย เค 88–65 มีการแตกกอน้อย 4–5 ลำต่อกอ ลำมีขนาดใหญ่ เจริญเติบโตเร็ว มักหักล้ม และออกดอกน้อย มีการงอกช้า ไว้ตอดีปานกลาง ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้ ยังนิยมปลูกในเขตภาคกลาง ในจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี และราชบุรี

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างแคบ ลำมีสีเหลืองอมเขียว ขนาดค่อนข้างใหญ่ (3.3 เซนติเมตร) ปล้องซิกแซ็กมาก มีไขหนานวล มีรอยแตกตื้นมาก รูปร่างปล้องทรงกระบอก กระเดียดกรวยหงาย ตารูปไข่รี ขนาดปานกลาง ฐานตาชิดรอบกาบ ยอดตาอยู่ใต้วงเจริญ

ใบ แผ่นใบกว้าง ค่อนข้างยาว สีเขียวอ่อน ใบยอดชี้ กาบใบหนา สีเขียว มีขนมาก ชี้ แข็ง แก่ไม่ร่วงหลุด คอใบสีเขียวอมน้ำตาล คล้ายสี่เหลี่ยมหูใบ มี 2 ข้าง ด้านในรูปจะงอยเข้า ด้านนอกรูปโค้ง ลิ้นใบคล้ายคันธนู

ดอก ออกเล็กน้อย ต้นเดือนธันวาคม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. ให้ความหวาน (ซีซีเอส.) สูงเฉลี่ย 14.17

ค. ให้ผลผลิตอ้อยสูงเฉลี่ย 16.54 ตันต่อไร่

ง. สามารถปลูกได้ดีในดินร่วนทราย

จ. ลำมีขนาดค่อนข้างใหญ่ 3.3 เซนติเมตร

อ้อยพันธุ์ เค 88-65

58. อ้อยพันธุ์ เค 88-87

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 266/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 88–87 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์อู่ทอง 1 (แม่) กับพันธุ์ PL 310 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2531 ได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2532 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2533 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2534 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2535 และนำไปปลูก ขั้นที่ 5 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรในเขตภาคกลาง 7 แปลง เป็นเวลา 3 ปี ผลเฉลี่ย 3 ปี ในขั้นที่ 5 (พ.ศ. 2536–2539) ปรากฏว่า อ้อยเค 88–87 สามารถให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) และคุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 16.68 2.40 และ 14.53 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 2 4 และ 4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างแคบ ลำโค้ง มีขนาดปานกลาง เมื่อแก่มีสีเขียว ปล้องซิกแซ็กเล็กน้อย รูปทรงกระบอก มีไขมาก ตาค่อนข้างเล็ก ฐานตาชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ใต้วงเจริญ

ใบ แผ่นใบสีเขียว กว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียว มีไขหนา มีขนเล็กน้อย ร่วงหลุดเมื่อแก่ คอใบสีน้ำตาลอ่อน รูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม มีหูใบ 2 ข้าง ข้างในยาวกว่าเป็นรูปใบหอกปลายมน ลิ้นใบลาดเทมากรูปกระจับ

ดอก ออกดอกเล็กน้อย ต้นเดือนธันวาคม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. เจริญเติบโตเร็วมาก แตกกอมาก 6–8 ลำต่อกอ

ค. สามารถปลูกได้ดีในดินทรายปนร่วน

ง. ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูง 16.68 ตันต่อไร่

จ. ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 14.53

อ้อยพันธุ์ เค 88-87

59. อ้อยพันธุ์ เค 88-92

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 267/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 88–92 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์อู่ทอง 1 (แม่) กับพันธุ์ PL310 (พ่อ) ได้รับการผสมที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2531 ได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2532 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2533 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2534 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2535 และนำไปปลูก ขั้นที่ 5 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรในเขตภาคกลาง 7 แปลง เป็นเวลา 3 ปี ปรากฏว่าผลเฉลี่ย 3 ปี ในขั้นที่ 5 (พ.ศ. 2536–2539) ของอ้อย เค 88–92 สามารถให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) และคุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 16.56 และ 14.17 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 1 และ 1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แต่ให้ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) 2.31 เท่ากับพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้ ได้รับความนิยมปลูกกันมาก ในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างกว้าง ลำใหญ่ มีสีเขียวอมเหลือง มีไขหนา ปล้องซิกแซ็ก เล็กน้อย ตานูนกลมรี ฐานตาอยู่ชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ใต้วงเจริญซึ่งโค้งเหนือตา

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม ค่อนข้างกว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียวอมม่วง มีขนเล็กน้อย ร่วงหลุดเมื่อแก่ คอใบสีน้ำตาล รูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม มีหูใบ 2 ข้าง ข้างในยาวกว่าเป็นรูปใบหอก ปลายมน ลิ้นใบรูปกระจับ

ดอก ออกดอกเล็กน้อย ต้นเดือนธันวาคม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12–13 เดือน

ข. เจริญเติบโตเร็วมาก แตกกอมาก 7–8 ลำต่อกอ

ค. สามารถปลูกได้ดีในดินร่วน และดินร่วนปนทราย

ง. ทนแล้งได้ดี

จ. ต้านทานปานกลางต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

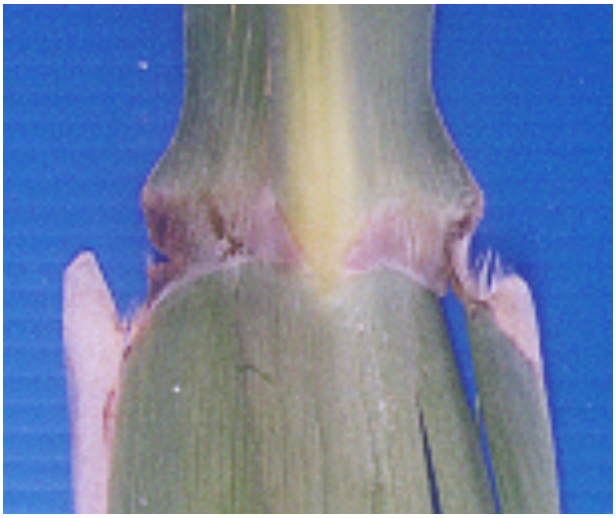

อ้อยพันธุ์ เค 88-92

60. อ้อยพันธุ์ เค 90-54

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 268/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 90–54 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ เค 83–74 (แม่) กับพันธุ์อู่ทอง 1 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2533 ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2534 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2535 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2536 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2537 และนำไปปลูก ขั้นที่ 5 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรในเขตภาคกลาง 7 แปลง เป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2536–2539) ปรากฏว่าผลเฉลี่ย 3 ปี ในขั้นที่ 5 ของอ้อย เค 90–54 สามารถให้ผลผลิตอ้อย(ตันต่อไร่) และผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) 17.8 และ 2.0 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 25 และ 7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แต่ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 11.4 น้อยกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 ประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์ ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้ ได้รับความนิยมปลูกกันมาก ในภาคกลาง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอกว้าง ลำใหญ่ 3.6 เซนติเมตร ส่วนที่กาบหุ้มมีสีเขียว ส่วนที่กาบหลุดมีสีม่วง ไขหนาปานกลาง วงไขชัดเจน ปล้องซิกแซ็กมาก ตานูนกลมรี ฐานตาอยู่ชิดรอย กาบยอดตาอยู่ใต้วงเจริญ มีร่องตาลึกยาวตลอดปล้อง

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม กว้าง ใบยาวโค้งตลอด กาบใบสีเขียว มีขนเล็กน้อย ร่วงหลุดเมื่อแก่ คอใบสีน้ำตาล รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยม มีหูใบข้างเดียวด้านในรูปคล้ายสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ลิ้นใบลาดเอียงเล็กน้อย รูปกระจับ

ดอก ไม่ออกดอก

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. เจริญเติบโตเร็ว กาบใบร่วงหลุดเองเมื่อแก่

ค. ทนแล้ง การไว้ตอดีมาก เหมาะที่จะปลูกในเขตชลประทาน

ง. ให้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูง 17.75 ตันต่อไร่

อ้อยพันธุ์ เค 90-54

61. อ้อยพันธุ์ เค 90-77

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 269/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 90–77 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ เค 83–74 (แม่) กับพันธุ์อู่ทอง 1 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2533 ได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2534 ปลูกคัดเลือก ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2535 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2536 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2537 และนำไปปลูก ขั้นที่ 5 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกรในเขตภาคกลาง 7 แปลง เป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2536–2539) ปรากฏว่าผลเฉลี่ย 3 ปี ในขั้นที่ 5 ของอ้อย เค 90–77 สามารถให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) และคุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 17.8 2.4 และ 13.4 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 25 26 และ 1 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้ส่วนใหญ่ได้รับความนิยมปลูกในภาคกลาง ภาคเหนือ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอกว้าง ลำค่อนข้างใหญ่ 3.3 เซนติเมตร ส่วนที่กาบหุ้มมีสีเขียว ส่วนที่กาบหลุด มีสีม่วงอมเขียว ไขหนามาก ปล้องซิกแซ็กเล็กน้อย ตากลมรี นูน ฐานตาอยู่ชิด รอยกาบยอดตาอยู่ใต้วงเจริญ

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม กว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียวอมม่วง มีขนปานกลาง ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่ กาบใบลอกยาก คอใบสีเขียวอมน้ำตาล รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยม หูใบมี 2 ข้าง ข้างในรูปใบหอก ปลายแหลม ข้างนอกรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ด้านในรูปคล้ายสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ลิ้นใบลาดเอียงเล็กน้อย รูปกระจับ

ดอก ไม่ออกดอก

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. เจริญเติบโตเร็วมาก ทนแล้งได้ดี

ค. ให้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูง 17.9 ตันต่อไร่

ง. ให้ค่าความหวาน (ซีซีเอส.) สูง 13.42

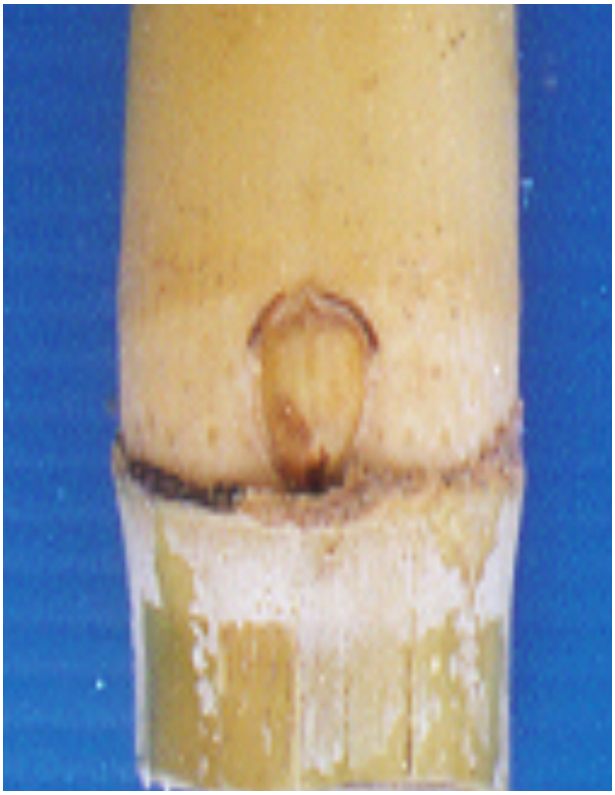

อ้อยพันธุ์ เค 90-77

62. อ้อยพันธุ์ เค 92-60

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 270/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 92–60 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ เค 84–200 (แม่) กับพันธุ์อีเหี่ยว (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2535 ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2536 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2538 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2539 อ้อยพันธุ์นี้สามารถเจริญเติบโตได้ดีในแหล่งปลูกอ้อยภาคตะวันออก ซึ่งศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคตะวันออกได้นำไปปลูก ขั้นที่ 5 เปรียบเทียบในไร่เกษตรกร 4 แปลง เป็นเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2540–2542) ปรากฏว่าผลเฉลี่ย 2 ปี ให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) และผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) 10.26 และ 1.52 น้อยกว่าพันธุ์ตรวจสอบอู่ทอง 1 เท่ากับ 22 และ 8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้ ส่วนใหญ่ได้รับความนิยมปลูกในภาคตะวันออก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างแคบ ลำค่อนข้างเล็ก ส่วนที่กาบหุ้มมีสีเขียว ส่วนที่กาบหลุด มีสีเขียวอมม่วง มีไขเล็กน้อย วงไขชัดเจน ปล้องซิกแซ็กเล็กน้อย ตากลมรี นูน มีขนาดปานกลาง ฐานตาอยู่ชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ชิดวงเจริญ

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม ค่อนข้างกว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียว มีขนปานกลาง ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่ คอใบสีน้ำตาลแดง รูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยม หูใบมี 2 ข้าง ข้างในรูปคล้ายสามเหลี่ยม ลิ้นใบลาดเอียงมาก รูปกระจับ

ดอก ออกดอกปานกลาง เริ่มกลางเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะอื่น ๆ
ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน
ข. เจริญเติบโตเร็ว ทนแล้งได้ดี
ค. ทนทานต่อโรคใบขาว

อ้อยพันธุ์ เค 92-60

63. อ้อยพันธุ์ เค 92-80

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 271/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร่

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 92–80 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ เค 84–200 (แม่) กับพันธุ์เค 76–4 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2535 ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2536 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2538 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2539 เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางเป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2540–2543) จากผลการทดลองเปรียบเทียบในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางทั้ง 8 แปลง เฉลี่ย 3 ปี ปรากฏว่า อ้อยพันธุ์ เค 92–80 ให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) และผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) 17.05 และ 1.91 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 23 และ 5 เปอร์เซ็นต์ แต่ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 11.65 น้อยกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 9 เปอร์เซ็นต์ ให้จำนวนลำที่สามารถเข้าหีบได้ 11,273 ลำต่อไร่ มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 (9,672 ลำต่อไร่) เท่ากับ 17 เปอร์เซ็นต์ อ้อยพันธุ์นี้มีปลูกกระจายในพื้นที่เขตภาคกลางรองลงไปคือ ภาคเหนือและภาคตะวันออก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างกว้าง ลำค่อนข้างเล็ก มีสีเขียวอ่อน เมื่อแก่มีสีเหลืองอมเขียว มีไขเล็กน้อย วงไขชัดเจน ปล้องซิกแซ็กเล็กน้อย ตากลม นูน มีขนาดปานกลาง ฐานตาอยู่ชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ชิดวงเจริญ

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม ค่อนข้างกว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียว มีขนเล็กน้อย ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่ คอใบสีเขียวอมน้ำตาล รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยม หูใบมีข้างเดียว รูปคล้ายสามเหลี่ยมสั้น ลิ้นใบลาดเอียงมาก รูปกระจับ

ดอก ออกดอกเล็กน้อย ปลายเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. เจริญเติบโตเร็ว แตกกอค่อนข้างสูง 5–6 ลำต่อกอ

ค. ทนแล้ง ไว้ตอได้ดี

ง. ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

อ้อยพันธุ์ เค 92-80

64. อ้อยพันธุ์ เค 92-213

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 272/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 92–213 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ เค 84–200 (แม่) กับพันธุ์อู่ทอง 1 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2535 ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2536 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2537 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2538 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2539 เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางเป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2540–2543) จากผลการทดลองเปรียบเทียบในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางทั้ง 8 แปลง เฉลี่ย 3 ปี ปรากฏว่าอ้อยพันธุ์ เค 92–213 ให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) และจำนวนลำที่สามารถเข้าหีบได้ (ลำต่อไร่) 15.22 และ 10,015 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 10 และ 4 เปอร์เซ็นต์ แต่ให้ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) และคุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 1.72 และ 11.09 น้อยกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 5 และ 13 เปอร์เซ็นต์ แต่ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 11.65 น้อยกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 9 เปอร์เซ็นต์ อ้อยพันธุ์นี้มีปลูกกระจายอยู่ทั่วไปแต่นิยมปลูกมากในภาคกลางและภาคเหนือ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอค่อนข้างแคบ ลำค่อนข้างใหญ่ 3.2 เซนติเมตร มีสีเหลืองอมเขียวปล้องทรงมัดข้าวต้ม มีไขหนาปานกลาง วงไขค่อนข้างชัดเจน ปล้องซิกแซ็ก ตากลมรีนูน มีขนาดปานกลาง ฐานตาอยู่ชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ชิดวงเจริญ

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม กว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียว มีขนเล็กน้อย ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่ คอใบสีเขียวอมน้ำตาล รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยม หูใบมี 2 ข้าง รูปคล้ายสามเหลี่ยมสั้น ลิ้นใบลาดเอียงมาก รูปกระจับ

ดอก ไม่ออกดอก

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. ทนต่อการหักล้ม

ค. ทนแล้ง ไว้ตอได้ดี

ง. ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

อ้อยพันธุ์ เค 92-213

65. อ้อยพันธุ์ เค 93-219

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 273/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 93–219 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์อู่ทอง 1 (แม่) กับพันธุ์อีเหี่ยวแดง (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2536 ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2537 ปลูกคัดเลือก ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2538 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2539 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2540 เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกร เขตภาคกลาง เป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2541–2544) จากผลการทดลองเปรียบเทียบในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางทั้ง 8 แปลง เฉลี่ย 3 ปี ปรากฏว่าอ้อยพันธุ์ เค 93–219 ให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) และจำนวนลำที่สามารถเข้าหีบได้ (ลำต่อไร่) 17.17 2.26 13.05 และ 12,222 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 26 27 1 และ 32 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้กำลังได้รับความนิยมปลูกอยู่ทั่วไป

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอกว้าง ลำมีขนาดปานกลาง 3 เซนติเมตร มีสีเขียวอมม่วง ปล้องทรงกระบอก มีไขหนาปานกลาง ปล้องซิกแซ็กเล็กน้อย ตากลม รี นูน มีขนาดค่อนข้างเล็ก ฐานตาอยู่ชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ใต้วงเจริญ

ใบ แผ่นใบสีเขียวเข้ม ค่อนข้างกว้าง ใบยาว ใบยอดชี้ กาบใบสีเขียวอมม่วง มีขนปานกลาง ชี้แข็ง ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่คอใบสีเขียว รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยม หูใบมี 2 ข้าง ข้างในยาวกว่า รูปใบหอกปลายแหลม ข้างนอกรูปคล้ายสามเหลี่ยม ลิ้นใบลาดเอียงเล็กน้อย รูปกระจับ

ดอก ไม่ออกดอก

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. ให้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูง 17.17 ตันต่อไร่

ค. ให้ผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ยสูง 2.26 ตันต่อไร่

ง. เจริญเติบโตเร็ว ไม่ออกดอก สามารถไว้ตอได้ดีมาก

จ. ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

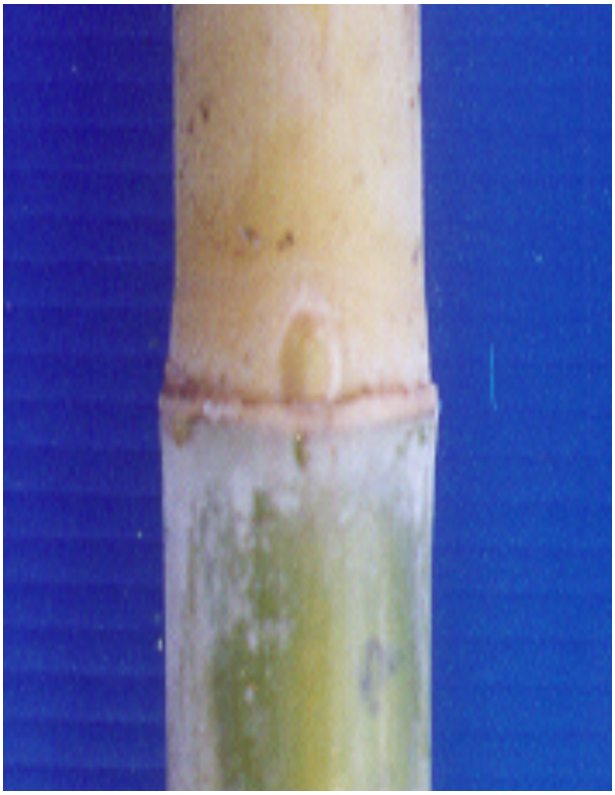

อ้อยพันธุ์ เค 93-219

66. อ้อยพันธุ์ เค 93-347

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 274/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร่

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ เค 93–347 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์อู่ทอง 1 (แม่) กับพันธุ์เค 84–200 (พ่อ) ได้รับการผสมพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2536 ซึ่งได้ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2537 ปลูกคัดเลือกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2538 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นปี พ.ศ. 2539 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2540 เปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางเป็นเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2541–2544) จากผลการทดลองเปรียบเทียบในไร่เกษตรกรเขตภาคกลางทั้ง 8 แปลง เฉลี่ย 3 ปี ปรากฏว่าอ้อยพันธุ์ เค 93–347 ให้ผลผลิตอ้อย (ตันต่อไร่) ผลผลิตน้ำตาล (ตันต่อไร่) และจำนวนลำที่สามารถเข้าหีบได้ (ลำต่อไร่) 16.61 1.91 และ 12,682 มากกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 22 7 และ 37 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แต่ให้คุณภาพความหวาน (ซีซีเอส.) 11.33 น้อยกว่าพันธุ์ตรวจสอบ เค 84–200 เท่ากับ 12 เปอร์เซ็นต์ ปัจจุบันอ้อยพันธุ์นี้กำลังได้รับความนิยมปลูกอยู่ตามแหล่งปลูกอ้อยทั่วไป

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน

ต้น ทรงกอกว้าง ลำมีขนาดค่อนข้างเล็ก 2.8 เซนติเมตร มีสีเหลืองอมเขียว ปล้องทรงกระบอก มีไขหนามาก ปล้องซิกแซ็กมาก ตากลม รี นูน มีขนาดค่อนข้างเล็ก ฐานตาอยู่ชิดรอยกาบ ยอดตาอยู่ใต้วงเจริญซึ่งโค้งเหนือตา

ใบ แผ่นใบสีเขียว ค่อนข้างกว้าง ใบยาวโค้ง กาบใบสีเขียว มีขนปานกลาง ขี้แข็ง ร่วงหลุดเล็กน้อยเมื่อแก่ คอใบสีเขียว รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยมขนาดเล็ก หูใบมี 2 ข้าง ข้างในยาวกว่ารูปใบหอก ปลายสั้น ข้างนอกรูปคล้ายสามเหลี่ยมสั้น ลิ้นใบลาดเอียงเล็กน้อย รูปกระจับ

ดอก ไม่ออกดอก

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ข. ให้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ยสูง 16.61 ตันต่อไร่

ค. เจริญเติบโตเร็ว ไม่ออกดอก สามารถไว้ตอได้ดีมาก

ง. ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

อ้อยพันธุ์ เค 93-347

67. อ้อยพันธุ์ LK 92-11

ชื่อไทย อ้อย **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Saccharum officinarum* L.

ชื่อสามัญ Sugar cane **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 275/2548 **ลงวันที่** 18 สิงหาคม 2549

โดย นายสุรพล ถ้ำกระแสร์

ที่อยู่ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 42/3 ตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี 71110

แหล่งที่มาและประวัติ

อ้อยพันธุ์ LK 92-11 เป็นอ้อยลูกผสมที่เกิดจากอ้อยพันธุ์ เค 84-200 (แม่) ผสมกับอ้อยพันธุ์อีเหี่ยวแดง (พ่อ) ด้วยวิธีการ Conventional ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคกลาง จังหวัดกาญจนบุรี (ศอนก.) โดยศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายภาคเหนือ จังหวัดกำแพงเพชร (ศอนน.) ได้นำเมล็ดพันธุ์อ้อยที่ผ่านการผสมพันธุ์จาก ศอนก. เมื่อปลาย ปี พ.ศ. 2535 จำนวน 16 คู่ผสม มาทำการเพาะกล้า ย้ายลงถุงชำ และย้ายลงปลูกในแปลงทดลองที่สถานีทดลองและขยายพันธุ์อ้อยลำปางได้ 20,740 ต้นพันธุ์ สามารถทำการคัดเลือกในขั้นที่ 1 ได้จำนวน 168 ต้นพันธุ์ โดยที่พันธุ์ LK 92-11 ถูกคัดเลือกได้ในลำดับที่ 11 จากนั้นนำไปปลูกและคัดเลือกในขั้นที่ 2 สามารถคัดเลือกอ้อยที่มีลักษณะทางการเกษตรที่ดีได้จำนวน 34 ต้นพันธุ์ (20.24 เปอร์เซ็นต์) นำไปปลูกและคัดเลือกในขั้นที่ 3 เปรียบเทียบพันธุ์เบื้องต้นจนได้อ้อยที่ผ่านการคัดเลือกในขั้นนี้ จำนวน 14 ต้นพันธุ์ (41.18 เปอร์เซ็นต์) จากนั้นนำไปปลูกและคัดเลือกพันธุ์ในขั้นที่ 4 เปรียบเทียบพันธุ์มาตรฐาน ที่แปลงทดลองของ ศอนน. พบว่า มีอ้อยลูกผสมที่มีลักษณะดีกว่าพันธุ์เปรียบเทียบและคัดเลือกได้ จำนวน 8 ต้นพันธุ์ (57.14 เปอร์เซ็นต์) ได้แก่ พันธุ์ LK 92-11 LK 92-14 LK 92-17 LK 92-69 LK 92-71 LK 92-72 LK 92-92 และ LK 92-99 หลังจากนั้นได้นำอ้อยที่ผ่านการคัดเลือกทั้ง 8 พันธุ์ ไปปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ในไร่เกษตรกรเขตภาคเหนือ จำนวน 7 แปลง ซึ่งมีความแตกต่างกันของดินที่ใช้ปลูกอ้อยกันมากในภาคเหนือ 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มดินที่ 7 21 28 33 35 52 และ 54 โดยใช้อ้อยพันธุ์ เค 84-200 และอู่ทอง 1 เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ มีแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน 4 ซ้ำ ระยะเวลาการทดลอง 3 ปี จากผลการทดลองพบว่า มีอ้อยพันธุ์ LK 92-11 เพียงพันธุ์เดียวที่มีลักษณะคุณสมบัติที่ดีกว่าพันธุ์เปรียบเทียบเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตอ้อยเฉลี่ย 15.44 ตันต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์เปรียบเทียบทั้งสองประมาณร้อยละ 19-34 มีคุณภาพความหวานเฉลี่ยที่ 13.49 (ซีซีเอส.) ซึ่งหวานกว่าพันธุ์เปรียบเทียบทั้งสองประมาณร้อยละ 2-14 และให้ผลผลิตน้ำตาลเฉลี่ย 2.12 ตัน (ซีซีเอส.) ต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์เปรียบเทียบทั้งสองประมาณ ร้อยละ 24-55 เป็นพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคเหี่ยวเน่าแดง โรคแส้ดำ โรคกอตะไคร้ และโรคกลิ่นสับปะรด มีความต้านทานต่อหนอนเจาะยอดอ้อย หนอนเจาะลำต้นอ้อย แมลงหวี่ขาว แต่ค่อนข้างต้านทานต่อไรขาว อ้อยพันธุ์นี้ควรนำไปปลูกในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่ควรปลูกในพื้นที่ดอนสูง หรือที่ลุ่มที่มีน้ำขังในช่วงฤดูฝน ดินที่ปลูกควรเป็นดินที่ไม่เหนียวจัด หรือ ทรายจัด มีปริมาณน้ำฝนที่ตกทั้งปีไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ปลูกแล้วสามารถทำการเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่อ้อยมีอายุ 11.5 เดือน ถึง 13.5 เดือน แต่ช่วงอายุที่เหมาะสมคือ 13 เดือน

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท	พืชในวงศ์หญ้าที่ขึ้นเป็นกอ ชนิดอ้อยโรงงาน
ต้น	ทรงกอตั้งตรง ลำต้นมีขนาดใหญ่ จำนวนลำ 6–7 ลำต่อกอ หักล้มเล็กน้อย การจัดเรียงตัวของปล้องซิกแซกเล็กน้อย
ใบ	มีสีเขียว เส้นกลางใบขาว สามใบแรกชี้ตั้งตรง ส่วนใบล่างๆ ลงมาโค้งมาก
ดอก	ออกดอกเล็กน้อย มักพบการออกดอกในพื้นที่ลุ่มมีน้ำขัง
ลักษณะอื่น ๆ	ก. ไม่ชอบที่ดอนสูง ดินปลูกควรเป็นดินร่วนปนทราย ร่วนเหนียว ข. ให้ผลผลิตอ้อยสูงเฉลี่ย 15–16 ตันต่อไร่ ค. ให้ผลผลิตน้ำตาลสูงเฉลี่ย 13–14 ซีซีเอส. ง. มีความต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

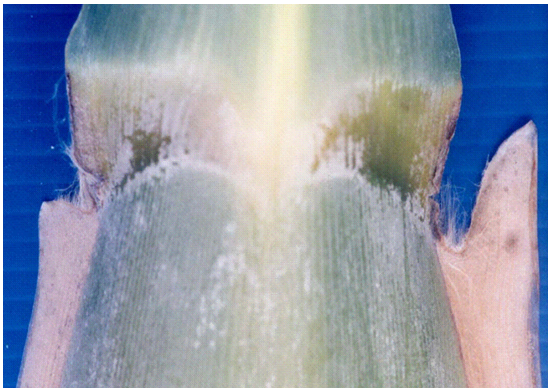

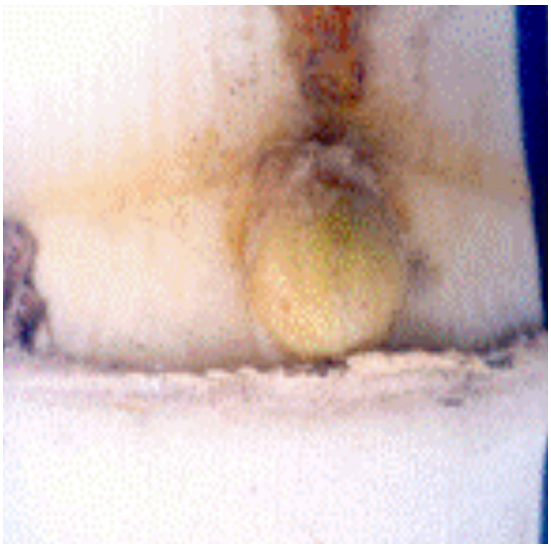

อ้อยพันธุ์ แอลเค 92-11

68. สตรอเบอรี่พันธุ์พระราชทาน 60

ชื่อไทย สตรอเบอรี่

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Fragaria* × *ananassa* (Duchesne ex Weston) Duchesne ex Rozier

ชื่อสามัญ Strawberry **ชื่อวงศ์** ROSACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 276/2549 **ลงวันที่** 16 กันยายน 2549

โดย นายณรงค์ชัย พิพัฒน์ธนวงศ์

ที่อยู่ (ในนามมูลนิธิโครงการหลวง) 200/23 ถนนนวมินทร์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240

แหล่งที่มาและประวัติ

สตรอเบอรี่พันธุ์พระราชทาน 60 หรือ รหัส 003-00 ได้ถูกคัดเลือกครั้งแรกในฤดูกาลผลิต ปี พ.ศ. 2544/2545 ที่แปลงทดลองของสถานีวิจัยดอยปุย (พิกัดที่ตั้ง 18° 48' 39" N, 98° 53' 5" E สังกัดสถาบันค้นคว้าและพัฒนาระบบนิเวศเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นการผสมข้ามระหว่างพันธุ์ Rosa Linda และ Tochiotome ในปี พ.ศ. 2543 ตามโปรแกรมการผสมพันธุ์ของโครงการวิจัยการผสมพันธุ์และคัดเลือกสตรอเบอรี่ (รหัสโครงการที่ 3025-3038 ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2545 งบประมาณวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง) สำหรับต้นแม่พันธุ์ Rosa Linda นั้นเป็นสตรอเบอรี่จาก Florida Agricultural Experiment Station มีศักยภาพของการให้ผลผลิตที่เร็วในต้นฤดู ผลขนาดใหญ่ เนื้อผลสีแดงสด และมีรูปทรงของผลเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคทั่วไป ส่วนต้นพ่อพันธุ์ Tochiotome นั้นได้มีการแนะนำและเผยแพร่อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2538 โดยโปรแกรมการผสมพันธุ์สตรอเบอรี่ของ Tochigi Prefectural Agricultural Experiment Station ซึ่งมีคุณสมบัติที่ให้ผลผลิตสูง ผลมีขนาดใหญ่ เนื้อแข็ง และรสชาติหวานมาก ปัจจุบันเป็นสายพันธุ์อันดับหนึ่งที่เกษตรกรในประเทศญี่ปุ่นนิยมปลูกกันเป็นการค้าสำหรับรับประทานผลสด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา สตรอเบอรี่พันธุ์พระราชทาน 60 ก็ได้ถูกขยายต้นพันธุ์โดยวิธีผลิตต้นไหลแบบธรรมดาและการเพาะเลี้ยงต้นเนื้อเยื่อปลอดโรค เพื่อใช้ปลูกทดสอบในพื้นที่ระดับความสูงต่างๆ กันตามศูนย์/สถานีวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพิ่มเติมทางด้านการเจริญเติบโต การให้ผลผลิต คุณภาพของผลผลิตและรสชาติที่พึงพอใจด้วยการใช้วิธีสุ่มจากตัวแทนผู้บริโภค ความทนทานต่อศัตรูพืช รวมทั้งการผลิตไหลและต้นไหลสำหรับการขยายต้นพันธุ์ให้แก่เกษตรกรในช่วงเวลานับจากนี้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด สตรอเบอรี่ (Strawberry : *Fragaria* × *ananassa* (Duchesne ex Weston) Duchesne ex Rozier)

ประเภท บริโภคส่วนผล

ราก รากหลักประมาณ 20-30 ราก แต่อาจมีรากที่เรียกว่า รากพิเศษ (Adventitious root) ได้ถึง 100 ราก และมีรากแขนงเล็กๆ (Rootlet) จำนวนมาก รากพิเศษเจริญจากส่วนลำต้นและเจริญอย่างรวดเร็วจนอาจมีความยาวหลายนิ้ว เนื้อเยื่อตรงกลางราก (Stele) เป็นสีขาว

ต้น Crown หรือ ลำต้นเป็นส่วนที่สั้นโดยปกติมีขนาดยาวประมาณ 2 เซนติเมตร และส่วนนอกจะถูกปกคลุมโดยการซ้อนกันของส่วนที่เรียกว่าหูใบ (Stipules) เนื้อเยื่อส่วนแกนกลางของลำต้นสีขาว ความสูงของทรงพุ่ม 20-30 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย 27 เซนติเมตร รวมทั้งมีการแตกของลำต้นสาขา (Branch crown) ในปริมาณระดับปานกลางด้วย

ใบ	ใบประกอบ 3 ใบย่อย (Trifoliate) ใบย่อยรูปยาวรี ขอบใบหยักลึกคล้ายฟันเลื่อย สีเขียวปานกลางถึงเข้ม ก้านใบหนา ความยาวเฉลี่ย 10 เซนติเมตร พื้นที่ใบสูงสุดต่อต้นเท่ากับ 4,100 ตารางเซนติเมตร
ดอก	ช่อดอกประกอบด้วย 1 ดอกของดอก Primary 2 ดอกของดอก Secondary 4 ดอกของดอก Tertiary และ 8 ดอกของดอก Quaternary แต่อาจพบช่อดอกหลาย ๆ รูปแบบ ดอกเกือบทั้งหมดเป็นดอกสมบูรณ์เพศ (Perfect-flowered หรือ Hermaphrodite) เกสรเพศเมียรอบบนฐานรองดอก ดอกที่สองและสามมีขนาดใกล้เคียงกัน สีของกลีบดอกเป็นสีขาว และดอกที่หนึ่งมีตำแหน่งต่ำกว่าใบ จำนวนช่อดอกเฉลี่ย 8 ช่อต่อต้น
ผล	ฐานรอง Receptacle ดอกซึ่งพัฒนาไปเป็นส่วนที่สามารถรับประทานได้เป็นเนื้อของผล ส่วนเมล็ดอยู่ระดับเดียวเสมอกันกับผิวของผล โดยมีขนสองสามเส้นติดที่ผิวด้านนอกผล น้ำหนักผลเฉลี่ย 10-15 กรัม ขนาดกว้างและยาวเฉลี่ยเท่ากับ 3 และ 3.7 เซนติเมตร ตามลำดับ รูปทรงกรวย (Conic) ถึงทรงกลมปลายแหลม (Globose conic) เนื้อผลสีแดงสดใส ความแน่นของเนื้อผล (Firmness) เฉลี่ย 0.5 N กลิ่นหอมแรงจัดเมื่อผลสุก มีลักษณะที่ขั้วผลหลุดจากส่วนของผลเมื่อแก่เต็มที่ได้ง่าย
เมล็ด	เกสรเพศเมียรอบบนฐานรองดอก ผลแห้งเมล็ดล่อน (Achene) ซึ่งมักถูกเรียกว่า เมล็ด (Seed) ได้เจริญพัฒนาเต็มที่ก่อนผลแก่หลายวัน เนื่องจากผลค่อนข้างใหญ่และมีรูปร่างปกติ จึงมีจำนวนเมล็ดต่อผลมาก ทำให้ช่องว่างของผิวระหว่างเมล็ดค่อนข้างแคบจึงทนทานต่อการขนส่ง
ลักษณะอื่น ๆ	ก. จัดเป็นสตรอเบอรี่ประเภทวันสั้น (Short day type) และต้องการความหนาวเย็น (ประมาณ 15-18 องศาเซลเซียส) เป็นช่วงเวลา 30-40 วัน สำหรับกระตุ้นให้เกิดการสร้างตาดอกของเนื้อเยื่อเจริญที่ปลายยอดของลำต้น ระยะเวลาจากดอกบานถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตเท่ากับ 60-70 วัน ข. ผลผลิตต่อต้นสูงสุด 385 กรัม หรือประมาณ 2-3 ตันต่อไร่ (คำนวณจากการปลูก 10,000 ต้นต่อไร่) ค. เนื้อผลมีค่าเฉลี่ยของปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ (Total soluble solid) เท่ากับ 10.7 องศาบริกซ์ และมีกลิ่นหอมคล้ายพันธุ์พระราชทาน 70 การให้คะแนนของกรรมการทดสอบคุณภาพผลจากการทดลองชิม ปรากฏว่าได้คะแนนใกล้เคียงกันกับพันธุ์พระราชทาน 70 และ 72 แต่มากกว่าพันธุ์อื่น ๆ ที่ใช้ทดสอบทั้งหมด 12 สายพันธุ์ ง. การให้ไหลและต้นไหลอยู่ในระดับปานกลางเฉลี่ยราว 50-60 ต้น ไหลต่อต้นแม่หนึ่งต้น จ. ทนทานต่อโรคราแป้ง (Powdery Mildew) และรากเน่า (Root Rot) รวมทั้งพวกไรสองจุด (Two-spotted spider mite) หรือเพลี้ยอ่อน (Aphids) ฉ. สามารถปลูกเป็นการค้าได้ตั้งแต่พื้นที่ที่มีความสูง 600 เมตร จากระดับน้ำทะเลเป็นต้นไป

003 – 00
25/12/2005

สตรอเบอรี่พันธุ์พระราชทาน 60

69. สบู่ดำพันธุ์วัฒนา 1

ชื่อไทย	สบู่ดำ	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Jatropha curcas* L.
ชื่อสามัญ	Physic nut	**ชื่อวงศ์**	EUPHOBIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 277/2550 **ลงวันที่** มีนาคม 2550

โดย นายวัฒนา เสถียรสวัสดิ์

ที่อยู่ 1/193 หมู่ 6 ถนนงามวงศ์วาน แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

แหล่งที่มาและประวัติ

สบู่ดำพันธุ์วัฒนา 1 เป็นพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 ระดับชนิด (Interspecific hybrid) ภายในสกุล *Jatropha* ระหว่างสบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) ซึ่งมีกลีบดอกสีเขียว กับเข็มปัตตาเวีย (*Jatropha integerrima*) พันธุ์ดอกสีแดงเข้ม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ราก รากปฐมภูมิ (Primary root) มีลักษณะเป็นรากแก้วร่วมกับรากแขนง รากจากกิ่งปักชำจะเป็นรากแขนงไม่มีรากแก้ว

ลำต้น เมื่อมีอายุประมาณ 8 เดือน จะมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.0–1.5 เซนติเมตร มีความสูงประมาณ 1.2–1.5 เมตร ลำต้นส่วนยอดและส่วนที่มีอายุน้อยจะมีสีเขียว หรือเขียวอมแดง ผิวเรียบ ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 1 เมตร โดยเฉลี่ยจะเล็กกว่าสบู่ดำ แต่ใหญ่กว่าเข็มปัตตาเวีย ไม่มีขน ลำต้นมีเนื้อไม้มากกว่าและแข็งกว่าสบู่ดำแต่จะอ่อนกว่า และมีเนื้อไม้น้อยกว่าเข็มปัตตาเวีย ลำต้นที่แก่จะมีสีน้ำตาล มีจุดประอยู่ทั่วไป ลำต้นที่แก่มากขึ้นจะปรากฏรอยประเป็นทาง โดยเฉพาะส่วนโคนจะปรากฏรอยประเป็นทางอยู่ทั่วไป แต่บางต้นไม่ปรากฏรอยประตามส่วนยาวของลำต้น ส่วนเข็มปัตตาเวียมีลำต้น สีน้ำตาลดำ ผิวเรียบ สบู่ดำมีลำต้น สีเขียว มีรอยเกล็ด ตา (Bud scale scar) ตลอดลำต้น และลำต้นของลูกผสมไม่มีน้ำยาง

ใบ เมื่อแก่เป็นแผ่นใบรวมแบบ Palmately compound รอยหยัก (Lobed) 3–5 หยัก มีทั้งรอยหยักตื้นและรอยหยักลึกกว่าสบู่ดำทำให้ดูรูปใบแตกต่างกัน ขอบใบเรียบ (Entire) โคนใบรูปหัวใจ (Cordate) ปลายใบเรียวแหลม (Acuminate) การจัดเรียงตัวของเส้นใบแบบ Palmately netted venation แผ่นใบมีสีเขียวหรือเขียวอมเหลือง ขนาดของแผ่นใบเล็กกว่าสบู่ดำแต่ใหญ่กว่าและมีรูปร่างแตกต่างจากเข็มปัตตาเวีย เข็มปัตตาเวียใบมีรูปร่างส่วนใหญ่เป็นรูปขอบขนานแกมรูปไข่ (Ovate–oblong) หรือรูปรี (Elliptic) สีของใบลูกผสมส่วนใหญ่หลังใบจะมีรอยประใหญ่หรือเล็กเห็นได้ชัดเจนในใบอ่อนหรือบางทีก็ไม่มี

ดอก ออกดอกบริเวณปลายยอด ปลายกิ่งหรือข้างๆ กิ่งระหว่างก้านใบ ลักษณะเป็นช่อดอกแบบช่อกระจุกซ้อน (Compound dichasium) แต่เป็นชั้นซ้อนน้อยกว่าสบู่ดำ เป็นชั้นใกล้เคียงกับเข็มปัตตาเวีย แต่ช่วงสั้นกว่า เป็นดอกไม่สมบูรณ์เพศ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่แยกกัน (Monoecious) แต่อยู่ภายในช่อดอกเดียวกัน ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียมีกลีบเลี้ยงและกลีบดอก 5 กลีบเท่ากัน คล้ายกับสบู่ดำ และเข็มปัตตาเวีย แต่กลีบดอกจะมีสีชมพูและยาวกว่าสบู่ดำหรือยาวใกล้เคียงกับเข็มปัตตาเวีย แต่ปลายกลีบดอกจะม้วน ดอกเพศผู้มี

อับเรณู 10 อับ แบ่งเป็น 2 วง วงละ 5 อับ อับเรณูมีสีเหลือง ดอกเพศเมียประกอบด้วยรังไข่ (Ovary) แบ่งเป็น 3 ห้อง ด้านบนของรังไข่เป็นก้านชูเกสรเพศเมีย ซึ่งยอดเกสรเพศเมีย (Stigma) แยกเป็นแฉกๆ แต่ละแฉกเป็นจักๆ คล้ายดอกสบู่ดำและเข็มปัตตาเวีย อัตราส่วนของดอกเพศผู้ต่อดอกเพศเมียพบได้ตั้งแต่ 10 ต่อ 1 ถึง 15 ต่อ 1 จำนวนดอกภายในช่อจะมีประมาณ 30–70 ดอก

ผล เป็นแบบเปลือกแข็งเมล็ดเดี่ยว (Nut) มี 3 ช่อง (Locule) เปลือกค่อนข้างหนา ผลคล้ายสบู่ดำ แต่มีขนาดเล็กกว่าแตกต่างจากผลของเข็มปัตตาเวีย ซึ่งมีเปลือกบางกว่าลักษณะเป็นพู 3 พู เมื่อดูจากภายนอก ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเหลืองและเปลี่ยนเป็นสีดำ เช่นเดียวกันกับสบู่ดำ แต่แตกต่างจากเข็มปัตตาเวีย เมื่อแก่มีสีน้ำตาลปนเทา

เมล็ด รูปร่างแบบขอบขนานปลายมน (Oblong) คล้ายสบู่ดำ มีเปลือกหุ้มสีดำ ส่วนของเอ็นโดสเปิร์ม (Endosperm) และเอ็มบริโอ (Embryo) มีสีขาว แตกต่างจากเมล็ดของเข็มปัตตาเวีย ซึ่งมีเมล็ดคล้ายสบู่แดง

สบู่ดำพันธุ์วัฒนา 1

70. สบู่ดำพันธุ์วัฒนา 2

ชื่อไทย สบู่ดำ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Jatropha curcas* L.
ชื่อสามัญ Physic nut **ชื่อวงศ์** EUPHOBIACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 278/2550 **ลงวันที่** มีนาคม 2550
โดย นายวัฒนา เสถียรสวัสดิ์
ที่อยู่ 1/193 หมู่ 6 ถนนงามวงศ์วาน แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

แหล่งที่มาและประวัติ

สบู่ดำพันธุ์วัฒนา 2 เป็นพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 ระดับชนิด (Interspecific hybrid) ภายในสกุล *Jatropha* ระหว่างสบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) ซึ่งมีกลีบดอกสีเขียว กับเข็มปัตตาเวีย (*Jatropha integerrima*) พันธุ์ดอกสีแดงเข้ม ซึ่งลูกผสมที่ได้มีดอกสีขาว (ลูกผสมที่ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่างสบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) ซึ่งมีกลีบดอกสีเขียว กับเข็มปัตตาเวีย (*Jatropha integerrima*) พันธุ์ดอกสีชมพู จะให้ดอกสีขาวได้เช่นเดียวกัน)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ราก รากปฐมภูมิ (Primary root) มีลักษณะเป็นรากแก้วร่วมกับรากแขนง

ลำต้น ปีแรกอายุประมาณ 8 เดือน จะมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.0–1.5 เซนติเมตร มีความสูงประมาณ 1.2–1.5 เมตร ลำต้นส่วนใหญ่จะมีสีเขียว ผิวเรียบ ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 1 เมตร โดยเฉลี่ยจะเล็กกว่าสบู่ดำ แต่ใหญ่กว่าเข็มปัตตาเวีย ไม่มีขน ลำต้นมีเนื้อไม้มากกว่าและแข็งกว่าสบู่ดำแต่จะอ่อนกว่า และมีเนื้อไม้น้อยกว่าเข็มปัตตาเวีย ลำต้นที่แก่จะมีสีน้ำตาล มีจุดประอยู่ทั่วไป ลำต้นที่แก่มากขึ้นจะปรากฏรอยประเป็นทาง โดยเฉพาะส่วนโคนจะปรากฏรอยประเป็นทางอยู่ทั่วไป แต่บางต้นไม่ปรากฏรอยประตามส่วนยาวของลำต้น ส่วนเข็มปัตตาเวียมีลำต้นสีน้ำตาลดำ ผิวเรียบ สบู่ดำมีลำต้นสีเขียว และมีรอยเกล็ดตา (Bud scale scar) ตลอดลำต้น และลำต้นของลูกผสมไม่มีน้ำยาง

ใบ เมื่อแก่เป็นแผ่นใบรวมแบบ Palmately compound รอยหยัก (Lobed) 3–5 หยัก มีทั้งรอยหยักตื้นและรอยหยักลึกกว่าสบู่ดำทำให้ดูรูปใบแตกต่างกัน ขอบใบเรียบ (Entire) โคนใบรูปหัวใจ (Cordate) ปลายใบเรียวแหลม (Acuminate) การจัดเรียงตัวของเส้นใบแบบ Palmately netted venation แผ่นใบมีสีเขียวหรือเขียวอมเหลือง ขนาดของแผ่นใบเล็กกว่าสบู่ดำ แต่ใหญ่กว่าและมีรูปร่างแตกต่างจากเข็มปัตตาเวีย เข็มปัตตาเวียใบมีรูปร่างส่วนใหญ่เป็นรูปขอบขนานแกมรูปไข่ (Ovate–oblong) หรือรูปรี (Elliptic) สีของใบลูกผสมส่วนใหญ่หลังใบจะมีรอยประใหญ่หรือเล็กเห็นได้ชัดเจนในใบอ่อนหรือบางทีก็ไม่มี

ดอก ออกดอกบริเวณปลายยอด ปลายกิ่งหรือข้างๆ กิ่งระหว่างก้านใบ ลักษณะเป็นช่อดอกแบบช่อกระจุกซ้อน (Compound dichasium) แต่เป็นชั้นซ้อนน้อยกว่าสบู่ดำ เป็นชั้นใกล้เคียงกับเข็มปัตตาเวีย แต่ช่วงสั้นกว่า เป็นดอกไม่สมบูรณ์เพศ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่แยกกัน (Monoecious) แต่อยู่ภายในช่อดอกเดียวกัน ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียมีกลีบเลี้ยงและกลีบดอก 5 กลีบเท่ากัน คล้ายกับสบู่ดำและเข็มปัตตาเวีย แต่กลีบดอกจะมีสีขาวและยาวกว่าสบู่ดำหรือยาวใกล้เคียงเข็มปัตตาเวีย แต่ปลายกลีบดอกจะม้วน ดอกเพศผู้มีอับเรณู 10 อับ แบ่งเป็น 2 วง วงละ 5 อับ อับเรณูมีสีเหลือง ดอกเพศเมียประกอบด้วยรังไข่ (Ovary) แบ่งเป็น

3 ห้อง ด้านบนของรังไข่เป็นก้านชูเกสรเพศเมีย ซึ่งยอดเกสรเพศเมีย (Stigma) แยกเป็นแฉก ๆ แต่ละแฉกเป็นจัก ๆ คล้ายดอกสบู่ดำและเข็มปัตตาเวีย อัตราส่วนของดอกเพศผู้ต่อดอกเพศเมียพบได้ตั้งแต่ 10 ต่อ 1 ถึง 15 ต่อ 1 จำนวนดอกภายในช่อจะมีประมาณ 30–70 ดอก

ผล เป็นแบบ เปลือกแข็งเมล็ดเดี่ยว (Nut) มี 3 ช่อง (Locule) เปลือกค่อนข้างหนา ผลคล้ายสบู่ดำ แต่มีขนาดเล็กกว่าแตกต่างจากผลของเข็มปัตตาเวีย ซึ่งมีเปลือกบางกว่าลักษณะเป็นพู 3 พู เมื่อดูจากภายนอก ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเหลือง และเปลี่ยนเป็นสีดำ เช่นเดียวกันกับสบู่ดำ แต่แตกต่างจากเข็มปัตตาเวีย เมื่อแก่มีสีน้ำตาลปนเทา

เมล็ด รูปร่างแบบขอบขนานปลายมน (Oblong) คล้ายสบู่ดำ มีเปลือกหุ้มสีดำ ส่วนของเอ็นโดสเปิร์ม (Endosperm) และเอ็มบริโอ (Embryo) มีสีขาว แตกต่างจากเมล็ดของเข็มปัตตาเวีย ซึ่งมีเมล็ดคล้ายสบู่แดง

สบู่ดำพันธุ์วัฒนา 2

71. ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ (BC7 4-3 x 19H1) x 4OR2-3-4

ชื่อไทย ผักกาดเขียวปลี **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Brassica juncea* (L.) Czern.

ชื่อสามัญ Chinese mustard **ชื่อวงศ์** BRASSICACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 279/2550 **ลงวันที่** 23 สิงหาคม 2550

โดย นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์

ที่อยู่ 239 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

แหล่งที่มาและประวัติ

ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ (BC7 4-3 x 19H1) x 4OR2-3-4 เป็นพันธุ์ลูกผสม ชั่วที่ 1 ที่มาจากการนำผักกาดเขียวปลีพันธุ์ FOB ของบริษัท เจียไต๋ ซึ่งมีลักษณะหัวกลม และพันธุ์กำไลทองของห้างหุ้นส่วน ซินฮั้ว มาปลูกที่สถานีห้วยลึก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2528 โดยได้ทำการคัดเลือกต้นที่ห่อหัวดี แล้วผสมตัวเองและเก็บเมล็ดไว้ ให้รหัสพันธุ์ที่มาจากบริษัท เจียไต๋ เป็น 19H1 และพันธุ์ที่มาจากห้างหุ้นส่วน ซินฮั้ว เป็น 4OR2-3-4 หรือ 4-H และ 4-0 ในปี พ.ศ. 2529 ปลูกเปรียบเทียบพันธุ์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคัดเลือกต้นที่มีลักษณะการห่อหัวดีในสภาพอากาศร้อนในฤดูฝน จากนั้นย้ายไปปลูกที่ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ และทำการผสมตัวเอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ปลูกทดสอบพันธุ์ที่คัดเลือกได้ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าพันธุ์ 19H-1 และ 4OR2-3-4 มีลักษณะการห่อหัวดี ในปี พ.ศ. 2531 ทำการผสมกันระหว่างพันธุ์ 19H-1 และ 4OR2-3-4 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าลูกผสมชั่วที่ 1 ให้ผลผลิตสูง และมีลักษณะการห่อหัวดี จึงได้นำพันธุ์ 19H-1 ผสมกลับกับผักกาดเขียวปลีเกสรเพศผู้เป็นหมัน ซึ่งมี Anand cytoplasm 7 และ 8 ครั้ง แล้วผสมกับพันธุ์ 4OR 2-3-4 ได้ลูกผสมที่มีลักษณะดีและผลผลิตสูงจึงให้ชื่อพันธุ์ว่า (BC7 4-3 x 19H1) x 4OR2-3-4

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช ผักกาดเขียวปลี (*Brassica juncea* L var. *rugosa* (Syn.)) มีชื่อเรียกว่า Indian musard leaf mustard หรือ Chinese mustard จัดอยู่ในกลุ่ม Rapiferous (IBPGR, 1981) หรือ Takana (Tsunoda et. al, 1980)

ประเภท พืชล้มลุก ใบเลี้ยงคู่

ลำต้น ลำต้นตรง ไม่มีขน สามารถแตกกิ่งก้าน เป็นพืชฤดูเดียว อาจสูงถึง 1 เมตร

ราก มีรากแก้ว

ใบ ใบไม่มีขน เส้นกลางใบกว้าง แบนและอวบน้ำ กรอบ สีเขียวและเขียวเข้ม มีทั้งขอบใบเรียบและเว้า ใบห่อกันเป็นปลี ใบมีสาร Glucoside sinigrin การเรียงตัวของใบแบบ Alternate และเป็นใบเดี่ยว

ช่อดอก แบบกระจะ (Raceme) ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีเกสรเพศผู้และเพศเมียอยู่ในดอกเดียวกัน รังไข่เป็นแบบ Hypogynous เกสรเพศผู้มี 6 อัน (สั้น 4 อัน ยาว 2 อัน) กลีบดอกมี 4 กลีบ สีเหลือง กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ

ผล เป็นแบบ Silique ผลแตกเมื่อแก่ และแตกจากด้านล่างสู่ด้านบนฝัก

เมล็ด ไม่มีอาหารเลี้ยงตัวอ่อน และมีตัวอ่อนโค้งงอ ธรรมชาติการผสมพันธุ์เป็นแบบผสมตัวเอง เมล็ดเป็นแบบ Glabrous สีน้ำตาลและสีดำ เมล็ดมีน้ำมัน 35 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะอื่น ๆ มีทรงพุ่มแคบ เปอร์เซ็นต์การห่อหัว 100 เปอร์เซ็นต์ และดอกมีเกสรเพศผู้เป็นหมันทั้งหมด

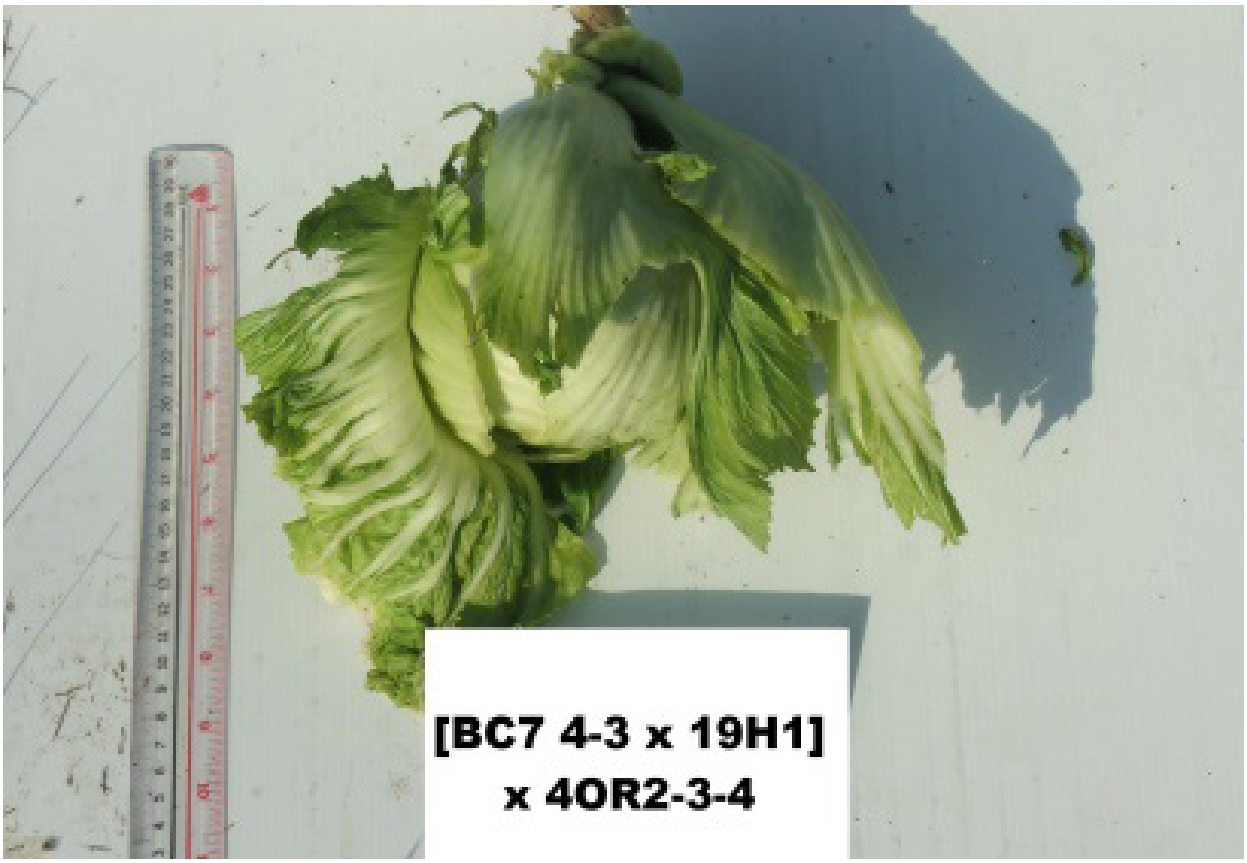

ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ (BC7 4-3 x 19H1) x 4OR2-3-4

72. มะม่วงพันธุ์เต็กกอ

ชื่อไทย มะม่วง **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Mangifera indica* L.

ชื่อสามัญ Mango **ชื่อวงศ์** ANACARDIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 280/2550 **ลงวันที่** 23 สิงหาคม 2550

โดย นายสมศักดิ์ ธีรภาพสกุลวงศ์

ที่อยู่ 449/89 ถนนสวนตะไคร้ ตำบลสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

แหล่งที่มาและประวัติ

ปี พ.ศ. 2540 นายสุพัฒน์ ธีรภาพสกุลวงศ์ (เต็กกอ นครปฐม) ได้รับต้นมะม่วงไม่ทราบชื่อพันธุ์จากเพื่อนจำนวน 1 ต้น จึงปลูกไว้ที่สวน ตำบลหนองงูเหลือม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ในปี พ.ศ. 2544 ต้นมะม่วงติดผลชุดแรก ลักษณะคล้ายมะม่วงแก้วแต่ผลมีขนาดใหญ่กว่า น้ำหนักประมาณ 300 กรัมต่อผล รสชาติผลดิบเปรี้ยว มีกลิ่นขี้ไต้ ผลสุกปลายผลสีแดง โคนผลสีเหลือง รสชาติไม่หวานมาก และมีเสี้ยนเยอะ ต่อมาปี พ.ศ. 2545 ได้ทำการเพาะเมล็ดแล้วเกิดเป็นต้นอ่อนเจริญเติบโตคู่กัน เมื่อโตขึ้นมีลักษณะต้น การแตกกิ่ง และการจัดเรียงตัวของใบแตกต่างจากมะม่วงทั่วไป คือ ไม่แตกกิ่งแบบเป็นพุ่มทึบ แต่แผ่ออกด้านข้างและตั้งตรง การจัดเรียงตัวของใบเป็นระเบียบ และมีใบขึ้นปกคลุมหนาแน่นตลอดทั้งกิ่งและลำต้น ติดผลชุดแรกในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2549 โดยให้ผลผลิตเพียง 4 ลูก ลักษณะของผลมีขนาดใหญ่ น้ำหนักโดยเฉลี่ย 1.5 กิโลกรัมต่อผล ทรงผลกลม ผลดิบรสชาติเปรี้ยว เมื่อสุกมีสีเหลืองและมีกลิ่นหอมมาก รสชาติหวาน เนื้อเหนียว ละเอียดคล้ายมะม่วงแก้มแดง ไม่มีเสี้ยน สร้างความแปลกใจและเป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้พบเห็น จึงตั้งชื่อว่า “มะม่วงพันธุ์เต็กกอ” และในปี พ.ศ. 2550 มะม่วงต้นนี้ให้ผลผลิตจำนวนประมาณ 120 ผล ติดผลช่อละ 1–2 ผล น้ำหนักผลโดยเฉลี่ยประมาณ 1–1.3 กิโลกรัม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น ลักษณะทรงพุ่มโปร่ง มีการแตกกิ่ง เป็นกิ่งยาวแผ่ออกด้านข้างและตั้งตรง มีใบปกคลุมตลอดทั้งกิ่งและลำต้น ต้นเมื่ออายุประมาณ 5 ปี มีความสูงประมาณ 7 เมตร ทรงพุ่มมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 6–7 เมตร ลำต้นมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 20 เซนติเมตร เปลือกมีลักษณะไม่ขรุขระมากสีน้ำตาลเข้ม

ใบ การจัดเรียงตัวของใบเป็นระเบียบ โดยมีลักษณะแผ่ออกด้านข้างและห้อยลงเล็กน้อย ก้านใบทำมุมกับกิ่งมากกว่า 45 องศา เป็นใบเดี่ยว ใบอ่อนสีน้ำตาลปนแดง ใบแก่สีเขียวเข้ม มีลักษณะเป็นคลื่นเล็กน้อยที่ขอบใบและแผ่นใบ รูปร่างใบเป็นแบบขอบขนาน (Oblong) ปลายใบเรียวแหลม (Acuminate) ฐานในแหลม (Cute, Obtuse) ความยาวใบประมาณ 28.5–32.5 เซนติเมตร ความกว้างใบประมาณ 4.8–6.6 เซนติเมตร

ดอก เป็นช่อดอก แบบช่อแยกแขนง เกิดที่ปลายกิ่งหรือระหว่างซอกใบ ความยาวช่อดอกประมาณ 30–40 เซนติเมตร ก้านช่อสีม่วงแดง

ผล เป็นผลเดี่ยว มีขนาดใหญ่ น้ำหนักต่อหนึ่งผลโดยเฉลี่ยประมาณ 0.8–1 กิโลกรัม ความยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 13.3 เซนติเมตร ความกว้างโดยเฉลี่ยประมาณ 10.86 เซนติเมตร และ

ความลึกของผลโดยเฉลี่ยประมาณ 10.22 เซนติเมตร ลักษณะรูปร่างผลกลม (Circular) ความลึกของฐานผลตื้น (Depth of stalk cavity: Shallow) ไม่มีร่องที่ฐานผล (Absence of groove at fruit base) ไม่มีจุก (Absence of neck) ไม่มีนอบนไหล่ผล (Absence of lumpiness/Bulging at shoulder) ทรงไหล่ด้านท้องผลกลมนูนขึ้น (Shape of ventral shoulder: Rounded upword) ทรงไหล่ด้านหลังผลกลมกว้าง (Shape of dorsal shoulder: Rounded outword) ไม่มีรอยเว้าที่ท้องผล (Absence of sinus) มีจะงอยจาง ๆ (Presence of stylar scar) รูปหน้าตัดตามขวางกลม (Shape of cross section: Circular) ผลดิบสีเปลือกเขียวค่อนข้างนวล เมื่อแก่จัดจะออกสีเขียวปนเหลือง มีจุดปะที่ผิว (Lenticels) ปานกลาง สีเนื้อผลดิบที่แก่จัดจะออกเหลืองนวล ความหนาเปลือกโดยเฉลี่ยประมาณ 1.47 มิลลิเมตร ความหนาเนื้อ 4.7 เซนติเมตร รสชาติผลดิบเปรี้ยว ลักษณะของเนื้อละเอียดปานกลาง ผลสุกสีเปลือกเหลืองอมส้ม สีเนื้อเหลืองอมส้มเข้ม ลักษณะเนื้อแน่นปานกลาง ละเอียด มีเสี้ยนน้อยมาก ปริมาณน้ำในเนื้อปานกลาง รสชาติหวานไม่จัดมาก มีกลิ่นหอม

เมล็ด ลักษณะรูปร่างภายนอกรวมเปลือกหุ้มเมล็ดเป็นขอบขนาน (Oblong) ขนาดโดยเฉลี่ยยาว 10.5 เซนติเมตร กว้าง 5.6 เซนติเมตร และหนา 2.5 เซนติเมตร เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งและหนาเฉลี่ย 2.6 มิลลิเมตร มีเยื่อเกาะติดเปลือกบาง เมล็ดมีขนาดใหญ่ ประมาณ 2 ใน 3 ของเปลือกหุ้มเมล็ด และมีรูปร่างคล้ายไต

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ลักษณะทรงพุ่มที่โปร่ง และการแตกกิ่งแบบกิ่งเดียวยาวตรง ทำให้สามารถรับแสงได้ดีและทั่วถึงทั้งต้น ประกอบกับการมีใบขึ้นปกคลุมตลอดกิ่ง และลำต้น การจัดเรียงตัวที่เป็นระเบียบ จึงทำให้ต้นพืชมีการสังเคราะห์แสงได้มากยิ่งขึ้น

ข. ลักษณะขนาดผลใหญ่ ทรงผลกลม สม่ำเสมอ เมื่อสุกมีกลิ่นหอมจึงเหมาะที่จะใช้เป็นไม้ประดับและผลไม้มงคล

ต้นพันธุ์เต็กกอ

พันธุ์เต็กกอ

เต็กกอ

มะม่วงพันธุ์เต็กกอ

73. น้อยหน่าพันธุ์เหลืองบารมี

ชื่อไทย	น้อยหน่า	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Annona squamosa* L.
ชื่อสามัญ	Sugar Apple	**ชื่อวงศ์**	ANNONACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 281/2550 **ลงวันที่** 23 สิงหาคม 2550

โดย นายจีรเดช บารมี

ที่อยู่ 349 หมู่ 5 ถนนเชียงใหม่–ลำปาง ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140

แหล่งที่มาและประวัติ

น้อยหน่าพันธุ์เหลืองบารมี เป็นน้อยหน่าพันธุ์พื้นเมืองมีลักษณะใบและผิวเปลือกของผลสีเหลือง ซึ่งปลูกอยู่ในพื้นที่ของนายอินชุม พรหมมา อยู่ที่หมู่ 4 ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณปี พ.ศ. 2495

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่มยืนต้น กลุ่มไม้ผลเขตร้อน

ต้น เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ลำต้นเมื่อมีอายุประมาณ 3 ปี สูงเฉลี่ย 3 เมตร มีกิ่งกระโดงแตกออกจากโคนต้น มีกิ่งรองและกิ่งแขนง เส้นรอบวงโคนต้นยาวประมาณ 20 เซนติเมตร เปลือกค่อนข้างเรียบสีน้ำตาล

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงสลับกัน บางใบเรียวยาวทรงรี ปลายใบแหลม ใบสีเหลืองอมเขียว ใบที่อยู่ในทรงพุ่มสีเขียวอมเหลือง มีความกว้างเฉลี่ย 4 เซนติเมตร มีความยาวเฉลี่ย 8 เซนติเมตร การเกิดใบอ่อนในช่วงอากาศร้อนขอบใบจะแห้งเป็นสีน้ำตาล

ดอก เป็นดอกเดี่ยวและดอกช่อ ออกเป็นกลุ่ม ก้านดอกโค้ง สีเขียวอมเหลือง กลีบดอกด้านในสีเหลืองอมขาวและเขียวนวล กลีบดอกมี 3 กลีบแยกออกจากกัน มีความกว้างประมาณ 0.8 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 3 เซนติเมตร แต่ละดอกจะมีเกสรเพศผู้ล้อมรอบเกสรเพศเมีย ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มออกดอกจนดอกบานเต็มที่ใช้เวลาประมาณ 50 วัน และหลังจากดอกบานเต็มที่แล้ว 7 วัน จะติดผลขนาดเล็ก ดอกที่ออกในช่วงแรกจะติดผลประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ และในช่วงหลังจะติดผลประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์

ผล เป็นผลกลุ่ม (Aggregate Fruit) รังไข่แต่ละอันเจริญเป็นผลย่อย (Fruitlet) อยู่บนฐานรองเดียวกัน สีเหลือง กลมรี บริเวณขั้วผลมีหลุมตื้นๆ รูปหัวใจ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางผลเฉลี่ย 6–8 เซนติเมตร ความยาวของผลเฉลี่ย 8–10 เซนติเมตร ผิวเปลือกเป็นตาข่ายนูนสีเหลือง หากแก่จัดสีจางลงเล็กน้อย ผลแก่จัดส่วนใหญ่จะแตก เนื้อสีขาวรสหวาน กลิ่นหอม ผลมีน้ำหนักเฉลี่ย 200 กรัมต่อผล

เมล็ด ยาวเรียว สีดำอมน้ำตาล เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งเป็นมัน เนื้อในเมล็ดสีขาว จำนวนเมล็ดเฉลี่ย 50 เมล็ดต่อผล

ลักษณะอื่น ๆ
ก. ผลเมื่อแก่จัดหากไม่เก็บจากต้นจะแตก บางครั้งแตกตลอดทั้งผลและร่วง
ข. เนื้อมีรสชาติหวานมากกว่าน้อยหน่าฝ้ายเขียว แต่น้อยกว่าฝ้ายครั่ง

น้อยหน่าพันธุ์เหลืองบารมี

74. ข้าวพันธุ์ กข33 (หอมอุบล 80)

ชื่อไทย	ข้าว	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Oryza sativa* L.
ชื่อสามัญ	Rice	**ชื่อวงศ์**	POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 282/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

กข33 (หอมอุบล 80) เป็นผลงานวิจัยระหว่างสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (IRRI) กับศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว โดยทำการผสมพันธุ์ที่สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เมื่อปี พ.ศ. 2538 ระหว่างพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 เป็นพันธุ์แม่กับสายพันธุ์ IR70177-76-3-1 ซึ่งมีความต้านทานต่อโรคไหม้และปรับตัวได้ดีในสภาพนาน้ำฝนเป็นพันธุ์พ่อ ในปี พ.ศ. 2539 ปลูกลูกผสมชั่วที่ 1 ที่ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2540 ปลูกพันธุ์ผสมชั่วที่ 2 คัดเลือกต้นที่มีความต้านทานโรคไหม้ และมีลักษณะทางการเกษตรดี ปลูกทดสอบความหอม พ.ศ. 2540-2541 ใช้ต้นที่เมล็ดมีความหอมผสมกลับกับพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 สร้างประชากรผสมกลับชั่วที่ 1 และชั่วที่ 2 คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคไหม้และคุณภาพการหุงต้มดี พ.ศ. 2542-2545 ทดสอบการให้ผลผลิตเบื้องต้น ที่ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี ในฤดูนาปรัง พ.ศ. 2546 และในฤดูนาปี พ.ศ. 2546-2548 เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีและในนาราษฎร์ ที่ศูนย์วิจัยข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน และประเมินการยอมรับของเกษตรกรในกระบวนการปรับปรุงพันธุ์แบบเกษตรกรมีส่วนร่วม ได้สายพันธุ์ ดีเด่น IR77924-UBN-62-71-1-2 คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์กรมการข้าว มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ชื่อ กข33 (หอมอุบล 80) เพื่อแนะนำให้เกษตรกรปลูก เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น ทรงกอตั้ง ต้นค่อนข้างแข็งแรง ต้นสูงเฉลี่ย 154 เซนติเมตร

ใบ ใบสีเขียว ใบธงหักลง

ดอก/ช่อดอก คอรวงยาว รวงแน่นปานกลาง

เมล็ด ข้าวเปลือกสีฟาง ยาว 10.61 เซนติเมตร กว้าง 2.55 เซนติเมตร หนา 2.01 มิลลิเมตร ข้าวกล้องสีขาวรูปร่างเรียว โดยเฉลี่ยยาว 7.47 มิลลิเมตร กว้าง 2.11 มิลลิเมตร หนา 1.8 มิลลิเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 130 วัน ระยะพักตัวของเมล็ด 8 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 493 กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพการสีดีมาก ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าวร้อยละ 45

ค. ปริมาณแอมิโลสต่ำ ประมาณ 14-16.8 เปอร์เซ็นต์ มีกลิ่นหอม

ง. ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้งและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ต้านทานโรคไหม้ โดยเฉพาะที่เกิดจากเชื้อราสาเหตุ *Ryricularia grisea* Sacc. ที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตอนบน

ข. คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ คุณสมบัติทางเคมี และมีคุณภาพการหุงต้ม และรับประทานใกล้เคียงกับพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105

ค. เนื่องจากเป็นข้าวเจ้าหอมชนิดไม่ไวต่อช่วงแสง และมีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 130 วัน จึงเหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่นาอาศัยน้ำฝนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนที่ฝนหมดเร็ว

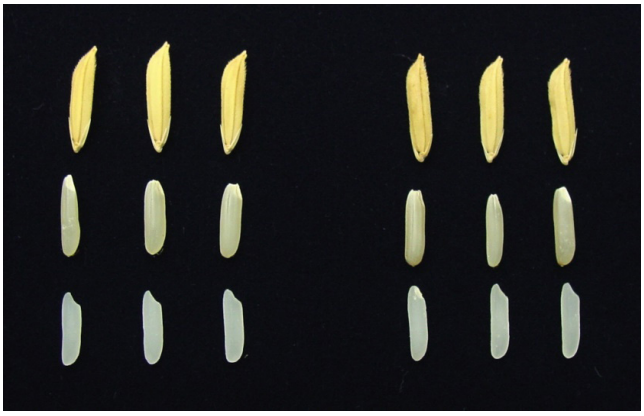

ข้าวพันธุ์ กข33 (หอมอุบล 80)

75. ข้าวพันธุ์ กข29 (ชัยนาท 80)

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 283/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

กข29 (ชัยนาท 80) ได้จากการผสมสามทางระหว่างลูกผสมชั่วที่ 1 ของพันธุ์สุพรรณบุรี 60 และสายพันธุ์ IR29692-99-3-2-1 กับสายพันธุ์ IR11418-19-2-3 ที่ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท เมื่อปี พ.ศ. 2532 คัดเลือกจนได้สายพันธุ์ CNT89098-281-2-1-2-1 ศึกษาพันธุ์ และเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานีที่ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ระหว่าง พ.ศ. 2533-2541 จากนั้นนำเข้าเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ศูนย์วิจัยข้าวลพบุรี และศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ในฤดูนาปี พ.ศ. 2541 ถึง ฤดูนาปี พ.ศ. 2547 นำเข้าเปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร์ จังหวัดพิษณุโลก ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท ในฤดูนาปี พ.ศ. 2542 ถึง ฤดูนาปี พ.ศ. 2547 นำเข้าทดสอบเสถียรภาพผลผลิตที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก แพร่ อุบลราชธานี สกลนคร สุรินทร์ ปทุมธานี สุพรรณบุรี พัทลุง คลองหลวง ราชบุรี ชัยนาท ลพบุรี และฉะเชิงเทรา คัดเลือกเข้าทดสอบผลผลิตในนาเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจิตร สุโขทัย ชัยนาท และสิงห์บุรี ในฤดูนาปรัง พ.ศ. 2544 ถึง ฤดูนาปรัง พ.ศ. 2548 คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์ กรมการข้าว มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ชื่อ กข29 (ชัยนาท 80) เพื่อแนะนำให้เกษตรกรปลูก เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น ทรงกอตั้ง ต้นแข็งไม่ล้มง่าย สูงเฉลี่ย 104 เซนติเมตร

ใบ ใบสีเขียวเข้ม ใบธงตั้งตรง

ดอก/ช่อดอก รวงแน่นปานกลาง คอรวงยาว

เมล็ด เปลือกเมล็ดสีฟาง ข้าวกล้องสีขาว เป็นท้องไข่น้อย รูปร่างเรียว โดยเฉลี่ยยาว 7.34 มิลลิเมตร กว้าง 2.23 มิลลิเมตร และหนา 1.8 มิลลิเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ระยะพักตัวของเมล็ด 4-6 สัปดาห์

ข. อ่อนแอต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในเขตจังหวัดนครปฐม ปทุมธานี ราชบุรี และฉะเชิงเทรา

ค. เหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่นาชลประทาน ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางตอนบนที่ต้องการข้าวอายุสั้น โดยเริ่มปลูกในเดือนสิงหาคม ธันวาคม และเมษายน หรือสำหรับปลูกหลังถูกน้ำท่วม ในฤดูฝนและสามารถปลูกและเก็บเกี่ยวได้ 2 ครั้ง ในฤดูนาปรังก่อนถูกน้ำท่วม

ง. ไม่ควรปลูกในช่วงกลางเดือนกันยายน ถึงปลายเดือนพฤศจิกายน ซึ่งมีอากาศเย็นจะทำให้เมล็ดลีบมาก ผลผลิตต่ำ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. อายุเก็บเกี่ยวสั้น คือ 99 วัน ในฤดูนาปรัง และ 103 วันในฤดูนาปี เมื่อปลูกโดยวิธีนาหว่านนาตม
2. ผลผลิตสูง เฉลี่ย 876 กิโลกรัมต่อไร่
3. คุณภาพการสีดีมาก สามารถสีเป็นข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์
4. มีปริมาณธาตุเหล็กในข้าวกล้อง 15.7 มิลลิกรัมต่อ 1 กิโลกรัม ในข้าวสาร 6.7 มิลลิกรัมต่อ 1 กิโลกรัม
5. ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในภาคเหนือตอนล่างและโรคขอบใบแห้ง

ข้าวพันธุ์ กข29 (ชัยนาท 80)

76. ข้าวพันธุ์ กข31 (ปทุมธานี 80)

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 284/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

กข31 (ปทุมธานี 80) จากการผสมพันธุ์ระหว่างสายพันธุ์ SPR85163-5-1-1-2 กับสายพันธุ์ IR54017-131-1-3-2 ที่ศูนย์วิจัยข้าวสุพรรณบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2536 ปลูกคัดเลือก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง ปี พ.ศ. 2539 ได้สายพันธุ์ SPR93049-PTT-30-4-1-2 ศึกษาพันธุ์ ประเมินลักษณะประจำพันธุ์ และลักษณะทางการเกษตร ทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพและเคมีที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ประเมินผลผลิตและทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน ในศูนย์วิจัยข้าวภาคกลาง และปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาเกษตรกร 8 จังหวัดในภาคกลาง จนถึงปี พ.ศ. 2549 คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์ กรมการข้าว มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ชื่อ กข31 (ปทุมธานี 80) เพื่อแนะนำให้เกษตรกรปลูก เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น ทรงกอตั้ง ต้นแข็งไม่ล้มง่าย ต้นสูงเฉลี่ย 117 เซนติเมตร

ใบ ใบสีเขียว กาบใบสีเขียว ใบธงตั้ง ใบธงยาว 29.9 เซนติเมตร กว้าง 1.6 เซนติเมตร ใบแก่เร็ว ลิ้นใบสีขาวมีปลาย 2 ยอด ลิ้นใบยาว 1.98 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก ยอดเกสรตัวเมียสีขาว คอรวงยาวเฉลี่ย 29.9 เซนติเมตร รวงแน่นปานกลาง ความยาวรวง 29.9 เซนติเมตร แตกระแง้ปานกลาง

เมล็ด เปลือกเมล็ดสีฟาง เมล็ดไม่มีหาง ข้าวกล้องสีขาว เป็นท้องไข่น้อย รูปร่างเรียว โดยเฉลี่ยยาว 7.39 มิลลิเมตร กว้าง 2.13 มิลลิเมตร และหนา 1.84 มิลลิเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุเก็บเกี่ยว 118 วัน เมื่อปลูกโดยวิธีปักดำ และ 11 วัน เมื่อปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม ระยะพักตัวของเมล็ด 5 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 745 กิโลกรัมต่อไร่ (ปักดำ) และ 738 กิโลกรัมต่อไร่ (นาหว่านน้ำตม)

ค. ติดเมล็ด 90 เปอร์เซ็นต์ จำนวนเมล็ดดีต่อรวง 130 เมล็ด และนวดง่าย

ง. คุณภาพการสีดี ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าว 47.5 เปอร์เซ็นต์

จ. ปริมาณแอมิโลส 27.3-29.8 เปอร์เซ็นต์ อุณหภูมิแป้งสุกปานกลาง แป้งสุกอ่อน ข้าวสุกค่อนข้างแข็ง ไม่หอม

ฉ. อ่อนแอต่อโรคไหม้ โรคใบหงิก และโรคใบสีส้ม

ช. เหมาะสำหรับปลูกในเขตนาชลประทานภาคกลาง

ลักษณะเด่นพิเศษ ก. คุณภาพเมล็ดทางกายภาพสม่ำเสมอ

ข. ต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาว ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคขอบใบแห้ง โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคเมล็ดด่าง

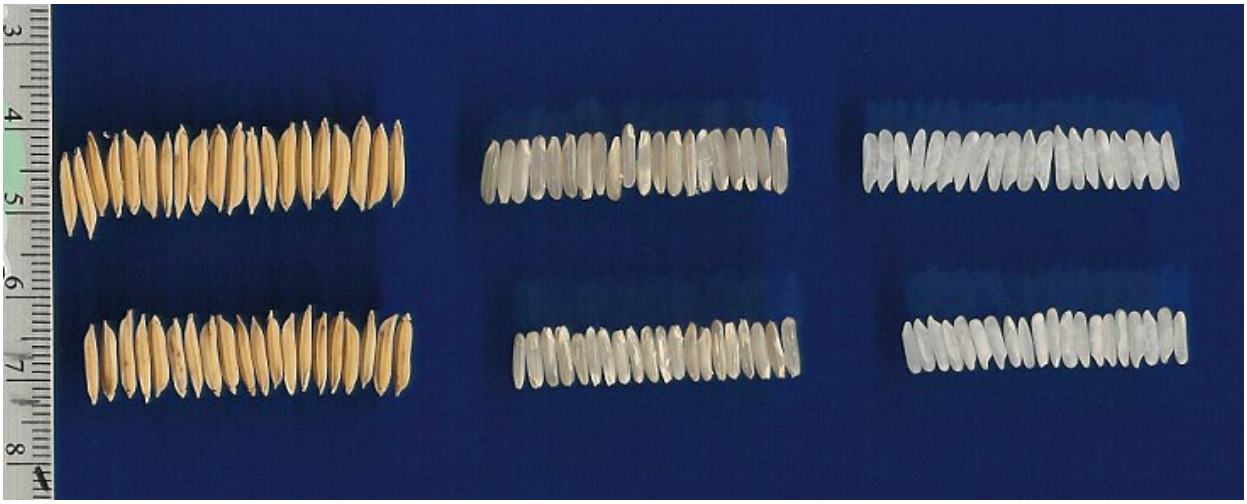

ข้าวพันธุ์ กข31 (ปมุมธานี 80)

77. ข้าวพันธุ์ กข35 (รังสิต 80)

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 285/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

กข35 (รังสิต 80) ได้จากการผสมพันธุ์สามทางระหว่างลูกผสมชั่วที่ 1 ของสายพันธุ์ IR5201-65-1-2 และพันธุ์ปิ่นแก้วเบา 27 กับพันธุ์เจ้าเหลือง 11 ที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี เมื่อปี พ.ศ. 2522-2523 ปลูกคัดเลือกพันธุ์ผสมชั่วที่ 2 แบบรวม (Bulk) และชั่วที่ 3-6 แบบสืบตระกูล (Pedigree) ในปี พ.ศ. 2525-2529 ได้สายพันธุ์ RSTLR79009-43-1-1-5 ปลูกศึกษาพันธุ์และเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ รวมทั้งวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดข้าวทางกายภาพและทางเคมีที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ในปี พ.ศ. 2530-2532 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี สุพรรณบุรี คลองหลวง ฉะเชิงเทรา และราชบุรี รวมทั้งทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลงที่สำคัญ วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพและทางเคมีที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2544 เปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร์ และทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจน ในปี พ.ศ. 2541-2544 ประเมินผลผลิตในสภาพดินเปรี้ยวและในนาเกษตรกร ในปี พ.ศ. 2544-2545 คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์ กรมการข้าว มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ชื่อ กข35 (รังสิต 80) เพื่อแนะนำให้เกษตรกรปลูก เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง

ต้น ทรงกอตั้ง ค่อนข้างเตี้ย สูงเฉลี่ย 132 เซนติเมตร แตกกอ 13-15 หน่อต่อกอ

ใบ ใบตั้งตรง สีเขียว

ดอก/ช่อดอก เกสรตัวเมียสีขาว รวงแน่นปานกลาง ความยาวรวง เฉลี่ย 30.1 เซนติเมตร คอรวงยาว แตกระแง้ปานกลาง

เมล็ด เมล็ดข้าวเปลือกสีฟาง ไม่มีหาง ขนาดเฉลี่ยยาว 10.54 มิลลิเมตร กว้าง 2.59 มิลลิเมตร หนา 2.01 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด 28.1 กรัม เมล็ดข้าวกล้องสีขาว รูปร่างเรียว ความยาว 7.41 มิลลิเมตร กว้าง 2.14 มิลลิเมตร หนา 1.74 มิลลิเมตร อัตราส่วนความยาวต่อความกว้าง 3.46 เป็นท้องไข่น้อย มีค่าท้องไข่ 0.24-0.38 มีขนบนเปลือกเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

ก. จำนวนรวงต่อตารางเมตร 224 รวง ติดเมล็ดประมาณ 92 เปอร์เซ็นต์ เปอร์เซ็นต์เมล็ดดีต่อรวง 91.9 เปอร์เซ็นต์

ข. ปริมาณแอมิโลสสูง 26.1-29.3 เปอร์เซ็นต์ ข้าวสุกร่วนแข็ง จัดอยู่ในประเภทข้าวเสาไห้

ค. ผลผลิตเฉลี่ย 650 กิโลกรัมต่อไร่ (ปักดำ) น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง 11.3 กิโลกรัม

ง. อายุเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนธันวาคม ระยะพักตัวของเมล็ด 6-9 สัปดาห์

จ. เหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่นาน้ำฝนภาคกลาง ที่มีระดับน้ำลึกไม่เกิน 50 เซนติเมตร น้ำแห้งนาปลายเดือนพฤศจิกายน

ฉ. ค่อนข้างอ่อนแอเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. ฟางแข็งสามารถเจริญเติบโต และให้ผลผลิตดีในดินเปรี้ยว โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 600 กิโลกรัมต่อไร่

ข. คุณภาพเมล็ดดี ทำข้าวสาร 100 เปอร์เซ็นต์ ได้คุณภาพสีดี ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าว 49.7 เปอร์เซ็นต์

ค. ค่อนข้างต้านทานต่อโรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดหลังขาว

ข้าวพันธุ์ กข35 (รังสิต 80)

78. ข้าวพันธุ์ กข12 (หนองคาย 80)

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 286/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

กข12 (หนองคาย 80) ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่างข้าว หางยี 71 ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ต้านทานต่อโรคไหม้ เป็นพันธุ์แม่ กับ กข6 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี แต่ไม่ต้านทานต่อโรคไหม้ เป็นพันธุ์พ่อ เมื่อปี พ.ศ. 2535 และปลูกข้าวลูกผสมชั่วที่ 1 ในปี พ.ศ. 2536 ที่ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร ปลูกคัดเลือกข้าวพันธุ์ผสมชั่วที่ 2 ถึงชั่วที่ 5 แบบรวม (Bulk) ที่ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย ระหว่างปี พ.ศ. 2537–2540 ปลูกคัดเลือกแบบสืบตระกูล (Pedigree) ที่ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น ฤดูนาปรังปี พ.ศ. 2540/2541 ได้สายพันธุ์ UBN92110–NKI–B–B–B–30–KKN–1 และในฤดูนาปี พ.ศ. 2541 ปลูกศึกษาพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น ระหว่างปี พ.ศ. 2542–2546 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่ศูนย์วิจัยข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน และทดสอบคุณภาพเมล็ดทางเคมีและทางกายภาพ รวมทั้งทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ ระหว่างปี พ.ศ. 2543–2546 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน ปี พ.ศ. 2543–2545 ปลูกทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจนที่ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ อุดรธานี และสกลนคร ปี พ.ศ. 2546 ประเมินการยอมรับของเกษตรกร คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์กรมการข้าว มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ชื่อ กข12 (หนองคาย 80) เพื่อแนะนำให้เกษตรกรปลูก เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเหนียวไวต่อช่วงแสง

ต้น ลักษณะกอตั้ง ลำต้นแข็งไม่ล้มง่าย สูงประมาณ 108–138 เซนติเมตร

ใบ สีเขียวเข้ม

ดอก/ช่อดอก รวงแน่นปานกลาง คอรวงยาว ให้จำนวนรวงเฉลี่ย 10 รวงต่อกอ มีจำนวนเมล็ดดีต่อรวงเฉลี่ย 127 เมล็ด

เมล็ด เปลือกเมล็ดสีน้ำตาลเข้ม ข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด หนัก 23.05 กรัม ข้าวกล้องรูปร่างเรียว เฉลี่ยยาว 7.17 มิลลิเมตร กว้าง 2.16 มิลลิเมตร หนา 1.75 มิลลิเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ออกดอกประมาณ 5–25 ตุลาคม และเก็บเกี่ยวประมาณช่วงวันที่ 5–25 พฤศจิกายน ระยะพักตัวของเมล็ด 7 สัปดาห์

ข. ผลผลิตเฉลี่ย 422–522 กิโลกรัมต่อไร่

ค. เหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่นาน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ฝนหมดเร็ว หรือนาค่อนข้างดอน และในระบบปลูกพืชที่มีข้าวเป็นหลัก

ง. อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้งและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. เป็นพันธุ์ข้าวเหนียวที่มีอายุเบากว่าพันธุ์ กข6 ประมาณ 10 วัน และสามารถปลูกในพื้นที่นาค่อนข้างดอน ซึ่งไม่เหมาะสมกับพันธุ์ กข6

ข. ค่อนข้างต้านทานต่อโรคไหม้ในหลายท้องที่

ค. มีคุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี เป็นยอมรับของเกษตรกร

ข้าวพันธุ์ กข12 (หนองคาย 80)

79. ข้าวพันธุ์พิษณุโลก 80

ชื่อไทย	ข้าว	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Oryza sativa* L.
ชื่อสามัญ	Rice	**ชื่อวงศ์**	POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 287/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

พิษณุโลก 80 ได้จากการผสมสามทาง ระหว่างพันธุ์ข้าวสุพรรณบุรี 90 และ IR56 กับ กข27 เมื่อปี พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2535 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ปลูกลูกผสมชั่วที่ 1 พ.ศ. 2536 ปลูกคัดเลือกพันธุ์ผสมชั่วที่ 2 แบบรวม (Bulk) และชั่วที่ 3–5 แบบสืบตระกูล (Pedigree) ในปี พ.ศ. 2537–2540 จนได้สายพันธุ์ PSL92147–1–2–4 ปลูกศึกษาพันธุ์ในปี พ.ศ. 2541 และปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ในปี พ.ศ. 2542 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก นำเข้าปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี ระหว่างปี พ.ศ. 2543–2548 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ชัยนาท และลพบุรี ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2544–2546 ที่จังหวัดพิษณุโลก พิจิตร ลพบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี เพชรบูรณ์ และสิงห์บุรี ทดสอบการตอบสนองต่ออัตราปุ๋ยไนโตรเจน ระหว่างปี พ.ศ. 2545–2546 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ชัยนาท และลพบุรี ทดสอบเสถียรภาพในการให้ผลผลิต ร่วมกับศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี คลองหลวง ฉะเชิงเทรา สุพรรณบุรี และราชบุรี ในปี พ.ศ. 2545, 2547 และ 2548 คณะกรรมการบริหารกรมวิชาการเกษตร มีมติให้เป็นพันธุ์รับรอง ชื่อ พิษณุโลก 80 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง

ต้น ทรงกอตั้ง ต้นแข็งไม้ล้มง่าย ความสูงเฉลี่ย 141 เซนติเมตร

ใบ ใบสีเขียว ใบธงตั้งตรง

ดอก/ช่อดอก คอรวงยาว รวงแน่นปานกลาง

เมล็ด ข้าวเปลือกเมล็ดสีฟาง ขนาดเฉลี่ยยาว 10.10 มิลลิเมตร กว้าง 2.53 มิลลิเมตร หนา 1.98 มิลลิเมตร ข้าวกล้องรูปร่างเรียว เฉลี่ยยาว 7.45 มิลลิเมตร กว้าง 2.16 มิลลิเมตร หนา 1.74 มิลลิเมตร เป็นท้องไข่น้อย น้ำหนักข้าวเปลือก 10.6 กิโลกรัมต่อถัง ข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด หนัก 29.2 กรัม

ลักษณะอื่น ๆ

ก. อายุปานกลาง เก็บเกี่ยวต้นเดือนธันวาคม ระยะพักตัวของเมล็ด 7 สัปดาห์ ปริมาณแอมิไลสต่ำ (17.3 เปอร์เซ็นต์)

ข. เหมาะสำหรับปลูกในเขตน้ำฝนพื้นที่ลุ่มในเขตภาคเหนือตอนล่าง และเกษตรกรที่ต้องการปลูกข้าวอายุปานกลางที่เก็บเกี่ยวต้นเดือนธันวาคม

ค. ไม่ต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ค่อนค้างอ่อนแอต่อโรคไหม้ในจังหวัดพิษณุโลก และค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง

ลักษณะเด่นพิเศษ ก. ผลผลิตสูงเฉลี่ย 637 กิโลกรัมต่อไร่ มีเสถียรภาพในการให้ผลผลิตดีในสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

ข. คุณภาพการสีดีมาก ได้ข้าวเต็มเมล็ด และต้นข้าว 61.3 เปอร์เซ็นต์ สามารถทำข้าวสาร 100 เปอร์เซ็นต์

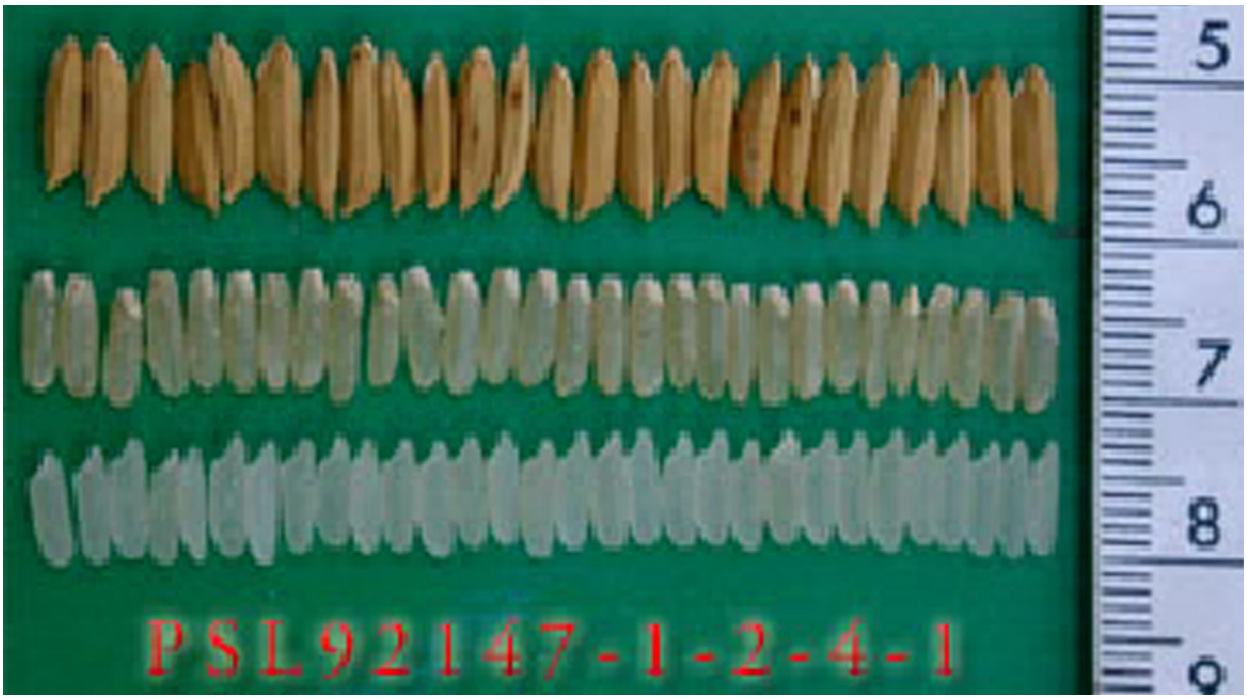

ข้าวพันธุ์พิษณุโลก 80

80. ข้าวพันธุ์เจ้าขาวเชียงใหม่

ชื่อไทย	ข้าว	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Oryza sativa* L.
ชื่อสามัญ	Rice	**ชื่อวงศ์**	POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 288/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

เจ้าขาวเชียงใหม่ ได้จากการเก็บรวบรวมพันธุ์ ในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยนายวิทูรย์ ขันธิกุล เจ้าหน้าที่การเกษตร สถานีทดลองข้าวสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2523 โดยมีรหัสการรวบรวมคือ SPTC80187-126 ปลูกคัดเลือกที่สถานีทดลองข้าวสันป่าตอง เพื่อให้ได้พันธุ์บริสุทธิ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2530 ต่อมานำมาปลูกเปรียบเทียบผลผลิตตามขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2546 คณะกรรมการบริหารกรมวิชาการเกษตร มีมติให้เป็นพันธุ์แนะนำ ชื่อ เจ้าขาวเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2550

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า เป็นข้าวเจ้าชนิดไวต่อช่วงแสง (ข้าวไร่)

ต้น ทรงกอตั้งตรง สูงประมาณ 145 เซนติเมตร ปล้องสีเหลืองอ่อน

ใบ กาบใบและใบมีสีเขียว

ดอก/ช่อดอก เกสรตัวเมียสีขาว คอรวงยาว รวงแน่น ความยาวรวงเฉลี่ย 24 เซนติเมตร แตกระแง้ถี่

เมล็ด ข้าวเปลือกสีฟาง เฉลี่ยยาว 10.03 มิลลิเมตร กว้าง 3.12 มิลลิเมตร หนา 2.41 มิลลิเมตร ข้าวกล้องรูปร่างค่อนข้างป้อม เฉลี่ยยาว 7.29 มิลลิเมตร กว้าง 2.7 มิลลิเมตร หนา 1.99 มิลลิเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ออกดอกประมาณวันที่ 20 กันยายน เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ 20 ตุลาคม

ข. ปริมาณแอมิโลส 18.7 เปอร์เซ็นต์ ระยะพักตัวของเมล็ด 4 สัปดาห์

ค. ผลผลิตเฉลี่ย 350 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อปลูกในพื้นที่ระดับความสูงไม่เกิน 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และ 389 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อปลูกในพื้นที่ระดับความสูง 1,000-1,300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ง. ค่อนข้างอ่อนแอต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาวในสภาพธรรมชาติ

ลักษณะเด่นพิเศษ

ก. เหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่สภาพไร่ในภาคเหนือตอนบนที่มีระดับความสูง 800-1,250 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ข. คุณภาพการสีดี ให้เปอร์เซ็นต์ต้นข้าว และข้าวเต็มเมล็ดสูง ข้าวสุกอ่อนนุ่ม

ค. ต้านทานต่อโรคไหม้ (*Pyricularia grisea* Sacc.)

ข้าวพันธุ์เจ้าขาวเชียงใหม่

81. ข้าวพันธุ์หอมแดงสุโขทัย 1

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 289/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสถ และคณะ

ที่อยู่ บริษัท ข้าวธรรมชาติ จำกัด 99 หมู่ 14 ถ.วิภาวดี–รังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวหอมแดงสุโขทัย 1 ได้มาจากการผสมพันธุ์ย้อนกลับ (BC1) ในปี พ.ศ. 2539 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ชื่อคู่ผสม PSL96016 (AI SER*2/SPR2) ซึ่งได้ปรับปรุงและคัดเลือกพันธุ์โดยศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ในโครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวนาน้ำฝนภาคเหนือตอนล่าง โดยวิธีคัดเลือกแบบหมู่ (Bulk pop.) และแบบสืบตระกูล (Ped. Nurs.) คัดเลือกลักษณะทรงต้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ แล้วนำรวงข้าวแต่ละสายพันธุ์มากะเทาะเปลือก เพื่อคัดเลือกไว้เฉพาะสายพันธุ์ข้าวขาวที่มีท้องไข่น้อย และคัดสายพันธุ์ข้าวแดงทิ้งออกจากโครงการฯ ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 โครงการเกษตรอินทรีย์สนามบินสุโขทัย ได้ขอสายพันธุ์ข้าวที่มีลักษณะข้าวกล้องสีแดงจำนวน 238 สายพันธุ์ ซึ่งมีทั้งที่ไวต่อช่วงแสงและไม่ไวต่อช่วงแสงไปทำการศึกษาและทดสอบพันธุ์ต่อที่โครงการเกษตรอินทรีย์สนามบินสุโขทัย บริษัท ข้าวธรรมชาติ จำกัด ตำบลคลองกระจง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย และในปี พ.ศ. 2549 คัดเลือกได้สายพันธุ์ PSL96016–B4–3–1–SKT–1 ตั้งชื่อว่า" หอมแดงสุโขทัย 1" มีลักษณะเด่นคือ เป็นข้าวกล้องสีแดงที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง และให้ผลผลิตสูง ลำต้นแข็งแรง ไม่หักล้มง่าย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า พวกข้าวเจ้านาสวนไวต่อช่วงแสง

ต้น สูงประมาณ 148 เซนติเมตร ทรงกอแบะ ปล้องสีเหลืองอ่อน ต้นแข็งแรง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของลำต้นใหญ่ 10 มิลลิเมตร

ใบ ใบสีเขียว มีขน กาบใบสีเขียว ใบธงตั้งปานกลาง การแก่ของใบช้า

ดอก/ช่อดอก การโผล่พ้นของรวงค่อนข้างมาก ลักษณะรวงจับกันแน่นปานกลาง แตกระแง้ถี่ จำนวนรวง 20 รวงต่อกอ ความยาวของรวงเฉลี่ย 30 เซนติเมตร

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวงเฉลี่ย 129 เมล็ด เมล็ดเรียวยาว มีเปลือกสีฟาง และมีขน ยอดเมล็ดสีฟาง ขนาดเมล็ดข้าวเปลือกยาว 10.7 มิลลิเมตร กว้าง 2.75 มิลลิเมตร และหนา 2.07 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 32.47 กรัม ข้าวกล้องมีสีแดงเข้ม ขนาดยาว 7.88 มิลลิเมตร กว้าง 2.24 มิลลิเมตร และหนา 1.74 มิลลิเมตร มีท้องไข่น้อย

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตเฉลี่ย 645 กิโลกรัมต่อไร่ วันออกดอกประมาณ 24 ตุลาคม เป็นข้าวอายุปานกลาง เหมาะสำหรับปลูกในนาน้ำฝน ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกแบบครบวงจร โดยจัดพื้นที่ปลูกไว้เฉพาะข้าวสี เพื่อป้องกันการปนในพื้นที่ปลูกข้าวขาว ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่

ข. คุณภาพเมล็ด เป็นข้าวกล้องที่มีเปลือกหุ้มเมล็ดสีแดงเข้ม มีปริมาณอมิโลส 17 เปอร์เซนต์ ความคงตัวของแป้งสุก 83 มิลลิเมตร มีกลิ่นหอม คุณภาพการหุงต้มเป็นข้าวสุก เหนียว นุ่ม และมีกลิ่นหอม

ค. ข้อควรระวัง: เนื่องจากข้าวหอมแดงสุโขทัย 1 เป็นข้าวที่มีเปลือกหุ้มเมล็ดสีแดง ดังนั้น การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก ควรกำหนดพื้นที่ปลูกให้อยู่ในผืนเดียวกัน เพื่อป้องกันการปนระหว่างข้าวแดงกับข้าวขาว ซึ่งอาจทำให้คุณภาพเมล็ดข้าวเสียหาย และควรปลูกแบบครบวงจร โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

ลักษณะเด่นพิเศษ ข้าวหอมแดงสุโขทัย 1 เป็นข้าวกล้องสีแดงที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเปรียบเทียบกับข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 (ที่มา: บริษัทห้องปฏิบัติการกลาง ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด สาขาเชียงใหม่, 2549)

ข้าวพันธุ์หอมแดงสุโขทัย 1

82. ข้าวพันธุ์หอมดำสุโขทัย 2

ชื่อไทย ข้าว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Oryza sativa* L.

ชื่อสามัญ Rice **ชื่อวงศ์** POACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 290/2550 **ลงวันที่** 2 พฤศจิกายน 2550

โดย นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสถ และคณะ

ที่อยู่ บริษัท ข้าวธรรมชาติ จำกัด 99 หมู่ 14 ถนนวิภาวดี–รังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

ข้าวหอมดำสุโขทัย 2 ได้มาจากการผสมพันธุ์เดี่ยว (Single cross) ในปี พ.ศ. 2543 ที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ชื่อคู่ผสม PSL00284 ชื่อพันธุ์แม่ Khao Hom Nil ชื่อพันธุ์พ่อ PSL94052–P47–6R–2–2 (พันธุ์แม่รับเมล็ดพันธุ์มาจากแปลงทดสอบโรคไหม้ ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก พันธุ์พ่อมาจากเมล็ดพันธุ์ผสมชั่วที่ 8 ของศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ที่เกิดจากการผสมพันธุ์ ระหว่าง Khao Glam GS.No.7677/Gulahb Daeng) ซึ่งได้ปรับปรุงและคัดเลือกพันธุ์โดยศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ในโครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวนาน้ำฝนเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยวิธีคัดเลือกแบบเร่งรัดชั่วอายุ (RGA–SSD) ใช้ห้องมืดบังคับให้ออกดอกโดยไม่มีการคัดเลือกในชั่วอายุต้นๆ แล้วจึงนำรวงในชั่วที่ 5 มากะเทาะเปลือกเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีลักษณะข้าวกล้องสีขาวไม่มีท้องไข่ นำไปปลูกเพิ่มปริมาณเมล็ด เพื่อคัดเลือกและศึกษาพันธุ์ต่อไป ส่วนสายพันธุ์จาก RGA–SSD ที่มีลักษณะข้าวกล้องมีสีจะถูกคัดทิ้งทั้งหมด เพื่อเป็นการป้องกันการปนในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ของทางราชการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 โครงการเกษตรอินทรีย์สนามบินสุโขทัย มีความสนใจในพันธุกรรมข้าวกล้องมีสีที่ถูกคัดทิ้งดังกล่าว จึงติดต่อขอเมล็ดสายพันธุ์มีสีที่ถูกตัดทิ้งทั้งหมด เพื่อนำมาศึกษาและทดสอบพันธุ์ต่อ ที่โครงการเกษตรอินทรีย์สนามบินสุโขทัย ตำบลคลองกระจง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย และในปี พ.ศ. 2549 คัดเลือกได้สายพันธุ์ PSL00284–12–2–5R–SKT–1 ตั้งชื่อว่า “หอมดำสุโขทัย 2” มีลักษณะเด่น คือ เป็นข้าวต้นเตี้ยไม่ไวต่อช่วงแสง ข้าวกล้องมีสีม่วงดำที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ให้ผลผลิตสูง ลำต้นแข็งแรง และไม่หักล้มง่าย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท พืชล้มลุก วงศ์หญ้า พวกข้าวเจ้านาสวนไม่ไวต่อช่วงแสง

ต้น สูงประมาณ 110 เซนติเมตร ทรงกอตั้งตรง ปล้องสีม่วง ต้นแข็งแรง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของลำต้นปานกลาง (7.2 มิลลิเมตร)

ใบ ใบสีเขียวเข้ม ขอบใบม่วง มีขน กาบใบสีม่วง ใบธงตั้ง การแก่ของใบช้า

ดอก/ช่อดอก การโผล่พ้นของรวงค่อนข้างมาก ลักษณะรวงจับกันแน่นปานกลาง แตกระแง้ปานกลาง จำนวนรวง 18 รวงต่อกอ ความยาวของรวงเฉลี่ย 30 เซนติเมตร

เมล็ด จำนวนเมล็ดดีต่อรวงเฉลี่ย 126 เมล็ด เมล็ดเรียวยาว มีเปลือกสีฟางขีดน้ำตาล และมีขนยอดเมล็ดสีม่วง ขนาดเมล็ดข้าวเปลือกยาว 9.7 มิลลิเมตร กว้าง 2.25 มิลลิเมตร และหนา 1.87 มิลลิเมตร น้ำหนัก 1,000 เมล็ด เฉลี่ย 24 กรัม ข้าวกล้องมีสีม่วงดำขนาดยาว 7.08 มิลลิเมตร กว้าง 2.04 มิลลิเมตร และหนา 1.54 มิลลิเมตร มีท้องไข่น้อย

ลักษณะอื่น ๆ

ก. ผลผลิตเฉลี่ย 750 กิโลกรัมต่อไร่ (ปลูกในสภาพเกษตรอินทรีย์) อายุวันออกดอกประมาณ 88 วัน เป็นข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ที่มีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 118 วัน เมล็ดพันธุ์ไม่มีระยะพักตัว เหมาะสำหรับปลูกในนาชลประทาน ควรส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกแบบครบวงจร โดยจัดพื้นที่ปลูกไว้เฉพาะข้าวสี เพื่อป้องกันการปนในพื้นที่ปลูกข้าวขาวซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่

ข. คุณภาพเมล็ด เป็นข้าวกล้องที่มีปลอกหุ้มเมล็ดสีม่วงดำ มีปริมาณอมิโลส 14 เปอร์เซ็นต์ ความคงตัวของแป้งสุก 80 มิลลิเมตร มีกลิ่นหอม คุณภาพการหุงต้มเป็นข้าวสุก เหนียวนุ่ม และมีกลิ่นหอม

ค. ข้อควรระวัง: ข้าวหอมดำสุโขทัย 2 เป็นข้าวที่มีปลอกหุ้มเมล็ดสีม่วงดำ การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก ควรกำหนดพื้นที่ปลูกให้อยู่ในผืนเดียวกัน เพื่อป้องกันการปนระหว่างพันธุ์ข้าวที่มีสี กับข้าวขาว อาจทำให้คุณภาพเมล็ดข้าวเสียหาย และควรปลูกแบบครบวงจรโดยมีนักชาการเกษตรด้านพันธุ์ข้าวควบคุมการผลิต และมีตลาดรองรับที่แน่นอน

ลักษณะเด่นพิเศษ

ข้าวหอมดำสุโขทัย 2 เป็นข้าวกล้องสีม่วงดำ ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเปรียบเทียบกับข้าวพันธุ์หอมกุหลาบแดง (ที่มา: บริษัทห้องปฏิบัติการกลาง ตรวจสอบผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร จำกัด สาขาเชียงใหม่, 2549)

ข้าวพันธุ์หอมดำสุโขทัย 2

83. ผักกาดหัวพันธุ์ 27-1-3 x 18-1

ชื่อไทย หัวผักกาดขาว **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Raphanus sativus* L.

ชื่อสามัญ Radish **ชื่อวงศ์** BRASSICACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 291/2551 **ลงวันที่** 2 มกราคม 2551

โดย นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์

ที่อยู่ 239 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

แหล่งที่มาและประวัติ

ปี พ.ศ. 2527 เริ่มทำการปลูกทดสอบผักกาดหัวสายพันธุ์แท้จากประเทศญี่ปุ่น จำนวน 11 สายพันธุ์ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ได้จากความช่วยเหลือของโครงการ International Development Research Centre (IDRC) ที่ให้แก่คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปรียบเทียบกับพันธุ์ KU1 และพันธุ์แม่โจ้ ณ ห้วยลึก จังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ. 2533 ทำการทดสอบระดับการผสมตัวเองไม่ติด โดยใช้วิธีตรวจสอบหลอดเกสรตัวผู้ในก้านชูเกสรเพศเมีย และวิธีการผสมดอกตูมและดอกบานในช่อเดียวกัน แล้วนำสายพันธุ์ที่มีลักษณะการผสมตัวเองไม่ติดระดับสูงและระดับปานกลางที่คัดเลือกได้มาใช้ในการผลิตลูกผสมชั่วที่หนึ่ง โดยการทดสอบสมรรถภาพทางการผลิต และคุณลักษณะทางพืชสวนในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2539 ปลูกทดสอบพันธุ์ผักกาดหัวลูกผสมชั่วที่ 1 จำนวน 78 สายพันธุ์ เปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐาน จำนวน 36 พันธุ์ ณ บริษัทเทพวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ และผลการคัดเลือกคู่ผสมจากการผสมข้ามแบบพบกันหมด พบว่า พันธุ์ 27–1–3 x 18–1 เป็นพันธุ์ที่มีลักษณะดีเป็นที่ยอมรับของตลาด คือ มีความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ใบสีเขียวเข้ม ไม่มีหนาม หัวยาว ทรงกระบอก ผิวเรียบ เนื้อภายในไม่ฟ่าม น้ำหนักหัวประมาณ 360–400 กรัม

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด ผักกาดหัว (Chinese radish) วงศ์กะหล่ำ

ประเภท พืชล้มลุก (Biennial) ใบเลี้ยงคู่ (Dicotyledons) บริโภคราก (หัว) ที่ขยายขนาด

ราก/หัว เป็นรากแก้วขยายขนาด (Tap–root swollen) ผิวสีขาว เรียบ รูปกรงกระบอก เนื้อสีขาว น้ำหนักประมาณ 360–400 กรัมต่อหัว ความยาวประมาณ 30 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 3.9–4.3 เซนติเมตร และมีรสเผ็ด

ต้น ลำต้นสั้น แตกใบตามข้อ ซึ่งอยู่ติดกันเป็นพุ่ม มีความสูงประมาณ 50 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว (Simple) เรียงตัวรอบลำต้น (Alternate) ใบสีเขียว ขอบใบเรียบ (Entire) มีขนเล็กน้อย

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกเป็นแบบ Raceme, ดอกสมบูรณ์เพศ (Hermaphrodite) ประกอบด้วย กลีบเลี้ยง 4 กลีบ กลีบดอก 4 กลีบ มีสีขาวและสีม่วง เกสรเพศผู้มี 6 อัน เรียงตัวแบบ Tetradynamous ประกอบด้วย เกสรเพศผู้ที่ก้านสั้น 2 อัน อยู่วงนอก และเกสรเพศผู้ที่ก้านยาว 4 อัน อยู่วงใน อับละอองเกสรเพศผู้มี 2 กลีบ และแตกตามยาว รังไข่อยู่เหนือฐานรองดอก (superior ovary) มี 2 ช่องแยกออกจากกันโดยผนังบาง ๆ (Supurious membranous septum) ก้านเกสรเพศเมียสั้น และยอดเกสรเพศเมียมี 2 กลีบ

ผลและเมล็ด ผลเป็นฝัก (Pod) มีความยาวมากกว่าความกว้าง เรียกว่า Siliqua เป็นฝักชนิดที่ไม่แตกเมื่อแก่ ความยาวฝักประมาณ 3–7 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร ส่วนปลายฝักแหลมยาว จำนวนเมล็ด 6–12 เมล็ดต่อฝัก เมล็ดไม่มีอาหารเลี้ยงต้นอ่อน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3 มิลลิเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

1. การเจริญเติบโตในฤดูแรก รากจะอวบน้ำ และจะแทงช่อดอกในฤดูที่สอง
2. อายุเก็บเกี่ยว 40 วัน

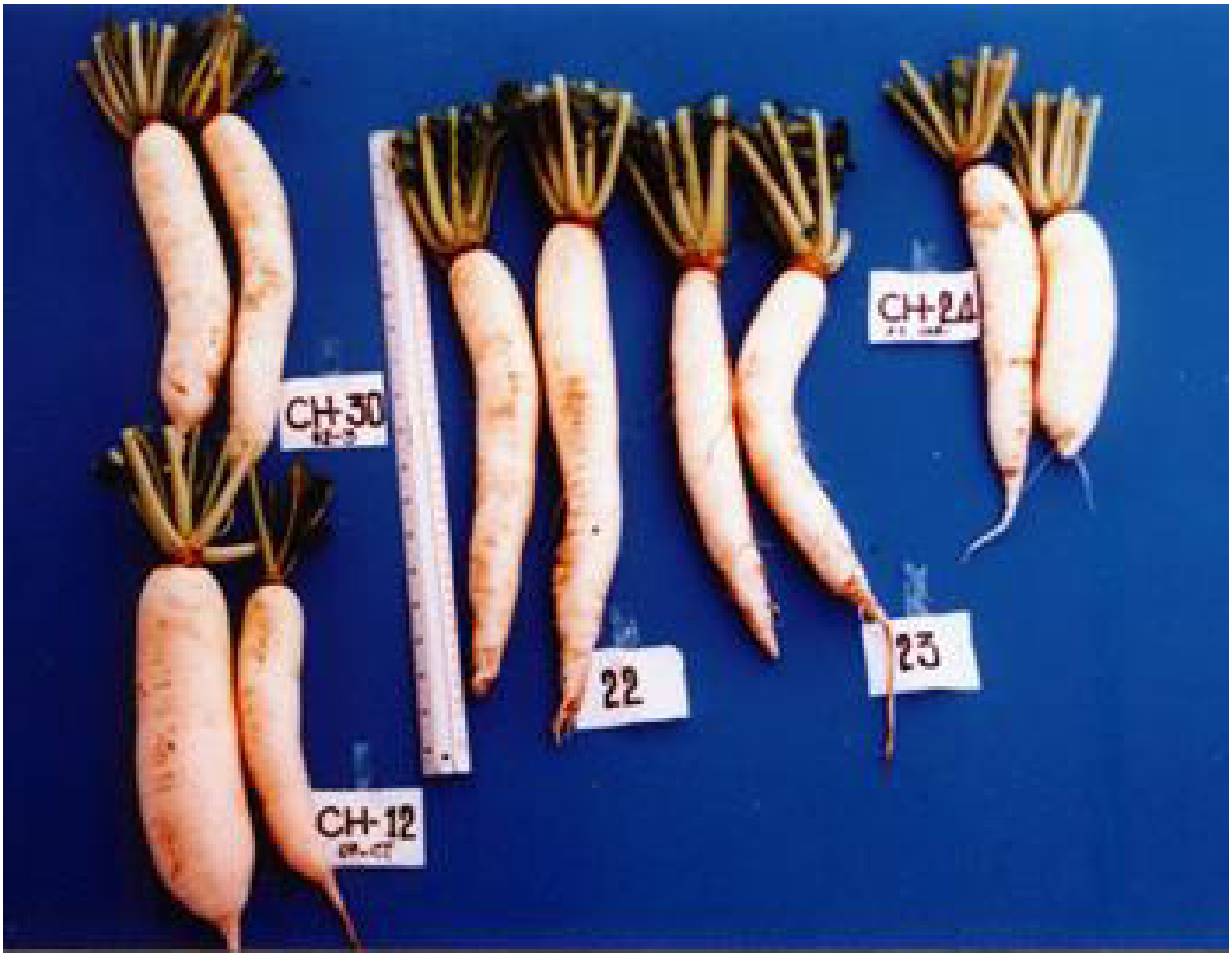

ผักกาดหัวพันธุ์ 27-1-3 x 18-1 (NO.22) และพันธุ์ต่างๆ

84. มะเขือเทศพันธุ์แอล 22

ชื่อไทย	มะเขือเทศ	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Lycopersicon esculentum* mill.
ชื่อสามัญ	Tomoto	**ชื่อวงศ์**	SOLANACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 292/2551 **ลงวันที่** 8 มกราคม 2551

โดย นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์

ที่อยู่ 239 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

แหล่งที่มาและประวัติ

มะเขือเทศพันธุ์แอล 22 เป็นพันธุ์ที่คัดเลือก ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2525 โดยได้รับพันธุ์ดั้งเดิมจากศูนย์พัฒนาพืชผักเมืองร้อน (Asian Vegetable Research Center) เป็นพันธุ์ VC 11-3-1-8 ได้ทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีคัดเลือกต้น (Pedigree method) และได้ทดลองปลูกในฤดูฝน ปี พ.ศ. 2527 โดยเปรียบเทียบกับพันธุ์ทนร้อนอื่นๆ ได้แก่ พันธุ์สีดา CL 9-0-01, CL 143-0-10, CL 1591-5-0-1-5-1, CL 1591-5-0-1-7, SVRRDC4 และมีพันธุ์ฤดูหนาว 2 พันธุ์ได้แก่ Cal-J และ VF134-1-2 ได้ผลผลิต 368-3,532 กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ SVRDC 4, L22 (แอล 22), CL9-0-01 และ CL 143-2-10-3 ให้ผลผลิตสูงที่สุด และในการทดลองเปรียบเทียบพันธุ์เหล่านี้ในเวลาใกล้เคียงกัน ได้ผลผลิต 576-1,968 กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ L22, CL143-0-10-3, SVRDC4 และ CL9-0-0-1 ให้ผลผลิตสูงที่สุด จากลักษณะของผลและคุณภาพของผล จึงเลือกพันธุ์แอล 22 เป็นพันธุ์แจกจ่ายให้กสิกรสำหรับปลูกในฤดูร้อนและฤดูฝน โดยได้รับการรับรองจาก กรมส่งเสริมการเกษตร

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด มะเขือเทศ (Tomoto)

ประเภท พืชฤดูเดียว (Annual) กลุ่มพืชผัก บริโภคผล

ราก มีรากแก้ว (Tap-root) รากพิเศษ (Adventitious root)

ต้น ลำต้นตรงและแตกเป็นพุ่ม ฐานของลำต้นแตกกิ่งแขนง แบบแตกกิ่งด้านข้าง (Monopodial) ส่วนด้านบนแตกกิ่งแขนงแบบเจริญด้านข้าง (Sympodial) ปลายยอดเป็นช่อดอก และตาข้างแตกกิ่งแขนงต่อไป ตามลำต้นก้านใบและก้านผลมีขนยาวตรง (Trichome) และมีต่อเมล็ดที่ขน (Glandular hair) ซึ่งมีกลิ่นแรง

ใบ ใบแตกจากบริเวณข้อ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ (Imparipinate) มี 7-9 ใบใหญ่ (Major pinnate) ขอบใบไม่สม่ำเสมอ และมีใบเล็ก (Pinnae) อยู่ระหว่างใบใหญ่

ดอก/ช่อดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ออกดอกเป็นช่อ (Inflorescence) ตำแหน่งช่อดอกอยู่ตรงกันข้ามกับใบหรืออยู่ระหว่างใบ ดอกเป็นชนิดสมมาตรใต้รังไข่ (Hypogynous, Regular) มีก้านดอกย่อย (Pedicel) ยาว 1-2 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง (Sepal) เป็นท่อสั้น มีปลายเป็นกลีบแคบๆ ปลายแหลมยาวประมาณ 1 เซนติเมตร มีขนและต่อม โดยส่วนปลายของกลีบเลี้ยงจะขยายขนาดตามผลมะเขือเทศ กลีบดอก (Petal) เรียงกันรอบจุดศูนย์กลางดอก มี 6 กลีบ ยาว 1 เซนติเมตร สีเหลือง ไม่มีขนและต่อม เกสรเพศผู้มี 6 อัน อยู่ในหลอดของกลีบดอกสั้นๆ ก้านเกสรเพศผู้สั้น อับเกสรเพศผู้ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร สีเหลืองสด เกสรเพศเมียมีช่องว่าง (Locule) หลายช่อง

ผล	เป็นผลแบบมีเนื้อหนึ่งถึงหลายเมล็ด (Berry) ผลมีขนาดเล็ก รูปร่างผลเป็นแบบค่อนข้างกลม ความยาวผล 3.7 เซนติเมตร ความกว้างผล 3–5 เซนติเมตร (หรือน้ำหนักผล 43 กรัม) ผลอ่อนมีขน ผลดิบสีเขียว เมื่อสุกไม่มีขน ผลสีแดง
เมล็ด	มีเมล็ดมาก เมล็ดเป็นแบบรูปไต (Reniform) มีขนสีน้ำตาลอ่อน มีต้นอ่อนใน Endosperm
ลักษณะอื่น ๆ	ติดผลภายใต้อุณหภูมิสูง ผลไม่แตก
ลักษณะเด่นพิเศษ	ทนร้อน และทนความแห้งแล้ง

มะเขือเทศพันธุ์แอล 22

85. ผักกาดขาวปลีพันธุ์ 23 x 142

ชื่อไทย ผักกาดขาวปลี **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Brassica rapa* L.
ชื่อสามัญ Chinese Cabbage **ชื่อวงศ์** BRASSICACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 293/2551 **ลงวันที่** 8 มกราคม 2551
โดย นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์
ที่อยู่ 239 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

แหล่งที่มาและประวัติ

การวิจัยพัฒนาพันธุ์ผักกาดขาวปลีลูกผสม ดำเนินการโดย ดร.มณีฉัตร นิกรพันธุ์ และคณะ ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโครงการ International Development Research Centre ประเทศแคนาดา ดำเนินการทดลองเปรียบเทียบพันธุ์ผักกาดขาวปลีลูกผสม จำนวน 2 ครั้ง เพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของพันธุ์ผักกาดขาวปลีลูกผสมกับพันธุ์มาตรฐานตลาด การทดลองที่ 1 เริ่มดำเนินการทดสอบในฤดูหนาว ปี 2538 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้พันธุ์ผักกาดขาวปลีลูกผสม 11 คู่ และพันธุ์ Nippon 12 (ตราสิงโต) เป็นพันธุ์มาตรฐานทำการคัดเลือกพันธุ์ โดยพิจารณาจากคุณภาพที่สำคัญ ได้แก่ เปอร์เซ็นต์การห่อหัว การเป็นโรคเน่าและการแทงช่อดอก ได้พันธุ์ลูกผสมที่ดี 3 พันธุ์ คือ 27x23, 23x142 และ 23x28 การทดลองที่ 2 ดำเนินการทดสอบในฤดูหนาว ปี 2539 ณ แปลงทดสอบของบริษัทเทพวัฒนา จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ใช้พันธุ์ผักกาดขาวปลีลูกผสมชั่วที่ 1 จำนวน 15 พันธุ์ และพันธุ์การค้า 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ OK (ตราช้าง) และพันธุ์ Giant เป็นพันธุ์มาตรฐาน จากการคัดเลือก พบว่าพันธุ์ลูกผสมเบอร์ 23x142 มีลักษณะหัวทรงกระบอกใกล้เคียงกับพันธุ์ Giant มาก มีกาบใบหนา น้ำหนักหัวดี ห่อหัวแน่น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช ผักกาดขาวปลี (Chinese Cabbage) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Brassica campestris* L. ssp. *pekinensis* (Lour) Olsson วงศ์กะหล่ำ (Cruciferae)

ประเภท พืชล้มลุก (Biennial) กลุ่มผักกาดบริโภคส่วนใบและก้านใบ

ราก มีรากแก้ว (Tap–roots)

ต้น มีลำต้นสั้นในฤดูแรก (แต่จะแทงช่อดอกในฤดูที่สอง) ความสูงประมาณ 1 เมตร ไม่แตกแขนง ปลายยอดเป็นช่อดอก ลักษณะรูปทรงหัว ทรงกระบอก การห่อหัวดีมาก ขนาดของหัว กว้าง 10.27 เซนติเมตร และ ยาว 19.2 เซนติเมตร

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงตัวรอบลำต้นแบบสลับ (Alternate) ใบสีเขียว ไม่มีขน ก้านใบสีขาว ความหนาของกาบใบ 0.5 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกเป็นแบบช่อกระจะ (Raceme) ดอกสมบูรณ์เพศแบบสมมาตร (Regular flower) โครงสร้างดอกทุกส่วนอยู่ใต้รังไข่ (Hypogynous, Flower) กลีบเลี้ยง (Sepal) มี 4 กลีบ กลีบดอก (Petal) มี 4 กลีบ สีเหลือง เกสรเพศผู้มี 6 อัน เป็นแบบยาวสี่สั้นสอง (Tetradynamous) มี 2 วง โดยเกสรตัวผู้ที่มีก้านยาว 4 อัน อยู่วงใน และที่มีก้านสั้น 2 อัน อยู่วงนอก

ผล/ฝัก	เป็นฝัก (Pod) มีสัดส่วนความยาวมากกว่าความกว้าง เรียกว่า Silique ฝักมี 2 ช่อง แตกตามยาวจากส่วนล่างไปยังส่วนบน
เมล็ด	เมล็ดไม่มีอาหารเลี้ยงตัวอ่อน (Endosperm) และมีตัวอ่อนที่โค้งงอ
ลักษณะอื่น ๆ	อายุเก็บเกี่ยว 50 วัน
ลักษณะเด่นพิเศษ	น้ำหนักปลี 730 กรัม/ปลี

ผักกาดขาวปลี
พันธุ์ 23x142 (No.41)

86. พริกพันธุ์ไชนี่ฮอท

ชื่อไทย	พริก	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Capsicum annuum* L.
ชื่อสามัญ	Chili	**ชื่อวงศ์**	SOLANACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 294/2551 **ลงวันที่** 8 มกราคม 2551

โดย นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์

ที่อยู่ 239 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

แหล่งที่มาและประวัติ

พริกเผ็ดพันธุ์ไชนี่ฮอท เป็นพันธุ์พริกเผ็ดลูกผสมชั่วที่ 1 ซึ่งพัฒนาขึ้นในปี พ.ศ. 2542 ณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้พันธุ์แม่ซึ่งเป็นหมันในไซโตพลาสซึม ใช้ชื่อ KY 1–1 คัดเลือกจากพันธุ์เป็นหมันอื่นๆ ของบริษัทเซมินิสเวเจ็ทเทเบิ้ลซีดส์ ประเทศไทย จำกัด ซึ่งได้มาจากประเทศไต้หวัน พันธุ์นี้สีผลอ่อนสีเขียว สีผลแก่สีแดง ความยาวของผล 10 เซนติเมตร ความกว้างของผล 1.45 เซนติเมตร การติดผลน้อย ต้นมีความสูง 64 เซนติเมตร ส่วนพ่อพันธุ์ชื่อพริกหนุ่มขาวแม่กุ้ง เป็นพันธุ์ที่มีเกสรตัวผู้ปกติ เก็บจากอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ สีผลอ่อนสีเหลือง สีผลแก่สีแดง ความยาวของผล 15 เซนติเมตร ความกว้างของผล 1.75 เซนติเมตร การติดผลดีมาก ต้นสูง 66 เซนติเมตร ลูกผสมของพันธุ์พ่อและแม่ เมื่อปลูกเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้าและพันธุ์พ่อ พบว่า ให้ผลผลิต 3,830 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าสายพันธุ์พ่อที่ให้ผลผลิต 3,446 กิโลกรัมต่อไร่ ที่เชียงใหม่ และให้ผลผลิต 3,033 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าสายพันธุ์พ่อที่ให้ผลผลิต 2,793 กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด พริกเผ็ด (Chili)

ประเภท พืชล้มลุก (Annual) ไม้พุ่มเตี้ย กลุ่มพืชผัก บริโภคส่วนผล

ราก มีรากแก้ว (Tap-root) มีรากแขนงมาก (Lateral root)

ต้น ต้นเป็นพุ่ม แตกกิ่งแขนง (Erect และ Semi–prostrate) ทรงพุ่มแบบ 62.33–64.8 เซนติเมตร สูงประมาณ 64 เซนติเมตร ลำต้นส่วนล่างเป็นไม้เนื้อแข็งและกลม การเจริญเติบโตเป็นแบบ Indeterminate

ใบ ใบมีสีเขียว การจัดเรียงตัวของใบเป็นแบบสลับ (Alternate) ใบเดี่ยวเป็นรูปไข่ (Ovate) ขอบใบเรียบ (Margins entire) ปลายใบแหลม (Tip pointed) ขนาดใบกว้าง 4 เซนติเมตร ยาว 7 เซนติเมตร

ดอก/ช่อดอก เป็นดอกเดี่ยว ทรงดอกเป็นแบบรูประฆัง (Campanulate) ประกอบด้วยกลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ กลีบดอกสีขาว เกสรตัวผู้ 5 อัน ก้านเกสรตัวเมียมียอดเกสรแบบกระจุกแน่น (Capitate stigma)

ผล ผลเดี่ยวแบบผลมีเนื้อหนึ่งถึงหลายเมล็ด (Berry) รูปร่างเรียวยาว ยาวประมาณ 17 เซนติเมตร กว้าง 1.8 เซนติเมตร ผลกลวงมี 2 ช่อง ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีแดง ผิวเรียบมัน เนื้อผลพริกสดหนา 3 มิลลิเมตร

เมล็ด สีเหลือง จำนวนเมล็ดต่อผล 4,400 เมล็ด จำนวนเมล็ดต่อน้ำหนัก 100 กรัม

ลักษณะอื่น ๆ 1. ให้ผลผลิตสูงประมาณ 3,830 กิโลกรัมต่อไร่

2. มีรสเผ็ด 0.00345 มิลลิกรัมต่อกรัม

3. มีเปอร์เซ็นต์ความดีเด่นของลูกผสมสูงประมาณ 125.49 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะเด่นพิเศษ เหมาะสำหรับใช้ในการทำพริกแห้ง

พริกพันธุ์ไชนี่ฮอท

87. มันสำปะหลังพันธุ์ห้วยบง 80

ชื่อไทย มันสำปะหลัง **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Manihot esculenta* (L.) Crantz
ชื่อสามัญ Cassava Root **ชื่อวงศ์** EUPHOBIACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 295/2551 **ลงวันที่** 8 มกราคม 2551
โดย นายวิจารณ์ วิชชุกิจ
ที่อยู่ (ในนามของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย) 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

มันสำปะหลังพันธุ์ห้วยบง 80 มีชื่อสายพันธุ์ว่า พันธุ์ห้วยบง 80 เป็นมันสำปะหลังพันธุ์ใหม่ที่พัฒนาโดยความร่วมมือของนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่างพันธุ์ระยอง 5 กับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อปี พ.ศ. 2535 ที่สถานีวิจัยศรีราชา (วิทยาเขตศรีราชา) จังหวัดชลบุรี ทำการคัดเลือกพันธุ์ช่วงปี พ.ศ. 2535–2542 ที่สถานีวิจัยศรีราชา และศูนย์วิจัยและพัฒนามันสำปะหลัง จังหวัดนครราชสีมา และทำการเปรียบเทียบพันธุ์ในท้องถิ่นเป็นเวลา 7 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2542–2549 โดยมีพันธุ์ห้วยบง 60 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 พันธุ์ระยอง 72 พันธุ์ระยอง 90 และพันธุ์ระยอง 5 ปลูกทดสอบร่วมกับพันธุ์ที่คัดเลือกไว้ในเขตปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญ 10 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี กาญจนบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ รวม 70 แปลงทดลอง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้พุ่มยืนต้น มีรากสะสมอาหารเรียกหัว
ราก/หัว เปลือกนอกสีน้ำตาลอ่อน เนื้อสีขาว
ต้น ลักษณะทรงต้นค่อนข้างตั้งตรง ต้นสูง 2–2.5 เมตร สีต้นเขียวเงิน ไม่มีการแตกกิ่ง
ใบ ก้านใบสีเขียวอมแดง ยอดอ่อนสีเขียวอ่อน (ไม่มีขนอ่อน)
ลักษณะอื่น ๆ
1. ผลผลิตน้ำหนักแห้งเฉลี่ย 1,929 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 4,935 กิโลกรัมต่อไร่
2. ปริมาณแป้งในหัวเฉลี่ย 27.3 เปอร์เซ็นต์
3. ปริมาณไซยาไนด์ในหัวเฉลี่ย 707 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักแห้ง
4. ปริมาณแป้งจากการวิเคราะห์ทางเคมีจากหัวแห้งเฉลี่ย 84 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักแห้ง และมีความเหนียวแป้งที่ 404 RVU

ลักษณะเด่นพิเศษ
1. มันสำปะหลังพันธุ์ห้วยบง 80 มีผลผลิตหัวสดใกล้เคียงกับพันธุ์ห้วยบง 60 แต่มีปริมาณแป้งในหัวสูงกว่าพันธุ์ห้วยบง 60 และเกษตรศาสตร์ 50 ทำให้ได้ผลผลิตมันแห้ง มันเส้น และแป้งสูงกว่าพันธุ์ดังกล่าว
2. ท่อนพันธุ์งอกได้ดี ลำต้นสูง ไม่มีกิ่ง ทำให้สะดวกในการเก็บเกี่ยวและเก็บท่อนพันธุ์ไว้ปลูกต่อ และสามารถปลูกในระยะถี่ขึ้นทำให้เพิ่มจำนวนต้นปลูกต่อไร่ให้สูงขึ้นได้
3. มีปริมาณแป้งมันแห้ง และไซยาไนด์ในหัวสูง เหมาะสำหรับใช้แปรรูปในอุตสาหกรรมแป้งมันเส้น และเอทานอล

4. ผลผลิตตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมได้สูง เหมาะกับการส่งเสริมในเขตที่มีศักยภาพของผลผลิตสูง หรือเกษตรกรก้าวหน้า

ยอดสีเขียวอ่อน

▲ ลำต้นสีเขียวเงิน ไม่แตกกิ่ง

▲ สีเปลือกหัวน้ำตาลอ่อน

▲ สีเนื้อหัวสีขาว

◀ ลักษณะประจำพันธุ์ห้วยบง 80

88. สบู่ดำลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่ 1 พันธุ์พิชัย-วัฒนา 1

ชื่อไทย สบู่ดำ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Jatropha curcas* L.
ชื่อสามัญ Physic nut **ชื่อวงศ์** EUPHOBIACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 296/2551 **ลงวันที่** 15 กรกฎาคม 2551
โดย นายพิชัย มณีโชติ
ที่อยู่ 99/220 ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

สบู่ดำลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่1 (Intergeneric F_1 hybrid) พันธุ์พิชัย–วัฒนา 1 เป็นลูกผสมระหว่างสบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) พันธุ์กำแพงแสน (นครราชสีมา) ซึ่งอยู่ในสกุล *Jatropha* (Subg. Curcas) วงศ์ Euphorbiaceae เป็นต้นแม่ (Female parent) และละหุ่ง (*Ricinus communis*) พันธุ์ลายขาวดำ (พันธุ์พื้นเมือง) ซึ่งอยู่ในสกุล *Ricinus* วงศ์ Euphorbiaceae เป็นต้นพ่อ (Male parent) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์สบู่ดำ รวมทั้งการสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรม (Genetic diversity) เพื่อใช้เป็นเชื้อพันธุ์ (germplasm) สำหรับการปรับปรุงพันธุ์ต่อไป นอกจากนี้ อาจได้ละหุ่งพันธุ์ใหม่ที่เป็นผลพลอยได้

วิธีการดำเนินการ ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ข้ามสกุลตามขั้นตอน ดังนี้ การอีแมสคิวเลชั่น (Emasculation) ตัดดอกเพศผู้ทั้งหมดออกจากช่อดอก คงเหลือไว้แต่ดอกเพศเมีย การอีแมสคิวเลชั่นกระทำในช่วงดอกตูม สามารถแยกดอกเพศผู้กับดอกเพศเมียออกจากกันได้ด้วยสายตาอย่างถูกต้อง (อาศัยประสบการณ์) การอีแมสคิวเลชั่น กระทำก่อนดอกบาน 2–3 วัน โดยห่อป้องกันแมลงผสมเกสรไว้ด้วยถุงกระดาษสีน้ำตาลหรือพลาสติกโปร่ง การเตรียมละอองเรณู (Pollen grain) ทำการเก็บละอองเรณูเมื่ออับเรณู (Anther) บานเต็มที่ตากแดดอับเรณูไว้สัก 5–10 นาที ละอองเรณูจะแตกออกมามาก การถ่ายเรณู (Pollination) กระทำในช่วงเช้าประมาณ 07.00–09.00 น. ที่มีแสงแดดจ้า สังเกตยอดเกสรเพศเมีย (Stigma) แสดงความพร้อมที่รับละอองเรณู (Receptive) ในช่วงที่อับเรณูปลดปล่อยละอองเรณู (Shed pollen) การถ่ายละอองเรณูไม่ควรทำในระยะเวลาที่แสงแดดขมุกขมัว เพราะละอองเรณูจะไม่ถูกปลดปล่อยแสงแดดมีผลโดยตรงต่อการปลดปล่อยละอองเรณู ปฏิบัติการหลังการถ่ายเรณู ห่อหุ้มดอกที่ได้รับการถ่ายละอองเรณูแล้วให้ปลอดจากการรบกวนของแมลงผสมเกสร (Insect pollinators) ทั้งหลาย ติดป้ายแสดงวันผสม รอจนกว่าเมล็ดจะแก่ เมื่อเมล็ดแก่ตากทิ้งไว้ 2–3 วัน จึงทำการเพาะเมล็ดซึ่งจะงอกภายใน 7–10 วัน หลังเพาะเลี้ยงต้นกล้าให้ดี เมื่อได้ต้นกล้าที่แข็งแรง จึงทำการย้ายปลูกศึกษาลูกผสม (F_1 hybrid) ต่อไป สบู่ดำพันธุ์กำแพงแสน (นครราชสีมา) x ละหุ่งพันธุ์พื้นเมือง (พันธุ์ลายขาวดำ) ได้ลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่ 1 ที่มีลักษณะ Hybrid Vigor หรือ Heterosis ลักษณะโดยทั่วไปเอนเอียงไปทางสบู่ดำ และจากการตรวจสอบลายพิมพ์ ดี เอ็น เอ (DNA Finger print) ของสบู่ดำลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่ 1 พันธุ์พิชัย–วัฒนา 1 ณ ห้องปฏิบัติการวิจัยกลางและเรือนปลูกพืชทดลอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่าเป็นลูกผสมจริง

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

สบู่ดำลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่ 1 พันธุ์พิชัย–วัฒนา 1 มีความแตกต่างทางสัณฐานวิทยาอย่างเด่นชัดจากต้นพ่อ–แม่ (Parents) ทั้งลักษณะลำต้น ใบ ดอก ผล เมล็ด ลักษณะในภาพรวมเอนเอียงไปทางต้นแม่ Female parent (สบู่ดำ)

ลำต้น ในช่วงปีแรก (เมื่ออายุประมาณ 12 เดือน) จะมีเส้นผ่านศูนย์กลางลำต้น (ส่วนโคน) ประมาณ 3.5–4 เซนติเมตร ความสูง 1.5–2 เมตร ลำต้นส่วนยอดและส่วนที่มีอายุน้อยจะมีสีเขียวหรือสีเขียวอมแดง ผิวเรียบ ความกว้างของทรงพุ่มประมาณ 1 เมตรหรือมากกว่า โดยเฉลี่ยทรงพุ่มจะเล็กกว่าสบู่ดำและละหุ่ง การแตกกิ่งก้านสาขาและการเจริญเติบโตเป็นไปในทางสูงมากกว่าทางกว้างคล้ายสบู่ดำ ลำต้นมีลักษณะเจริญเติบโตเป็นข้อ ๆ (Articulated growth) แต่เปลือกบางกว่าสบู่ดำและมีน้ำยาง มีรอยร่วงของใบ (Leaf scars) ตามข้อ น้ำยางมีลักษณะสีขาวขุ่น

ใบ เมื่อแก่ลักษณะเป็นใบเดี่ยว รูปไข่ (Ovate) อัตราส่วนกว้างยาวเป็น 1:1 ½ ถึง 1:2 โดยทั่วไปมีส่วนยาวมากกว่าส่วนกว้าง ขอบขนานแคบกว่าในสบู่ดำ ปลายใบเรียวแหลม (Acuminate) ขอบใบเรียบ (Entire) โคนใบรูปหัวใจ (Cordate) เส้นใบรูปฝ่ามือ (Palmately veined ; Palminerved) ตำแหน่งจัดเรียงของใบแบบสลับ (Alternate)

ช่อดอก/ดอก ออกบริเวณปลายยอด ปลายกิ่งหรือข้างกิ่งระหว่างก้านใบ ดอกออกครั้งแรกเมื่อมีอายุประมาณ 5 ½–6 เดือนหลังงอก และออกดอกตลอดเมื่อแตกยอดใหม่ ลักษณะช่อดอกเป็นช่อประกอบแบบกระจุกซ้อน (Compound dichasium) คล้ายสบู่ดำ แต่เมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดเล็กกว่า ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่แยกกันภายในช่อดอกเดียวกัน (Monoecious) ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียมีกลีบเลี้ยงและกลีบดอก 5 กลีบเท่า ๆ กัน กลีบดอกมีสีเหลือง กลีบเลี้ยงมีสีเขียว ดอกเพศผู้มีอับเรณู 10 อับ แบ่งเป็น 2 วง วงละ 5 อับ อับเรณูมีสีเหลือง ดอกเพศเมียประกอบด้วยรังไข่ (Ovary) แบ่งเป็น 3 ห้อง ด้านบนของรังไข่เป็นก้านชูเกสรเพศเมีย (Stigma) แยกเป็นแฉก ๆ ดอกเรียงอัดแน่นอยู่บนก้านช่อดอกที่สั้นมาก มีดอกเพศเมียส่วนใหญ่อยู่ด้านบนและเพศผู้ส่วนใหญ่อยู่ด้านล่าง อัตราส่วนดอกเพศผู้ : เพศเมีย ซึ่งจะมีตั้งแต่ 10:1 ถึง 20:1 หรือมากกว่า

ผล เป็นแบบ Nut มี 3 ช่อง (Locules) เปลือกผลบางกว่าสบู่ดำ มีน้ำยาง ผลมีขนาดเล็กกว่าสบู่ดำแต่ใหญ่กว่าละหุ่ง ผลมีสีเขียวเมื่อยังอ่อน เมื่อแก่มีสีเหลืองและเปลี่ยนเป็นสีดำ ก้านผล (Peduncle) มีลักษณะยาวกว่าสบู่ดำและละหุ่ง

เมล็ด รูปร่างขอบขนานปลายมน (Oblong) คล้ายสบู่ดำ เปลือกหุ้มมีสีดำ ส่วนของ Endosperm และ Embryo มีสีขาว คล้ายสบู่ดำและละหุ่ง เมล็ดมีขนาดเล็กกว่าสบู่ดำ ใกล้เคียงกับละหุ่งพันธุ์เมล็ดใหญ่ แต่มีลักษณะยาวกว่าและไม่แบน

ลักษณะอื่น ๆ

1. ออกดอกตลอดปีแม้แต่ในฤดูแล้ง (ฤดูหนาว) ที่สบู่ดำไม่ออกดอก และออกดอกทุกครั้งที่แตกยอดโดยธรรมชาติหรือหลังตัดแต่งกิ่ง
2. ดอกไม่เป็นหมัน (Fertile) ทั้งดอกเพศผู้และเพศเมีย จึงสามารถสร้างผลและเมล็ดได้
3. ผลในช่อดอกเดียวกันจะสุกใกล้เคียงกัน และไม่ต่างกันมาก
4. อัตราส่วนของดอกเพศผู้ : เพศเมียสูง
5. ขนาดผลเล็กกว่าสบู่ดำ

ละหุ่ง

สบู่ดำ

สบู่ดำลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่ 1 พันธุ์พิชัย–วัฒนา 1

สบู่ดำลูกผสมข้ามสกุลชั่วที่ 1 พันธุ์พิชัย–วัฒนา 1

89. สบู่ดำลูกผสมข้ามชนิดชั่วที่ 1 พันธุ์วัฒนา 3

ชื่อไทย สบู่ดำ **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Jatropha curcas* L.
ชื่อสามัญ Physic nut **ชื่อวงศ์** EUPHOBIACEAE
เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 297/2551 **ลงวันที่** 15 กรกฎาคม 2551
โดย นายพิชัย มณีโชติ
ที่อยู่ 99/220 ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

แหล่งที่มาและประวัติ

สบู่ดำลูกผสมข้ามชนิดชั่วที่ 1 (F_1 intergeneric hybrid) พันธุ์วัฒนา 3 เกิดจากการผสมระหว่างสบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) พันธุ์กำแพงแสน (นครราชสีมา) เป็นต้นแม่ (Female parent) กับฝิ่นต้น (*Jatropha multifida* L.) เป็นต้นพ่อ (Male parent) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสบู่ดำพันธุ์/สายพันธุ์ใหม่ และเพื่อสร้างความหลากหลายทางพันธุกรรม (Genetic diversity) เพื่อใช้เป็นเชื้อพันธุ์ (Germ plasm) ในการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์/สายพันธุ์สบู่ดำต่อไป

วิธีดำเนินการ ผสมเมื่อวันที่ 2–3 พฤษภาคม 2549 เก็บเมล็ดประมาณเดือนกรกฎาคม 2549 (เมล็ดแก่ เมื่ออายุ 60–75 วัน) ทำการเพาะเมล็ดหลังตากเมล็ด 5–7 วัน หลังเมล็ดงอก รอให้ต้นกล้าแข็งแรงจึงทำการย้ายปลูกสบู่ดำลูกผสมข้ามชนิดชั่วที่ 1 พันธุ์วัฒนา 3 ออกดอกครั้งแรกหลังเมล็ดงอก ประมาณ 180–195 วัน จากการสังเกตในช่วงที่มีการแตกยอดใหม่ประมาณ 10 ครั้ง จะมีการออกดอกทุกครั้ง โดยจะทิ้งช่วงห่างกันประมาณ 2 สัปดาห์ ดอกเพศเมียมีสีเหลือง ลักษณะดอกยาวกว่าดอกเพศผู้ ส่วนดอกเพศผู้มีสีแดงลักษณะกลมเมื่อยังตูม ดอกเพศเมียจะฝ่อและร่วง (Defoliate) ตั้งแต่ดอกยังเล็กคงมีแต่ดอกเพศผู้เท่านั้นที่เจริญเติบโตไปจนถึงดอกบานและปล่อยละอองเกสร

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น สบู่ดำลูกผสมข้ามชนิดชั่วที่1 พันธุ์วัฒนา 3 จัดเป็นไม้พุ่มยืนต้นขนาดกลาง (Medium size shrub) มีขนาดต้นเล็กกว่าสบู่ดำ แต่ใกล้เคียงกับฝิ่นต้น การเจริญเติบโตส่วนใหญ่เป็นไปในทางสูง ในภาพรวมไม่ปรากฏลักษณะ Hybrid Vigor หรือ Heterosis โดยเฉพาะดอกจะมีเพศเมียเป็นหมัน (Sterile) ลำต้นผอมสูง เมื่ออายุ 1 ปี จะมีความสูง 1.5–2 เมตร การเจริญเติบโตส่วนยาวจะเป็นข้อ ๆ (Articulated growth) มีรอยร่วงของใบ (Leaf scars) ตามข้อ ที่ปลายยอดและส่วนยาวของลำต้นและกิ่งอ่อนจะปรากฏขนครุย (Cilia) คล้ายฝิ่นต้น ขนครุยจะร่วงในส่วนของลำต้นและกิ่งแก่

ราก เป็นระบบรากแก้วหรือรากปฐมภูมิร่วมกับรากแขนงคล้ายสบู่ดำโดยสรุปจากการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา สบู่ดำลูกผสมข้ามชนิดพันธุ์วัฒนา 3 มีความแตกต่างจากพันธุ์แม่และพันธุ์พ่ออย่างเด่นชัด แต่มีความโน้มเอียงไปทางต้นพ่อ Male parent (ฝิ่นต้น) โดยเฉพาะลักษณะทางทายะกรรม (Inheritance) ของใบและขนครุย

ใบ ขอบใบแยกเป็นแฉก ๆ ตั้งแต่ใบอ่อน ใบแก่มีลักษณะเป็นแผ่นใบรวมส่วนปลายแยกเป็นแฉกตัด (Palmately cut leaves) 7–9 แฉก และปลายแหลมคล้ายฝิ่นต้น แต่ไม่แยกเป็นแฉกย่อย ๆ อย่างฝิ่นต้น

ช่อดอก/ดอก ดอกออกบริเวณปลายก้าน ลักษณะช่อดอก เป็นช่อประกอบแบบช่อกระจุกซ้อน (Compound dichasium) มีก้านช่อดอกอ้วนสั้น การจัดเรียงของดอกบนช่อดอกไม่เป็นทรงแพลททอป์ (Flat topped cluster) อย่างฝิ่นต้น เป็นดอกไม่สมบูรณ์เพศ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียแยกกัน แต่อยู่ภายในช่อดอกเดียวกัน (Monoecious) ดอกเพศผู้มีกลีบเลี้ยงและกลีบดอกอย่างละ 5 กลีบเท่าๆ กัน กลีบเลี้ยงมีสีแดงอ่อนกว่ากลีบดอก ดอกเพศผู้มีอับเรณูสีเหลือง 8 อับ แบ่งเป็น 2 วง วงใน 3 อับ วงนอก 5 อับ ดอกเพศเมียจะฝ่อและร่วงตั้งแต่ดอกยังเล็กๆ ดอกเพศเมียจึงมีลักษณะเป็นหมัน (Female sterility)

สบู่ดำ (ต้นแม่)

ฝิ่นต้น (ต้นพ่อ)

สบู่ดำลูกผสมข้ามชนิดชั่วที่ 1 พันธุ์วัฒนา 3

90. ขนุนพันธุ์รวงทอง

ชื่อไทย	ขนุน	**ชื่อวิทยาศาสตร์**	*Artocarpus heterophyllus* Lam.
ชื่อสามัญ	Jackfruit	**ชื่อวงศ์**	MORACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 298/2551 **ลงวันที่** 15 กรกฎาคม 2551

โดย นายวีระพงษ์ เกรียงศักดิ์พงศ์

ที่อยู่ 6/5 หมู่ 4 ตำบลหนองซ้ำซาก อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 20170

แหล่งที่มาและประวัติ

ขนุนพันธุ์รวงทอง เกิดจากการขยายพันธุ์จากต้นแม่ที่มีปลูกอยู่เพียง 1 ต้น (ไม่ทราบประวัติที่แน่ชัด) ณ สวนของนายวีระพงษ์ เกรียงศักดิ์พงษ์ บ้านเลขที่ 6/5 หมู่ 4 ตำบลหนองซ้ำซาก อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยในปี พ.ศ. 2518 เจ้าของเห็นว่าเป็นขนุนที่มีรสชาติหวานและมียางน้อย จึงตั้งชื่อว่า “ขนุนพันธุ์รวงทอง” และส่งเข้าประกวดในงานประจำปีของจังหวัดชลบุรี ได้รับรางวัลชนะเลิศ จากนั้นได้ส่งเข้าประกวดในงานต่าง ๆ เรื่อยมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2532 ได้ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้น และจำหน่ายพันธุ์เป็นการค้าปัจจุบันมีต้นขนุนพันธุ์รวงทองประมาณ 150 ต้น ส่วนต้นแม่ได้ตายไปในปี พ.ศ. 2548 ขนุนพันธุ์รวงทอง ได้รับรางวัลจากการประกวดผลไม้ในหลายเวทีนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518–2551

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท ไม้ยืนต้น กลุ่มไม้ผลเมืองร้อน

ต้น อายุประมาณ 3 ปี มีความสูงประมาณ 2–3 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่มประมาณ 2.5–3.2 เมตร ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 14.5–15.5 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว ตัวใบมีลักษณะรูปไข่ ปลายใบบิดเล็กน้อย รูปร่างมน มีติ่งสั้น ขอบใบเรียบและเป็นคลื่น ฐานใบรูปลิ่ม เนื้อใบหยาบคล้ายแผ่นกระดาษ หน้าใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน เส้นกลางใบและเส้นแขนงมีสีเหลืองอ่อนชัดเจน ใบกว้างประมาณ 6.2–8.2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 12–16 เซนติเมตร ก้านใบยาวประมาณ 1–1.7 เซนติเมตร

ดอก ออกตามลำต้นและกิ่งแขนงใหญ่ โดยออกเป็นช่อรวมกันแน่น ช่อดอกเพศผู้มีสีเขียวและมีอับเรณูสีเหลือง ช่อดอกเพศเมียมีสีเขียวอ่อน และเส้าเกสรสีขาว รวมทั้งมีวงแหวนที่โคนช่อดอก และก้านช่อดอกเพศเมียมีขนานใหญ่กว่าก้านช่อดอกเพศผู้

ผล ผลรวมรูปร่างทรงกลมรี ถึงรูปไข่ เปลือกผลมีสีเขียวเข้ม เขียวอมเหลืองถึงเหลืองอมน้ำตาล เมื่อผลแก่มีหนามสั้นและห่าง ผลมีขนาดกว้างประมาณ 20.2–29 เซนติเมตร ยาวประมาณ 33–50 เซนติเมตร ผลหนักประมาณ 10–20 กิโลกรัม เปลือกหนาประมาณ 0.4–0.8 เซนติเมตร ยางน้อย ยวงมีเนื้อสีเหลืองทอง เนื้อกรอบ มีค่าความหวานประมาณ 23–29 องศาบริกซ์ ยวงมีลักษณะยาว บางยวงมีลักษณะทับซ้อนกัน หนาประมาณ 0.2–0.6 เซนติเมตร กว้างประมาณ 2.8–4 เซนติเมตร ยาวประมาณ 6–9.8 เซนติเมตร ซังน้อยและมีสีเหลือง บางผลสามารถบริโภคซังได้ แกนหรือไส้กลางผลค่อนข้างเล็กคล้ายรูปกระบอง กว้างประมาณ 4.2–8.7 เซนติเมตร ยาวประมาณ 27–40 เซนติเมตร (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวของผล)

เมล็ด เมล็ดมีรูปร่างกลมค่อนข้างรี มีเปลือกนอกสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในเมล็ดมีสีขาวขุ่น บางผลมีเมล็ดงอกในผล บางผลมีเมล็ดลีบอยู่ด้วยเล็กน้อย มีเมล็ดจำนวนประมาณ 90–190 เมล็ดต่อผล

ลักษณะอื่น ๆ

1. ผลมีส่วนบริโภคได้ประมาณ 53.5 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นยวงประมาณ 52 เปอร์เซ็นต์ และซังส่วนที่บริโภคได้ประมาณ 1.5 เปอร์เซ็นต์ ผลมีส่วนบริโภคไม่ได้ประมาณ 46.5 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นเมล็ดประมาณ 5.3 เปอร์เซ็นต์ แกนเปลือกและซังประมาณ 41.2 เปอร์เซ็นต์
2. เป็นขนุนนอกฤดู สามารถให้ผลผลิตประมาณในช่วงเดือนตุลาคม–เมษายน โดยเก็บเกี่ยวได้ประมาณ 120 วัน หลักจากดอกบาน

ลักษณะเด่นพิเศษ ผลยาว เปอร์เซ็นต์เนื้อ (ยวง) 52 เปอร์เซ็นต์ เนื้อหวาน (TSS 23–29 องศาบริกซ์, สำนักงานเกษตรบ้านบึง) มียางน้อยหรือบางผลมีความสมบูรณ์เต็มที่จะไม่มียางเลย

ขนุนพันธุ์รวงทอง

91. ยางพารา พันธุ์เฉลิมชัย 80

ชื่อไทย ยาพารา **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Hevea brasiliensis* (Kunth) Müell. Arg.

ชื่อสามัญ Para rubber **ชื่อวงศ์** EUPHORBIACEAE

เลขที่หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน 299/2551 **ลงวันที่** 22 ตุลาคม 2551

โดย นายเฉลิมชัย ชัยรัตน์

ที่อยู่ 223/3 หมู่ 13 ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 92180

แหล่งที่มาและประวัติ

เมื่อปี พ.ศ. 2513 ได้มีผู้พบต้นยางพาราพันธุ์พื้นเมืองต้นหนึ่ง อายุประมาณ 20 ปี ในสวนยางของนายกล่อม สวนอินทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลย่านตาขาว อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง มีลักษณะพิเศษคือ ลำต้นสูงใหญ่ ใบเขียวเป็นมัน ทรงพุ่มหนาทึบ ให้น้ำยางมาก ไม่มีโรคและศัตรู เปลือกงอกทดแทนใหม่เร็วและหนา

ต่อมาปี พ.ศ. 2517 นายเฉลิม ชัยรัตน์ ซึ่งเป็นหลานได้สนใจต้นยางต้นนี้มาก จึงนำกิ่งตาจากต้นยางดังกล่าวมาขยายพันธุ์โดยนำมาปลูกที่บ้านวังเจริญ ปัจจุบันคือ หมู่ 13 ตำบลปะเหลียน อำเภอประเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 1,700 ต้น ในเนื้อที่ 23 ไร่ เมื่อปลูกยางดังกล่าวจนกรีดได้พบว่า ลักษณะพิเศษต่างๆ ยังเหมือนต้นแม่ที่ได้นำมาขยายพันธุ์ครั้งแรกทุกประการ ปัจจุบันยังกรีดให้ผลผลิตดีอยู่ (อายุรวมตั้งแต่ปลูกถึงปัจจุบัน 34 ปี)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช ยางพารา

ประเภท ไม้ยืนต้น

ฉัตรใบ (อายุประมาณ 1 ปี) ลักษณะทรงฉัตรเป็นรูปกรวย ระยะห่างของฉัตรห่าง ความหนาแน่นของใบในฉัตรจะโปร่ง การตกของใบในฉัตรเปิด (เมื่อดูด้านข้างของฉัตรแผ่นใบจะตั้งขึ้น)

ใบ เป็นใบประกอบด้วย 3 ใบย่อย รูปร่างของใบกลางป้อมกลางใบ ใบสีเขียวเข้ม พื้นใบเรียบ ขอบใบเรียบ ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบสอบเรียว ใบย่อยซ้ายและขวา มีรูปร่างแบบเดียวกันแต่ขนาดเล็กกว่า ตำแหน่งของใบย่อยแยกจากกัน ก้านใบทำมุมตั้งฉากกับลำต้น ฐานก้านใบอวบยาว รอยแผลก้านใบเป็นรูปหัวใจ การทำมุมระหว่างก้านใบย่อยกว้าง

เปลือก ลักษณะผิวเปลือกตกสะเก็ด ลักษณะของตาคิ้วโค้งสมดุล ตาส่วนที่เป็นสีน้ำตาลนูนเห็นชัด เปลือกสีน้ำตาล

น้ำยาง สีขาว ปริมาณน้ำยางมาก

เมล็ด รูปร่างของเมล็ดทรงรี เมล็ดสีน้ำตาล เมล็ดมีลายปื้นขนาดใหญ่ บริเวณตรงกลางของด้านข้างของเมล็ด มีรอยบุ๋มทั้งสองข้าง

ยางพาราพันธุ์เฉลิมชัย 80

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอนันต์ อักษรศรี	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

คณะทำงาน

นางสาวธิดากุญ แสนอุดม	ประธานคณะทำงาน
นางสาววาสนา มั่งคั่ง	คณะทำงาน
นายป่าน ปานขาว	คณะทำงาน
นางสาวรุ่งทิวา ธนำธาตุ	คณะทำงาน
นางสาววราภรณ์ ทองพันธ์	คณะทำงาน
นางสาวยุวลักษณ์ ผายดี	คณะทำงาน
นายปณิพัท กฤษสมัคร	คณะทำงาน
นางสาวณัฐพร เสียงอ่อน	คณะทำงาน
นายอัฏฐพร สิทธิ์วิภูศิริ	คณะทำงาน

ผู้ช่วยเรียบเรียงข้อมูลและจัดทำรูปเล่ม

นายเชน เทพสกุล

นางสาวอิศมา ณัชธัญนพ

นายสมัคร รัตนทิพย์